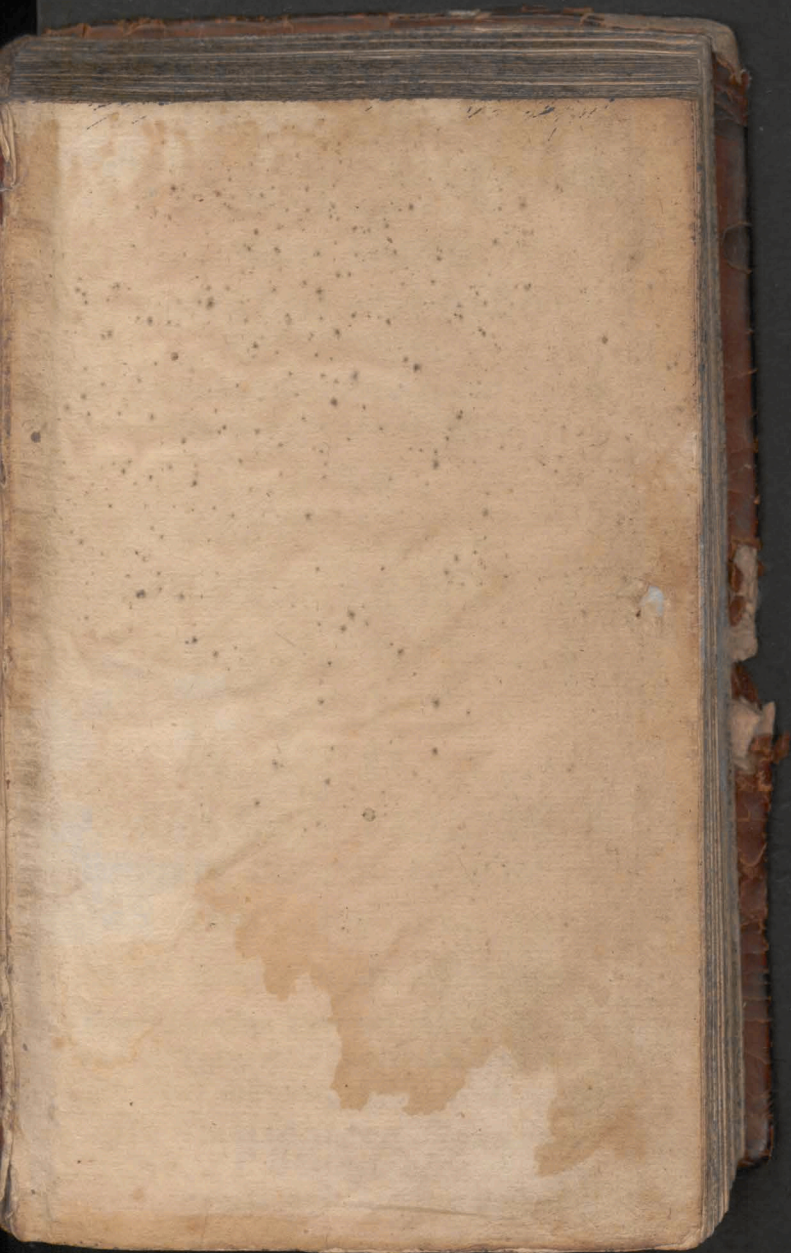

B. VI. 14

DECRETA

SACRÆ SEDIS APOSTOLICÆ

Quotannis à Regularibus temporibus
certis legenda,

*Cum dubitationibus & Resolutionibus suis, ex
DD. varijs Collectis & digestis.*

PER

REVERENDISSIMUM

PATREM FRATREM

JOANNEM

KERY

Ordinis Sancti PAULI Primi
Eremitæ Priorem Generalem
SS. Theologiæ Doctorem.

Cum speciali licentia superiorum.

*Primo Vionensibus Typis luci publica data; Nunc
vero in Typographia Clari-Montis Czę-
stochov: 2do reimpressa. A. D. 1745.*

*Pro Bibliotheca Monasterii Plocen.
Ord. S. P. Benedicti.
comparata à P. Jsidoro OSB. Pref. Plocen.
cum licentia Superiorum .1765.*

**ADMODUM REVERENDIS,
REVERENDIS, VENERA-
BILIBUS, RELIGIOSIS.**

*Re Christo Patribus, Fratribus, Ordinis S. PAULI
Primi Eremita Professis.*

QUOD multi votis omnibus expetistis, in unum colligo, in lucemq; profero, Sanctiones nempe Pontificiâ præceptione statutis temporibus legi præscriptas. Has, ut explicatiùs proponerè, perbrevibus Dubitationibus, & Resolutionibus illustravi. Utinã earû lectioni sic nostræ incumbant mentes, ut perfectioni consequendæ manus, animosq; dedamus, ut Decretis tam sanctis, mores nostros conformemus, ut ad horum normam, vitam effingamus. In hunc finem hic labor susceptus est. Precor ego Coelites interim ut Divinam nobis omnibus gratiam concilient, & Sanctionum tam salutarium observantiam imprimant. Vestrum omnium.

in Christo Servus
Fr. IOANNES KERY.

AD LE-

AD LECTOREM

Dum opusculum hoc evulgo, non existima me à Sacrosanctis Apostolica Sedis legibus, vel latum unguem recedere velle. Ita enim affectus animo sum, ut malim opera mea universa, hæctenus edita, & fortasse in futurum edenda, manu propria in ignem abjicere, quam ut ijs insit quidpiam, quod Sedis illius honori, vel voluntati repugnet, pro cuius dignitate tuenda, vitam ipsam profunderè non vereor.

Nolim igitur Decretà hæc Sanctæ Sedis auctoritate edita, declarare interpretari ve juridicè, quod prohiberi me non latet, nec Resolutiones hæc majus pondus obtinere, aut plus fidei, quam libri obtineant, a quibus ea deprompta sunt. Quæcunque hic afferuntur, puvè doctrinalia sunt qualiter Constitutiones etiam Pontificias exornare, nulla sententiâ vetitum legi.

Sed aliis id explicandum est & scrupulus omnis, qui quorundam animos stimulare posset ac pungere, penitus evellendus.

Ergo Declaratio, interpretatio, &c. duplex est. Juridica una necessaria, & obligans ad sui observantiam, quæ non minorem vim habet, quam constitutio ipsa. Et hæc in dubietatibus circa leges Pontificias ortis, ad Pontificem pertinet. Cap. Cum

venissent de Iudic. 2. Cap. Venerabilem, qui filij sint legitimi. Altera interpretatio, declaratio &c. est non necessaria nec Iuridica aut publica, sed privata, non obligans, doctrinalis tantum, & cui plus aut minus defertur, juxta declarantis, ac interpretantis auctoritatem. Et hoc modo posse DD. omnes leges interpretari, & declarare, &c. docent. Sa in aphorismis verbo Interpretatio n. 5. Barbosa in Prologo tuarum Remissionum in Concilium alios adducens. Sales de Legibus Disp: 21. sect. 2. Reginal. Lib. 20. praxis n. 53. versu: Adverte vero. Rodriq. Tom. 1. quaest. Regul. quaest. 11. a. 5. Panormit: in cap. Inter alia de senten. 2. Miranda Tom. 2. Manual. Prælat. q. 7. a. 8. Quo Pacto licet prohibitum sit, Decreta Concilij Tridentini interpretari, interpretantur tamen, & declarant quotidie DD.

Quam doctrinam extendunt præacti DD. etiam ad casum, in quo Princeps dicat Nemini liceat hanc paginam nostram aliter interpretari. Nam tunc solum prohibentur interpretationes frivole, & quæ sunt contra mentem planè ipsius, neque rationi innixa, ut docent præcitati DD. & suffragantur Probus in cap. Exijt de verb. signif. in 6. n. 2. Penna L. unica, C. de Profes. qui in Urbe Const. Lib. 12. C. 4. & 6.

Sunt mihi deinde præ manibus Lezana Sacre Congregationis Indicis quondam Consultor, & in Sapientia Romana publicus Lector, cujus opera primum Romæ Typis data sunt. Bordonus sancti Officij Consultor, Peyrinis Ord. Sancti Francisci

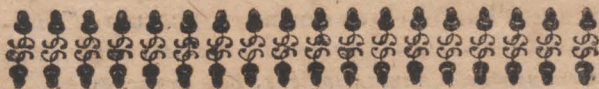

Sci de Paula. in Provincia Genvensi Vicarius Generalis, & Sanctissime Inquisitionis contra hereticam pravitatem Vicarius, Franciscus Pellizarius, qui in suo manuali Regularium, difficultates in Religionibus occurrentes, sapientissimè discutit. Ascianus Tamburinus de Iure Abbatum. Qui omnes, (ut ceteros pratercam) Decreta Pontificia. Commentarijs, Annotationibus, &c. explicuerunt.

Imò Lezana teste Tom. 1. cap. 6. n. 97. doctrinalem interpretationem, seu declarationem, &c. Constitutionibus Pontificijs adhiberi posse, communis DD. est opinio.

Quamquam si hoc etiam in genere inscius hallucinor, si quid hic scriptum, non satis Apostolicæ sedis definitionibus consentaneum, Testificor, id me ipsum repudiare, ac damnare, utpote qui mori millies malim quam in sacra sedis illius auctoritatem vel levissime peccare.

REIMPRIMATUR

MATHIAS ZIETKIEWICZ
S. Th. Doctor & Professor Ca-
nonicus Cathedralis Cracoviens.
Librorum per Diæce. Cracovi.
Censor.

mpp.

CONSTITUTIO
CLEMENTIS VIII.
DE
LARGITIONE
MUNERUM.

*Una cum ejus confirmatione, facta ab Urbano VIII.
sub pena privationis officij, vocisq; activæ & passivæ,
ipso jure incurrendis, Mense Januario legenda.*

Religiosæ Congregationes, ab insigni
sanctitate viris Spiritus Sancti afflatu
institutæ, tantas Ecclesiæ DEI utili-
tates omni tempore attulerunt, ut ad eas
conservandas, & instaurandas Romani Pon-
tifices prædecessores nostri, magnam jure
optimo diligentiam semper adhibuerint:
nam cum ea sit rerum humanarum conditio,
& natura, ut etiam, quæ optimè fundata, &
constituta sunt, partim hominum imbecilli-
tate, & ad malum proclivitate, partim dæ-
monis astutia, paulatim deficient, ac nisi cu-
ra pervigili sustententur, in deterius prola-
bantur; idcirco Summorum Pontificum vigi-

lantia magnopere laboravit, ut Regularium
 Ordinum disciplina aut labefactata in pri-
 stinum restitueretur, aut salutaribus commu-
 nita, integra atque incolumis permaneret.
 Quorum Nos vestigijs pro eodem officij
 munere insistere & Pastoralem illorum sol-
 licitudinem (quantum possumus) Divinâ
 adiutrice gratiâ, cupimus imitari. Quare ne
 ex muneribus, quæ à pluribus Religiosæ vi-
 tæ professoribus, ex Christi patrimonio, qui-
 busvis hominibus quavis ex causa sæpe tri-
 buuntur, gravia incommoda, & mala, etiam
 boni specie existant, præcavere studentes,
 hac nostra perpetuò valitura Constitutione
 universis & singulis cuiuscunque Ordinis
 mendicantium, vel non mendicantium, bo-
 na immobilia, & redditus certos ex indulto
 Apostolico possidentium, vel non possiden-
 tium seu cuiusvis Congregationis, Societa-
 tis, & instituti (non tamen Militiæ) Regu-
 laribus personis utriuslibet sexûs omnem, &
 quamcunque largitionem, & missionem mu-
 nerum penitus interdiciamus. Sub qua pro-
 hibitione comprehendi volumus omnia, &
 singula Capitula, Conventus, & Congrega-
 tiones, tam singulorum Conventuum, Mona-
 steriorum, Prioratuum, Præpositurarum,
 Præceptoriarum, domorum, & locorum,
 quam Provincialia, aut Generalia cuiuslibet
 Provinciæ, sive universi Ordinis, Societatis,
 aut instituti : eorumque vel earum Camera-
 rios

rios, Commissarios, & quoscunque Officiales, & singulares personas: ipsos etiam Ordinum, Congregationum, Societatum huiusmodi Superiores quascunque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Provinciales, Magistros Ministros, & quocunque nomine Praefectos, necnon Conventuum, Monasteriorum; Prioratum, Praepositarum, Praeceptoriarum, domorum, & locorum quorumcunq; Abbates, Priores, etiam maiores, Guardianos, Ministros, Rectores, atque Abbatissas, Priorissas, & alio quovis titulo Praesidentes, tam ipsis Regularibus, quam locorum Ordinarijs, seu quibusvis Superioribus subiectas utriuslibet sexus ad vitam, vel ad tempus deputatos: adeo, ut nemo unquam eorum, vel earum directe, aut indirecte palam vel occulte, tam communi, quam particulari, & proprio nomine, etiam sub quovis Statuti, vel consuetudinis, seu veriùs corruptelae; aut alio praetextu, vel quacunque causa, nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione re mature discussa unanimi consensu omnium, superiorumq; causa approbata fuerit, quidquam tale attentare valeat.

Id autem ita absolute, & generatim vetitum intelligatur, ut neque omnino fas sit quidquam donare, tam ex fructibus, redditibus, & proventibus, collectis, vel contributionibus, aut oblationibus sive eleemosinis,

Ac

aut

aut subsidijs certis vel incertis, ordinarijs, seu extraordinarijs, mensæ, seu massæ communis, vel cuiusvis fabricæ; & sacristiæ, quorum bona communiter ut præfertur, administrantur, seu quæ rationibus reddendis sunt obnoxia, quàm ex pecunijs etiam, quæ à singulis quovis modo acquisitæ in commune conferendæ omnino sunt. Nec si per viam voluntariæ contributionis in commune congregantur. Nec si forsan privatim, & nominatim cuilibet Religioso à suis Superioribus, vel à proprijs affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut benevolis, vel à pijs Christi fidelibus, etiam eleemosynæ, aut charitatis, & illius propriæ personæ intuitu attributæ, seu quoquo modo per quemlibet Religiosum suo Monasterio, Domui, aut loco acquisitæ, eique ut ad libitum de eis disponant per superiores concessæ fuerint: præterquam leviora esculenta, aut poculenta, seu ad devotionem, vel Religionem pertinentia munuscula, communi tantum, nunquam verò particulari nomine (ubi Superiori de consensu Conventûs videbitur) tradenda.

Sed & huiusmodi missiones munerum ipsis Religiosis utriuslibet sexûs non solum per se, verùm etiam per alios, tam directè, quam indirectè, prohibitas declaramus.

Ne quò verò quispiam ab hac generali prohibitione se excusare valeat, etiamsi mu-

nera miserit personæ Laicæ, vel Ecclesiasticæ, cuiuscunque statûs gradûs, dignitatis, ordinis, vel conditionis, & quavis non solum mundana & Ducali, Regia, Imperiali, verum etiam Ecclesiastica, & Pontificali, aut alia maiori, etiam S. R. Ecclesiæ Cardinalatûs dignitate fulgenti, etiam proprio Loci ordinario, etiam ex causa, & occasione benedictionis, vel susceptionis habitûs Regularis, tonsionis, aut Professionis Monialium, tam sibi subditarum, quam non subditarum, aut ipsi etiam proprio ordinis, vel Congregationis Protectori, Vice-Protectori, Generali, vel Provinciali, aut cuiusvis Monasterij, Prioratûs, domûs, aut cuiuslibet alterius loci Regularis Superiori, aut alio quocunque officio munere, aut dignitate fulgenti, vel cuicunque etiam simplici, & particulari Religioso. Ita ut inter ipsos quoque Religiosos (ne prava ambitione impulsî pro consequendis in sua Religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut benevolentiam aucupetur) quæcunque largitio, aut donatio munerum (nisi rerum minutarum, de licentia expressa, & in scriptis Superiorum) sit penitus interdicta.

Insuper prohibemus, ne unquam eisdem Regularibus liceat ulla pecunias quoquomodo erogare in alicuius etiam benefactoris, aut protectoris, vel Ordinarij honorem, etiam occasione transitus, vel primi

ingressus, aut ad beneficiorum acceptorum
 memoriam, gratique animi testificationem,
 seu pro prædictis personis quavis auctori-
 tate vel dignitate fulgentibus honorificè,
 lautè, & opiparè excipiendis, seu pro qui-
 busvis convivijis eisdem, aut cuivis alteri
 quacunque occasione, vel causa exhiben-
 dis, vel pro commessionibus aut compo-
 sitionibus, quibusvis personis, tam eiusdem
 Ordinis, Congregationis, Monasterij, do-
 mus aut loci, quam extraneis largiendis aut
 pro exhibendis spectaculis, etiam pijs, in-
 tra Ecclesias, Monasteria, & domos sacras,
 seu pias, vel extra eas, in quibusvis publi-
 cis, aut sacris, aut profanis locis etiam ubi
 Sanctorum, & Sanctarum, vita, aut res piè
 gestæ, etiam in memoriam Passionis Domi-
 nicæ populis spectandæ proponuntur, aut
 alias in prædictis, sive in quibusvis rebus
 supervacaneis, ad pompam & ostentatio-
nem, aut ad oblectationem, vel paucorum
lucrum & privata commoda quomodolibet
 pertinentibus, nisi re ipsa pro Divino cultu,
 & veris Christi pauperum indigentijis, serva-
 to in hoc charitatis ordine, & habita neces-
 sitatis ratione, de consilio, & consensu Su-
 periorum sublevandis, aut alias in rebus li-
 citis, & per capitulum Generale, aut Pro-
 vinciale non prohibitis, vel taxam ibi forsan
 præscriptam non excedentibus, sumptus hu-
 iusmodi fiant.

Declarantes tamen per hæc laudabilem & Apostolica doctrina sacrisque Canonibus commendatam hospitalitatem præsertim erga pauperes & peregrinos, nequaquam imminui, aut prohiberi. Quinimò si qui reditus ad id, vel ex fundatione, vel ex institutis, statutis, aut consuetudinibus aliquorum, Monasteriorum, ordinum, aut regularium huiusmodi locorum, aut ex testatorum, vel donantium voluntatibus, sive alias applicati, aut donati sunt, eos omnino (ut decet) integre in usus pios hospitalitatis huiusmodi erogandos esse; & præsertim in Monasterijs, seu locis desertis & ab Laicorum ædibus longiùs remotis, ubi tamen pauperum & vere egenorum ratio imprimis habeatur.

Si quos verò ditiores occasione transitus, sive alias ex devotionis aut necessitatis causa eò divertere contigerit, eos sanè deceret refectorio communi cum Religiosis; mensaque & ferculis communibus, nequaquam, à cæteris distinctis contentos esse. Verum omnino ipsi Regulares in hospitibus huiusmodi potentioribus excipiendis, ita se gerant, ut in eis frugalitas, & paupertas religiosa prorsus eluceat.

Pari etiam ratione districtè inhibemus, ne quispiam ex prædictis, Laicus alias, quam ut superiùs dictum est, vel Clericus sæcularis vel regularis quocunque honore, præeminentia, nobilitate, aut excellentia etiam S.

R. E. Cardinalatûs dignitate præditus, etiam Protector, Viceprotector, loci ordinarius, Prælati Generalis, Provincialis, aut monasterij, domûs vel loci cuiuslibet superior, eorumve affines, propinqui, familiares, aut *Ministri* utriuslibet sexûs, quidquam contra hanc superius expressam prohibitionem recipiant.

Quod si, vel ab aliquo particulari Religioso, vel à Superiore quopiam Generali, Provinciali, aut alio quocunque officio fungente, aut a Conventu, Capitulo, vel Congregatione, sive ab universo ordine, & Religione quidquam receperint; id quod acceperint, suum non faciant. Verùm ipso facto absque aliqua monitione, Iudicis decreto, sententia, aut declaratione ad illius restitutionem omnino in utroque foro teneantur? adeo ut restitutione ipsa realiter non factâ, neque etiam in foro conscientiaæ absolvi possint.

Hanc autem restitutionem fieri volumus non privatim ei Religioso, qui donavit, sed ei monasterio, Domui, vel alteri loco, de cuius bonis facta est largitio, vel si non de eius bonis donatum est, in quo idem Religiosus donans professionem emisit, vel si nomine totius Capituli, aut Congreg. vel universi ordinis, seu Religionis donatio facta extiterit pariter communi mensæ aut massæ, cuius nomine donatum fuerit, accepta munera

nera restituantur, ita ut nec qui donavit, nec
 Conventus, Capitulum, Congreg. Ordo, aut
 Religio, cui restitutio facienda est, illam
 remittere, & iterum condonare, aut recipi-
 entem ab obligatione restituendi eximere,
 vel ut in pauperes eroget concedere, quo-
 quomodo possit.

Quod si quis ex supradictis Regularibus
 utriuslibet sexûs, cuiuscunque gradûs ordi-
 nis, dignitatis, ac ubilibet locorum existen-
 tibus, cuniunctim cum cæteris, seu divisim,
 nostrarum huiusmodi prohibitionum, statu-
 torum, ordinationum, iussionum, decreto-
 rum, mandatorum transgressor fuerit, statu-
 imus ut omnibus, & singulis per eum obten-
 tis dignitatibus, gradibus, muneribus & offi-
 cijs eo ipso privatus, ac ad illa & alia simi-
 lia, vel dissimilia in futurum obtinenda, in-
 habilis perpetuo, & incapax, ac perpetuâ
 infamiâ & ignominiâ notatus existat. Et
 præterea privationem vocis activæ absque
 ullo Superioris decreto, aut ministerio, ipso
 facto incurrat, nec non ultra huiusmodi pœ-
 nas etiam tanquam contra furti & simoniæ
 criminum reum, tam per viam denunciatio-
 nis, accusationis, aut querelæ, quam etiam
 ex officio procedi, & inquiri, condignisque
 supplicijs affici debeat.

Pœnis alijs à jure statutis, ac per alias
 Constitutiones Apostolicas, aut propria cu-
 iusvis Ordinis, Congregationis Monasterij,
 aut

aut loci statuta, vel constitutiones contra personas aliquid præmissorum committentes forsan decretis, & inflictis, nihilominus in suo robore permanfuris.

Quocirca univèrsis, & singulis modernis, & pro tempore existentibus locorum Ordinarijs, eorumquè Vicarijs, & Officialibus, nec non quorumcunquè Ordinum, Prioratuûm, Monasteriorum, & domorum Superioribus, etiam Generalibus, seu Provincialibus, cæterisque ad quos spectat, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum singuli, quantum ad eos pertinet, current omni studio, diligentia, auctoritate, & vigilantia præsentem Constitutionem firmiter, & inviolatè observari, & contra inobedientes, vel transgressores condignis pænis animadverti. Eosdem inobedientes, necnon contradictores quoslibet, & rebelles per opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxiliò brachij sæcularis.

Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictorumque Monasteriorum, Prioratuûm, Domorum, Locorum nec non ordinum, Congregationum Collegiorum, juramento confirmatione Apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegij quoque, indultis, & literis Apostolicis quo-

rumcunque tenorum existant; per quæ præsentibus non expressa, vel ad verbum non inserta effectus præsentis nostræ Constitutionis impediri quomodolibet valeant, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis. Quæ omnia quatenus præmissis in aliquo advesetur, prorsus tollimus & abrogamus cæterisque contrarijs quibuscunque.

Volumus autem, ut præsentis literæ in valuis S. Io. Lateranen: & Principis Apostolorum de urbe Basilicarum, & in acie campi Floræ publicentur affixis inibi earum exemplis, & dimissis. Quodque earum exempla, seu illorum compendia in libris quorumcunque statutorum prædictorum Monasteriorum, Prioratuûm, Collegiorum, Domorum, ordinum & Congregationum (quoad Moniales, in vernaculum, vulgarem cuiusque Religionis sermonem versa) & à loci Ordinario, qui id quamprimum fieri curet subscripta inserantur; & saltem quotannis in Capitulis, sive congregationibus cuiusque earum alta, & intelligibili voce legantur. Et nihilominus post sexaginta dies à die publicationis (ut præfertur) in Rom: Curia facienda unumquemque circa montes, ultra montes verò post quatuor menses perindè arctent & afficiant, ac si cuique personaliter intimatæ & per eos juratæ fuissent.

B

Quod

Quodque earum transumptis etiam impressis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate obsignatis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud ubique adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem presentibus, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnimò hominum liceat hanc paginam nostrorum interdicti, prohibitionis, declarationis, inhibitionis, statuti, mandati, sublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis DEI, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo nonagesimo quarto, Tertio decimo Kalend. Iunij Pontificatus nostri Anno tertio.

*S. D. N. D. Urbani divinâ providentia Pape VIII.
Confirmatio declarationis Constitutionis Clementis Pape VIII.*

DE

**LARGITIONE MUNERUM
REGULARIBUS UTRIVSQUE SEXUS
INTERDICTA.**

Nuper à Congregatione nonnullorum Romanæ Curie Prælatorum, coram dilecto filio nostro Antonio tituli S. Petri ad Vincula

cula Presbytero Cardinali S. Onuphrij nuncupato majori Pœnitentiario ac nostro in alma Urbe Provicario in spiritualibus Generali, & nostro secundùm carnem fratre germano, à nobis deputata emanavit declaratio tenoris subsequens, videlicet: Cum circa interpretationem Constitutionis fel: rec: Clementis VIII. sub dat. 13. Kal. Julij Pontificatûs sui anni III. de Largitione munerum Regularibus utriusque sexûs interdicta, nonnullæ difficultates, & ambiguitates, sint exortæ; Congregatio specialiter à Sanctissimo D. N. Urbano Divina Providentia Papa VIII. Eminentissimo Card. S. Onuphrij majori Pœnitentiario, ac Urbis Provicario deputata, auctoritate sibi attributa declaravit, & declarat, munera à Religiosis utriusque sexûs tribui posse, ex causis gratitudinis, benevolentia, ejusque conservationis erga ipsam Religionem, vel conventum alijsque causis ex sui natura actum virtutis, & meriti continentibus, modeste tamen ac discretè, & dummodo id non fiat, nisi de Superiorum localium licentia, ac etiam cum consensu majoris partis Conventûs, si talis consensus de jure vel ex constitutionibus, seu consuetudinibus cuiusquè Religionis respectivè, in huiusmodi casibus requiratur: Consensû verò Conventûs in par. 3. eiusdè Constitutionis ad leviora esculenta, aut poculenta, seu ad devotionem, religiositatem

pertinentia, munuscula largienda &c. re-
 quisitum intelligi debere de consensu alias
 de jure requisito, & ubi non concurrit ambi-
tionis suspicio, quâ cessante, nec in his
 requiri licentiam Superiorum in scriptis in
par. 4. eiusdê bullæ requisitâ, sed sufficere,
 licentiam, etiâ oretenus eisdem conces-
 sam declarat. Commestationes autem, com-
 potationes & convivia in excipiendis præ-
 sertim Benefactoribus, Protectoribus, vel
 Ordinarijs honorificè, & lautè, de quibus in
par. 5. & 6. eiusdê Constitutionis, censeri tan-
 tummodo prohibita, si decentiæ status Re-
gularis adversentur. Restitutionem verò re-
 ceptorum Conventibus faciendam, de qua
 in *par. 7.* ibidê cautû est, intelligi debere de
 Conventibus, ad quos data, donata seu mis-
 sa de jure pertinent, si id commode fieri
 potest, alias Conventui eiusdem Religionis
 viciniore loco, ubi petita fuit absolutio re-
 stituantur. Insuper eadem facultate sibi tri-
 buta, omnes qui huiusquè adversus supradi-
 ctas Constitutiones, Capitula hic moderata
 largiti fuerunt, vel receperunt, à pœnis qui-
 buscunque in eadem constitutione inflictis
 & incurfis posse & debere à proprijs Con-
 fessarijs absolvi in foro conscientiæ etiam
 non facta prius huiusmodi rerum donata-
 rum, seu datarum restitutione. Quoad eos
 verò, qui præter modum prædictum graviore
 Religionis detrimento largiendo, vel reci-
 pien-

piendo transgressi sunt, sed ob inopiam restituere nequeunt, eadem Sanctitas concedit maiori Pœnitentiario, vel de præteritis usque ad diem datæ præsentium, in foro conscientiæ absolvat, dispenset, & condonet, seu absolvi, dispensari, & condonari mandet, prout in Domino magis expedire iudicaverit. Et ne prædictæ Clementis VIII Constitutionis memoria dilabatur, Superiores locales cuiuscunque Monasterij, Conventûs, Domûs, ac Collegij Regularis sub pœna privationis officij vocisque activæ & passivæ ipso jure incurrendæ, efficere teneantur, ut in perpetuum singulis annis mense Ianuario, non solum prædicta Constitutio (quam in reliquis eius partibus eadem Sanctitas omninò observare iubet, & quatenus opus sit, innovat quemcunque præensum non usum, aut præensum usum, seu præsentiam consuetudinem damnando, & irritando) verùm etiam hoc Decretum in aliqua publica Congregatione vel saltem in publica mensa perlegantur, tam Ecclesiasticis personis etiam Regularibus, quam Laicis cuiuscunque sint Ordinis, conditionis gradûs ac dignitatis, etiam speciali nota dignis, & qui sub generali dispositione non comprehenderentur, prædictam Clementis Constitutionem contra præsentis Decretî tenorem declarandi, vel interpretandi, facultate penitùs interdictâ, super quibus San-

Stiffimus mandavit expediri Breve. Datum
 Romæ die 25. Septembris, 1640. Quapro-
 pter, ut præmissa firmitus subsistant, & invi-
 olabiliter observentur, quantum cum Domi-
 mo possumus, providere volentes: motu
 proprio, & ex certa scientia, ac matura de-
 liberatione nostra, deque Apostolicæ pote-
 statis plenitudine, declarationem præinse-
 ram, cum omnibus & singulis in ea conten-
 tis, tenore præsentium perpetuo confirma-
 mus, & approbamus, illisque inviolabilis A-
 postolicæ firmitatis robur adijcimus, ac o-
 mnes, & singulos, tam juris, quam facti de-
 fectus si qui desuper quomodolibet inter-
 venerint, supplemus, aliaque inviolabiliter
 ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit
 in futurum, observari, sicque & non aliter
 in præmissis per quoscunque Iudices ordi-
 narios, & delegatos, etiam causarum Palatii
 Apostolici Auditores, ac Sanctæ R. E. Car-
 dinales etiam de latere legatos & quosvis a-
 lios quacunque auctoritate fungentes, sub-
 lata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudi-
 candi, & interpretandi facultate, & aucto-
 ritate judicari & definiri debet: ac irritum,
 & inane si secus super his à quoquam qua-
 vis auctoritate, scienter, vel ignoranter
 contigerit attentari decernimus. Non ob-
 stantibus quo ad ea quæ declarationi prædi-
 ctæ, & præsentibus sunt contraria, vel di-
 versa Constitutione fel: rec: Clementis Pa-
 pæ

pa VIII. prædecessoris nostri prædicti, et omnibus illis, quæ idem Clemens in Constitutione huiusmodi voluit non obstare cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris, die 16. Octobris 1640. Pontificatus nostri Anno decimo octavo.

DUBITATIONES

AD HOC DECRETUM,

Quæres 1. Ad quosnam Superiores spectet hanc constitutionem legi facere? Respondeo, spectare in conventibus ad Superiores locales. Probat: Quia lex respicit contingentia, omissio autem lectionis præfatæ communiter accidit ex defectu Prælati localis, qui in suo Conventu semper degit, Generali ac Provinciali modò ad hoc, modò ad illud monasterium abeuntibus. Et hoc clarius exprimitur in Decretis de celebratione missarum, dum in illis dicitur, quòd Superiores locales procurare debeant, ut ea in publica mensa perlegantur.

Et hoc procedit in casu, quo Prior eo tempore, quo fieri debet ea lectio sit alibi & Supprior dictam lectionem intermittat. Cum enim hic tunc temporis succedat in Iurisdictionem, prioris fiatque immediatam habens gubernationem Conventûs, ad eum spectat talem lectionem facere, & si omit-

tat, præfatas pœnas incurret.

Quæres 2. An præsens prohibitio obliget sub peccato mortali? Responded obligare, nisi parvitas materiæ excuset. Et probatur tum ex gravitate pœnarum, quæ apponuntur huic prohibitioni, tum ex qualitate verborum, quibus ipsa prohibitio proponitur; tum ex materia prohibitionis, quo cum concernat votum paupertatis, utique est gravis.

Sufficit autem ad peccandum mortaliter contra præsentem prohibitionem ea quantitas, quæ requiritur ad mortaliter peccandum contra votum paupertatis. Quia conditiones aggravantes malitiam violationis voti paupertatis, omnes concurrunt etiam in violatione istius prohibitionis, nec est ulla ratio suadens, maiorem quantitatem requirendam esse in violatione huius prohibitionis, quam requiritur in violatione voti paupertatis.

Quia autem prædictæ pœnæ rigidissimæ sunt, & pœna debet esse proportionata culpæ, ideo sine dubio non pro quacunque largitione, seu donatione munerum, etiam contra Bullam facta illæ incurruntur. Quare Religiosus donans sine licentia rem eius valoris, quæ est sufficiens materia in furto ad peccandum mortaliter, & violandum graviter votum paupertatis, adhuc non incurret pœnas huius Bullæ, nisi donatio excedat duos aureos, idque ex declaratione

ipsiusmet Cleme: VIII. vivæ vocis oraculo facta P. Claudio Aquavivæ Soc. IESU Generali cuius declarationis ea forte fuit ratio, quod communiter summa duorum aureorum in iure dicatur summa *modica* ut patet ex *L. si oleum 15 fin. juncta L. seq. ubi Glossa, ff. de dolo cum Felin. in c. Interfecisti de Homicid.* Cui taxæ videtur omnino standum, nisi legitimus Superior aliud determinaverit.

Quæres 3. cum recipientes à Regulari munera iuxta dispositiones Clem: VIII. teneantur ad restitutionem rei acceptæ, an præfata restitutio fieri debeat etiam ante sententiam Iudicis? Et ratio dubitandi est, quod talis restitutio videatur habere rationem pœnæ, pœna autem non debetur nisi post sententiam. Respondeo, debere fieri etiam ante sententiam Iudicis. Patet, quia ita recipiens suum non facit quot recipit ut expresse habet Pontifex; quod si autem suum non facit, quo quæso titulo id retinere potest? si autem iustum non habet titulum retinendi, patet eum teneri restituere, & quidem ante omnem iudicis sententiam; cum ista restitutio proprie non sit pœna, quæ ad sui executionem requirat sententiam saltem declaratoriam criminis, sed debitum procedens ex ipso iure naturali, quod utique obligat ante iudicis sententiam. Modò quis tamen absque suo gravi damno, ac in-

commodo restituere possit, siquidem leges Ecclesiasticæ benigne explicandæ sunt.

Quæres 4. Quibus personis interdicitur hæc largitio? Respondeo. Constitutio hæc comprehendit omnes Regulares personas utriusque sexûs Non tamen milites Regulares, ut patet ex contextu. Nec etiam eos, qui non emittunt tria vota substantialia Religionis, cum hi revera non sint Religiosi Nec novitios ob eandem rationem, (excipe novitium professum, qui translatus ad alium Ordinem ibi perageret Novitiatum, hic enim, cum vere sit Religiosus ratione prioris professionis, subiaceret ipsi prohibitioni) nec Episcopos Religiosos quia ipsi habent tam liberam administrationem bonorum sui Episcopatûs quam alij Episcopi non Regulares, vide *Lexamam tom. 1. cap. 17. num. 5. & 6.* & alios. Nec eiectos, quamdiu manent extra Religionem, cum præfata constitutio solum prohibeat donationem eorum, quæ subsunt dispositioni Prælatorum Regularium, sicque ad eam requirente ipsorum licentiâ, & consensum.

Qui verò prohibeantur recipere dona a Regularibus, ab ipso Pontifice exprimentur, & quidem ij omnes merito, cum per eiusmodi donationes multi Regulares alias indigui sibi ostium aperiant ad gradus, honores, dignitatas & officia Religionis sicque foveatur ambitio, & hinc multa alia & gravissi-

ma mala procedant in Religionibus ut quotidiana docet experientia.

Quæres 5. An vi huius Bullæ prohibeantur Regulares donare partus ingenij, nimirum Lectiones, Canciones, & alia id genus? Respondeo, non prohiberi, licet alias plurimi æstimentur, & magno prætio, vendi possint. Patet, tum quia hic solum prohibetur largitio facta ex bonis Monasterij, ejusmodi autem partus ingenij non videantur connumerandi inter bonâ Monasterij, ut potè qui sunt Religiosi particularis ita ut communiter possit absque Superioris licentia secum deferre quocumque ierit, & quidem etiamsi transeat ad aliam Religionem, quod *Valerus* testatur factum fuisse a quodam viro doctissimo se transferente ad ordinem Carthusiensem, tum quia teste *Corialano de Cas. reserv. p. 2. casu 16. num 19.* ipsemet *Clemens* declaravit Regiosos sine contraventione huius Constitutionis posse inter se donare supradictos partus ingenij cum tamen attinet sit eadem ratio, & quoad alios, quot attinet ad præfatam prohibitionem.

Quæres 6. An stante præsentè prohibitionè possint Regulares donare magnum numerum Missarum ad aucupandam benevolentiam magnatum, viam dignitatibus, honoribus, & gradibus sibi aperiendam? Respondeo posse, si solas missas donent, non autem lucrum, quod inde ipsis proveniat Ra-

tio est, quia hic solum prohibetur donatio facta ex bonis monasterij Missæ autem ut sic (si alias non sint obligatæ Monasterio) non sunt Monasterij sed ipsorum Religiosorum, ac proinde de ijs libere possunt disponere. Dixi *si solum Missas donent*, si enim donent stipendium debitum pro illis Missis scientes stipendium dandum esse illi, cui donant Missas, tunc violarent præsentem prohibitionem, cum sic donent bonum temporale, quod est monasterij iuxta Regulam: *Id, quod Monachus acquirit, Monasterio acquirit.*

Quæres 7. Utrum Religiosus acquirens aliquid ad proprium usum possit id quod parce vivendo sibi detrahit, pio fine alijs donare? Respondet Beia affirmativè, nam illud potest in usus proprios convertere, multò magis in usus animæ. Undè infert, quòd quando prælati redditus concedunt Magistris sui Ordinis, qui Cathedras in publicis Universitatibus legunt, posse illos de ijs, quæ partius, & religiosius vivendo supersunt sibi, consanguineis pauperibus subvenire.

Quæres 8. An prohibitionem hac stante, possint Regulares facere donationes, si detur casus, quòd vi illorum non dissipentur bona Religionis, nequè detur occasio ambitionis? Respondet Diana Resol. 33. cum Granada, & Megala posse, cum sic cesset finis præsentis prohibitionis qui fuit tollere

ocasionem ambitionis ac dilapidationis bonorum Monasterij, ut constat ex tenore Constitutionis; cessante autem fine legis etiam in particulari, cessat lex, ut tradunt multi Doctores apud eundem Dianam loco citato. Sed hæc Regula ampla satis est, & multis periculis exposita, & ex alia parte quæcunque donatio a Religioso facta, fit cum aliquali dilapidatione bonorum Religionis, cum quæcunque Monachus acquirit, sint bona Religionis, fieri tamen potest ea largitio inter Religiosos invicem, si nullum subsit periculum ambitionis cum pontificia prohibitio fundetur in præsumptione ambitionis ut colligitur ex illis verbis: *Ne parva ambitione impulsus*, hoc ipso autem quod præsumptio deficit, prohibitio amplius non obligat, aliundè in eo casu, quidquid acquiritur, Religionis acquiratur.

Quæres 9. An vi istius prohibitionis tollatur quo minus Religiosi possint facere donationes remuneratorias: Respondeo non tolli, & ratio est, quia hic vetita est donatio, seu largitio munerum, donatio autem ea simpliciter dicitur, quæ fit pure, ac liberaliter, non item quæ fit ob causam, & dicitur donatio *Antidotalis*. Confirmatur nam alias tolleretur ex Religionibus virtus gratitudinis, quod sine dubio esset magnum inconveniens, nec ullo modo fuit intentum a Clemente; unde sacra Congregatio in alle-

gato decreto declarans mentem pontificis, ait, non obstante ea Constitutione, munera à Religionis utriusque sexûs tribui posse ex causis gratitudinis, conciliationis, benevolentiae, &c.

Cavendum tamèn est, ne donatio hæc nimis excedat merita, siquidem qua parte excederet, esset donatio propriè ac strictè, & consequenter caderet sub ipsam prohibitionem Ex quo patet, quid respondendum sit ad verba Pontificis excludentia donationem etiam, quæ fiat *ad beneficiorum acceptum memoriam.*

Quæres 10. An Regulares vi istius constitutionis prohibeantur facere donationes ad redimendam vexationem, ut, cum quis dat aliquid Advocato, ut lites habeant bonum finem &c. Respondeo non prohiberi, tum quia etiam in Materia Simoniae titulus redimendæ vexationis iniustæ excusat a labe Simoniae, ut colligitur *ex c. Delicti, de Simonia,* Et ratio est, quia in tali casu temporale traditur pro temporali, non pro spirituali, ipsa enim vexatio est temporale impedimentum, Simonia autem non committitur, dum temporale traditur pro temporali, ergò magis excusabit a transgressione in præsentis casu, tum quia, qui dat aliquid pro redimenda tali vexatione in jure sibi jam acquisito, vel in re, quam possidebat, dat illud pro conservatione rei, quæ conservatio jure naturali

rali est licita, ac proinde negari non potest per ius positivum.

Quæres II. Qualia convivia stantibus verbis adductis apparare possint Regulares casu, quo personam aliquam primariam, sive Ecclesiasticam, sive sæcularem ad ipsos divertentem excepturi sint? Respondeo, posse Regulariter qualia ipsa persona excepta solet communiter habere in propria mensa, sic enim servatur frugalitas comparatione personarum, quæ invitantur, & exhibetur debita charitatis ostensio, ut pro inde sacra Congregatio in eo decreto dicat: Commestrationes, computationes & convivia censerit tantummodò prohibita, si decentiæ statûs Regularis adversentur, quod videtur indicasse etiam Clemens in sua Constitutione, dum ait: quod sicut, si quos ditiores occasione transitûs, sive alias ex devotione, aut necessitatis causa eò (ad Monasteria Regularium) divertere contigerit, deceat eos Refectorio communi cum Religiosis, mensaque & ferculis communibus nequaquam ac cæteris distinctis contentos esse, ita ipsi Regulares in huiusmodi hospitibus potentioribus excipiendis se gerere debeant, ut in eis frugalitas & paupertas Religiosa semper e-luceat Utrum verò attentis juribus citatis, licitum sit Regularibus consultò invitare ad convivium eiusmodi personas? Respondet Bonacina de Largitione Munerum, p. 5. n.

6. negative Et movetur ex ijs verbis, quæ habentur in Bulla Clementis *Si Quos vero ditiores occasione transitus, sive alias ex devotione aut necessitate eò divertere, contigerit*, ubi vides designari casus, in quibus dictæ personæ convivio excipi possunt à Regularibus.

Quæres 12. An Regulares violent hanc prohibitionem, si donationem aliquam insignem faciant principi, ad aucupandum eius favorem, seu ei largiendo rem ab amico ipsis datam præcise ad hunc effectum? Respondeo non violare, tum quia Religiosus in hoc casu non facit donationem, sed ille alius, qui rem donandam dedit, iuxta illud *qui per alium facit, per se ipsum fecisse videtur*, sicque Religiosus se habet ut merus executor. Tum quia Bulla hæc solum loquitur de bonis Monasterij, in isto autem casu donatio non fit ex bonis Monasterij, sed amici, qui eam tradit. Tum quia in isto casu Monasterium non damnificatur, sicque cessat finis huius prohibitionis.

Quæres 13. An Regularis violet hanc prohibitionem, & incurrat pœnas in ea latas, si in casu vetito faciat notabilem donationem, externè quidem sub prætextu eleemosynæ, sed internè ad conciliandam benevolentiam donatarij, sicquè eius auxilio ad obtinendum id, quod intendit verbi gratia Prælaturam? Respondeo violare quò ad forum conscientia, cum vere faciat id, quod in-
ter

terdicitur in hac prohibitione, nempe donationem ex ambitione de bonis Monasterij non tamen incurrit pœnas, nam ad incurrendam censuram, petitur actus, qui in ipso opere externo sit sufficiens ad peccatum mortale, in casu autem allato non habetur extrinsecè malitia donationis indebitæ, sed ratio eleemosinæ.

Quæres 14. An violet hanc prohibitionem Religiosus, qui facit Amico donationem, sciens, se ab eo tantundem, imò plus accepturum esse? Respondeo non violare. Quia amico reddente tantundem, imò plus, Monasterium non fit minùs habens, cessat ergò finis prohibitionis Modò tamèn non fiat donatio ex ambitione, tunc enim finis huius prohibitionis cessaret solùm inadæquatè, adeoque non cessaret prohibitio.

Quæres 15. An & quomodò Visitatores à munerum receptione cavere debeant? Respondeo præscribi legè ab Innocentio Papa IV. in c. Romana, Parag. Procuratores de Censibus in 6. ubi dicitur: *Caveat Visitator, ne ipse, vel quisquam suorum aliquod munus quodcunque sit, & quatercunque offeratur, presumat recipere, ut non qua sua sunt, videatur quærere, sed qua IESU Christi.* Tandem contra illius Transgressores pœnam imponens ait: *Quodsi fuerit contra presumpsum, recipiens maledictionem incurrat, à qua nunquam nisi duplum restituat liberetur.* Undè constat eos peccare mortaliter, nullus enim incur

currit maledictionem nisi propter peccatum mortale. Et in *Trident. sess. 24. de refor. cap. 3.* habetur *Nec munus quodcumque sit, & qualitercunque offeratur, suscipiant. Non obstante quacunque consuetudine etiam immemorabili exceptis virtualibus.* Similem legem statuit *Gregor. X. in Conci. Lugdunensi* ut habetur in *cap. Exigit de censibus in 6.* ubi plures statuuntur poenae, quas omnes concil. *Trid.* ubi supra, renovat & confirmat.

Cavendum quoque visitatoribus est, ne nimis gravent Visitatos in cibo & potu, petendo ab eis cibos delicatos, & pretiosa vina, sed debent esse mediocritate contenti, ut advertit *Glossa in cap. Cum Apostolus, Verbo sumptuose decens.* Videatur *Azor. p. 2. lib. 3. c. 42.*

Verum tamen est, quod quando Prælati Provinciam, vel Monasterium visitat, teneri visitatos facere expensas ad tales visitationes consuetas, & visitatori necessarias. Ita enim habetur in *c. Romana de Cens. & in cap. si Episcopus de Offic. Ordin. in 6.*

Quod si tamen Prælati, Ordinarius Generalis verbi gratia, aut Provincialis, haberet aliquos redditus ad hunc effectum visitationis, tunc visitati non tenerentur providere Visitatori nisi de victualibus, idest, esu & potu pro Visitatore, eiusque familia equis, &c. Cætera autem necessaria, ut equos, vestes, expensas pro itinere, pro di-

cto Visitatore & Socijs, teneretur tribuere Generalis ipse, vel Provincialis, qui ad hunc effectum habet dictos redditus. Habetur dicto cap. *Si Episcopus.*

Quæres 16. An excusentur Prælati illi, qui ex negligentia, vel inconsideratione prætermittunt legere, vel legi facere præfixo tempore hoc decretum & sequentia? Respondeo in foro externo non excusari, unde dicit *Lexana Tom. 2. Verbo lectio quo ad Regulares, n. 10.* sæpiùs se vidisse præfatos fuisse coactos ad subeundas pœnas in dictis Decretis designatas, & dispensationem in ipsis Romæ à Sede Apostolica postulasse. Specialiter die 3. Augusti eadem sacra Congregatio absolutionem dedit cuidam Priori, qui neglexit facere legi Decretum *de celebratione Missarum* Existimabat ergò Prælatum incurrisse in pœnas illius. Sunt tamèn Prælati etiam quoad forum externum excusabiles, quoties propter aliquam rationabilem causam, aut impedimentum alicuius momenti id faciunt, quia cum pœnæ impositæ in dictis Decretis valde graves sint, non debent censi incurrisse, nisi propter malitiam, dolum, negligentiam notabilem, aut dilationem, sine causa factam, & ita præsumendum de benignitate sac. Congregationum eas imponentium.

Illud certum, si omittatur ipsorum Decretorum lectio die præfixa, non propterea

cessare ipsius obligationem, sed adimpleri debere quam primum fieri potest. Non enim ponitur terminus talium dierum ad finiendam obligationem, sed ne differatur. Nequè enim poenæ ibi statutæ sunt ad canonizandum diem illic præfixam, sed solum ad obligationem inducendam lectionis dictarum Constitutionum, ne ullo unquam tempore in oblivionem, aut desuetudinem abeant, quod est finale motivum dictæ lectionis, undè si dicta statuta non legantur determinato die, legi debent die sequenti, & sic deinceps.

Quæres 17. An subditi teneantur monere Superiorem de dictis statutis legendis, & quo iure? Respondeo affirmativè, ratione justitiæ, ex eo quòd Prælati & Subditi debent eodem iure censerì. Prælati autem ratione justitiæ tenetur adjuvare subditum suum quantum potest, ut egregie probat *Laurentius Peyrinis Tom. 2. quæst. 1.* Unde subditus sciens omittens monere Prælatum suum, ut die statuto legi faciat legenda Decreta, mortaliter peccat, propter grave damnum, quod ex sua omissione malitiosa, infert Prælati suo.

Quæres 18. Quid sentiendum de prohibitione Regularibus cæterisque facta quoad munerum largitionem causa obtinendi justitiam, aut gratiam apud Sedem Apostolicam? Respondeo emanasse hanc Constitutionem

onem à Bonifacio VIII. in *Extravaganti*, quæ incipit *Excommunicamus*, & postea, cùm (ut aliqui volunt) revocata esset à Clemente V. confirmata, & aucta fuit à Gregorio XIII. *Constitutione* 24. & demum à Clemente VIII. extensa in Bulla, quæ incipit, *Pro Commissa nobis*, per quam Constitutionem Pontificiam excommunicantur quodquod pactum, vel promissionem faciunt de dando aliquid, vel qui dant quid ex pacto, vel promissione, vel acceptum pactum, vel promissum de dando aliquid, vel acceptam habent occulte, & manifeste, donationem factam, ex pacto, vel promissione pro justitia, vel gratia obtinenda sive pro se, sive pro alio, in causis, vel judicijs, vel alias per literas Apostolicas, & quibuslibet alijs modis apud Sedem Apostolicam. Unde actiones prohibita in ea constitutione, sunt pactio, vel promissio de dando aliquid, donatio ex pacto, vel promissione factæ post justitiam, vel gratiam obtentam: donatio facta ad obtinendam justitiam, vel gratiam etiam ex pacto, vel promissione: acceptatio pacti, vel promissionis, vel donationis pro justitia, vel gratia obtinenda apud Sedem Apostolicam, promissio, vel pactio facta tertio interventuro, vel mediaturò in favorem eius, qui justitiam, vel gratiam est impetraturus, denique acceptatio prædictæ pactiois vel promissionis vel donationis.

Hæ actiones vetitæ erant in Extravagan-
te Bonifacij, quibus addit Gregorius alias
sex actiones, quarum tres sunt Principales,
& aliæ tres sunt accessoriæ. Prima actio
Principalis est Nundianariorum, qui cupi-
ditate lucri negotiorum expeditiones con-
quirunt nisi suffragationibus potentiorum.
Secunda est actio eorum, qui ambiunt polli-
citationibus, aut donis, ut pro se, vel pro a-
lio gratiam, aut justitiam obtineant apud Se-
dem Apostolicam, Tertia est eorum, qui
mentiendo confingunt se dedisse pretium,
aut munera pro opera præstanda, vel præ-
stita ab ijs, qui gratia valent apud eum, qui
est concessurus gratiam, vel justitiam. De-
nique actiones accessoriæ additæ a *Gregorio*
XIII. sunt prima? auxiliari; secunda, consu-
lere; tertia, favere in aliqua e: præceden-
tibus actionibus contentis in *Bulla Bonifacij*
& *Bulla Gregorij*

Impononuntur autem in eiusmodi Consti-
tutionibus plures pœnæ. 1. Excommunica-
tio ipso facto 2. Iustitia, vel gratia contra
constitutionem impetrata est irrita & nulla.
3. Quidquid accipitur restituendum est Pau-
peribus nec absolvi quis potest, nisi restitu-
at. 4. Utens gratia, vel justitia sic obtenta
est ipso facto excommunicatus. 5. Privatio
omnis beneficij, sive Ecclesiastici & omnis
officij sive Ecclesiastici Sæcularis, perpetui,
& temporalis. 6. Infamia. 7. Inhabilitas ad
quæ

quævis officia obtinenda. 8. Sciens delictum contra hanc Constitutionem commissum, nec denuntians intra triduum, ipso facto est excommunicatus.

Non comprehenduntur sub hac prohibitione Cardinales, cum enim hi sunt personæ spectatissimæ notâ dignæ non censentur comprehendi in odiosis, nisi exprimantur, præsertim quia Pontifices, dum in suis Constitutionibus eos comprehendere intendunt, addere solent, illa verba. *Cuiuscunque dignitatis, gradus, aut præminentie, quæ in Constitutionibus Bonifacij & Gregorij non sunt.* Idem dici potest & de Episcopis fere ob rationem quia ipsi *cap. periculosum, de sentent. Excommunicat in 6.* excluduntur à Generalibus sententijs suspensionis, & interdicti, nisi exprimantur. Hoc tamen intellige de Constitutionibus *Bonifacij & Gregorij*, non de illa *Clementis VIII.* ubi pœnas dictarum Constitutionum extendit, ad *personas etiam speciali nota dignas*, quibus haud dubiè Cardinales, & Episcopi designantur. Adde opinionem dictæ prohibitioni Cardinales & Episcopos subijcentem probabiliorem esse, & *Bonacina* teste *de Censur. in partic. disput. 2. q. 3. n. 1.* usu pœnitentiariæ comprobata. Cuius ratio fortassis est, quòd & ipsi sint Clerici, & quia lex generalis omnes ligat, *cap. 1. de Constitut.*

Neque subiacet dictis pœnis quo ad DE-

UM, qui ad obtinendam gratiam aut justitiam fictè promittit, habens animum non implendi promissionem, cùm promissio ficta verè non sit promissio, & alias iuxta Doctores ad incurrendam censuram requiratur actus completus præterquàm quòd sumus in materia pœnali, quæ ampliari non debet. Confirmatur ex *Caetano, Soto, Tolento, Lessio, &c.* docentibus non esse Simoniacum illum, qui pro beneficio Ecclesiastico aliquid temporale promittit animo non solvendi. Sic tamen fictè promittens peccat graviter nam eatenus proximum ad peccandum inducit. Dixi quoad DEUM, quia in foro externo non excusatur, cùm in eo constet de illius promissione, non item de fictione: & quilibet præsumatur loqui, quod habet in corde.

Excusatur etiam ab his pœnis, qui ad obtinendam gratiam, vel justitiam iniuste denegatam, dat. Cùm hoc non sit dare simpliciter pro gratia, aut justitia obtinenda, sed potius ad redimendam iniustam vexationem, quod esse licitum dixi. q. 1.

Excusatur etiam qui ad obtinendam gratiam, vel justitiam dat Ministris Papæ moraliter certus id ipsum esse gratum Papæ; nam in tali casu censetur Papa dispensare in hac prohibitione, aut illam abrogare quò ad eam partem.

Non etiam contrahit has pœnas, qui ad obtinendam justitiam, aut gratiam dat promittit-

mittenti se majori diligentia, ac industria procuraturum expeditionem gratia, dummodo non detur plus quam illa mereatur major diligentia ac industria, quae adhibetur. Ratio est quod haec donatio non fit pro obtinenda gratia, sed pro majori diligentia & industria, quae adhibetur. Unde nec illas incurrit propter eandem rationem, qui ob meram liberalitatem, & benevolentiam sine ullo respectu ad gratiam, vel justitiam obtinendam quidpiam dederit. Nec qui dat ad recompensandum aliquod damnum, quod Procurator, aut Sollicitator passus est ultra id, quod tenebatur.

Existimo etiam his poenis non affici eum, qui dat ad obtinendam gratiam, quam alias omnino erat obtenturus. Et suadetur. Quia in tali casu cessat finis hujus prohibitionis, qui est, ut tollatur habendi cupiditas, ut non corrumpatur Princeps, ut non committatur iniustitia; cessante autem causa finali, cessat dispositio *cap. Cum cessante de appellat.*

Sed nec ijs poenis subijcitur qui dat bona fide ad obtinendam gratiam &c. ignorans talem dationem prohiberi. Poena enim est mensura delicti, *L. sancinus, ff. de poenis, & alioquin bona fides excusat a delicto*: unde & excusari debet a poena maxime si gravissima sit, cuiusmodi sunt *ca.*, de quibus hic agitur. Praeterquam quod in *Extravagante Gregorij VIII.* praesupponitur audacia, seu praesum

sumptio, ut constat ex ijs uerbis *Ad audentes quocunque horum facinorum*; bona autem fides tollit audaciam, seu præsumptionem sicut & ignorantia.

Nec præfatas pœnas incurrit dans ad gratiam obtinendam quid modicum. Et probatur, tum quia ad incurrendas istas pœnas requiritur peccatum mortale, quod nequit stare cum parvitate materiæ, tum quia de modicis non est curandum. *e. reverà de conse. c. dist. 2* tum quia quod dicitur in Bulla hac *Gregorij XIII. seu quid magnum, aut parvum promitterent*, explicari debet de re magna, vel parva, quæ etiam ante dictam Bullam Sufficeret ad peccatum mortale. Dijudicanda est autem in hoc parvitas materiæ, arbitrio viri prudentis, ut pensatis circumstantijs dantis, & accipientis, videat an promissa res sufficiens sit ad movendum vel iustitiæ animum collatoris gratiæ, ad ipsam conferendam.

Non afficitur etiam his pœnis, qui dat post gratiam obtentam. Quia hæ pœnæ imponuntur danti ad obtinendam gratiam, aut iustitiam, & nos hic agimus de dante post illam obtentam. **Accedit in hoc casu non eandem militare rationem**, quæ militat in primo, cum dare antea, tendat ad corrumpendum iudicem, non item dare postea, quod potius tendit ad insinuandum animi gratitudinem.

Incurrit autem has pœnas promittens, etiam

tiam si promissio acceptata non sit; Pontifex enim, ut patet ex verbis Constitutionis *Bonifacii*, distinguit promissionem à receptione promissionis, & utramque actionem distinctè prohibet.

Idem sentio in casu, quo quis promittat animo se obligandi solum ex gratitudine. Quia talis promissio ex natura sua inflectit collatorem gratiæ, seu justitiæ ad eam concedendam intuitu illius, quod est contra intentionem Pontificum in dictis Constitutionibus.

Crede id ipsum de dante pro auferenda, aut differenda justitia, quia non est verò simile, Papam voluisse minus punire eos, qui dant pro sententia iniusta, qualis est ea, per quam auferitur, vel difertur vera justitia, quam eos qui dant pro sententia obtinenda, & alias ut jura dicunt: *Mens legis est potius attendenda, quàm verba.*

Incurruntur autem præfatæ pœnæ toties, quoties datur, aut accipitur aliquid antequàm obtineatur gratia. Et probatur, quia semel ligatus unâ censurâ, est subiectum capax alterius censuræ non solum diversæ rationis, sed etiam eiusdem. Quomodo affectus excommunicatione ob percussorem Clerici, si iterum percutiat eundem, aut alium Clericum, iterum incurret excommunicationem.

Nota etiam pœnas harum Constitutionum

incurri per quamlibet ex actionibus prædictis, etiam non secuto effectu obtentionis gratiæ, seu justitiæ. Ratio est, quia licet regulariter loquendo ad incurrendam aliquam censuram requiratur actus completus, & consummatus, nec sufficiat conatus, aut actus imperfectus, hinc enim excommunicatio *cap. si quis 18. quest. 4. contra percussores Clericorum* non incurritur ab eo, qui sagittam, vel lapidem in Clericum jecit, si illum non tetigit, quando tamen conatus ipse, seu actiones imperfectæ, per se & principaliter prohibentur, tunc per illas præcisè incurretur censura. Hoc autem contingit in proposito, nam facere pactum, vel promissionem, dare, vel recipere, prohibentur principaliter & separatim, ut patet ex contextu *Bonifacii*, idè illæ solæ sufficiunt, ad incurrendas pœnas. Ita *Navarrus, Molina, Azor, &c.*

Porro verbis illis: *Apud Sedem Apostolicam*: intelligitur Summus Pontifex, non ut Princeps temporalis in Urbe, alijsque Civitatibus, sed solum ut habet jurisdictionem spirituales a Christo acceptam, & consequenter intelliguntur Ministri ipsius secundum hanc considerationem. Ita enim dicendo magis conformamur proprietati verborum; Sedes enim Apostolica propriè, & formaliter sumpta, solum importat potestatem spirituales, qualis fuit in Apostolis, non temporalem; Verba autem propriè & formaliter

ter accipienda sunt *L. in dilectis, Parag extraneus, ff. ad legem.*

Nomine etiam *Sedis Apostolicæ* intelligi debet curia & domus ipsius Papæ, sive ipse ibi sit, sive non, hoc enim denotat *Gregorius* in Constitutione relata, dum in ipsius initio dixit. *Ab ipso pontificatus nostri principio, quam maximè possumus enitimur, atque contendimus, ut domus, & curia nostra à sordibus expurgetur.* Non tamen intelliguntur *Sedis Apostolicæ* nomine quoad præsens spectat, ubi sunt Legati Papæ, Nuntij, Episcopi, illa enim non sunt curia, aut domus Papæ.

Advertit tamen *Filiucius tract. 15. n. 139.* & cum ipso *Bonacin. disp. 2. de Censur. in part. 9. 3. n. 4.* Sacram pœnitentiariam comprehendere sub hac prohibitione etiam dantes pro causis temporalibus, siquidem expeditiones à Papa procedentes, ut est Princeps temporalis, expediuntur quoque sub nomine *Sedis Apostolicæ.*

Dicta intellige de relatis Constitutionibus *Bonifacij & Gregorij*, loquendo enim de constitutione *Clementis VIII.* quam supra citavi, ea extenditur ad delinquentes in actionibus prohibitis in dictis Constitutionibus circa bona communitatum ditionis statûs Ecclesiastici. *Non solum apud Sedem Apostolicam sed in quibusvis tribunalibus, & eorum quibuscunque iudiciis etiam Laicis Alma Urbis ac tam in Romana curia quam extra eam in quibuslibet temporali ditione*

tioni nostra mediate vel immediate subjectis Provincijs Civitatibus, oppidis, terris, & locis, ut ait Pontifex.

Ubi nota editam esse hanc Bullam pro bono regimine, aut quod utique confert, ut pro gratia, aut justitia obtinenda non detur quidquam.

Addunt præterea Pontifices, scientes culpabilem in prædictis, nec intra triduum denuntiantes, excommunicationem incurrere, quod puto verum etiam de existente extra Curiam, cum obligatio sit generalis, & lex generaliter loquens, generaliter debet intelligi.

Illa verò tridui præscriptio ad denuntiandum, non est ad finiendam, sed ad sollicitandam actionem. Vide dicta q. 16. modò tamen id commodè fieri possit, nec enim credibile est Papam velle pauperes ab extremis terræ finibus accedere ad Apostolicam Sedem ad denuntiandos tales delinquentes, lex enim debet esse accommodata fragilitati humanæ.

Moneo tamen antequàm talis denuntiatio fiat debere delinquentem admoneri per correctionem fraternam, cum id præcipiat Christus Matthæi 19. & præcepto Christi, quodcunque præceptum humanum cedat oportet.

DECRETA

S. Congregationis Concilij S. D. N. Urbani divina
Providentia Papæ VIII. auctoritate edita.

DE CELEBRATIONE
MISSARUM

Sub pœna privationis officij, ac vocis activa, & passivæ, ipso facto incurrendis, legenda sexto quoq; Mense, id est Feriâ 2. post primam Dominicam Adventûs, & Feriâ 6. post octavam Corporis Christi.

CUM sæpe contingat, in quibusdam, Ecclesijs tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex varijs defunctorum relictis, aut piorum eleemosynis impositum esse, ut illis pro singulis diebus præscriptis nequeat satisfieri; & tamen onera Missarum in dies suscipiantur; indequè fiat, ut deperiant piæ testantium voluntates, obstricta benefactoribus fides violetur, defunctorum animæ suffragijs priventur, Ecclesijs debitus subtrahatur cultus, ac Christi fideles gravi scandalo affecti, plerumquè à similibus charitatis operibus retrahantur: cumquè his malis maximum inter cetera fomentum præbeat, aut quod ij, qui missas supra vires celebrandas suscipiunt, sperent illas brevi ad pauciores numerum à Superioribus reditum iri; aut quòd Ecclesijs, sorte pecuniarum absumptâ, plerumquè nuda remaneant onera Missarum absquè ullo emolumento, aut quòd eleemosyna pro illis celebrandis
fit

fit aded tenuis, ut non facile inveniatur, qui velint huic se muneri subijcere, & redditus Ecclesiæ, aut Monasterij aded exigui, ut Sacerdotes pro necessaria sua sustentatione nimijs se oneribus obstringere compellantur: SACRA CONGREGATIO CARD. CONCIL. TRID. INTERPRETUM animadvertens, facturam se rem DEO gratissimam, charitatisquæ, ac justitiæ maximè consentaneam, si pro viribus satagat, hunc deterrimum abusum è Christiana Republica convellere, atquæ eradicare Sanctiss. D. N. Urbani divina Providentia Papa VIII. auctoritate sibi specialiter attributa, in subscripta decreta edidit.

Ac primò directè prohibet, atquæ interdicit, ne Episcopi in Diœcesana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel alias quoquomodo reducant onera ulla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine foundationis; sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apostolicam Sedem recurratur, quæ, re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur; alioquin reductiones, moderationes, & communicationes huiusmodi, si quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit, omninò nullas, atquæ inanes decernit.

Deindè, ubi pro pluribus Missis, etiam e-

ius.

iufdem qualitatis celebrandis plura fipen-
 dia, quantumcunque in congrua, & exigua,
 five ab una, five à pluribus personis collata
 fuerunt, aut conferentur in futurum Sacer-
 dotibus Ecclefijs, Capitulis, Collegijs, Ho-
 fpitalibus, Societatibus, Monafterijs, Con-
 ventibus, Congregationibus, Domibus, ac
 locis pijs quibuscunque tam Sæcularibus,
 quàm Regularibus, SAC. CONGREGATI-
 O fub obteftatione Divini Iudicij mandat,
 ac præcipit, ut abfolute tot Miffæ celebren-
 tur, quot ad rationem attributæ eleemofynæ
 præfcriptæ fuerint; ita ut alioquin ij, ad
 quos pertinet, fuæ obligationi non fatisfa-
 ciant, quinimò graviter peccent & ad reftri-
 ctionem teneantur.

Id verò, ut deinceps obfervetur exactius,
 SAC. CONGREG. eadem authoritate re-
 vocat privilegia, & indulta omnia quibusvis
 personis, Ecclefijs, ac locis pijs, tam Sæcu-
 laribus, quàm Regularibus cuiuscunque Or-
 dinis, Congregationis, & Inftituti, quamcun-
 que ob caufam conceffa, quibus indulgetur,
 ut certarum Miffarum, vel Anniverfariorum
 celebratione, aut aliquibus collectis, feu o-
 rationibus, plurium Miffarum oneribus in fu-
 turum fufcipiendis fatisfiat.

Ac fimiliter omne damnabile lucrum ab
 Ecclefia remove volens, prohibet Sacer-
 doti, qui Miffam fufcepit celebrandam cum
 certa eleemofyna, ne eandem Miffam alte-

ri, parte eiusdem eleemosynæ sibi retentâ, celebrandam committat.

Præterea, ne in Ecclesijs, in quibus onera missarum in perpetuum imposita sunt, Sacerdotes in eis, ut par est, adimplendis ed tepidiores, ac segniores reddantur, quod onera huiusmodi cum nulla, aut parva sint utilitate coniuncta: statuit, atque decernit, ut pecuniæ, ac bona mobilia Ecclesijs, Capitulis, Collegijs, Hospitalibus, societatibus, Congregationibus, Monasterijs, Conventibus, ac locis omnibus, tam Sæcularibus, quam Regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirenda cum onere perpetuo missarum celebrandarum, ab ijs, ad quos pertinet, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda à die realis acquisitionis, statim deponi debeant penes ædem Sacram, vel personam, fide & facultatibus idoneam, ad effectum illa, seu illorum pretiû quamprimùm investiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expressa, & individua mentione oneris, quod illis annexum reperitur: ac si eadem bona immobilia auctoritate Apostolica, deinceps alienari contigerit, eorundem pretiû sub eadem pœna, ut supra, deponi, atque in alijs bonis stabilibus itidem fructiferis, cum eiusdem oneris repetitione, atque annexione converti debeat.

Ad hæc SAC. CONGREGATIO quibusvis

vis Capitulis, Collegijs, Societatibus, & Congregationibus, nec non omnibus & singulis Ecclesiarum, ac piorum locorum, tam Sæcularium, quam Regularium Superioribus, vel alijs ad quos pertinet, districtè prohibet, ne in posterum onera perpetua suscipiant missarum celebrandarum: Sæculares quidem sine Episcopi, vel eius Generalis Vicarij, Regulares verò sine Generalis, vel Provincialis consensu, & licentia in scriptis, & gratis concedenda: alioquin Sæcularis, qui huius prohibitionis transgressor extiterit, ab ingressu Ecclesiæ interdictus sit eo ipso: Regularis verò pœnam privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia obtinenda vocisquæ activæ & passivæ absq; alia declaratione incurrat. Eleemosynas verò manuales, & quotidianas promissis celebrandis, ita demùm ijdem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut nova quoquè onera suscipere valeant; alioquin omninò abstineant ab huiusmodi eleemosynis, etiam sponte oblati in futurum recipiendis, & capsulas auferant ab Ecclesijs cum inscriptione illa, Eleemosyna pro Missis, vel alia simili, sub ijdem pœnis ipso facto incurrendis, ne fideles hac ratione frustrentur. Episcopus verò, seu eius Vicarius, aut Generalis, vel Provincialis, ubi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requisiti, in singulis, casibus diligenter inqui-

rant de singulis Missarum celebrandarum obligationibus cuique Ecclesiæ, Monasterio, aut loco pio incumbentibus : nec antea assensum huiusmodi aut licentiã præbeant, quã eis legitimè constiterit, illius Sacerdotes tam novo oneri suscipiendo, quàm antiquis jam susceptis satisfacere posse : præcipuamque rationem habeant, ut redditus, qui in Ecclesijs, & locis pijs relinquuntur, omninò respondeant oneribus adiunctis, secundùm morem cuiusq; Civitatis, vel Provinciæ: intelligantque si in re tanti momenti desides, aut negligentes fuerint, in novissimo die se huius prætermissi muneris rationem esse reddituros.

Postremo ILLUSTRISS. PATRES, non sine gravi animi dolore intelligentes, mala fere omnia, quæ regularem disciplinam evertunt, ac præcipuè nimiam hanc facilitatem fovent in oneribus Missarum supra vires suscipiendis, velut ex infecta radice pululare ex majori Regularium numero, quàm ferant redditus, & eleemosynæ cuiusque Monasterij: Inhærentes summorum Pontificum, ac Sac. Trid. Concil. decretis hac de re editis, Sanctiss. D. N. autoritate præcipiunt, ac mandant omnibus & singulis Generalibus, Provincialibus, Commissarijs, Ministris, Præsidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Guardianis, Vicarijs, & quibuscunque alijs Superioribus Monasteriorum, Conventuum, ac Domorum Regulariũ bona immobilia possi-

fidentium, vel non possidentium, cuiuscun-
 que Ordinis congregationis & Instituti exi-
 stentium intra fines Italiae, & Insularum adia-
 centium, ut singuli, ad quos pertinet, in qua-
 libet Provincia, adhibitis duobus, aut tribus
 Regularibus sui Ordinis, vel Congregationis
 probatoribus, & rerum usu peritioribus, bo-
 na immobilia, census, redditus & proventus om-
 nes, consuetas ite eleemosynas, & obven-
 tiones, tam communes Monasteriorum, Con-
 ventuum, & Domorum eiusdem Provinciae,
 quam etiam singularibus personis Religiosis
 assignatas seu permissas, in communem usum
 deinceps, conferendas, decem annorum im-
 mediate praecedentium habita ratione, dili-
 genter, & mature recognoscant, ijs omnibus
 detractis, quae reparationes, praestationes,
 grandines, sterilitates, alijve cuiuslibet gene-
 ris onera consueverunt absorbere; eaque om-
 nia scripto fideliter exarata, idem Superi-
 or, cuius interest in proximo Capitulo, seu
 Congregatione Generali, vel Provinciali co-
 ram tribus Iudicibus ab ipsomet Capitulo,
 seu Congregatione deligendis proponat, qui
 Computatis huiusmodi redditibus, eleemosy-
 nis & obventionibus universis, & oneribus, ut
 supra detractis, sedulo examinent, quot reli-
 giosi homines, connumeratis etiam Laicis,
 aliisque necessarijs servientibus, in unoquo-
 que Monasterio, Conventu, & Domo regu-
 lari, juxta religionis, & proprii instituti mo-

rem, victum, & vestitum, & medicinalia in communi habentes, competenter valeant sustentari. Tum eorundem bonorum, reddituum, eleemosynarum, & onerum præcisam notam ipsimet Capitulo, seu Congregationi exhibeant: ut in illo diligenter omnibus discussis cuiusque familiæ Monasterij Conventus, ac Domus regularis, in singula quaque Provincia certus earum tantum personarum numerus patrum capitularium voto præfigatur, quæ redditibus, eleemosynis & obventionibus, ut superius sufficienter ali possint. Ne verò Superiores, qui id præstare debent, ferius aut remissius, quam par est suo muneri satisfaciant, mandat SAC. CONGREGATIO, ut infra annum, post proximum Capitulum Generale, vel Provinciale computandum, omnia hoc de genere particulariter gesta, in authenticam formam redacta ad sacrâ ipsam Congregationem Concilij singuli mittant: Numerumque familiæ, singulorumque Conventuum Monasteriorum, & Domorum huiusmodi regularium Capituli, seu Congregationis Generalis, vel Provincialis sententia, & autoritate præfinitum, iidem Superiores tam Generales & Provinciales omnes quam locales perpetuo servare omnino teneantur, nec possint illum quoquomodo augere, etiam prætextu augmenti reddituum absq; Sacræ ipsius Congregationis licentia. Superiores autem huiusmodi, qui prædicta omnia
in

in præfixo termino non præstiterint, vel numerum ut supra præscriptum quovis modo augere præsumperint, privationis omnium officiorum, quæ tunc temporis obtinebunt, vocisque activæ ac passivæ & ad omnia suæ Religionis officia, & gradus inhabilitatis perpetuam pœnam eo ipso incurrere, atque alijs etiam gravioribus à Sede Apostolica infligendis pœnis Sac. Congregatio subiacere voluit, & declaravit.

Deinceps verò Monasterium, Conventus, domus Congregatio, vel Societas Religiosorum, seu Regularium nullibi, recipiatur, nisi præter alia ad id requisita, in singulis eiusmodi locis duodecim saltem Fratres, aut Monachi, seu Religiosi degere, & ex redditibus, & consuetis eleemosynis, detractis omnibus, ut supra, detrahendis, competenter sustentari valeant, ad præscriptum decreti fel. record. Greg. XV. hac de re editi. Alioquin Monasteria, & loca huiusmodi post hac recipienda, in quibus duodecim Religiosi, ut supra, sustentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitaverint, Ordinarij loci visitationi correctioni atque omnimodæ jurisdictioni subiecta esse intelligantur.

Porro ne ullo unquam tempore hæc in oblivionem, seu desuetudinem abeant, Superiores, locales cuiusque Monasterij Conventus ac Domus Regularis curare, atque ef-

ficere teneantur sub pœna privationis Officij, vocisquæ activæ & passivæ ipso facto incurrenda, ut in perpetuum, sexto quoq; mense, id est feria secunda post primam Dominicam Adventûs, & feria sexta post octavam Corporis Christi, præsentès ordinationes in publica mensa perlegantur. Omnibus tam Ecclesiasticis personis cuiuscunque sint Ordinis, & gradûs quàm Laicis quocunque honore, ac potestate præditis præsentia Decreta declarandi, vel interpretandi facultate pœnitûs interdicta.

Non obstantibus, quoad suprascripta omnia & singula in præsentibus Decretis contenta, constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis in favorem quarumcunque personarum, atque Ordinum, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militiarum, etiam S. Ioan. Hierosolymitani, Congregationum, Societatum, ac cuiuslibet alterius Instituti, etiã necessario, & individuo exprimendi, Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuûm, Collegiorum, Capitulorum, Hospitalium, Confraternitatum, & aliorum quorumcunque, tam Sæcularium, quàm Regularium locorum, nec non illorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus privilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari magno seu Bulla aurea, aut alias nuncupatis, sub quibuscunque

que tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus Decretis etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet etiam per viam communicationis concessis & iteratis vicibus approbatis, & innovatis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, & formis specialibus, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausuras generales, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habens quibus quo ad ea, quæ præsentibus adversantur, illis alias in suo robore permanentibus, sacra Congregatio, sanctitatis suæ autoritate, & specialiter, & expresse derogat, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Et ne præmissorum ignorantia à quodam prætendi possit, voluit eadem SACRA CONGREG. ut præsentibus ordinationes in valvis Basilicarum S. Iohannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Urbe, ac in acie Campi Flore; ut moris est, affixæ, omnes ad quos pertinent, ita arctent & afficiant, ac si unicuique personaliter intimatæ fuissent. Utque earundem præsentium transumptis, etiam

am impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem profus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ die 12. Iunij 1625.

DECLARATIONES

Aliquot Sac. Consilij S. D. N. Urbani Pape VIII. auctoritate edita super Decretis ejusdē Congregationis

DE CELEBRATIONE MISSARUM.

Super primo Sacræ Congregationis Decreto, de celebratione Missarum, quo prohibetur, ne Episcopi in Diœcesana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel alias quomodolibet, reducant onera ulla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine foundationis.

Quæritur, quid si legatum sit ita tenue, ut non sit, qui velit onus illi injunctum subire, & si recurrendum sit ad Sedem Apostolicam pro moderatione oneris, totum, aut fere totum infumendum sit pro expensis ad id necessarijs.

Et quid, si permittatur Episcopo in fundatione, ut possit huiusmodi onera moderari?

Secundo, super secundo eiusdem Congre-

gationis Decreto, quo cavetur, ut celebrentur tot Missæ, quot ad rationem tributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint.

Quæritur, an verba illa (præscriptæ fuerint) intelligenda sint de præscriptione facta ab offerente, vel ab Ordinario?

Tertio, an cum Ordinarius præscripserit eleemosynam congruam juxta qualitatem loci, personarum, ac temporum Sacerdotes accipientes stipendium minus congruum, teneantur Missas illas ab offerente præscriptas celebrare.

Quarto, an Sacerdotes, qui tenentur Missas celebrare ratione Beneficij seu Capellæ, legati, aut salarij possint etiam manualementem eleemosynam pro Missis votivis, aut defunctorum, recipere, & unico Missæ sacrificio utrique oneri satisfacere?

Quinto, posito quod testator relinquat, ut celebrentur pro eius anima centum Missæ, absq; ulla præscriptione eleemosynæ. Quæritur, an liberum sit hæredibus eleemosynam sibi bene visam determinare vel an præscribenda sit ab Ordinario?

Sexto, super tertio Congregationis Decreto, in quo eadem Congregatio revocat privilegia quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel anniversariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus plurimum Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

Quæ

Quæritur, an verba, (in futurum suscipiendis) intelligenda sint de oneribus suscipiendis post privilegium?

Septimò, super quarto eiusdem Congregationis Decreto, quo prohibetur Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, ne eandem Missam alteri, parte eiusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

Quæritur, an permittendum sit administratoribus Ecclesiarum, ut retineant aliquam eleemosynarum portionem pro expensis mantentionis Ecclesiæ, altarium, inservientium, paramentorum, luminum, vini, hostiæ, & similium?

Octavò, an hoc Decretum habeat locum in beneficijs, quæ conferuntur in titulum, id est, an Rector Beneficij, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem reddituum Beneficij.

Nondò, an Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemosyna major solita pro celebratione Missæ, debeant dare eandem integram eleemosynam ijs, quibus Missas celebrandas committunt. An verò satis sit, ut dent, celebrantibus eleemosynam consuetam.

Decimò, super quinto eiusdem Congregationis Decreto, quo inter cætera statuitur in hæc verba: Eleemosynas verò manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis, ita demum
ijf.

ijdem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut nova quoq; onera obire valeant, alioquin omninò abstineant ab huiusmodi eleemosynis, etiã sponte oblati in futurum recipiendis, & capsulas auferant &c.

Quæritur, an hoc Decretum prohibeat absolute, quo minus accipiant novas eleemosynas ij, qui acceptis non satisfecerunt: & quid, si congruo tempore possint omnibus satisfacere?

Undecimò, quid, si offerens eleemosynas audito impedimento consentiat, ut Sacerdos Missam celebret cùm primùm poterit?

Duodecimò, an pœna interdicti & aliæ appositæ in eodem Decreto afficiant tam eos, qui accipiunt eleemosynas contra formam ibi præscriptam, quam eos, qui non auferunt capsulas ab Ecclesijs ut ibidem præcipitur?

Decimotertiò, an in hoc decreto comprehendantur illæ capsulæ, quæ apponi solent in Ecclesijs in die Commemorationis omnium Sanctorum, & vulgo dicuntur (*casse de Morti.*)

Decimoquartò, an Administratores Ecclesiæ magnæ devotionis & concursus, possint eleemosynas pro Missis celebrandis accipere, si ijdem Missis non nisi post longum tēpus satisfacere valeant, ne alias cultus Ecclesiæ, & devotio, ac concursus fidelium, ut aiunt, minuantur?

De-

Decimoquintò, quia prohibitio dicti decreti videtur aliquibus directa solis Capitulis Collegijs Societatibus Congregationibus, necnon omnibus, & singulis Ecclesiarum & piorum locorum, tam Sæcularium, quam Regularium Superioribus, de quibus fit expressa mentio, non autem privatis Sacerdotibus qui tamen comprehendi videntur sub clausula Generali (& alijs, ad quos pertinet) supplicatur pro opportuna declaratione.

Decimosexto, super septimo ejusdem Sacræ Congregationis Decreto, quo cavetur, ut in singulis Monasterijs Religiosorum præfigatur numerus, qui ex consuetis redditibus, aut eleemosynis commode possit sustentari.

Quæritur, an ubi hæc præfixio facta jã fuit vim similis Decreti san: mem PAULI V. absq; tamen computatione reddituum cuiusq; Religiosi sit denuò facienda, nec ne?

Decimoseptimò, an Novitij ad habitum Regularem admissi, possint admitti ad professionem in Monasterijs, in quibus habita ut supra præfixione numeri, commode ali non possunt.

Decimooctavò, super ultimo, quo cavetur, ut nullibi recipiantur Conventus Regularium, nisi præter alia ad id requisita, duodecim saltem fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, ita ut alioquin subsint jurisdictioni Ordinarij.

Quæritur, an hoc Decretum, quod videtur edi-

editum in ordine ad celebrationem Missarum, comprehendat eas Religiones, quæ non consueverunt onera Missarum recipere, ut sunt Religiones Capucinatorum, ac Societatis IESU.

Ultimò, an idem Decretum, ubi disponit, ut nullibi recipiantur Monasteria, nisi &c. habeat locum in Italia duntaxat ad quam est restrictum Decretum proxime antecedens, an verò etiam extra Italiam?

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, auctoritate sibi à Sanctiss. D.N. attributa, ad singula dubia superius proposita ad hunc modum respondit, videlicet:

Ad primum, etsi legatum sit adeò tenue, nihilominus, pro reductione oneris, ut supra impositi ac ijs, ad quos pertinet Sedem Apostolicam esse adeundam, quæ absq; ulla impensa id statuet, quod magis in Domino expedire iudicaverit; verumtamen si in ipsa Beneficij erectione expresse cautum fuerit ut liceat Episcopo iniunctum onus reducere, ac moderari, legē hanc foundationis, quā Decreta hac de re edita non sustulerunt, esse validam, & observandam.

Ad secundum, esse intelligenda de præscriptione facta ab eo, qui eleemosynam tribuit non autem ab Ordinario. Quod si tribuens eleemosynam numerum Missarum celebrandarū non præscripserit, tunc tot Mis-
sas

fas celebrari debere, quod præscripserit Ordinarius secundum morem suæ Civitatis, vel Provinciæ.

Ad tertium teneri.

Ad quartum, Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficij, seu capellæ, legati, aut salarij, eleemosynas pro alijs etiam celebrandis susceperint, non posse eadē Missa utriq; obligationi satisfacere.

Ad quintum, censuit ubi nullam certam eleemosynam testator reliquit, esse ab Episcopo præscribendam eleemosynā congruam, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum secundum morem Civitatis, vel Provinciæ.

Ad sextum ita esse intelligenda.

Ad septimum respondit, permittendū non esse ut Ecclesiæ, ac loca pia seu illorum administratores, ex eleemosynis Missarum celebrandarum ullam, utcunq; minimam portionem retineant ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cum Ecclesiæ, & loca ipsa alios non habent redditus quos in usum earundem expensarum, erogare licitè possint, & tunc, quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantum Missæ sacrificio necessario sunt subeundæ, & nihilominus eo etiam casu curandum esse, ut ex pecunijs, quæ supersunt, expensis ut supra deductis, absolutè tot Missæ cele-

celebrentur, quot præscriptæ fuerint ab offerentibus eleemosynas.

Ad octavum, non habere locum, sed satis esse, ut Rector beneficij, qui potest Missam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemosynam congruam secundum morem Civitatis vel Provinciæ, nisi in fundatione ipsius beneficij aliud cautum fuerit.

Ad decimum, debere absolute integram eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere posse.

Ad undecimum, respondit, non prohibere absolute: Ac propterea, etsi oneribus jam susceptis non satisfecerint, posse tamen nova etiam onera suscipere Missarum celebrandarum, dummodo infra modicum tempus possint omnibus satisfacere.

Ad duodecimum, quamvis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, si tamen tribuens eleemosynam pro aliarum missarum celebratione, id sciat, & consentiat, ut illæ tunc demum celebrentur, cum susceptis oneribus satisfactum fuerit, Decretum non prohibere, quominus eo casu eleemosyna accipiatur pro iisdem Missis iuxta Benefactoris consensum celebrandis.

Ad decimumtertium, has poenas non habere locum, nisi in suscipientibus onera perpetua Missarum celebrandarum sine licentia Episcopi, vel eius Generalis Vicarij, aut Generalis vel Provincialis.

Ad decimumquartum, Comprehendi.

Ad decimumquintum, non posse nisi de consensu eorum, qui eleemosynas tribuunt, ut supra in responsione ad duodecimum.

Ad decimumsextum, comprehendi etiam privatos Sacerdotes.

Ad decimumseptimum, numeri præfixionem esse iterum faciendam servata forma ultimi Decreti hac de re editi.

Ad decimumoctavum, esse admittendos ad professionem si alias habiles existant, ac deinde in aliquo alio Monasterio eiusdem Religionis esse collocandos, ubi commodè alii possint.

Ad decimumnonum, censuit comprehendere.

Ad ultimū, habere locū etiam extra Italiā

DUBITATIONES

AD HOC DECRETUM.

Quæres I. an Prælati locales, die præscripta teneantur curare, ut hæc Decreta legantur. Respondeo: ex declaratione Sacræ Congregationis facta 12. *Martii*. 16. 38. ad instantiam Procuratoris Generalis *Eremitarum S. August.* lectionem præsentium decretorū posse fieri sive ipsa die præscripta in illis, sive infra terminum decem dierum immediatè sequentium, sive etiam infra terminum unius mensis immediatè sequentis, prout declaravit

vit eadē Sacra Congregatio 16. Aprilis 1628.
ad petitionem Canoniorum Regulariū La-
teranensium S. Augustini.

Ad eorundem petitionem declaravit Sacra
Congregatio 11. Februarij 1648. tempus fa-
ciendi commonitionem circa decreta iussu
Urbani VIII. edita die 7. Iunij 1633. & in-
fra mox afferenda, extendi per totum men-
sem Augustum, & hanc extensionem sufraga-
ri omnibus Religiosis, occurrente tamen ju-
stā causā potest anticipari præfata comuni-
tio cū præfixio temporis non sit in cultum
ipfius temporis, & plus solvat, qui solvit ante
tempus.

Quæres II. an prohibitio non recipiendi
multiplex stipendium pro una, ac eadē Mis-
sa, adstringat Regulares ubicunq; existentes,
etiam extra Italiam? Respondeo, adstringe-
re. Et prob: tūm ex eò, quòd hæc Decreta
quo ad hoc, loquuntur generaliter, ut patet
eorum tenorem legentis: lex autem genera-
liter loquens generaliter debet intelligi: tū
quia, si S. Congregatio voluisset, quo ad hoc
obligare solum Regulares degentes intra I-
taliā hoc ipsum expressisset, sicut inferius
expressit, dū obligavit eosdem Regulares
ad computandam summam omnium redituūm
annuorum, aut eleemosynarum, eamque au-
thentica forma mittendam ad ipsam Sacram
Congregationē cū numero familiæ, & sin-
gularum Conventuum siquidem talem obliga-

tionem non extendit ultra Italiam & Insulas
adiacentes: ut constat ex ijs verbis, *Existenti-
um intrâ fines Italia, & Insularum adjacentium*: ex
quo infero, quod, Sacra Congregatio, lo-
quens de prohibitione non recipiendi mul-
tiplex stipendium, nullam talem limitationē
apponat, signum est, eam velle, quo ad hoc
obligare Regulares, sive existentes intra I-
talia, sive extra.

Quæres III. an quando capitale deperijt
sine culpa Conventus, teneatur Superior fa-
cere celebrare? Respond: negativè, tum quia
nullus Sacerdos obligatur sine stipendio; tum
quia intentio testatoris præsumitur velle o-
bligare Sacerdotē seu Monasteriū, in quan-
tum recipit stipendium, & non aliter, Tum
quia datur beneficium, propter officium, er-
go quando beneficium hoc est, capitale, seu
salarium perijt, officium quoq; celebrandi de-
bet perire.

Neq; declaratio S. Congregationis, quia
statutum est, etiam in casu, quo legatum sit
adeo tenue, ut non sit, qui velit onus illi in-
iunctum subire, recurrendum esse ad Sedem
Apostolicam pro moderatione oneris: non
inquam talis declaratio videtur extendi ad
casum præsentem, in quo supponimus, lega-
tum omnino extingui; ut quid enim recurre-
re ad Sedem Apostolicā pro moderatione o-
neris, si nullus relinquatur locus moderatio-
ni? cum ergo lex non obliget ad actum oti-
osum

osum, dicendum est, Sacram Congregationē non extendisse illam suam declarationem ad præsentē casum cum sit diversa ratio de hoc ac de illo: & ubi est diversa ratio, diversa quoq; debeat esse juris dispositio. Dixi sine culpa, quia subsistente culpa adhuc Sacerdos seu Religio remanet obligata, quia nemo debet pati damnum ex culpa aliena.

Quæres IV. an privilegium si concedatur Episcopo alicui reducendi onera Missarum suæ Diœcesis, extendatur, vel intelligatur etiam respectu Regularium, ita quod Episcopus possit reducere onera Missarū Regulariū

Respond: potest Episcopus virtute illius privilegij, reducere etiam onera Missarū Regularium, modò verba non restringant privilegium ad onera solum Clericorum læcularium. Probat, quia etiam onera huiusmodi spiritualia commissa Religiosis, ex propria vocabuli significatione dicuntur onera Diœcesis Episcopi habentis privilegium, ergo illud extenditur etiā ad Religiosos, quod confirmatur, quia Episcopus ex debito sui officij, de jure communi potest exequi, disponere de ultimis voluntatibus testatorum tam Civili *Cond. de Episcop. & Cler. quam Canonico Cap. nos quidem 3. cap. tua nobis 17.* ubi sermo est etiam de religiosis *de testam: Clem. de testam. ubi Ordinarius loci rationem exigit à Religiosis etiam exemptis de executionibus testamentorum,* ergo cum Religiosi in hoc, quod

odiosum reputatur Episcopo subiacciant, eò magis in hoc favore, ut possint ab eo procurare reductionem Missarum.

Quæres V. an Abbates & Generales Ordinum possint in Capitulis Generalibus Missas Capellaniarum, & Anniversariorum iusta de causa ad minorem numerum reducere Respond. Id illos potuisse ex Concilio Tridentino *sess. 25. de reform. c. 4.* Nullatenus tamen id possunt facere propter Decretum ad ductum, Possunt tamen Generales in Capitulis Generalibus re diligenter perspecta iuxta predictum Decretum Concilij Trident. facere reductiones Missarum (idem militat de anniversarijs, & Officijs defunctorum, quæ ante prædictum Concilium relicta erant, non in limine foundationis, sed pro alia causa) qualia sunt relicta in ultimis voluntatibus; ac testamentis per modum Legati. Ratio est, quia in Decreto præsentis solum prohibetur reductio onerum Missarum, *quæ aut post idem Concilium imposita, aut in limine foundationis, ergo illa, quæ ante Conciliũ & non in limine foundationis imposita erant non prohibentur re-
duci.*

Quando autem id fiet, curandum est, ut piæ fidelium voluntates quàm minimùm defraudentur, & hoc faciendo aliquã compensationem, v. g. vel celebrando Missam Generalem pro ijs in una quaq; hebdomada, vel singulis ferijs secundis recitando pro ijsdem
ali-

aliquem Nocturnum defunctorum, vel in una ac eadem Missa dicendo pro illis varias collectas.

Difficultas esse potest, an Generales Ordinum huiusmodi facultatem reducendi Missas possint delegare etiam alijs.

Respondeo, posse: dummodò isti alij reductionē faciant in Capitulo Generali: quod semper est servandum, utpotè in forma concessionis expressa præscriptum, (quamquam si ea reductio fieret extra Capitulum Generale adhuc posset cenferi valida, cum in forma concessionis nulla extet clausula irritans reductionem factam extra capitulum Generale, (ut patet) Ratio responsionis est. Quod quoties aliquid conceditur Prælati præsentibus, & futuris in perpetuum non potest dici, quod eligatur industria personæ; cum personæ incognitæ delegetur, ut bene notat *Sanch. lib. 2. de matrim. disput. 40. num. 17.*

Quando autem non eligitur industria personæ, facultas concessa potest delegari: unde in præsentī casu, cum facultas reducendi Missas concedatur Generalibus præsentibus, & futuris, dicendum est, eos posse illam delegare, ut potè ipsis iure ordinario competentem, & concessam ratione officij, non verò industriæ ipsorum specialiter electæ.

Quæres VI. an non obstante hac prohibitionē possit duplex stipendium recipere, qui in Ecclesia aliqua tenetur celebrare, sine ap

plicatione sacrificij. Respond. affirmative, quia tunc datur stipendium non pro applicatione sacrificij, sed pro commoditate populi, & cultu Ecclesiæ, & ideo potest eleemosynam aliam Sacerdos recipere pro sacrificij applicatione, absq; eo, quòd contrahat peccatum; & restitutionem illius eleemosynæ. Sed adverte, quòd in dubio non præsumitur datum; pro cultu Ecclesiæ, sed pro applicatione sacrificij. Dantes enim stipendia pro Missa, omnem fructum ipsius petunt sibi applicari, appellatione enim rei, simpliciter venit res tota, & non pars tantum, ut habetur in *cap. fin. de verborum significatione*, & nemo præsumitur juri suo renuntiare, nisi exprimat. Nisi aliud constet ex manifestis verbis testatoris, vel circumstantijs personarum, ideo cum Regulares faciunt celebrare in sua Ecclesia festis diebus, vel ob commoditatem personarum vicinarum absque alia expressione, non intelliguntur velle applicationem sacrificij. Pro oblatione dicendi Missam summo mane, vel ad locum distantem, etiã plus stipendij potest Sacerdos accipere, quia majori labore tunc afficitur. Hinc & pro Missa solenni major eleemosyna debet assignari, quam pro Missa privata, item quando imponitur Missa cum Officio Defunctorum.

Quæres VII an Sacerdos quotidianæ Missæ onus suscipiens, peccat mortaliter, si quotidie non celebret? Resp. Legatum factum
à te-

à testatore pro Missa quotidiana, vel refer-
 tur ad locum, vel ad personam Sacerdotis.
 Si ad locum, ut scilicet, quotidie celebretur
 Missa in tali Ecclesia, Oratorio, sive Capel-
 la, aut Altari, tunc Sacerdos potest celebra-
 re per se, sive per alium, quia ubi verba cla-
 ra sunt, non est recedendum ab eis, at clara
 est institutio Missæ quotidianæ in tali loco
 celebrendæ. Ergo huiusmodi Missa debet
 quotidie celebrari & hoc quo ad primâ par-
 tem, scilicet celebrationē quotidianā. Quo
 verò ad personam Sacerdotis, dico, quod du-
 obus modis institutio circa talem personam
 contingere potest; primò, si in institutione po-
 natur, quòd per se, vel per alium; secundò
 absolutè, & simpliciter, his verbis, vel simi-
 libus, scilicet eligatur Capellanus, qui quo-
 tidie celebret, & tunc non tenetur Sacerdos
 quotidie celebrare, sed quantò frequentius
 poterit, salva propria honestate, & debita,
 veneratione tanti Sacrificij. Ratio est, nam
 Sacerdos non est quotidie aptè dispositus ad
 offerendum tantum sacrificium, ergo institu-
 tio Missæ quotidianæ sine ulla vacantia illici-
 ta esset si peccandi materiã præstaret. Va-
 cantia autem huiusmodi à Missæ celebratio-
 ne semel in hebdomada originē habet, à cap.
significatum de prob. ubi ea conceditur ad pec-
 catum ex mala dispositione evitandū, & cau-
 sa majoris devotionis, & honestatis, quare his
 causis cessantibus, cessat etiam juris concessio

sio. Prædicta intellige, si stipendia dentur omnia simul, secus si dentur de die in diem singulis diebus, tunc enim Sacerdos abstinere debet à recipiendo stipendio, eo die, quo a celebratione vacat. Quod si autem explicetur, quod quis per se, vel alium celebret, defectus oneris suppleri debebit per alium.

Concedendum etiam est Sacerdotem prædictum obligatum pro quotidiana celebratione, posse aliquando in anno, quater, vel sexies, vel forte sæpius pro seipso, vel pro aliquibus suis coniunctis ad obtinendam specialem gratiam, vel pro anima parentum, vel amicorum, vel benefactorum celebrare, quia credibile est institutorem quotidianæ Missæ si de tali re tam æqua, & iusta interrogatus fuisset, illam non denegasset, alias nimis intollerabile esset onus quotidianæ celebrationis, si obligationem naturalem, & charitatem in propriam personam, & in parentes, aut amicos, vel benefactores ei præcluderet & semper pro institutore quotidianæ Missæ celebrare deberet.

Si verò obligetur Sacerdos ad Missam celebrandam peculiarem nempe votivam, aut de mortuis, licet tale fuerit legatum testatoris, poterit adhuc celebrare de festo, aut de feria currente, maximè si festum sit duplex Unde in *cap. significatum de prebend.* summus Pontifex noluit approbare institutionem Missæ quotidianæ de S. Maria, sed declaravit, quod
Sa-

Sacerdos ad huiusmodi præbendam electus, tenetur celebrare Missarum solennia.

Sed particularis adhuc scrupulus est, circa Missas de Requiem, nam aliqui tenent; quòd si obligatio ex institutione, sive ex largitione eleemosynæ proveniat tunc Sacerdotem teneri ad Missam de Requiem celebrandam. Verù huiusmodi sententia nimis rigorosa videtur, imò aliquando derogare posset rubricis Missalis, in quibus habetur, Missam cum officio concordare debere, quod maximè locum habet in festis duplicibus; tùm quia respectu fructus qui habetur ex ipsa Missa, si loquamur de valore operis operati, omnes Missæ sunt omnino eiusdem valoris; respectu autem valoris accidentalis, qui est ex Sacerdote celebrante, & verba, ac orationes in Missa recitante, qui est valor ex opere operantis, potest esse æqualis, imò major in Missa de Sancto.

Verùm quidem est, quòd quia orationes, quas Ecclesia pro defunctis ordinavit, magis directe petunt effectum liberationis animarum è Purgatorio, & alia etiam, quæ in Missa de Requiem dicuntur expressius miseriam animarum in Purgatorio existentium demonstrant, possunt de facili circumstantes excitare ad orandum pro ipsis, hinc est quod in die obitus, vel præsentis defuncti corpore, aut in die tertio, vel septimo, vel in Anniversario solemnibus, utilior esse poterit Missa

de Requiem, atque ita à Sacerdote illa potius celebranda erit quam alia: dummodo tamen non sit festum duplex, aut dies Dominicus, in quibus ex Rubricis Missalis non conceditur Missa de Requiem, nisi præsentem funere.

In hac tamen re admonendus est petens Missam pro defunctis, & juxta prædicta instruendus, ne scandalo afficiatur, dum petens Missam de Requiem, aliam audit; tum quia facile ei hoc persuaderi potest, tum quia Sacerdos tutius agit, præmissa hac admonitione

Quod si Sacerdos stipendio accepto, vel alias expressè Missam de Requiem promiserit, eandem omninò dicere debet, quia tenetur implere promissum, & alias gravissimè peccaret, violando virtutem fidelitatis, præcipuè si promissum esset juramento obfirmatum, ut sæpe evenit in obligationibus Missarum in forma stipulationis acceptis.

Quæres, VIII. an non obstantibus præfatis Decretis recipi possit duplex stipendium pro eadem Missa, si stipendia recepta sint valde exigua, incongrua, & minora stipe ordinaria legitimè taxata, Sacerdotesq; ratione gravioris mendicitatis cogantur illa acceptare, alias non acceptaturi. Respondeo Negativè, Prob. tum ex Decretis Sacræ Congregationis adductis. Si enim verba relata expendantur & contextus ipsorum, maxime verba illa proemij scilicet: *ut Sacerdos pro necessaria*

sua sustentatione novis se oneribus obstringere compellatur, inspiciantur, facile cognoscetur non solum hanc esse mentem ejusdem Congregationis, sed hunc fuisse finem edendi dicta Decreta. Tum quia Christus, aut Ecclesia non instituit Missas ad alendos pauperes Sacerdotes, imò Ecclesia sanxit, ut nullus pauper ordinaretur *cap. non liceat, cap. Episcopus e. tuis &c. cum secundum de præbend & in Concil Trident. sess. 21. c. 2.* ubi pro Sacerdotum Ordinatione, Beneficium, aut Patrimonium petitur. Imò etiam *cap. Clericus victum distinct. 61.* decernitur quòd Sacerdos in paupertatē incidens, aliqua arte, sive agriculturâ sibi victû quærat. Tum quia esto, quod Sacerdotes possint pro ministerio Altaris, subsidium corporalis alimenti accipere, ut colligitur ex *Paulo 1. Corinth. 9.* irrationabile tamen prorsus est, ut pro semihoræ labore, qualis est ille, qui in Missis dicendis exhibetur totum diei alimentum exigant. Tum denique, quia paupertas Sacerdotis non dat illi jus ad recipiendum, ultra justum stipendium taxatum, sicut nec in alijs rebus paupertas vendentis auget pretiû rei, quæ venditur.

Quæres IX. Quid dicendum sit, si aliquis petens à Sacerdote v. g. quinque Missas, porrigendo ei pecuniam chartâ involutâ, quam cum acceperit Sacerdos & Missas promiserit reperit postea, stipendium esse insufficientem.

Respondeo sine præjudicio obedientiæ

De-

Decreti S. Congregationis posse tunc Sacerdotem reducere Missas ad rationem iusti stipendij, dummodò moneat eū, qui petijt Missas, defacto, ad hoc ut sibi consulere possit & de alijs Missis providere. Ratio est, quia tunc iustitia inter dantem, & accipientē non est æqualis, ideò Sacerdos, qui iustitiam stipendij ignoravit, si novisset, non acceptasset tale onus, est læsus & rationabiliter invitus hoc passus est gravamen, ac proinde se indemnem servare potest absq; præiudicio iustitiæ. Neq; hic Sacerdos damnum infert animabus, pro quibus Missæ petebantur, consulit enim iuri suo, quia ut dixi, admonere poterit Sacerdos eum, qui stipendia insufficientia tribuit, à quo detrimentum infertur animabus, qui occultato stipendio, plures Missas habere præsumpsit; atq; ita asserit *Azorius tom. 3. lib. 12. cap. 6. quest. 3.* qui addit Sacerdotem posse tunc officium iudicis implorare

Quæres X. an possit dici transgressor eorum Decretorum Regularis, qui habens Missam ex stipendio obligatā, ab alio recipit alterum stipendium, cum onere orandi pro eo in eadem Missa, aut etiam recitandi aliquam Collectam, seu orationem pro defuncto.

Respondeo Regularē in hoc casu vere nō posse dici transgressorem eorum Decretorū, patetque ex eo, quòd quando eiusmodi Decreta præcipiunt, ut absolute tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributæ Elec-

mosynæ præscriptæ fuerint: supponunt dantes stipendium intendere, ac velle sibi applicari totū sacrificium; cum tamen in casu nostro, alter ex dantibus stipendium non petat, nec intendat applicationē Sacrificij, sed solum ut Sacerdos, qui recipit stipendium, pro eo in Missa oret, aut dicat aliquam Collectā alias habens jus exigendi applicationem totius Sacrificij: quod tamen non facit defacto, cedens juri suo. Ita *Fraxin.* monens ad id sufficere consensum petentis, etiam tacitū; qualis posset etiam rationabiliter præsumi in casu, quo quis sciens Sacerdotem esse obligatum ad celebrandum pro alijs, nihilominus ei eadem, aut simili occasione daret stipendiū pro Missa, Sic enim censetur cedere juri suo, iuxta illud *Volenti, & consentienti non fit injuria* & præsumitur esse contentus ut in Missa pro eo solum oretur, aut dicatur Collecta, seu Oratio modo supradiçto. Addit *Fraxin* ex *Suar. Azor. Bonac.* & alijs, quod sicut Sacerdos recipere potest pro Missa stipendium maius, quàm lege, aut consuetudine taxatum fuerit, si gratis & spontè offeratur, ita & poterit Sacerdos, si voluerit, recipere pro Missis stipendiū minus, quàm fuerit taxatum; alioquin leges Prælatorum excluderent pietatem: & ipsa virtus iustitiæ impediret opera Christianæ liberalitatis, ac misericordiæ: quod sine dubio esset maximum inconueniens.

Quæres XI. an Regulares casu, quo augeatur

atur res legata Ecclesiæ pro Missis celebran-
dis, teneantur etiam ipsi augere numerū Mis-
sarum;

Respondeo non teneri, si tale augmentum
proveniat non ex ipsa re simpliciter, sed ex
industria, labore, ac expensis ipsorum Regu-
larium: sic quippe augmentum, est præmium
laboris, ac fructus industriæ, adeoq; non de-
bet inducere obligationem maioris oneris.
Secus, si dictum augmentum procedat ex ca-
su aliquo fortuito (ut si fundus assignatus pro
Missis sit vicinus flumini, & flumine receden-
te à suis terminis, ille notabiliter augeatur ex
alluvione) tunc enim augeri debet numerus
Missarum, ut patet, tum ex *c. fin. de verb. si-
gnificatio* ubi dicitur, quòd si fructus præben-
darum creverint, debet augmentum conver-
ti in utilitatem Ecclesiæ, id est, *Glossa* expo-
nit, in pias causas, qualis in nostro casu est,
quod augeatur numerus Missarum in refrige-
rium animæ testatoris: tum quia contrariorū
eadem est disciplina; idemq; operatur oppo-
situm in opposito quod propositum in propo-
sito *l. quod in rerum Parag. Si quis potest de legat.*
1. & sic quemadmodum par est, ut diminutis
stipendijs minuatur numerus Missarū per le-
gitimum Superiorē modo infra explicando:
ita & aucta re legata æquum est, ut augeatur
numerus Missarum cum commodum ab incō-
modo reguletur. *l. secundum naturam ff. de re-
gula jur.*

Quæres XII. an sit obligatio celebrandi Missas eo numero, quo relictæ sunt, si contingat stipendium illarum minui & redditus legati ad illum effectum relictæ non correspondeant justo stipendio tunc currenti.

Respondeo non teneri: nisi hæredes, ex bonis hæreditatis suppleant stipendium: non posse tamèn propria autoritate numerû Missarum diminuere, sed eo modò, quò dicemus infra. Ratio responsionis est, quòd sicut re legata pro Missis notabiliter aucta, augeri debet Missarum numerus, juxta dicta q. præ: ita & re legata diminuta, minui debet Missarum numerus; cum non minùs, regulandum sit incommodum à comodo, quàm commodum ab incommodo.

Utrum verò hæredes in casu proposito teneantur supplere stipendium?

Respondeo negative, & primò quidè, quia alioquin sæpe sapiùs insurgerent odiosæ, & perpetuæ lites inter Regulares, ac hæredes antiquorum legatorum, cum non mediocri animorum inquietudine: secundò, quia alias vana esset provisio Concilij Trid. sess. 25. de refor. c. 4. ubi cum sapiùs contingeret, ut in quibusdam Ecclesijs eleemosyna pro celebrandis Missis olim imposita adeò tenuis evassisset, ut non facile inveniretur, qui vellet ei se muneri subijcere, & idè deperirent piæ testantiù voluntates, Sanctissimus statuit, quòd ab Episcopis, vel a Generalibus Regularium

numerus: Missarum restringi, ac minui possit: non autem, quòd ab hæredibus majora stipendia exquirentur: tertio quia testatores communiter curant gravare suos hæredes quam minimùm possunt, adeoq; non est ita certum, quod possit præsumi, mentem illorum fuisse, ut aucta decursu temporis Missæ stipendia, hæredes tenerentur ad auctiora stipendia. Ita *Fraxin sup. parag. 24 n. 2. 3. 4. & 5.*

Quæres XIII. Casu quo, Presbyteri sine notabili expensa, ac incommodo nequiverint recuperare stipendium Missarum jam celebratarum si postea ab illo eodẽ petantur Missæ magno numero, & quidem numeratâ pecuniâ, possint quasi titulo compensationis diminuire Missas recens petitas animo resarciendi damnum expensarum, quas facere coacti sunt in recuperando stipendio Missarum alias celebrandarum?

Respondeo, affirmative, quia ex una parte, non minùs ex justitia tenetur petens Missas solvere justum stipendium Sacerdoti eas dicenti, quam tenetur Sacerdos, qui recipit stipendium, eas dicere: ex alia parte in obligationibus datur compensatio (ut tradunt communiter DD. cum P. Nav. *lib. 3. de restit. c. 1. a num. 392.*) cum ergo Presbyteri in præsententi casu iniuste passi sint damnum, & aliunde non possint illud reparare, ut suppono, non video, cur non possint sibi consulere beneficio compensationis, minuendo modo dicto

sto numerum Missarum post illationem talis
damni commendatarum; intellige, dummo-
do id non cedat in præjuditium tertij inno-
centis, quod hic suppono, & omninò suppo-
nendum est, ut patet.

Nec obstat huic responsioni Decretum Sa-
cræ Congregationis, præcipiens, ut absolu-
tè celebrentur tot Missæ, quot ad rationem
attributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint: si-
quidem Sacra Congregatio loquitur de Mis-
sis debitæ ex stipendio; cum tamen in præ-
senti casu Missæ, quæ modo dicto omittun-
tur ad faciendam iustam compensationem, non
possint dici debitæ ex stipendio, quantumvis
solutum fuerit stipendium ipsis respectivè cor-
respondens, quippe quod dato jure compen-
sationis, fictione, (ut ita dicam,) juris, non
censetur solutum pro Missis; sed in compen-
sationem damni alias injustè illati, & conse-
quenter, quo ad inducendam obligationem
celebrandi dictas Missas, perinde se habet,
ac si revera non fuisset solutum.

Quæres XIV. An Regulares faciant con-
tra præsentem prohibitionem, si recipiant o-
nus celebrandi Missam quotidianam per 100.
annos absq; implicatione pecuniæ ad talem
effectum solutæ:

Respondeo, non facere; cum sub præsen-
tem prohibitionem cadunt solum onera Mis-
sarum perpetua, quale non est onus celebra-
di per 100. annos, quamvis alias in favora-

bilibus perpetuum dicatur tempus infra 100 annos, & multo magis spacium 100. Annorū, quod item procedit in odiosis in quibus *perpetuum* proprie significat tempus non habens certum finem juxta *l. Iurisperitos ff. de excusat. tut* Ita *Bordon. sup. n. 36.* & meo judicio satis probabiliter.

Quæres XV. An Regulares habentes incorporatum Monasterio capitale fructum 60 aureorum pro obligatione Missæ quodianæ perpetuæ, consistens in molendino, si eveniat, eos in reficiendo molendino notabilem summam pecuniæ expendere, possint in compensationem per aliquos annos cessare à celebrandis illis Missis, saltē ex parte; vel certe teneantur eas omnes celebrare sicut antea

Respondeo, non posse absq; consensu Sacræ Congregationis. Et probatur: tum quia talis cessatio est quædam reductio Missarum, quam nullus inferior Papa facere potest, ut expresse statuitur in allegatis Decretis, *de celebrat. Miss. parag. ca. 1.* tum, quia acceptans capellaniam obligantem ad Missam quotidianam, tenetur quotidie celebrare, nec potest propria authoritate Missas diminuere, quantumvis Capellania sit tenuis; ergo à fortiori non poterit diminui numerus Missarum in nostro casu quo receptum est competens stipendium; tum quia expensæ factæ in refectiōne molendini, augebunt redditus provenientes ex ipso molendino, sicq; fiet justa compensa-

pensatio, absq; eo, quod diminuantur Missæ iniunctæ. Ita in terminis *Borden. sup. n. 30.* & bene.

Quæres XVI. An Regularis, qui modo bona fide unica Missa satisfacit obligationi plurium Missarum, ubi devenit in malam fidem, teneatur ad aliquam restitutionem v.g. postquam cognovit non amplius posse practicari doctrinam illam alias probabilem, quod unicâ Missâ satisfieri possit plurium Missarum obligationi.

Respondeo, Licet in isto casu Sacerdos non teneatur id ratione iniustæ acceptionis, cum hic ob fidem bonam nulla culpa interveniat, tamen tenetur ratione rei acceptæ, (ut tenetur, quicumq; bonâ fide recepit rem, quam putat suam, aut censet acquirere justo titulo, si postea deprehendat rem non fuisse suam, aut non fuisse acquisitam justo titulo) sicq; Sacerdos agnita veritate debet vel applicare aliâ Missam, vel restituere stipendiû.

Quæres XVII. An Prælati Regulares possint minuere numerum Missarum saltem ad tempus, ut si aliquo anno contingat fundum pro Missis Legatum aut nullos producere fructus, aut valde tenues? Respondeo non posse, si id raro contingat. Ita *Fraxin sub sect. 7. parag. 5. num. 9. cum Rodriquez. & Perez. patetque.* Tum quia fructus unius anni, compensatur excessu alterius, Tum quia etiam in contractibus civilibus, contrahentes debent

esse expositi tūm lucro, tūm damno: alias nō
 servaretur æqualitas: Tūm quia quibus an-
 nis excrescunt fructus fundi legati pro Mis-
 sis, non ideo magis multiplicantur Missæ: er-
 go neq; debent diminui, ut sic incommodum
 reguletur à comodo, juxta dicta superius.
 Dixi si id raro contingat: ut innuerem, quod si
 sæpius contingeret fundum relictū pro Mis-
 sis, nullos, aut tenues fructus reddere tunc
 puto locum habere declarationem Sac. Con-
 gregationis *quest. 3.* relata.

Quæres XVIII. An præsens prohibitio ad-
 mittat levitatem materiæ, ut si quis semel tan-
 tum unicam Missam applicet duobus diver-
 sum stipendium offerentibus?

Respondeo, potuisse olim sustineri senten-
 tiam affirmantem, tūm quia parvitas materiæ
 locum habet etiam in debitis ex justitia: tūm
 quia DD. oppositi docent, omittentem Mis-
 sam liberaliter promissam, non peccare mora-
 taliter, ergo nec peccabit omittens ex con-
 tractu oneroso, nimirum ex accepto stipen-
 dio, neq; enim in uno casu infertur gravius
 damnum spirituale, quàm in altero, supra da-
 mnum ergo spirituale cūm interveniat solūm
 damnum temporale procedens ex defrauda-
 tione unius stipendij, & hoc sine dubio de se
 grave non sit, patet, quod sicut in multis al-
 ijs materijs transgressio excusatur à pecca-
 to mortali ratione parvitat. materiæ, ita &
 violatio huius prohibitionis.

Con-

Confirmatur, quia in iudicanda gravitate
damni Spiritualis non debet conferri damnū
Spirituale cum corporali (alias promittens
semel orationē Angelicam, & omittens, mor-
taliter peccaret, cum damnus proveniens
ex omissione talis orationis ut spirituale, an-
teferri debeat cuicunque bono temporali)
sed conferri debet damnus temporalis cum
temporali, spirituale cum spirituali, quod da-
mnus non esse gravē in præsenti, jam dictū
est. Quia tamen Sententia hæc contra it-
nunc decisioni fel. rec. Alexandri Papæ VII
ideo huic standum.

Quæres XIX. An sine præiudicio Decre-
torum Sacra Congregationis licite possint Sa-
cerdotes plura stipendia pro una Missa acci-
pere, quando id fiat de petentium consensu
vel interpretativo, vel expresso.

Respondeo, affirmative, tum quia scienti,
& volenti, non fit injuria, tum quia cessant om-
nes illi fines, quibus Sacra Congregatio mo-
ta fuit ad condendum dicta Decreta, ut ea
intuenti constabit. Nota tamen hunc con-
sensum dare non posse hæredes legatarios, a
ut alienæ voluntatis executores, cum isti nō
sint Domini, sed Ministri.

Quæres, XX. Quomodo Sacra Congrega-
tio præcipiat, ut pecunia aut bona mobilia
investiantur in bonis immobilibus?

Respondeo, Intentum Sacra Congregati-
onis esse, ut ex fructibus talium bonorū in-

vestitorum sustentari possint Sacerdotes in futurum celebraturi tales Missas. Emenda ergo est nova proprietas, quæ actu fructificet, ut ex fructibus ali possint Sacerdotes Celebraturi. Hoc enim importat propriè verbū *investire*, quo utitur Sacra Congregatio, & per consequens hæc est mens ipsius: sufficit autem reficere, seu ronovare aliquam proprietatem Monasterij, domum v. g. eam reddendo fructiferam, ita ut ex ejus locatione actu percipiantur annui fructus, vel vineam, ita ut ex ipsa etiam fructus percipiantur. Item si census impositus esset super aliquod bonum stabile fructiferum Monasterij, tunc extractio illius esset quædam virtualis investitio talis pecuniæ in bono stabili fructifero, novos fructus fructificante, cum per illam accrescerent Monasterio illi fructus, qui in solutione redituū census expendebantur, & per consequens salvaretur intentio Sacræ Congregationis.

Onus porro celebrandarum Missarum non incipit à die acceptatæ, aut depositatæ pecuniæ pro ipsis celebrandis, sed à die implicationis, seu investituræ. Ratio est quia solum ab hoc tempore incipit data pecunia esse fructuosa; aut afferre utilitatem Ecclesiæ. Nec obstat, interim privari animas defunctorum legantium, Missarum suffragijs: quia hoc provenit ex difficultate inveniendi bona fructifera, in quibus implicari possit ea pecunia-

cunia. Undè potius id imputari debet Hæredibus testatoris, qui si prædium, vel aliquã rem immobilem Ecclesiæ pro onere Missæ legatæ tradidissent, utiq; Ecclesia suæ obligationi satisfacisset.

Quæres XXI. An licet anticipare Missas, id est, dicere illas ante præfixum tempus à testatore, vel institutore?

Respondeo licere, nisi contrarium expresse declaretur ab illo. Quia generaliter loquendo, anticipata solutio nullo modo præjudicat, sed prodest creditori. Unde Sacerdos obligatus ad dicendum 15. Missas v. g. singulis Mensibus, potest hoc Mense dicere 30. pro præsentis, & sequenti: secus dicendum quando designatio temporis pro Missis dictis facta est à testatore propter aliquam rationabilem causam, ut si instituit Missam Feria 6. in honorem passionis Domini, & Sabbatho pro Beata Virgine, aut propter aliquè decorem Capellæ vel Altaris, commoditatem populi accedentis illas, &c.

Anticipare autem Missas, ipsas applicando pro illis, qui postea daturi sunt Eleemosynas prohibitum est à Sacra Congregatione Concilij ut videre est apud Tamburinum tom. 2. de jure Abbatum, Disp. 5. q. 9. Lexanam tom. 5. Voc. Missa. Quam declarationem, & sententiã emanasse à fel. rec. Paul. V. refert Franciscus Sosa in libello de non fundandis novis Conventibus in Regno Castelle p. 2. Barbosa verò loco citato vult e-

manasse à *Clemente VIII* cum tamen huiusmodi declaratio die 5. Novembris 1605. sit data, quo tempore erat Summus Pontifex *Paulus V.* & *Clemens VIII* die 3. Martij eiusdem anni decesserat, causa huius diversitatis oriri potest ex hoc, quod opinio de Missis anticipatis fuit delata ex Hispania, & *Clemente VIII* exhibita, & ab eodem *Sacra Congregationi* prædictæ commissa, in eaq; decidenda contigerit mors supradicti Pontificis, & promulgata fuerit tempore *Pauli V.* Sed hoc parū ad nos: sufficiat, hoc declaratum fuisse à *Sacra Congregatione*.

Quæres XXII. An possit quilibet etiam vivens sibi officium defunctorū, & Missam pro defunctis celebrari facere?

Respondeo, Optimum esse consilium id facere, ne forte postea hæredes, ut frequenter fit, & pigri sint, & negligenter se gerant in huiusmodi suffragijs faciendis cum detrimento animarum ipsorum defunctorum. Primo quia credi par est, ita institutū esse à Christo hoc sacrificium, & ab Ecclesia tale officium mortuorum, ut prodesse possent ei, cui applicantur pro quacunq; necessitate & occasione, in qua futurus sit capax effectus illorum, ita ut interim non maneat suspensus, sed veluti reservatus in acceptatione divina, eò modò, quò docent Theologi merita mortificata per peccatum, manere in DEI acceptatione retribuenda dum homo capax illo-

rum fuerit. Unde non applicantur simpliciter pro vivis, sed mortuis quia applicantur vivis, pro tempore, quo mortui fuerint. Secundò, quia ita gessisse insignes viros pietate & doctrina, constat ex historijs: nam de Alberto magno id refert *Ferdinandus di Castello in Histor. gener. S. Dominici p. 2. lib. 3. cap. 46.* & de Henrico Comite de Rateneo. *Episcopo Ratisbonensi Wiguleus Hundus in Hist.* Quod etiam imitati sunt, teste *Lezana* loco citato plures alij pietate & devotione conspicui. Tertio, quia id favet non modò devotioni, sed etiam humilitati, & memoriæ mortis, quæ admodum utilia sunt hominibus.

Limitant tamen aliqui, dummodo non dicantur eæ orationes quæ supponunt aliquem obijisse v. g. *Oratio Inclina Domine, in qua dicitur, quam de hoc saculo migrare jussisti. ne mendacium committatur.* Sed contra: in Missis defunctorum dicimus in offertorio: *ne cadant in obscurum, ne absorbeat eas tartarus,* hoc est: ne animæ ad purgatorij pœnas detrudantur, cû tamen ibi iam sint, vel fuerint, & tamen nullum mandacium committitur quia tunc Ecclesia repræsentat illas animas Christo, ac si tunc essent e vita discessuræ, easque considerat quasi adhuc agonizantes, sic in casu præsentis, ut veritas salva persistat, sufficit si Ecclesia Sacerdos oret pro vivo & repræsentet eum Christo Domino, ac si jam vitam cû morte commutaverit.

Quæ.

Quæres XXIII. Utrum Sacrificium Missæ pluribus applicatum æquè profit cuilibet, ac si pro ipso solo applicaretur?

Respondeo: quod licet illud sumptum pro Orationibus, cœremonijs &c. applicatū pluribus non æquè profit cuilibet, atsi pro ipso solo applicaretur, cum valor & effectus, ipsius isto modò finitus sit, omne autem finitū si dividatur inter plures, minùs participatur à quolibet, quam si soli ipsi communicaretur; nihilominùs sumptum secundò modò, scilicet pro eo in quo consistit essentialiater ratio Sacrificij, dicendū est contrarium; scilicet quòd pluribus applicatum à Sacerdote, tantū prodest cuilibet, quantum singulis, ita ut nihil de trimenti accipiat ille, pro quo Missa celebratur, si pro alijs etiam applicetur. Colligitur primò ex *Canone 23. non mediocriter de consecr. dist. 5. ubi ex Divo Hieronimo* (esto ea saltem omnia in ipso non reperiantur) sic habetur. *Cum igitur pro cunctis animabus Psalmus, vel Missa dicitur, nihil minùs quàm si pro uno quolibet ipsorum diceretur, accipitur.* Colligitur secundò ex infinitate valoris Missæ, quemadmodum enim si in mari esset aqua infinita, quantumvis infiniti homines ex eo aquam haurirent, possent omnes quantum vellent aquæ haurire sine detrimento aliorum & absquè eò quòd mare evacuaretur: infinitū enim inexhauribile est, & finiri non potest. Ita similiter de Sacrificio Missæ affirmandum est. Colligitur tertio,

exem-

exemplo passionis, & meritorum Christi, ex
 eò enim quòd valor illorum infinitus est, pos-
 sunt pluribus applicari sine detrimento ali-
 cuius, & pluribus applicata, æquè profunt u-
 nicuiquè ac si pro illo solo applicarentur, er-
 go à pari, &c.

DECRETUM.

S. D. N. PAPÆ
 URBANI VIII.

*Feria V. die 14. April. 1633. editum, de Obser-
 vantia Constitutionum Apostolicarum, ac Decretorum
 pertinentium ad S. Officium sub pena privationis Of-
 ficij, & vocis activæ ac passivæ ipso facto, alijsq; pe-
 nis arbitrio Sæ Sanctitatis legendum Feria 6. post O-
 ctavam Assumptionis B. V. MARIÆ.*

SANCTISSIMUS Dominus Noster sedulò incum-
 bens, ut ea quæ salubriter Apostolicis de-
 cretis, & constitutionibus statuta, & ordina-
 ta sunt, præsertim quæ ad Sanctum Officium
 Inquisitionis contra hæreticam pravitatē per-
 tinent, inviolabiliter observentur, & omni-
 modam fortiantur executionē, districtæ man-
 dat, & præcipit, ut omnes Superiores cuius-
 vis Ordinis, Congregationis, Societatis, eti-
 am de necessitate exprimendæ, Regularis, si-
 ve cuiusvis alterius instituti, etiam quantum-
 vis exempti, & privilegiati, teneantur sub
 pœ

pœna privationis Officij, ac vocis activæ, & passivæ ipso facto incurrenda, alijsque arbitrio Sanctitatis suæ infligendis, in perpetuū semel saltē in anno, id est feria sexta post octavam Assumptionis Beatæ MARIÆ Virginis in publica mensa, vel in Capitulo ad hoc specialiter convocato, & insuper in quocunquē Generali, ac Proymciali Capitulo, Conventu, Dieta, vel alio quovis nomine nuncupato Capitulari congressu, suos subditos, ac Religiosos commonere de iniuncta omnibus observantia, & executione earundem Apostolicarum constitutionum, & Decretorum ad S. Officium Inquisitionis adversus hæreticā pravitatem pertinentium ac præsertim.

IULII III. Constit: incipit, *Libet à diversis;* contra impediētes Inquisitores hæreticæ pravitatis in eorum Officio aut in causis Inquisitionis se ingerentes, eorumque complices, & fautores; & contra ipsos Inquisitores admittentes Laicos ad criminis hæresis cognitionem. Et Pij V. constitut: 82. incipit: *Si de protegendis,* contra occidentes, verberantes, deicientes, aut perterre facientes quemvis ex ministris S. Officij Inquisitionis, vel Episcoporū id munus in sua diæcesi, vel Provincia obeuntium accusatorem, denunciatorem aut testem, in causa seu fidei quomocunquē productum, vel evocatū: nec non contra diripientes, expugnantes, invadentes, incendentes, expilantes, aliove exportantes

ali-

alicuius prædictorum bona, libros, literas, auctoritates, exemplaria, registra protocollo, exempla, scripturas, aliave instrumenta, sive publica, sive privata, ubicunq; posita, eorumque complices, & fautores: & contra effringentes carcerem, vel custodiam publicam, vel privatam, extrahentes, vel emittentes vincitum, prohibentes capiendum captumve eripientes, recipientes, occultantes seu facultatem effugiendi dantes, seu id fieri iubentes, eorumq; complices, & fautores etiam effectu non secuto, nullatenus excusandos, nisi claras tantummodo probationes contrarium adducentes, & contra intercedentes pro præfatis delinquentibus inflictis contra quemlibet prædictorum pœnis, quæ damnatis ex primo capite legis Iuliæ Maiestatis, eorumq; filijs irrogantur: & oblata revelantibus impunitate.

PII IV. Constitut: 23. incipit, *Cum sicut nuper*, contra Sacerdotes, qui pœnitentes mulieres in actu Sacramentalis confessionis ad inhonestos actus provocare, & allicere tentant, & sollicitant. Gregorij XV. constitut.

(34) incipit *Universi Domini gregis*, ampliative circa hujus criminis probationes & extensive contra Confessarios, qui personas (quacunq; illæ sint, ad inhonestâ, sive inter se, sive cum alijs quomodolibet perpetranda in actu sacramentalis confessionis, sive ante, sive post immediate, vel prætextu confessionis,

vel

vel extra occasionem confessionis in confessorio, aut alio in loco ad audiendam confessionem electo, sollicitare, vel provocare tentaverint aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, sive tractatus habuerint. Et contra Confessarios non monentes eos, quos sciunt ab alijs Confessarijs sollicitatos esse, ut Inquisitoribus, vel Ordinarijs sollicitantes denuntient, vel docentes eos ad ita denuntiandum non teneri.

Gregorij XIII. *constit.* 22. incipit, *Officij nostri Partes*, de jurisdictione Inquisitorum hæreticæ pravitatis in eos, qui ad ordinem Presbyteratus non promoti, Missas celebrant, & sacramentaliter confessiones audiunt. *Clement: VIII. constit.* 81. incipit. *Et si alias*, declaratorix pœnæ contra eos infligendæ per Iudices Laicos, prævia eorum degradatione. Et Sanctitatis suæ *constit.* 79. incipit. *Apostolatus Officium*, extensive ad minores 25. annis, dummodo vigesimum ætatis annum compleverint.

Sixti V. *constit.* 17. incipit *Celi & terra Creator*, contra exercentes artem Astrologiæ judicariæ, & alia quæcunq; divinationum genera, librosve harum artium legentes, vel tenentes. Et Sanctitatis suæ *constitutio*, 113. incipit, *Inscrutabilis judiciorum DEI*, extensive ad alia, & cum gravioribus pœnis.

Clementis VIII. *constit.* 42. incipit *Cùm sicut*, contra Italos, ne extra Italiam profici-

scan-

scantur ad loca, in quibus liber cultus, sivè
 usus Catholicæ Religionis non existat, minus-
 què in eis locis habitent. Et Gregor: XV.
 constitut: 28. incipit, *Romani Pontificis*, contra
 Hæreticos, ne in locis Italiæ, & Insularū ad-
 jacentium quovis pretextu commorentur, &
 contra eorum fautores, & receptatores.

Pauli V. constit: 26. incipit, *Romanus Pon-
 tifex*, revocatoriæ facultatū Superioribus quo-
 rumcunq; Ordinum, & Religiosorum quoquo
 modò concessarum, cognoscendi causas su-
 orum subditorum ad Officium S Inquisitionis
 quomodolibet pertinentes.

Ejusdem constit: 97. incipit, *Regis Pacifici*,
 innovatoriæ constitutionum à Sixto IV. & Pio
 V. de Conceptione Beatæ **MARIÆ** Virgi-
 nis editarum impositionis majorum pœnarum
 in transgressores, à locorum Ordinarijs & hæ-
 reticæ pravitatis Inquisitoribus puniendos. Et
 Gregor: XV. constit: 29. incipit *Sanctissimus
 Dominus noster* auditis ampliatiæ & declarato-
 riæ prohibitionis asserendi, Beatam **MARI-
 AM** Virginem conceptam esse in peccato o-
 riginali.

Gregorij XV. constit. 27. incipit *Romanus
 Pontifex in speacula*, revocatoriæ quarumcunq;
 concessionū vivæ vocis oraculo factarum. Et
 Sanctitatis suæ constit. extensivæ ad quoscun-
 què quantumvis privilegiatos, & exemptos in-
 cipit *Alias fel. recor. Gregorij Papa XV. sub dat. Ro-
 ma 20. Decembris 1631.*

G

Ejus-

Ejusdem constit. 40. incipit *Apostolatus officium* & Sanctitatis suæ constit. 114. incipit, *Eò modò*, revocatorie licentiarum quarumcunquè legendi, & habendi libros prohibitos.

Sanctitatis constitut. 37. incipit *Sanctissimus Dominus noster sollicitè animadvertens* de imaginibus nondùm à Sede Apostolica canonizatorum, vel beatificatorum cùm radijs, splendoribus, aut laureolis, non proponendis: tabellis, aut luminaribus ad eorum sepulchra non apponendis, eorumvè gestis, miraculis, revelationibus, beneficiorum impetrationibus, nõ publicandis, aut imprimendis.

Pariter Sanctitatis suæ constitut. 50. incipit *Sanctissimus Dominus noster pro debito sui Pastoralis Officij*, de libris ubicunquè compositis, de quacunquè materia tractantibus, ab his, qui leguntur in statu Ecclesiastico, non transmittendis aliò, ut imprimantur, sine Vicarij & Magistri sacri Palatij in Urbe, vel extra eam sine Ordinarij, & Inquisitoris, aut ab eis Deputatorum licentia.

Et ejusdem Sanctitatis suæ constit. sub dat Romæ die 5. Novembris, 1631. incipit, *Cum sicut accepimus*, quòd Constitutiones Apostolicæ in concernentibus Fidem Catholicam, & S. Inquisitionis Officium, hactenus editæ, & in posterum etiam super quacunquè alia re edendæ, omnes Regulares quomodolibet privilegiatos comprehendant, nisi in edendis illis specialiter excipiantur.

Et insuper ijdem Superiores teneantur curare, & efficere, ut huius decreti exempla aliquo in loco apud eos publico affigantur, & affixa conserventur, ita, ut ab ijsdem subditis Religiosis omnibus videri ac legi commode queant. Dequè huiusmodi commonitione publico documento statim certiore facere congregationem Sanctissimæ Inquisitionis in Urbe. Et ita mandat & præcipit Sanctitas sua.

DUBITATIONES

AD HOC DECRETUM

Quæres I. An non legentes hoc Decretum peccent mortaliter? **Respondeo,** affirmative. Tum quia est omissio in re gravissima, cum in Bullis huius Decreti directe & immediate disponatur de materia, in Ordine ad conservationem, & mantentionem sanctæ fidei, & destructionem hæreticæ pravitatis. Tum quia hanc obligationem sub mortali indicant illa verba *Districte mandat ac præcipit*, quæ de se insinuant gravem obligationem, maxime quando simul junguntur *Sanchez. libr. 6. c. 4 n. 35.*

Quæres II. An acta Capitulorum Generalium, & Provincialium, in quibus commonitio de observatione huius decreti neglecta fuit, sint nulla.

Respondeo, negative, quia ex eò non annullantur, nequè vocales per illius omissionem

nem sunt privati facultate & iure peragendi acta sui Capituli, cum pœna privationis afficiat tantum Superiorem Capituli negligentem commonere vocales de observantia illarum Bullarum.

Quæres III. An puniendi sint superiores sub dominijs quorundam Principum non audentes hoc Decretum legere ex prohibitione sibi facta à Ministris illorum? Respondeo, negativè: quia sicut metus gravis qui solet timeri ex imperio horum magnatum, excusat à culpa, ita & a fortiori à pœna, quæ necessario supponit culpam.

Quæres IV. An superiores suo muneri satisfaciant per commonitionem, sine formali lectione huiusmodi Decreti?

Respondeo, Licet in Decreto dicatur *subditos, ac Religiosos commonere de injuncta omnibus observantia &c.* Nihilominus li *commonere*, importare lectionem. Tum quia in Decreto fit mentio de publicatione harum Bullarum, quæ non fit nisi per publicam lectionem Tum quia finis summi Pontificis per hanc commonitionem est, ut Religiosi deveniant in cognitionem huiusmodi constitutionum ministerio sui Superioris, per simplicem autem commonitionem in eam venire non possunt. Demum in hoc Decreto compendiosè registratur substantia singularum Constitutionum hujus materiæ ad effectum ut scientificè & doctrinaliter subditi commoneantur, quod fieri non

non potest sine formali lectione hujus Decreti, ergo &c.

Quæres V. An impediens ne legantur hujusmodi Decreta, sint suspecti de hæresi & pro fautoribus Hæreticorū sint habendi? Respondeo, quòd sic, quia efficiunt ut fideles remaneant immemores eorum, quæ spectant ad tuendam fidem, & hæretici liberius errores suos seminare valeant; dùm sciant pœnis Bullarum huiusmodi puniri non posse, cum illæ publicatæ, nequè receptæ fuerint in illorum sententia.

Quæres VI. Quomodò deferenda sit scheda fidem faciens lectionis habitæ de hujusmodi Decreto.

Respondeo, quòd cum Pater quidam Societatis Generalis, visis & consideratis, dictis declarationibus supplicasset Sacræ Congregationi ut dignaretur declarare infra scripta dubia pro Societate: nimirum, primum, ubi non sunt *Inquisitores* (prout in *Germania* &c. vel si sunt, non sunt deputati à *Sede Apostolica*, cui præsentari debeat præfata fides: secundum, an sufficiat quòd dictæ fides subscribantur à Superiore locorum, & à suis Consultoribus, non autè ab omnibus Religiosis ei subiectis, ad evitandam confusionem in illis locis, in quibus commorantur quinquaginta, centum & ducenti Religiosi, die 21. Maj. 1638. Respondit Sacra Congregatio ad primū. Quòd præsentent fidem publicationis Decreti Nun-

io Apostolico aut mittant Patri Generali, qui eam præsentet Sancto Officio Urbis. Ad secundum. Sufficere inscriptionem Superioris, & duorum Consultorum. Quæ duæ declarationes videntur posse suffragari etiam Religiosis aliorum Ordinum (& præsertim prior), ita tamen, ut loco duorum Consultorum, subscribant duo discreti, aut vocales, aut Seniores, juxta usum Ordinis.

Accedamus nunc ad Materiarum explicationem, quæ in allegatis Pontificis Bullis comprehenduntur, & ad majorem earum intelligentiam deserviunt.

Primo Julij III. & Pij V. Bulla agit de Inquisitoribus in sacro Inquisitionis hæreticæ prævitatis officio versantibus. Circa quam.

Quæres I. quid requiratur ut poenæ huius Bullæ incurrantur? Respondeo: Ex parte offendentium, necesse est, ut offendant in odium & contemptum Sancti Officii, non ex privato odio, alia ex causa concepto. Ex parte offendenti autem, quod actu sit Minister Sancti Officii, aut si jam non est, ut offensus fuerit ex aliqua causa ejusdem officii. Prima pars probatur. Tum quia id expressè dicitur in Bulla illis verbis: *Qui tantum nefas in contemptum & odium, hujus Officii, admisserit*, tum quia Papa per suam Bullam intendit protegere Officium sanctæ Fidei, & respectu illius personæ ejus Ministrum, sed Persona offensa non spectatur, ut Minister Sancti Officii, quando of-

fen-

fensio aliundè causata fuit, quàm intuitu Ser-
vitij præstiti Sancto Officio, ergo &c.

Secunda pars, quòd offensus debeat esse
Minister actu. Probatur. Tùm quia verba
formaliter accipienda sunt, & non per acci-
dens, tum quia hoc idem specificatur de E-
piscopis ibi *id munus in sua diœcesi. & de testi-*
bibus ibidem, aut testem in causa Fidei.

Tertia pars, quòd Minister gaudeat hæc pro-
tectione, quando functo officio offenditur
intuitu officij. Probatur, quia hæc offensio
est in odium sancti officij, cum ex beneficio
præstito illi, offendens moveatur ad offensã

Quæres II. pro quò præsumendũ est, quan-
dò dubitatur, an offensio illata fuerit ex con-
temptu Sancti officij, an ex alia causa? Re-
spondeo, Quando offendens, vel ei consan-
guineus quærelatus fuit, vel punitus ex cau-
sa offensi sancti officij tunc offensio præsumi-
tur facta intuitu sancti Officij, non verò quan-
dò nihil horũ præcessit, quia in hoc casu nul-
la ratio suadet huiusmodi præsumptionem, si-
cut in primo casu.

Quæres III. Qualis debet esse effectus, ex
quò sequuntur actiones in Bulla prohibita?
Respondeo. Debet esse aliquis actus exteri-
or & proximus delicto nequè enim leges pu-
niunt voluntatem male agendi, sed actum e-
xteriorem paxæ voluntatis effectum. Con-
firmatur. Quia agitur de re odiosa, ac proin-
de restringentia. Actiones porò prohibitas
vide in Bulla. Quæ-

Quæres IV. An non obvians ijs actionibus prohibitis cum possit, fiat reus Bullæ? Respon-
 deo. Non obvians se habendo mere negati-
 vè, id est, non influendo physicè, neq; mo-
 raliter, hujus Bullæ reus non est, quia in ea
 prohibentur actus mere positivi, *ut occidere,
 verberare; præbere auxilium*: Non obvians verò
 per actum positivum, v. g. abscondendo ar-
 ma Ministro Ecclesiæ, qui non possit se de-
 fendere, incurrit pœnas, quia actione posi-
 tiva hic prohibita offendit Ministrum. *Ita Ca-
 rena Parte 2. tit. 15.*

Quæres V. An ratum habens, seu appro-
 bans aliquid ex actionibus illis prohibitis, sit
 reus? Respondeo, quòd non. Quia ne ver-
 bum quidem est de hac actione in Bulla, &
 in materia odiosa utpotè stricta, non est fa-
 cienda extensio de persona ad personam, de
 delicto ad delictum. Et licet in iure ratiha-
 bitio comparetur mandato, non tanèn est
 mandatum, nisi quo ad fictionem iuris.

Quæres VI. An lacerare remove aut de-
 putare, seu comburere Edictum sanctæ In-
 quisitionis, affixum in locis solitis si casus in
 Bulla comprehensus? Respondeo negativè.
 Quia in Bulla fit mentio de interventibus,
 diripientibus, seu comburentibus, quæ ac-
 tu sunt sub potestate Inquisitoris, folia au-
 tem Edicti affixa non amplius snt sub mani-
 bus Inquisitoris.

Quæres VII. An iniurians Ministrum San-
 cti

Et Officij, fit reus Bullæ? Respondeo negativè. Quia actiones in ea prohibita habent pro objecto res corporales & materiales, non opus lingvæ, nec fit mentio de injurijs, quare Bulla cum sit odiosa, extendenda non est, nisi ad expressa.

Quæres VIII. quibus pœnis hæc Bulla afficiat offendentes sanctum Officium? Respondeo. Prima est, Excommunicatio latae sententiæ, Secunda est, incurso pœnarum criminis læsæ Maiestatis. Tertia est, confiscatio omnium bonorum. Quarta filij horum sunt infames sicut eorum Patres. Quinta iidem filij sunt incapaces cujuscunque hæreditatis, successionis, donationis, aut legati, à quocunque sibi factorum. Sexta perpetuo inhabiles ad dignitatem, tam Patres, quam filij, hujusmodi autem gravioribus pœnis non puniuntur pro qualibet ex dictis actionibus prohibitis delinquentes, sed tantum quando læditur Inquisitor, vel quis alius Minister occiditur. Et in his casibus solent Inquisitores consulere supremum tribunal. Vide *Dian. parte 4. tract. 7. resolut. 13. parag. non desinam*, supradictæ pœnæ incurruntur etiam per Ecclesiasticos, tam sæculares, quam Regulares, qui de gradati, si id gravitas, seu enormitas delicti exigerit, traduntur curiæ sæculari.

Secundo. *Pij V. & Gregorij V. Constitutio de Confessarijs tractat*, qui pœnitentes dum eos in confessione audiunt, ad actus venere-

os provocant, & sollicitant.

Quæres I. An superiores Regulares in hac causa (idem est de reliquis causis sanctæ Inquisitionis) nunc procedere possint contra suos subditos? Respondeo. Olim superiores Regulares erant iudices suorum subditorum in causis fidei, & delictis hæresis ex Bullis diversorum Pontificum, de quibus *Casarubius, Sorbus ver Inquisitor hæreticæ pravitateis, Roar. tom. 2. quest. 81.* & antiquiora privilegia erant amplissima, excludendo Inquisitores à cognitione harum causarum respectu Religiosorum, postea *Clem. VII. & Pius IV* ea restrinxerunt: decernendo, quòd Inquisitores possent procedere contra Religiosos, modò à suis Superioribus non essent præventi. Demùm *Paulus V. & Urbanus VIII.* edocti, quòd negotia contra hæreticam pravitatē non tractabantur ea diligentia, quæ in re tanti momenti necessaria erat, ob diversitatem iudicum, revocaverunt quæcunquè privilegia, & facultates, alias à Summis Pontificibus prædecessoribus suis concessas, quibuscunquè superioribus Regularibus cognoscendi causas suorum subditorum quomodolibet spectantes ad sanctum Officium, & hoc sub pœnis ipso jure privationis Prælaturarum, dignitatum, & Officiorum cum inhabilitate, & privatione vocis utriusquè atquè pœnis inflicis contra fautores Hæreticorum, & impeditores Officij, demùm excommunicatione reservata.

Quæ-

Quæres II. An hac lege ligentur sollicitantes tantum foeminas? Respondeo. Ligari etiam, qui sollicitant Masculos. Dicitur enim in Bulla Gregorij: *Personas quacunque illa sunt. Nomen autem Persona includit utrumque sexum cap. Mulieres.*

Quæres III. Quid veniat verbis illis. *Ad honesta?* Respondeo. Venire actus tantum venereos. Et hoc clare patet ex Bulla Pij IV. loquente de mulieribus, quæ ordinariè tentari & provocari non solent, nisi ad venerea, & in hoc nihil plus continet Bulla Gregorij, leges enim adaptantur ad ea, quæ ut plurimum accidunt. *L. nam ad ea, ff. de Legib.* Quare Confessarij provocantes ad alia peccata, homicidij, furti, &c. non sunt denunciandi virute hujus Congregationis.

Quæres IV. An Confessarius sollicitans foeminam in actu Confessionis ut tradat ei suam Filiam, seu aliam personam, vel si sollicitet mulierem, ut consentiat tali amico suo, incurrat poenas hujus Congregationis? Respondeo affirmative. Patet ex Bullæ Gregorij verbis illis, *sive inter se, sive cum alijs*, mandans tamen, vel rogans Confessarium ut Lenonem agat, non subditur prædictis Bullis, quia in his fit mentio tantum, de Confessarijs sollicitantibus, mandans autem, vel rogans, non ideo est Confessarius.

Quæres V. Utrum Sacerdos has poenas incurrat, si sollicitet foeminam ministrando ei
alia

alia Sacramenta? v. g. *Baptismi Eucharistia &c.*
 Respondeo negativè. Quia cum constat de
 Legislatoris mente, legis extensio fieri non
 debet, nec coniecturis locus relinquitur, &
 constat ex Bullis, Pontificem solum voluisse
 obviare abusibus, qui in Sacramento Pœni-
 tentiæ facilius & commodius fieri possunt, er-
 go &c. Nec his obstat, quod initio Bullæ fi-
 at mentio de Sacramentis indistinctè, quibus
 fit injuria, ac proindè suspicio hæresis non
 magis oritur ex abusu huius Sacramenti pœ-
 nitentiæ, quàm aliorum. Quia illa verba non
 sunt dispositiva sed tantum narrativa, quæ li-
 cet moveant legislatorem ad disponendum,
 non tamen cogunt illum ad ferendam legé,
 juxta rationem expressam in narrativa, undè
 quando verba dispositionis sunt clara, ut in
 casu nostro, illis standum est, & pro ratione
 stat voluntas, quod pro lege sua voluerit cõ-
 prehendere particularem casum, & non ali-
 os, præterquam quod idèd præfati summi Põ-
 tifices legem suam de sollicitatione restrin-
 xerint ad Sacramentum pœnitentiæ qui re-
 spectu aliorum, aut non acciderant casus, a-
 ut illis narrati non fuerunt, nisi super Sacra-
 mentum Pœnitentiæ, quod sicut frequentius
 ministratur, & modò secretiori ex sua condi-
 tione, quàm alia, ita circa ipsum sæpius con-
 tingere potest abusus sollicitationis, undè ju-
 re meritò summi Pontifices circa illud dispo-
 fuerunt, & non super alijs, in quibus non so-
 let

let contingere abusus sollicitationis, nam legislatores non disponunt circa illa, quæ raro accidunt. *L. nam ad ea, ff. de legib.*

Quæres VI. Quid sibi velint verba illa, *scilicet ante, sive post immediatè?* Respondeo, A parte *Ante* illud spacium incipere, cum pœnitens primò petit pro tunc Confessarium, vel ad eum jam expositum in Confessionali accedit; & inchoat genuflexus confessionem, in cuius narratione desinit illud spacium *Ante confessionem*. Confessarius igitur, qui intra id tempus sollicitat pœnitentem, violat Bullam *Gregorianam*, quia sollicitat pœnitentem immediate ante confessionem. Quare Confessarius non dicitur sollicitasse ad mentem Bullæ qui videns mulierem in stallò genuflexam, ad eam accedit, & provocat ad libidinem, quia huiusmodi tentatio non dicitur facta immediatè ante confessionem, cum non acciderit intra illud spacium. A parte *post* illud spacium incipit à data absolutione, & desinit postquàm pœnitens recessit à conspectu confessarij, genuflectendo, ut fieri solet, extra locum confessionis in stallò, vel alibi in Ecclesia. Quare confessarius postea recedendo à suo locò, & accedendo ad stallum mulieris, & eam provocando, non incurrit hanc Bullam quia sollicitatio non dicitur facta immediatè post confessionem, cum illud spacium à confessione dependens, jam desierit per ipsum recessum mulieris, à conspectu, & præsentia confessarij

sarij; à fortiori hoc verum est, si statim prosequatur mulierem ad domum suam. Ita *Sousa, Scortia, & Trimarebus disp. 3. num. 59. Carena part. 2. tit. 6. num. 29.* Confirmatur: tum quia, aliquid fieri immediate, & in continenti coincidunt, ex *Glof. ver. in continenti cap. 1. de mutuis petit.* id est, nullo actu medio interposito, sed hic intermediat ille recessus à conspectu confessarij, ergo non dicitur immediate sollicitare post confessionem. Tum quia, testis dicitur legitime suum dictum emendare, quando in continenti & immediate se corripit, hoc est, antequam recedat à conspectu Iudicis *Glof. verb. in continenti, cap. Præterea 7. de testib. cog.* Ergo confessarius sollicitans mulierem, quæ jam recessit à suo conspectu & tribunali, non dicitur in continenti, & immediate post confessionem sollicitare, ac proinde nequè Bullam hanc violare. Quod maxime erit verum, quando audivit in confessione alium pœnitentem, nam tunc sine dubio ad alium actum divertit diversum.

Quæres VII. An confessarius vocatus à pœnitente, ut audiat eius confessionem, vel post vesperam, si petit mane, vel sequenti die, vel si petijt statim audiri. Confessarius differat in aliud tempus, & hac occasione confessione postposita, provocet mulierem, vel puerum ad inhonestas, dicatur violare hanc Bullam? Respondeo affirmative. Probatur ex verbis illis, *sive occasione confessionis.* Occasio enim sollici-

licitandi accepta est à confessione petita à persona volente confiteri, data oportunitate illius temporis.

Quæres VIII. Confessarius non invitatus, sed ipse invitans ad confessionem personam cuius amore captus est, ut sub prætextu confessionis eam provocet ad libidinem potius, quàm ut audiat eius confessionem transgrediturne Bullam ex vi illorum verborum, *vel prætextu confessionis*. Respondeo quòd sic, Nam facere aliquid *ex prætextu*, importat facere aliquid sub velamine rei, quæ non est, nec principaliter intenditur, *ex L. sub prætextu C. de transact.*

Quæres IX. An locum habeat Bulla Grego-
rij, in eò casu in quò Confessarius dicat pœ-
nitenti *Peccata tuâ carnalia me fecerunt in polluti-
onem incidere contra meam voluntatem?* Respon-
deo affirmativè. Colligitur ex illis verbis, *Il-
licitos, aut inonestos sermones*. Adde, quòd sic
valdè conturbetur mens pœnitentis, & non
levis iniuria fiat Sacramento, quòd sanctè &
immaculatè tractandum est.

Quæres X. An Confessarius, qui in confes-
sione pœnitenti dedit literas amatorias sigil-
latas, ut postmodum eas extra legeret, nihil
dicendo, dicatur sollicitator contra Bullam
hanc? Respondeo. Dicit omninò sollicitorem.
Et probatur: Quia à traditione chartæ ex par-
te confessarij incipit instigatio ad venerea,
& perficitur dum legitur à pœnitente, ergo

violatur Bulla. Confirmatur, nam hoc colligitur, vel ex verbis illis *occasione confessionis*, nemò enim negabit traditionem scripturæ ex partè Confessarij pendere à confessione, & ex partè pœnitentis legi occasione confessionis ante factæ, & intuitu illius, ut obediat in ea legenda confessario: Vel ex illis verbis *immediatè post confessionem*, immediatio enim fundatur in traditione scripturæ inhonestæ, cum inter utrumq; nihil mediet.

Quid si autem epistola non legeretur, sed combureretur? Dico tunc Confessarius non esset denunciandus, quia ignoratur, quid in scriptura contineatur.

Quæres XI. An laudans mulierem in confessione à pulchritudine, venustate, &c. violat Bullam? Respondeo. Violat, Ratio est, tum quia huiusmodi laudatio cum sit impertinens in confessione, peccaminosa est graviter, cum sit incitativa ad libidinem. Tum quia huiusmodi verbis solent amantes trahere ad se mulieres, quarum amore tenentur, sunt enim verba amatoria, ac idè parùm honesta, consequenter mulier prudentem suspicionem habet de sollicitatione. Adverte autem, si Confessarius occasionem ita laudandiumat ex fine honesto, ut quia mulier conquesta est de mala conversatione sui mariti, qui est adulter, & Confessarius subiungat, *tibi facit injuriam, quia pulchra es &c.* per hæc verba nullam apparere sollicitationem, cum specifi-

cen

centur ab alio fine, quàm turpi.

Quæres XII. An Confessarius dans donum insolitum, ut annulum &c. nullam explicando causam, propter quàm donavit, vel aliquam, sed non relatam ad sollicitationem, dicitur tacitus sollicitator? Respondeo negativè. Tùm quia donum ex sua natura non ordinatur ad venerea, ergo non est signum sufficiens ad arguendam sollicitationem. Tùm quia donum movere etiam potest ad benevolentiam honestam, gratitudinẽ, donum aliud pinguius, ergo colligi non potest, fuisse traditum ex affectu turpitudinis.

Quæres XIII An non Sacerdos ministrans hoc Sacramentum, & pœnitentem ad luxuriam provocans, incurrat pœnas Bullarum? Respondeo, non incurrit; tùm quia in illis sermo est de verò Sacerdote, & non ficto, & leges pœnales de Sacerdotibus loquentes, nõ comprehendunt non Sacerdotes, odiosa enim restringenda sunt. Tùm quia hic nulla fit iniuria Sacramento, cùm nullum sit, nequè confessio illa Sacramentalis est, cùm non pèdeat à jurisdictione, & potestate Sacerdotali, esto alias dictus Sacerdos fictus peccet sacrilegè usurpando potestatem spiritualẽ, quæ caret. Idem dic de Sacerdote jurisdictione carente. Sicut & interprete confessionis, qui nullatenus fungit, nequè fungitur officio Sacerdotis.

Quæres XIV. An sollicitans Confessarium

H

in

in actu confessionis, reus sit harum Bullarum: Respondeo negativè. Tùm quia ibi sit mentio solùm de Confessarijs sollicitantibus. Tùm quia obligatio denunciandi præcipitur solis pœnitentibus sollicitatis in confessione, ex Bulla Gregoriana, Confessarius autem licet sollicitatus, adhuc retinet qualitarem Confessarij, ergo &c.

Quæres XV. An sollicitator, sive confessarius, sive fœmina, sunt suspecti de hæresi? Respondeo. Esse confessarium, non fœminam. Prima pars probatur & constat ex Bullæ verbis. *Nos in animũ inducere nequeunt quod qui de fide Catholica rectè sentiunt, Sacramentis in Ecclesia DEI institutis abutuntur, aut illis injuriam faciant.* Si ergo benè sentientes de Sacramentis, illis abuti non præsumuntur, ergo qui illis abutuntur, præsumuntur male de illis sentire, ac proinde censentur suspecti de hæresi. Confirmatur: quia Confessarius ita agens præsumitur credere, aut licitum esse uti hoc Sacramento ad inhonesta, aut hoc Sacramentum non remittere peccata, hoc ipso quòd inducit in ipso actu pœnitentem ad oppositum, nimirum ad peccandum aut simul stare posse remissionem peccatorum, & eorundem perpetrationem, quòd est destruere hoc Sacramentum, quòd ita delet peccatum, ut simul excludat illorum perpetrationem.

Secunda pars, quòd mulier sollicitans Confessarium, non sit suspecta, de hæresi: Probat-
tur

tur. Tùm quia mulier non accedit ad Confessariũ animo cõfitendi, sed sollicitãdi illum ad inhonesta, ergo cùm nullũ adsit initiũ Sacramenti, nequẽ proindẽ illius abusus, suspicio hæresis locum habere non potest.

Quæres XVI. An pœnitens sollicitatus, sub mortali teneatur denunciare Confessariũ sui sollicitatorẽ? Respon: tenetur, ùt apartè exprimitur in Bulla Gregorij illis verbis mandantes omnibus Confessarijs, ùt suos pœnitentes quos noverint fuisse ab alijs ùt supra, sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi sollicitantes, seu, ùt præfertur, tractantes, Inquisitoribus seu locorum Ordinarijs prædictis: Quòd si hoc officium prætermiserint, vel pœnitentes decuerint, non teneri ad denunciandum Confessarios sollicitantes, seu tractantes, ùt supra ydem locorum Ordinarij, & Inquisitores pro modò culpæ punire non negligant. Hujusmodi autẽ obligatio sinè dubio est sub mortali respectu utriusquẽ cùm agatur de re gravi, uti de abusu Sacramenti, ac proindẽ ejus omissio mortale peccatũ erit, præterquam quòd id præcipitur in omnibus edictis Inquisitorũ sub excommunicatione, quæ non incurritur nisi propter peccatũ mortale, & hoc necessario asserendũ est, aliter frustratorix essent Bullæ Pontificiæ, & pauci denuntiarent, si solũ tenerentur sub veniali.

Quæres XVII. An Confessarius audiens pœnitentem sollicitatum, teneatur sub mortali monere illum de denuntiatione faciendâ Confessarij sollicitantis? Respondeo. Sic, ex

allatis verbis *Gregorij* in præcedenti quæstione, & hoc sub mortali, cum agatur de re gravi, & verbum *mandantes* importat præceptum sub mortali, ut cum pluribus Doctõribus citatis tenet *Sanch. l. 6. c. 4. n. 35.* Quod si pœnitens nolit obedire, nullatenus absolvi potest, cum existens in peccato mortali inobedienciæ, indignum se reddat absolutione.

Sed quid agendum, quando pœnitens redit ad Confessarium sollicitatorem, ut illi confiteatur? Respondet *Trimarchus disp. 14. n. 59.* quod Confessarius non tenetur admonere pœnitentem de denuntiatione facienda contra se, quia verisimile est, Papam illi non imponere tam grave præceptum contra ipsum. *Cõfirma: hoc ex verbis ipsis Bullæ. Ut suos pœnitentes quos noverint fuisse ab alijs sollicitatos &c.* nam particula *ab alijs* distinguit Confessarios sollicitantes à non sollicitantibus, ad quos spectat mone, Optimè tamèn faciat Confessarius, qui in tantum scelus proruperit, si sponte coram Inquisitoribus compareat, & peccatum suum fateatur: mos enim est Sanctissimi illius tribunalis, quod solum puritatem fidei, & fidelium emendationem intendit, ut cum sponte comparentibus mitissimè se habeat. Et prodest etiam ista spontanea comparitio, quod, si Confessarius deindè denuntiatus fuerit, non recipietur denuntiatio, cum jam denuntiatus discesserit ab illo Sanctissimo tribunali emendatus. Ita monet *Mofes. 1. p. sum. tract.*

7. cap. 24. num. 45. & 46. qui addit id procedere, etiamsi sollicitans fuisset denunciatus in uno loco, & ipse spontè comparuisset antè dictâ denuntiationē Romæ. Nam nō potest ab Inquisitore prioris loci ampliùs puniri, emendatus enim in uno iudicio non est molestandus in alio pro eodem delicto. *Leg. Senatus ff. de accusat.*

Quæres XVIII. An persona semel sollicitata teneatur denunciare? Respondeo. Sic, quia Bullæ simpliciter loquuntur de denunciandis sollicitatoribus, tam autem est sollicitator, qui semel provocat, quàm qui pluries.

Quæres XIX. An mulier sollicitata, quæ consentit, teneatur denunciare cùm expressione consensus. Respondeo. Persona sollicitata, quæ consensum præstitit, tenetur adhuc denunciare sollicitatorem, de consensu autem præstito nulla mentio habenda est à persona sollicitata, nequè super hoc à iudice interroganda est, imò nequè in actis redigendum id est, quamvis à penitente sponte denuntiaretur. Ratio prædictorum est quia Bullæ Pontificiæ considerant præcisè actum sollicitationis ex parte Confessarij, de quo solo mentionem faciunt, de consensu verò & copula secuta non curant, cùm ad illorum officium, non spectat. Satis enim Confessarius iniuria afficit Sacramentū, & redditur suspectus de hæresi per solam provocationem, cū totus abusus pendeat ex parte Confessarij.

M₃

Et

Et ita responsum fuit per supremū Tribunal.
27. Septembris 1624.

Quæres XX. An sciens aliquem pœnitentem fuisse sollicitatum in confessione, tenetur denunciare Confessarium sollicitantem? Respond: Qui id scit ex ore vel ipsius Confessarij sollicitatoris, vel ipsius pœnitentis sollicitati, modò iste sit juvenis, vel fœmina bonæ Famæ & nō loquaces tenetur denunciare. Prima pars, *ex ore Confessarij, vel pœnitentis*, probatur, quia in Edictis Inquisitorum denuntiatio huius criminis nō solūm præcipitur personis sollicitatis, ut etiam statuitur in *Gregoriana* sed etiā alijs scientibus ex auditu prædictorū, ut respōsū est per supremū Tribūal, āno & Mēse ut supra

Verūm quidem est, quòd si principalis denuntiat, ad nihil tenetur, sciens, quia jam satisfactum est sancto Officio. Dixi *ex ore Confessarij, vel personæ sollicitatæ* quia qui ab alijs auditur non tenetur denunciare, eò quòd non dicitur in hoc casu scire, & habere notitiam de crimine *l. 2. Parag. Item habeo, ff. de aqua pluvi. arc.* ubi dicitur: *Quòd audis, nescire dixeris*, supple, si perveniat ex auditu mediato, eò quòd ille, qui tibi crimen narrat, id ab alio auditur, nām benè scire dicitur ille, qui crimen immediate auditur ab eò, qui illud perpetravit, vel alio, contra quem factum fuit delictum, nām tunc audiens habet pro auctore sui dicti ipsum perpetratorem, vel personā, contra quam factum fuit, ac proinde sui audi

tus certū habet auctorem, cui prudenter creditur. Dixi præterea, quando narrans sollicitationem, est bonæ famæ, & fide dignus, nā malevolis & maledicis credendū non est, sed tantū providis, & honestis personis, *c. qualiter 24. de accus.*

Denuntiandum insuper hoc crimen est, licet probari non possit. Quia de ratione denuntiationis est, ut denuntians non teneatur probare delictum depositum coram Iudice, ergo parū refert quod possit vel non possit probare delictum. Deinde potest accidere, quod Confessarius querelatus alias fuerit de tali crimine, aut quod in posterum denuntiabitur ab aliquo, ex quo Iudex habebit jus inquirendi illum, & vocandi ad iudicium.

Quæres XXI. An subitanea pœnitentia Confessarij sollicitantis, qui in ipso contextu confessionis signa dat emendationis, & dolet de commisso errore coram persona sollicitata, excuset à denuntiatione? Respondeo negativè. Quia Bulla & Edicta simpliciter obligant ad denuntiandū, & non excipiunt hunc casum, alias denuntiatio nunquam locum haberet, quia omnes Confessarij sive obtinerent intentum, sive non, statim post factum signū darent emendationis ad pœnas evitandas. Et verò in praxi multum est difficile notitiā habere de eiusmodi emendatione, cum sub ementitis verbis lateat cor perversum, idē emendatio potius manet ambigua, ac proinde

non relevat ab obligatione denuntiationis :
 Licet enim nō amplius tentet mulierem primam, quæ illi restitit in faciem, illi tamē nō constat de emendatione hujus vitij respectu aliarum, valdè enim ad libidinem inclinatus, non est contentus sollicitatione unius, maxime cū repellitur, sed alias etiam provocare sollicitus est. Ego inquit *Franciscus Bordonus presens fui uti Consultor, dum quidam Sacerdos abjuraret sollicitationem plus quindecim mulierum.*

Quæres XXII. An in dubio, sollicitans Confessarius sit denuntiandus? quandoquē enim per verba dubia & ambigua aliqui putant induci sollicitationem; interdum videtur confessarius tangere manum, aut faciem mulieris, vel pueri sinè alio actu, & talis tactus interpretari potest casu, vel alio sinè evenissè. De osculis autem & tactibus impudicis, nulla potest esse difficultas, quin sit denuntiandus. Respondeo. In dubio non est denuntiandus. Quod probatur, tam ex partè pœnitentis, quia in dubio nemò tenetur, cū in tali casu quisquē suam possideat libertatem; tam ex partè confessarij, quia in dubijs favendum est reo ex vulgaribus juribus. Demùm dubia in meliorem partem sunt interpretenda.

Quæres XXIII. An Confessarius sollicitans, denuntiandus sit quando convictus fuit & punitus pro sollicitatione respectu aliarum personarum? Respondeo. Fœmina tenetur denuntiare hunc Confessarium non solum ante

tè punitionem, ut juridicè formari possit pro
cessus, verùm etiam post punitionem intima-
tam, quia aliter non dicitur sufficienter pu-
nitus, cum plùs puniantur duæ sollicitationes
quàm una, & quatuor, quàm duæ.

Quæres XXIV. Quando nã Inquisitor pos-
sit procedere ad capturam Confessarij solli-
citantis? Respondeo. Vel persona denunti-
ans Confessarium est malæ famæ, & Confes-
sarius bonæ, & tunc non creditur personæ de-
nuntianti, (infamis enim nihil probat) vel
persona denuntians est bonæ famæ, & Con-
fessarius malæ & tunc proceditur ad captu-
ram Confessarij, & si examinatus factum ne-
get, torquetur. Nota tamèn hic diligenter.
Quando denuntiatur aliquis pro hoc delicto
in illò Sancto tribunalì, priusquam ad captu-
ram deveniatur, fumuntur secretæ, & verbo
tenus informationes, de denuntiante, & de-
nuntiato, quibus habitis & non aliter, proce-
ditur. Nec unquam capitulò confessarius sive
bonæ, sive malæ famæ, ab una tantum mulie-
re sive honesta, sive inhonesta denuntiatus, pro
uti Vicario Generali Genuensi respondit sa-
crum tribunal 17. Julij 1627. quòd responsum
quia absolutè datum est sine distinctione qua
hæatis Confessarij, aut sæminæ denuntiantis,
nequè nos distinguere debemus ex vulgatis
juribus.

Quæres XXV. An sufficiant testes singula-
res ad puniendum sollicitatorem? Respondeo

H5

af.

affirmativè. Et ratio est, quia hoc delictum cum fiat inter solam foeminam & Confessarium, aliter probari non potest, & frustra essent alias horum Pontificum constitutiones. Idem diserte continetur in Bulla Gregoriana.

Quæres XXVI. Quid agendum, quando reus persistit in tortura negando se delictum sollicitationis perpetrasse. Respondeo. si in tortura, permansit rigorosa, absolvendus est quia per eam sufficienter evacuavit indicia, si vero fuit levis ex quò illa non destruxit, poterit puniri, levioribus pœnis. Ita *Caena par. 2 tit. 6. n. 47.* Quid, si confessarius, ut liber omnino maneat cum sua fama & honore, peccat rigorosam torturam? Illi danda est, ut se eximat ab infamia illa, & opinione mala apud homines.

Quæres XXVII. Quibusnam pœnis afficiantur sollicitantes in confessione? Respondeo, ex Bulla Gregorij Affici pro criminum qualitate, & circumstantijs, suspensione ab executione Ordinis, privatione beneficiorum, & officiorum, cum perpetua inhabilitate ad alia, nec non vocis activæ & passivæ, si Regulares fuerint, exilio, damnatione ad trirèmes, carceres etiam perpetuos, absque ulla spe gratiæ, alijsque pœnis, & si graviores meruerint, debita præcedente degradatione, Curia seculari puniendi traduntur.

Quæres XXVIII. An huiusmodi sollicitatores condemnati, sint infames & irregulares?

Re

Respondeo. Sunt infames, quia etiam sola carceratio, si sit legitima, infamat. Non sunt autem irregulares præcisè ex hoc delicto, cū id non inveniatur in jure, sed solum propter infamiam.

Quæres XXIX. An se defendens per reprobationem testium, sit declarandus innocens? Respon: quòd non, Et probatur. Quia per testes reprobatorios præcisè debilitatur fides testium deponentium contra reum, non verò probatur quòd delictum commissum nõ fuerit, ideo licet absolvatur denunciatus in eò judicio, non tamen declaratur innocens, cū innocentia probata non fuerit, nisi probata fuerit falsa fuisse accusatio, vel denuntiatio, tunc enim denunciatus declaratur innocens.

Quæres XXX. An mulieres sorores duæ aut tres denuntiantes Cõfessariũ de sollicitatione, fidem faciant ad carcerandum, torturandum sollicitatorem prætesum? Respondeo negativè. Quia testes inhabiles non probant in causis fidei, quando patiuntur alias exceptiones *Farin. q. 62. de testib. n. 383. Sousa l. 2. c. 13. n. 5.* consanguinitas autem est exceptio opponenda testibus, ratione cuius unus præsumitur subornare alium consanguineum contra Confessarium, unde isti non sunt integri testes, nec faciunt semiplenam probationem contra tertium *Mascard. concl. 408. n. 15.* Unde sicut unus est suspectus de falsitate pro a
lio

lio consanguineo, ita duo contra tertium extraneum *C. Accusatores.*

Quæres XXXI. An adminicula corroborent depositiones mulierum, quæ alios patiuntur defectus v.g. Testis adminiculato probat, quòd Confessarius habuit rem cùm tali, habet amicitiam, fuit sæpiùs in eius domo, vocavit illam ad domum suam, ubi choreas duxit, quòd nõ amplius mulier fateatur sua peccata Confessario eidem &c. Respon: Quandoquæ mulier patitur alias exceptiones, meretricij, adulterij, periurij, inimicitia, cõsanguinitatis cùm alia deponente &c. adhuc cùm illis adminiculis refellitur, quia hæc nullam habent connexionem cùm sollicitatione, licet inferant aliqualem suspicionem; insufficientem tamèn ad corroborandam fidem mulieris. Tùm quia adminicula fidem mulieris augere non possunt, nisi in casu, quò nullas patitur exceptiones, præter sexus, & singularitatis. Tùm quia adminicula supponunt fidem in muliere deponente, quæ tamèn apparet labefactata per testes probantes alios earum defectus pro defensione rei constituti, ergo non potest per adminicula corroborari & augeri, si omnino abest fides à muliere. Tùm quia testes adminiculativi sunt accessorij, consequenter, destructo principali, destruitur accessorium, & sic pro nihilo habentur,

Quæres XXXII. Quid concludendũ, quan-
do

dò mulieres deponentes de sollicitatione, probantur in processu esse honestæ, bonæ famæ, conditionis. Et pariter Confessarius, sollicitator assertus, probatur esse honestus, bonæ famæ, & conditionis, maximè quandò id probatur per testes pares & æquales. Respon: si nihil aliud obstet, standū esse pro Cōfessario ratione sui status, & Officij, semper enim status Ecclesiasticus præfertur muliebri, & cuilibet alteri.

Quæres XXXIII. Per quæ Regna hæc Bulla extendatur? Respondeo Extendi per univēsum Orbem Terrarū. Ita enim habet Cōstitutio *Gregorij XV.*

Quæres XXXIV. An persona sollicitata, priusquam sollicitantem denuntiet; teneatur eum sub mortali fraternè corrigere, si spem emendationis probabilem habeat, quā spem noverit ex rubore peccantis, submissione, affectu, quò nititur impetrare veniam, ex longo temporis intervallo post commissum delictum. Respondeo. Teneri omninò. Quia præceptū correctionis fraternæ obligat sub mortali, quandò adest probabilis spes lucrandi fratrem. Quòd docet *Divus Thomas Quotlibet Q. 1. a 16. Sc.* Confirmatur. Peccatum hæresis fraternam correctionem admittit, ut eruitur ex illo Apostoli textu ad *Titum 3. Hæreticum hominem post unam, aut secundam correctionem evita*, ergo à pari &c. Et certè, cum præceptum correctionis fraternæ sit juris naturalis
à Do

à Domino renovatum *Matth. 18.* non vided, quare in hoc peccato, cum adest spes probabilis lucrandi fratrem omitti debeat? Cum praesertim praesumendum sit Confessarium vehementissima tentatione, quae illum dementerat, ad tale scelus perpetrandum fuisse impulsus. Facit etiam *cap. 2. de haret.* ubi dicitur. *Qui alios, cum potest ab errore non revocat, seipsum errare demonstrat.* Ita *Pejerinis Tomo 2. ad Constitutionem quartam Gregorij XV.* Neque contra hoc facit. Inquisitores praecipere sub anathematis censura, ut statim hoc delictum ad ipsos deferatur. Nam hujusmodi praecipua in telligenda semper sunt cum modificatione, servata forma Evangelica in admonitione. Non tamen quis idem putet, in Sacramentali Confessione non licere statum suae conscientiae aperire discreto Confessario, qui tenebitur, si res dubia est, mittere poenitentem, ut consulat aliquem ex Patribus Sancti Officij. Vide Authorem supra citatum.

Quando tamen peccatum, hoc est publicum (idem est de alijs) statim nulla praecedente fraterna correctione, denuntiari debet. Dicitur enim tantum *Matth. 18. si peccaverit in te,* id est, *coram te,* non vero publice, ut bene advertit *D. Thomas.* Et ratio est, quia non solum adhibendum est remedium ei qui peccavit, sed & illis, coram quibus fuit peccatum, ut scandalizati non remaneant, si non viderint subsequente poenam, quae poena non infligitur nisi per denuntiationem delinquentis.

Notandum nihilominus est, si æquè benè possent satisfieri scandalo per publicam correctione Confratris, vel alio modo, tunc nō esset denunciandus, ex ratione opposita.

Notandum etiam est, si peccatum est occultum, sed in damnum particularis personæ (ut homicidium, furtum, adulterium &c.) vel communitatis, (ut traditiones subornationes, Electionum &c.) ac æquè provideri possit damno publico vel privato per secretam admonitionem, non esse recurrendum ad denuntiationem. Quia cum possum consulere communitati vel tertio absquè detrimento honoris proximi, debet facere. In dubio tamē denuntiandum est, quia in dubijs magis providendū est bono cōmuni, quā particulari.

Quæres XXXV. An sint casus aliqui assignabiles, in quibus persona sollicitata non tenetur denunciare sollicitantem? Respondeo. Esse. Et primus esse potest, v. g. metus probabilis mortis, vel gravis vulneris si cadat in virū constantem. Nam secundum communē sententiam metus cadens in virum constantē excusat à legis observantia. Vidè *Divum, Theobaldum* 2.2. q.147. a 3. ad 2. Quando autem dicitur in *Constantem virum*, limita, attenda conditione personæ nam metus qui terrebit virum quietum, pacificum, inermem, non terrebit militem, rixosum, assuetum armis, & sic de foemina, in qua minor metus desideratur, quā in viro. Idem censeo de metu honoris amissionis

tionis, & infamiae. Nam hic timor æquiparatur timori mortis. *L. iusta. ff. de manu missis vind.* Et viro bono gravior est honoris jactura, morte ipsa. Sed in hoc cavendum est, ne trepidetur à timore, ubi timor non est, & suadendum mulieri, non esse inhonestum comparere coram Inquisitoribus pro Catholicae fidei defensione ad denuntiandum taliter delinquentes.

Idem dic, si personæ sollicitatæ constet de emendatione sollicitantis. Quia cum probatum sit, hoc peccatum fraternam correctionem admittere, si hæc profuit, vel sinè hac, peccatum est emendatum, quòd solum fraterna correctio requirit, non est, cur ad denuntiationem procedatur.

Quæres XXXVI. An omnibus Sacerdotibus tam Regularibus, quàm Sæcularibus approbandis ad Confessiones audiendas, in actu ipso approbationis legenda, & intimentanda sit hæc Constitutio *Gregorij XV?* Respondeo affirmativè. Ita enim in dicta Bulla mandavit Pontifex, & hoc ut sciant Confessarij pœnas tantò excessui propositas, & quòd non hortantes, ut debent pœnitentes sollicitatos ad denuntiandum, vel docentes eos non teneri denuntiare, punientur ab ordinarijs, vel Inquisitoribus.

Tertio. *Gregorij XIII. Clementis VIII. & Urbani VIII.* Constitutio, in exercentes ordinem Presbyteratus non susceptum, & Sacramentaliter

taliter confessiones audientes, invehitur.

Quæres I, An ejusmodi subijciatur Inquisitori, & sit de hæresi suspectus? Respondeo affirmativè. Ita enim habes in Bulla *Gregorij VIII*

Quæres II. Qua pœna puniendi sint celebrantes, aut pœnitentiæ Sacramentum administrantes. cum non sint Sacerdotes? Respondeo. Licet hi prætendant ignorantiam, tamen degradantur suis Ordinibus, si quos habent, & traduntur Curiaæ sæculari condignis pœnis plebendi, ut exprimitur in Bulla *Clementis VIII.* quæ incipit. *Et si alias.*

Quæres III. An ille, qui audivit Confessionem, sed non absolvit, & qui incepit Missã, sed non consecravit, tradendus sit Curiaæ sæculari juxta prædictam Bullam? Respondeo. Non perficiens illa duo Sacramenta incepta, licet subdatur inquisitioni, non tamen videtur tradendus Curiaæ sæculari.

Primũ suadetur. Tũ quia, audiens Confessionẽ sine absolutione, & celebrans Partẽ Missæ ante cõsecrationẽ abutitur his duobus Sacramentis, siquidẽ initiũ Missæ, uti confessio, introitus. Oratio, Epistola &c. sunt partes integrales Missæ, licet nõ essentialia, & tales spectantur, licet fictus Sacerdos cessat à prosecutione Missæ neq; enĩ pars alicuius futuri totius, desinit esse pars illius, si agens illud in esse perfectũ non deducat, Sacramentum pariter pœnitentiæ constat ex actibus pœnitentis & verbis absolutionis, ex quibus tanquam ex

materia, & forma essentialibus totum perficitur Sacramentum. Inter actus autem pœnitentis numeratur confessio Sacramentalis quæ talis est etiam secundum se spectata, cum ad huc sit pars materialis Sacramenti, ad eò quòd Sacerdos pœnitentem non absolvens defectu potestatis, aut dispositionis pœnitentis, tenetur sub sigillo Sacramentali occultare peccata audita in confessione, ita omnes cum *Bonac: p. 2. de sigillo, num: 6.* imò & fictus Sacerdos, ut in casu nostro, de communi idem *Bonac: num: 2. par: Verum* Tum quia delictum spectatum secundum magis & minus, seu secundum perfectum & imperfectum, sicut non dicitur variare speciem, ita neque iudicem, quare sub eodem iudice erit ut: unumque delictum.

Idem dicendum est de incipiente Missam, quamvis non perveniat ad consecrationem, nam iste se exhibet Ministrum Sacrificij, ac si esset Sacerdos, cum more Sacerdotum vestibus Sacerdotalibus accedat ad altare, & Missam incipiat. Subditur ergo Officio Sanctæ inquisitionis, licet Missam non perficiat. Inductus etiam vestibus Sacerdotalibus, qui Missam non incepit, corrigi potest ab Inquisitoribus, quia qui habet potestatem super delictum commissum, habet etiam super attentatum, sicut super inceptum.

Secundum, quod fictus Sacerdos non absolvens, & Missam non perficiens, seu non consecrans in Missa capta, non sit rigorose puni-

puniendus traditione Curiaë sæculari: probatur, Quia tradere Curiaë sæculari, est pœna gravissima, cum id sit tradere morti in consequentiam, cui debet correspondere delictum gravissimum quia debet esse proportio inter pœnam & delictum, sed Sacerdos fictus non probatur perfecisse delictum, cum tantum illud inchoaverit, ergo puniendus non est eadem pœnâ quâ plectitur ille, qui delictum inchoatum complevit & perfecit.

Quæres IV. an Sacerdos carens jurisdictione audiendi Sacras Cõfessiones, seu suspensus, depositus aut degradatus, ministrando Sacramentũ pœnitentiæ, aut celebrando Missam sit de hæresi suspectus, & subdatur prædictis Bullis? Resp: negativè Quia quoad suspensionem, nullum est motivũ præsumendi hæresim, quia non obstanste carentia jurisdictionis, aut alia ex dictis pœnis, adhuc manet Sacerdos cum potestate celebrandi, & Cõfessiones audiendi quoad potestatem, ordinis, licet impeditam, ex quo celebrans illicitè, sed validè conficit Sacramentum Eucharistiæ. non verò pœnitentiæ defectu jurisdictionis. Nec obstat, quod celebrans, aut absolvens, cum non possit, abutatur Sacramentis, quia non omnis abusus arguit suspensionem hæresis, sed ille tantum, qui habet fundamentum in hæresi & non in solo usu illicito, unde potius illicitus usus, quam abusus in hac materia dicendus est. Deum clarum est, in dictis Bullis sermonem non
 la esse

esse de veris Sacerdotibus quomodocunque illicitè Sacramenta tractantibus, sed de fictis, & non insignitis Sacerdotali ordine.

Quæres V. An Laici Sacerdotium simulant, denunciandi sint in Sancto Officio? Ratio dubitandi est quia in supradictis Bullis id non præcipitur. Respondeo Denuntiandi sunt, ut colligitur ex Edictis Inquisitorum, & ita habetur in Edictis *Mediolan: & Parmen.*

Quæres VI. An in aliquo casu excusari possit Laicus; qui celebravit vel absolvit, ut non tradatur Curiaë sæculari morte plectendus? Respondeo. Excusatur primò, si actum non perfecit juxta dicta, Secundò, si Laicus probatur levis, & mente læsus, mitiori pœna est puniendus, quia non ex temeritate, ut exigit Bulla ibi *Usurpare Presumentes.* sed ex quadam fatuitate & uana gloria tales celebrant unde extraordinariâ pœnâ carceris puniuntur, ut stultus in culpa, fiat sapiens in pœna *cap quia eo.* Tertio, si constet joco celebrasse, aut absoluisse, quia joco facta pœnâ non merentur ordinariam, *cap: I. de sent: Excommunicationis* Probatur ex joco factum à puero, nam levitas præsumitur in re facta in puerili ætate, cum desit plena rationis discretio. Quartò, minor ætas infra annum vigesimum primum excusat ab hac pœna, ut dicitur expressè in Bulla *Vrbani VIII.* incipit; *Apostolatus Officium.* Unde qui inchoato etiam, & non perfecto anno vigesimo primo suæ ætatis, etiam Religiosus cujuscunque

que Ordinis, nondum Sacerdos illa duo Sacramenta ministrat, tradendus est Curiae saeculari.

Quæres VII. An Laica potestas, cui traditus fuit fictus Sacerdos, debeat hunc morte punire, & si nolit. cogi possit per Inquisitorem, seu Episcopum, aut iudicem huius delicti? Respondeo ad utrumque affirmative. Et colligitur ex citata Bulla Urbani illis verbis: *Quo circa omnibus, & singulis, ad quos spectat & pro tempore quomodolibet spectabit, in virtute Sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, quatenus statutum Decretum, & constitutionem hanc nostram inviolabiliter, observari faciant.* Observatio autem huius Bullæ in eo consistit, ut iudices Ecclesiasticæ Inquisitionis tradant fictum Sacerdotem Curiae saeculari, & hæc exequatur mandatum, quod si nolit, cogatur per illos, ut insinuatur illis verbis *Observari faciant.* Ita Diana, & Pegna, Carena par 2. tit. II. n. 31.

Quæres VIII. An non Sacerdos celebrans, aut absolvens, incurrat aliquam censuram, seu irregularitatem? Respondeo. Exercens ordinem, quem non habet fit irregularis, ut habetur *in cap. I. & 2. de Clericis non ordin. Minist.* ubi ultra pœnam excommunicationis ferendæ, contentam illis verbis *Abijciatur de Ecclesiâ fertur & irregularitas ijs verbis. Nunquam ordinentur.* Quæ irregularitas respectu Clerici solum impedit receptionem ordinum, quos non habet impositâ, quoad ultimum susceptorum, su-

sensione temporalis biennij aut triennij, arbitrio Episcopi, ut colligitur ex ipsomet textu, siquidem in textu citato dicitur. *Diaconum qui ministravit in Sacrificio, & Sacerdotio, quod non habet, manere suspensum à Diaconatu.* Respectu vero Laici ministrantis in ordine, quem non habet, incurritur præsens irregularitas, quoad omnes ordines, unde in citato textu dicitur, *non ordinetur* quæ locutio cum sit negativa, ac indefinita, æquivalet universali.

Moneo hic tamen, quòd cum suspensio biennij, aut triennij ab usu ordinum susceptorum committatur arbitrio Episcopi, consequenter ea non est lata sententiæ, sed ferendæ, idèd præsupponit sententiam Iudicis id est Episcopi, alias quomodo posset committi arbitrio illius, si de ea nec constaret quòd tamen plerumque eveniret, si illa esset lata sententiæ, & ipso facto incurreretur.

Quæres IX. An absolvens per literas pœnitentem absentem sit suspectus de hæresi, & incurrat aliquam Censuram? Respondeo. Absolvens pœnitentem absentem, qui per literas, aut Internuntium confesus fuit sua peccata Sacerdoti absenti, peccat mortaliter, & incurrit excommunicationem Papæ reservatam, non idèd tamen suspectus est de hæresi, quia licet facto suo contraveniat prohibitioni, non tamen id de fide fuit definitum, ut colligitur apertè ex Decreto Clementis VIII. emanato die 20. Junij. 1602.

Quæ-

Quæres X. An qui bis eodem die celebravit, præter diem Natalis Domini, sit suspectus de hæresi? Respondeo negativè. Etsi enim summi Pontifices prohibuerunt pluralitatē Missarum celebrandarum eodem die ab uno Sacerdote *cap: sufficiat 52 d. 1. de Consecr.* nihilominus hinc nullum desumi potest argumentum suspicionis hæresis contra illum, qui plures celebraret etiam sine causa, sed tantum voluntariè, aut ex inopia, seu etiam ex avaritia, vel simonia, isti fines, quamvis illiciti, non arguunt suspicionem hæresis siquidem Simoniaci, neque avari subduntur Inquisitionibus. Deum, si pluralitas celebrationis argueret suspicionem hæresis, non liceret aliquando celebrare, ne incurreretur hæc suspicio, nihilominus Summistæ omnes referunt plures casus, In quibus licitum est plures celebrare, vide illos apud *Angelum. verb: Missa: Palud: in 4. dist. 12. quest. 1. Anton: Part: 3. tit 13. cap: 6. ff. 5. Durand: in ration divini officij lib: 4c. 1. referentem Papam Leonem eodem die aliquando septies, interdum novies celebrasse Missam. Nostris temporibus in usu non est quod idem Sacerdos bis eodem die celebret, posito quovis casu, aliter punitur tanquam transgressor juris Ecclesiastici.*

Quæres XI. A quo sit puniendus ille Sacerdos qui eodem die bis celebravit? Respondeo Sæcularis ab Episcopo, Regularis à suo Prælato, quia unusquisque delinquens punitur

tur à suo Superiore, & Iudice; in casu autem præfenti Iudex Religiosi bis eodem die celebrantis est proprius Superior Regularis. Confirmatur, quia nullo jure exprimitur Religiosorum quoad hoc delictum subijci Episcopo quod suadetur ex *Trident: ff. 22 in Decreto de observand: & evitand in celebr: Miss:* ubi Episcopus pro data sibi potestate à sacra Synodo, ac etiam ut delegatus Sedis Apostolicæ prohibere mandare, corrigere, statuere, atque ad ea in violabiliter observanda censuris Ecclesiasticis, & alijs pœnis, quæ enumeratæ sunt in dicto Decreto, transgressores compellere; potest sed in dicto Decreto nulla fit mentio de hoc excessu, ergo Religiosi transgressores huius non subduntur Episcopis.

Solent autem puniri in duobus nam mittuntur ad triremes per triennium, & à celebratione Missarum suspenduntur. Ita praxis *Neapolit: 64.* ubi in annotatione excusantur à tam rigorosa pœna triremium, quando ultra casus expressos per Doctores celebrarēt, adducta aliqua causa honesta, & paupertate Sacerdotis peregrinantis &c. Causæ hujusmodi apud Religiosum non possunt habere locum, quia ubique domum habet, vivere debet ex mendicatione &c.

Quæres XII. Quid sentiendum de Sacerdote, qui pluries finxit se celebrare, sed revera non consecravit defectu aliquando Intentionis aliquando omissione formæ, consecratio nis
fit

fit de hæresi suspectus? Respond: certum est hunc Sacerdotem peccare mortaliter, quia Missæ Sacrificio, quod ritè celebrandum est, & non simulatè, maximam infert injuriam, & in causa est, quod populus circumstans idololatriam materialiter committit, adorando hostiam, & calicem, sub quarum speciebus revera Christus non est Sacramentaliter. Præterea talis Sacerdos in memor suæ salutis, tenetur ad restitutionem illius eleemosynæ, quæ respondet Missis revera non dictis, nisi simulatè, similes enim Missæ sine consecratione dictæ, nullius sunt momenti nullius valoris, sed abominationes apud Deum, cum sint sacrilegia, non Sacrificia.

Quæres XIII. An Laicus absolvens ab excommunicatione existentem in articulo mortis fiat suspectus de hæresi? Respondeo. Non est suspectus. Tum quia, super hoc nihil de fide definitum est, ita quod factò absolutio- nis datæ per Laicum dicatur impugnari. Tum quia hic nullus est abusus Sacramenti Tum quia multi graves Doctores docent, Laicum posse moribundum absolvere ab excommunicatione, ut valeat sepeliri in loco sacro, & pro illo orari, quia eo casu Ecclesia illi confert jurisdictionem, ut alijs allegatis docet *Sanch. Sæcularis diss: 44. numero 7.* Multos citat *Diana, resol. 7. de excom:* Sed quoad hoc speciale, puto hanc opinionem non esse multum probabilem. Tum quia hæc absolutio quoad salu-

tem non est necessaria, cum defectu Confessarij, sufficiat contritio pro peccatis, & quis nondum absolutus potest esse gratus DE O existens in excommunicatione, cuius absolutionem paratus erat recipere. Tum quia in foro externo non admitteretur huiusmodi absolutio quoad sepulturam, & suffragia publica, cum excommunicatus Ecclesie nondum satisfecerit, à qua tenetur ligatus, Tum quia, verum non est Ecclesiam supplere jurisdictionem in eo casu quasi illam communicando Laico, quia Ecclesia supplet jurisdictionem spirituales in Ecclesiasticis, quia illius sunt capaces, non autem Laicis, qui incapaces sunt. *cap. 2. de jud. cap. Tua 25. de decim.* Unde esto Papa id Laico concedere possit secundum probabiliorē opinionem, id autem facere non præsумitur, sed specialis delegatio necessaria est, propter inhabilitatem Laici, quare cum nihil proficit absolutio data à Laico defectu jurisdictionis, hæc opinio uti de re inutili reiicienda est, præterquã quod magis obest jurisdictioni Ecclesiasticæ, quatenus eam extendit ad Laicos, quam proficit Laico, cui non est proficua, sed frustratoria, cum per Ecclesiam absolvendus sit ab excommunicatione, ut fiat capax sepulturæ, & Ecclesie suffragiorum, ut ex *Risuli Pauli V. Colligitur in tit. de sepulturis.*

Quæres XIV. An frangens sigillum confessionis sit suspectus de hæresi? Respondeo negativè, quia sacerdos revelans, quod in confessione

tessi-

sessione audivit, nullum fidei articulum nec verbo, nec facto impugnat, ex quo reddatur suspectus de hæresi. Confirmatur, quia ex hoc præcisè non dicit licitam esse revelationem confessionis, nec malè sentit de Sacramentis, licet huic Sacramento iniuriam inferat.

Quæres XV. An Confessarius qui non vult absolvere pœnitentem, nisi sibi revelet complicem, subijciatur Inquisitoribus? Respondeo negative, quia cogere pœnitentem sub ea conditione, non est actus hæreticus, aut inducens suspicionem hæresis, quasi ex hoc intendat licitum esse infamare proximum, quod dicere hæreticum est, siquidem manifestare complicem in Confessione, non est præcisè proximum infamare, sed necessariam circumstantiam aperire in confessione, ut integra sit

Quarto *Sixtus V.* in sua Constitutione 17. quæ incipit *Cæli & terra*, quoslibet suspersticiosos, Sortilegos & Astrologos Iudiciarios, subdit tribunali Episcoporum severe puniendos & eorum libros prohibet, & damnat cum incurfione pœnarum in *Indice Librorum* contentarum. Bulla vero *Urbanus VIII.* incipiens; *Inserutabilis Iudiciorum.* fertur contra Astrologos Iudiciarios, qui de statu Reipublicæ Christianæ, vel Sedis Apostolicæ, seu vita Romani Pontificis, aut eius contanguineorum, iudicia facere nec non eos, qui illos desuper consulerè præsumperit.

Quæres I. An omnis species susperstitionis & sor-

& fortilegij fit casus Inquisitionis secundū hanc Bullam *Sixti V.* Ratio dubitandi est, quia hæc Bulla intitulatur contra exercentes artem Astrologiæ, quæ est species superstitionis, consequentur non comprehendit omnes superstitionis species. Respondeo: per hanc Bullam omnis superstitionis species, est casus Inquisitionis, ut aperte habetur ex supradictis ibi: *Quivè huiusmodi illicitas divinationes, sortilegia, superstitiones, veneficia, incantationes &c.* Nec obstat tituli inscriptio limitata ad divinationes, quando in textu materiæ ampliatur, & exprimitur quo ad omnes species.

Quæres II. An comprehendantur tantum exercentes hanc Artem, an etiam qui semel divinaverunt, vel alicui amico nativitatē, ut aiunt, fecerunt? Ratio dubitandi desumitur ex illis verbis *Judiciariæ Astrologiæ artem exercentes*, nam significant iterationem actus ex ijs quæ in simili refert *Nav: c. 27. n. 250.* de exercente sodomiā; qui qœnas in Bulla *Pij V.* non incurrit per unum, vel alterū sodomiæ actū, ergo neque casum Inquisitionis incurrit ille, qui amico nativitatē facit. Respondeo. Etiam unicus superstitionis actus subditur Inquisitioni, ut colligitur ex illis verbis. *Premissa detestanda scelera, & delicta (ut præfertur) faciunt aut in eis se quomodolibet intromittunt.* Ex quibus verbis prædictæ clausulæ rationis dubitandi explicatio colligitur, nimirum *exercentes* id est *facientes*, seu se ingerentes in actibus superstitionis.

Quæres

Quæres III. Quot actiones subdantur officio sanctæ Inquisitionis? Respondeo, sequentes: exercitium & professio Astrologiæ, instructio qua Astrologi alios imbuunt, disciplina, hoc est, illam addiscere, facere actû superstitiosum. Demum se in prædictis intromittere, auxiliando, consulendo, mandando, consentiendo &c. In his omnibus casibus Bulla Astrologos, & supersticiosos subijcit Sanctæ Inquisitioni.

Quæres IV. An in hac Bulla prohibeantur non solum judicia assertiva de futuris contingentibus, verum etiam conjecturæ de eisdem cum protestatione nihil certò asserendi? ratio dubitandi est, quia hic prohibetur Astrologia non quæcunque, sed tantum judiciaria, quæ consistit in iudicio affirmativo rei eventuræ, qualis non est cognitio coniecturalis, quæ potius dubitatio est quam iudiciû de futuris. Respondeo Non solum prohibetur iudiciû, sed etiam conjecturatio etiam sub protestatione nihil certo affirmandi & id expresse colligitur ex illis verbis *Facientes judicia & nativitates hominum, quibus de futuris contingentibus, successibus, fortuitisq; casibus, aut actionibus ex humana voluntate pendentibus, aliquid eventurû affirmare audent. etiamsi id se nõ certo affirmare, asserant ac protestentur.* Et id procedit in utroq; foro, ut bene, *Salas, & Sanchez: docent lib: 2 cap 38. n. 34.* tum quia Papa permisit iudiciû de agricultura, navigatione, medicatione in utroque

que foro, ergo damnavit in alijs Astrologia in utroque foro ad omnem cognitionem. Tum, quia per hunc modum occultatur malitia superstitionis, consequenter quilibet Astrologus sub his modis coniecturandi futura contingentia ab humana voluntate pendentia, excusaretur à violatione hujus Bullæ, ex quo nullus puniri posset, & sic frustraretur mens legis, cujus finis est, extirpare hoc vitium superstitiosum divinationis, castigando delinquentes, Colligitur hinc non esse perimittendos, ut aiunt, *Lunarios* quosdam, qui prædicunt revolutionem regnorum, mortem alicuius Principis, desolationem alicuius Provinciæ, victoriam in bello, pacem, &c.

Quæres V. Quam pœnam incurrant legentes, aut retinentes, libros, opera, & tractatus de Astrologia judiciaria, aut alijs superstitionibus? Respondeo. Incurrere excommunicationem, quarum prima refertur in *Bulla Cœna Domini* altera in *Bulla Pij IV. initio Indicis*. Cedulam tamen habens in qua descripta est propria vel alterius nativitas, hanc pœnam non incurrit. Quia ille non est liber, neque tractatus, de quibus est sermo locis citatis. Cedula tamen illa lacerari debet, nec fides ulla illi haberi.

Quæres VI. Quæ pœnæ, & propter quas actiones & contra quas personas ferantur in *Bulla Urbani VIII.* Respondeo. Actiones hic prohibitæ sunt novem, quatuor ex parte quæ

rentium divinationem, quinque verò ex parte Astrologorum & divinantiũ. Ex parte querentium sunt, primo consilium petere, secundo, recipere, tertio retinere, quarto, ostendere divinationem factam de statu Reipublicæ Christianæ vel de vita, aut morte Papæ aut eius cõsangvineorũ usq; ad tertiã Gèrationẽ inclusive. Ex parte vero Astrologorũ seu divinatorũ actiões sũt quinque; prima, factio & constructio prognostici de prædictis; secũda; retentio prognostici, etiã alieni, tertia, datio eius alteri; quarta ejusdẽ ostensio, quinta demũ, ejusdẽ tractatio, sive verbo, sive scripto etiã per modum improbationis. procedunt, quãvis divinatio non contineat iudicium, imò Astrologus, sive divinator, se non certo affirmare, quod prædicit, protestetur ut dictũ est

Reus unius etiam harum actionum, incurrit excommunicationẽ. Ecclesiastici quoque cuiuslibet ordinis, tam sæculares, quam Regulares præter excommunicationem & privationem Officiorum, beneficiorum, & dignitatũ, cum perpetua inhabilitate, traduntur Curiaẽ sæculari puniendi, prævia degradatione, si rei fuerint etiam unius illarum actionum.

Episcopi pariter, & alij maioris excellentiæ & constituti in sublimi, & speciali nota, dignitate, etiam mundana, aut suprema, eandem incurrunnt excommunicationem, & privationem regiminis & administrationis Ecclesiarum, & aliorum quorumcunque beneficiorum, &

rum, & dignitatum quantumvis ampliffimarū,
& Patriarchali majorum, ac officiorum fuo-
rum, ipfo facto, cum perpetua inhabilitate.
Sub his clausulis efficaciffimis comprehendun-
tur etiam Cardinales, Electores Imperij, &
quicumque alij habentes mixtam dignitatē ex
Laicali, & Ecclesiastica. Non verò Impera-
tor, nec Reges quia sermo est de Ecclesiasti-
cis tantū, ut patet legenti partē Bullæ sub *num 2*.

Prædicta autē de Ecclesiasticis, & Episco-
pis intelligenda sunt de quibuscunq; actioni-
bus tā respectu quærentiū, divinationē quam
Astrologorum, & divinatorum, cum impositio
pœnarum respiciat personas superius expres-
sas, quo ad actiones omnes & quaslibet.

Præter excommunicationem, & privatio-
nem Officiorum, de quibus supra: imponun-
tur etiam aliæ pœnæ contra requirentes di-
vinationem, aut prognosticantes de statu rei
publicæ Christianæ, &c. Nempe, uti rei læ-
sæ Majestatis ultimo supplicio & bonorū con-
fiscatione puniendi sunt, cum devolutione e-
tiam quarumcunque Civitatum & locorum e-
tiam jurisdictionalium, & feudalium, ut ha-
betur in Bulla. Sed hæ pœnæ afficiunt tantū-
modo Laicos, cum de illis tantum sermo sit;
unde per eandem Bullā Ecclesiastici omnes
infra dignitatem Episcopalem degradati tra-
duntur Curiæ sæculari pro ultimo supplicio.
Episcopi verò & alij majores Prælati etiam di-
gnitate mundana præditi etiam supremā, ipso
jure

jure præter excommunicationem sunt privati suis beneficijs, officijs, regiminibus, & ad ministracionibus. Ex quò in his confiscatio bonorum locum non habet, sed tantum respectu Laicorum.

Sed ad quem spectent bona confiscata, & devolutio Civitatum, & jurisdictionalium? Respondeo. Ad eum Supræmum Principem, cuius erant; undè feudum concessum ab Ecclesia, redit ad Ecclesiam, si vè delinquens sit Comes, si vè Marchio, si vè Dux cuiuscunq; conditionis, & notæ, si verò concessum fuit à Laico, revertitur ad ipsum, quia æquum est, ut unaquæq; res redeat ad suum directum dominum, qui illam concessit & non ad extraneum? Sunt & actiones aliæ, ob quas incurritur excommunicatio latæ sententiæ, & beneficiorum, ac quorumcumque Officiorum privatio, cum inhabilitate ad illa, videlicet impedire, molestare, perturbare Iudices in causis huiusmodi procedentes, aut non consignare reum huius criminis cum scripturis iisdem Iudicibus. Et demum quælibet actio, quæ reus huius criminis effugit iudicium, aut non cadit in manus Iudicis, aut ex illius manibus & potestate subtrahitur, inducit excommunicationem. Hæc autem excommunicatio non comprehendit sæculares perpetrantes actiones supra prohibitas, quia de illis nulla fit mentio, sed solum de Personis Ecclesiasticis. Vidè Bullam antè citatam.

K

Quæ-

Quæres VII. An prohibita sit Astrologia judicans de temperamento bono, seu malo hominis ex observatione influxus constellationum tempore Nativitatis? Respondeo. Non quia certum est directe influere in corpus humanum. De quibus autem alijs judicare possit Astrologus, dixi *Philosophia mea Tomo 3. in diss. de Calo.* Ibi me vide.

Quintò. *Clemens VIII.* statuit ne Itali habitare possint in terris hæreticorum, quam Bullam confirmat Bulla *Gregorij XV.* & addidit, ut nec hæretici apud Italos morari possint, & Catholici eos receptantes, aut favorem & auxilium præstantes puniantur, uti fautores & receptatores hæreticorum sive sint Ecclesiastici, sive Laici.

Quæres I. Quid requiratur, ut Catholicus possit habitare in terris hæreticorum juxta Bullam *Clementis VIII.* Respondeo. Tria requiruntur. Primò, licentia Ordinarij, vel Inquisitoris loci, à quò disceditur, quia in Bulla exprimitur, quòd discedere volentes, debent id significare uni ex prædictis, à quò admonendi sunt de vita religiosè ducenda in terris hæreticorum. Secundò, in illis locis, ad quos transit Catholicus, debet publicè & palam vigere cultus divinus quoad Missam, Sacramenta, & huiusmodi. Tertiò singulis annis schedam de Confessione, & Sacra Communionem transmittenda est ad Ordinarium, seu Inquisitorem, à quibus recessit.

Quæres II. A quibus prohibeantur; dùm in terris Hæreticorum habitant? Respondeo. A quatuor prohibentur. Primò non possunt cōtrahere matrimonium cùm hæreticis, propter periculum subversionis, est etiam jure communi prohibitum *Cap. Cave.* Idem dic de spōsaliibus, licet de illis non fiat mentiō, quia quādoquē prohibetur unum, censentur etiam vetita reliqua omnia, per quæ pervenitur ad illud, *l. oratio ff. de sponsal. c. 4. de consuet.* Per sponsalia autem pervenitur ad matrimonium, ut patet, ergo prohibito, matrimonio, intelliguntur interdicta sponsalia, Secundo, debent abstinere à sepulturis hæreticorum, quòd intelligitur non solum passivè, ut non sepeliantur in eorum Ecclesijs, seu sepulchris, verum etiam activè, ne concurrant ad sepeliendos hæreticos: quòd postremum, sub excommunicatione latæ sententiæ erat iam prohibitum *cap. 2. de hæret. in 6.* Tertio. In baptizandis suis filijs non possunt assumere in compates, aut commatres hæreticos; nequè Catholici id munus præstare possunt respectu hæreticorum, nisi in casu, quò filij hæreticorū baptizarentur à Sacerdote Catholico, more itè Catholico. Id autè prohibetur, nō quia irritus sit baptismus ab hæretico collatus in forma Ecclesiæ, tenet enī, de fide hoc credendum, sed ne Catholici videantur approbare errorem hæreticorum, & sic subvertantur, nam *Lutherani & Calvinista* admittunt

quidem Baptismum Sacramentum esse neces-
sarium, non tamèn delere peccatum Origina-
le, sed tantùm tegi & non imputari extin-
ctione reatûs, quòd est error in fide, ut con-
stat ex *Trident. Session. V.* Quartò, demùm Me-
dicis hæreticis uti non possunt, quandò ha-
bent copiam medici Catholici idonei; si igitur
Medicus Catholicus insufficiens est, vel
nullus est, uti possunt hæretico, ut infirmita-
tibus suis consulere possint. Si nullus est Me-
dicus Catholicorum, & gravis urget infirmitas,
non prohibetur usus Medici hæretici pe-
riti, ut refert ex *Riccio, vol. 4. decis. 208 Ca-
vena part. 2. tit. 17. n. 19. Parag. Tertio* Id eti-
am antè prohibitum fuit à *Gregorio XIII* in Bul-
la incipit *Alias pia memoria*. Ut nequè in terris
fidelium vocarentur Medici Iudæorum, aut
aliorum infidelium ad medendos fideles, &
contra facientes mandat puniri ab Ordinari-
is locorum. Vidè *Naldum verb. Medicus* Bullam
hanc extendentem, ubi ait, tempore pestis
admitti ob carentiam fidelium Medicorum.

Quæres III. An accedentes ad terras hæ-
reticorum pro aliquo negotio, sed ibi non
commorantes, infra paucos dies ad domum
propriam redeunt, reneantur petere licen-
tiam, & observare supradicta in Bulla *Clemen-
sis*? Respondeo. negativè, quia in Bulla sic
mentio de habitatione, & domicilio ibi *Aut
deat habitare, vel domicilium tenere in Civitate.*
Nàm habitatores, vel domicilium habentes
NON

non dicuntur advenæ, peregrini, nequè viatores, de quibus hic non fit mentio. Confirmatur ex actibus ibidem prohibitis, & de schedulis pro Sacramentis receptis singulis annis transmittendis ad unum ex prædictis superioribus suis, quæ omnia indicant diuturnam habitationem.

Quæres IV. An Bulla *Gregorij XV.* quòd hæretici non habitent in *Italia, & Insulis adjacentibus*, comprehendat hæreticos milites quorum multi his nostris temporibus militant in diversis exercitiis hic in Italia? Respondeo. Non comprehendit, quia Bulla loquitur tantum de hæreticis domicilium, seu habitationem in Italia habentibus, milites autem de exercitu, propriè domicilium, atquè habitationem nō dicuntur habere, cum sequantur exercitum, vagando, huc, vel illuc, juxta exigentiam belli, & imperium ducis exercitūs; domicilium autem tunc acquiritur ab aliquo quandò animum habet perpetuo manendi in locò, *Gloss. verb. Larem. C. ne incolis.*

Quæres V. An hospitio receptans hæreticum transeuntem subdatur huic Bullæ *Gregorij XV.* & puniendus sit tanquam fautor & receptor hæretici? Respondeo negativè, quia receptor hæretici dicitur ille, qui recipit occultè in domo sua eum, quem scit esse hæreticum, illum occultando, ne incidat in manus justitiæ *L. fin. cap. de eo, qui lat.* Fautor verò dicitur ille, qui hæretici cogniti com-

modum, & utilitatem ex animo tuetur in causa hæresis arg. lib. 1. parag. 2. ff. de justit. nihil autem horum in casu nostro intervenit.

Sextò Paulus V. Const. sua 26. quæ incipit *Romanus Pontifex*, revocavit facultates Superioribus quorumcunque Ordinum & Religiosorum, quoquomodo concessas, cognoscendi causas suorum subditorum ad officium sanctæ Inquisitionis quomodolibet pertinentes, neque denuntiationes recipiendi, testes examinandi, processus consiciendi aut quoquomodo se in eas causas intromittendi de quò vide dicta quest. 1. dum de Confessarijs pœnitentes suos sollicitantibus ageremus.

Septimò Idem Paulus V. Constit. 97. *Regis pacifici* innovat Constitutiones Sixti IV. & Pij V. de Conceptione Beatæ Mariæ Virginis editas, imponit majores pœnas in transgressores, eosque tradit locorum Ordinarijs, & hæreticæ pravitatis Inquisitoribus puniendos. Gregorius verò XV. Constit. 29. incipiente, *Santissimus Dominus noster auditis*, ampliat & declarat prohibitiones asserendi Beatam Mariam Virginem conceptam esse in peccato originali.

Quæres I. Quid præactorum Pontificum Bullæ contineant? Respo. Sixtus V. in sua *Grave nimis* excommunicatione reservata affligit quoscunque asserentes sequentes propositiones. Prima *Credentes, aut tenentes, Mariam esse præservatam à peccato Originali sunt hæretici, aut peccant*

mortaliter. Secunda Officium Conceptionis celebram, peccat mortaliter. Tertia audientes sermones de Conceptione, alicuius peccati sunt rei. Papa prædictas propositiones uti falsas & erroneas damnat cum libris de illis agentibus, & contrarium sentientes, excommunicat, ut supra. Quarta, Credentes, aut tenentes Mariam fuisse conceptam in peccato Originali, sunt hæretici, aut peccant mortaliter. Hanc igitur & prædictas asserentes, sunt ipso jure excommunicati.

Pius V. in sua 114. incipiente *super specula* pag. 2. ponit pœnam suspensionis à divinis absquè nova declaratione ipso facto. incurrendam & privationem cuiuscunquè gradûs dignitatis, aut administrationis cum inhabilitate ad quæcunq; omnibus reservatis quicunq; in popularibus concionibus vel ubicunquè promiscua virorum, & mulierû multitudo convenire solet, de huiusmodi controversiæ alterutra partè disputare rationibus, vel Doctorum autoritate, asserendo propriam, sententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa quæstione, cuiusvis pietatis aut necessitatis prætextu, vulgari sermone scribere, vel dictare præsumit, subditur Parag. 3: *Liceat viris doctis in publicis disputationibus, ubi nulla scandali habetur occasio de illa quæstionem facere, & argumentis utramquè partem asserere, vel impugnare, servatis supradictis à Sixto V. cuius pœnæ in hac innovantur.*

Paulus deinde V. in Bulla proximè citata su

prædictas Bullas cum suis pœnis in omnibus innovat, & præterea alias addit, nempe privationem vocis activæ & passivæ, atque facultatis interpretandi cum inhabilitate ad prædicta, omnibus reservatis contra Cancionatores, aut publicè legentes, seu docentes contra præscriptum Bullarum, suorum Prædecessorum, & transgressores subijcit Ordinarijs & Inquisitoribus.

Gregorius tandem *XV.* in sua 29. præcitata, Constitutionem *Pij V.* in qua prohibuit, ne de huiusmodi controversia vulgariter disputaretur in concionibus, & publicè; extendit etiam ad colloquia privata quoad partem affirmativam, ne quis scilicet impostero audeat in publicis Concionibus, Lectionibus, & Conclusionibus & alijs quibuscunque actibus publicis asserere, quòd *B. Virgo Maria* fuerit concepta cum peccato Originali, ac etiã in privatis colloquijs. De hac ergo parte affirmativa non est ampliùs loquendũ, sed illi silentium omnino imponendum.

Quæres II. Quid veniat nomine *Conceptionis*? Respondeo venire *immaculatam*. Colit enim Conceptionem Ecclesia, quæ rem maculatam non colit. Nec id potest intelligi de Conceptione *sanctificata*, quia sanctificatio, & Conceptio sunt omninò diversa adeò, quòd qui colit Conceptionem, non dicitur venerari sanctificationem, ut expressè docuit *Sixtus V.* in Bulla prædicta. Sed ad majorem horum

rum lucem firmissimè robur, vidè Constitutionem Alexandri Papæ VII.

Octavò Gregorius XV. Constit. sua 27. incipiente. *Romanus Pontifex in specula*, revocat quas cunquè concessiones vivæ vocis oraculo factas. Et Urbanus VIII. in sua, quæ incipit *Alias felicitis recordationis Gregorius*, eam revocationem extendit ad quoscunquè quantumvis privilegiatos & exemptos.

Quæres I. Quid sit vivæ vocis oraculum ?

Répondeo. Est concessio, seu gratia ore tenus facta, sine scriptura à summo Pontifice. Undè non solùm concessiones factæ per Bullam, non dicuntur oracula vivæ vocis, sed etiam illæ quæ fiunt per signaturâ Papæ quâdò scilicet ipse alicui petitioni, propria mâu sub scribit vel solû scribendo *Fiat*, quia tales concessiones non fiunt ore tenus sed etiâ manu.

Quæres II. Quænam vivæ vocis oracula revocata sint ? Répondeo, non esse revocata ea vivæ vocis oracula, quæ concessa sunt generaliter omnibus Fidelibus aut omnibus Ecclesiasticis ut enim patet ex Constitutionibus relatis, solùm revocantur eæ concessiones, & gratiæ vivæ vocis oraculo factæ, quæ fuerunt concessæ Superioribus & Personis cujuscunquè Ordinis, Congregationis, Instituti, & Societatibus & Institutis, ut patet ex verbis ipsius dictorum Pontificum. Ita *Lesana. Voc. Oracula vivæ vocis num. 5.* cùm alijs ibi citatis, *Peyrinis Tomo 3. Privileg. Minim.*

Nec sub hac revocatione veniunt Privilegia declarativa aliorum Privilegiorum, Sacrorum Canonum, & Apostolicarum Constitutionum, aut statutorum Religionis. Quia causa finalis, quæ movit hos Pontifices ad faciendam hanc revocationem erat, quia usus illorum erat ut plurimum in detrimentum Ecclesiasticæ disciplinæ, ut patet ex Bulla *Urbanæ VIII.* Privilegia autem huiusmodi declarativa, non sunt in detrimentum Ecclesiasticæ disciplinæ, sed multum conducunt ad conservationem Religiosorum in regulari observantia, *Lesana* ubi sup. *Navarius in Lucerna Regularium* Ver. Privilegia num. 5. *Bordonus Resolut.* num. 5. &c.

Præterea non censentur revocatæ concessiones factæ per vivæ vocis oracula, quæ sunt fortitæ suum effectum, licet effectus habeat tractum successivum pro futuro tempore. Unde si aliquis Religiosus habuit gratiam antè has Constitutiones à Pontificè, solo vivæ vocis oraculo, quod esset Magister, &c. non censetur revocata. Ita enim ad instantiam *Fratri Dominici de Molina ordinis Prædicatorum & Procuratoris omnium Religionum, Mendicantium, & nō Mendicantiū, Provinciæ Bethicæ* respondit Sacra Congregatio Regularium die 2. Aprilis 1625.

Nota tamèn, si aliquis Religiosus haberet per aliquod vivæ vocis oraculum sibi concessam facultatem, v. g. dispensandi, vel absolven

vendi quemlibet ad se venientem in casibus reservatis, & talem facultatem non exercuit, revocatam censi per dictas Constitutiones, quia illa non est sortita suum effectum, neque habet tractum successivum, unicum solum actum prout illum habent gratiæ relatae in declaratione Sacrae Congregationis.

Insuper per dictas Constitutiones non revocantur vivæ vocis oracula, quæ licet primo tenus, verbotenus concessa sunt, postea tamen per Bullam, vel Brevè fuerant confirmata. Ratio est, quia iam prædicta vivæ vocis oracula desinunt esse talia, & fiunt veluti concessa per dictas Bullas, & Brevia.

Deinde, si privilegium per Bullam uni Religioni concessum, vivæ vocis oraculo alteri communicatur, probabile satis est, tale vivæ vocis oraculum non revocari per dictas Constitutiones. Nam verè non est simpliciter vivæ vocis oraculum sed privilegium Bullatū.

Quæres III. An revocata sint illa vivæ vocis oracula, quæ continent gratiam omninò favorabilem, & nulli præjudicialem? Respondeo affirmative. Nam Constitutiones citatæ universalissimè loquuntur, & alias sequi videretur inutilem fermè esse revocationem per illas factam, cum fere omnia vivæ vocis oracula Religionibus, aut Religiosis concessa, concernant saltem regulariter loquendo forum conscientia, nec alijs præjudicium afferant.

Sub

Sub eandem revocationē cadunt vivæ vocis oracula concedentia Indulgentias. Quia Pontifex *Gregorius* revocat omnes gratias, & concessionēs quascunquē spirituales, Ecclesiasticas, tam ad forum interius, quam exterius spectantes. Similiter *Urbanus* revocat omnes & quascunquē gratias, & nomine *Gratiæ*, jure intelligendæ veniunt etiam *Indulgentiæ*.

Nondò, Ijdem, Pontifices, *Gregorius* quidem Constit. 40. quæ incipit *Apostolatus Officium*. *Urbanus* autem constit. 114. eodem modò incipiente, revocant licentiās quascunquē legendi vel habendi libros prohibitos.

Quæres I. An per Bullam *Urbani VIII.* Episcopis sublata sit licentiā habendi & legendi libros prohibitos, & facultas licentiandi alios ad habendum, vel legendum libros huiusmodi? Respondeo, esse iublata, ait enim Bulla, libros *quomodolibet prohibitos*, se interdicere, *Quibuscunquē personis, Laicis & Ecclesiasticis, quacunq. dignitate etiam Ecclesiastica fulgentibus, etiam speciali notā, & mentione dignis.*

Neq; dicas præcitātā Bullā *Urbani* revocare præcisē licentiās legendi libros, prohibitos Episcopus verò nō indiget licentiā huiusmodi, quia ex officio illos legit ad confutandos errores; nām licentiā non est necessaria in ijs, quæ alias de se, & de jure sunt concessa. Contra enim est, nullo jure probari Episcopum ex officio posse legere libros prohibitos;

tos; tenetur quidem ex officio, expurgare libros nondum prohibitos, nam prohibiti sufficienter purgantur per ignem; is enim debet esse executor prohibitionis, atque etiam procurare, ne quis apud se illos retineat, aut legat, quæ præstare potest sinè illorum lectione, aut retentione, cum in Bulla dicatur, ut statim comburantur.

Quòd dixi de Episcopis, applicandum etiam est Inquisitoribus (nisi habeant specialem licentiam) cum à fortiori videatur facultas sublata istis, quam Episcopis, qui ex officio sunt antiquiores. Deinde ex præscripto Bullæ, libri Inquisitoribus delati, comburendi sunt, ergo frustratur illorum licentia. Si tamèn specialem licentiam habeant, adhuc alios ad legendum libros præactos, licentiare non possunt. Aliud enim est, habere licentiam, aliud licentiare alios, ex diversis autem non fit illatio, maximè in odiosis.

Eadem facultas sublata est Prælati Regularium, ut ex Bulla eiusdem *Urbani VIII.* colligitur. Præterea idem Pontifex vult in Decreto supra expresso, Constitutiones editas, & edendas in concernentibus Catholicam Fidem, & Officium Inquisitionis sanctæ, comprehendere omnes Religiosos, derogando in his quibuscunque eorum Privilegijs, & sic & licentijs legendi libros prohibitos. Demùm si Episcopis & Inquisitoribus ea licentia sublata est, ut dixi, à fortiori ipsis Regularibus sublata censebitur.

Idem

Idem dic de Regibus & Imperatore, ex illis Bullæ verbis. *Quibuscunq; Personis, Laicis, & Ecclesiasticis, cujuscunq; status, conditionis, qualitatibus, & præ eminentia, etiam speciali notâ & mentione dignis.*

Quæres II. An in aliquo casu necessitatis occurrentis, possint libri prohibiti legi, aut retineri? Respondeo negativè. Ratio est, quòd Bulla dicat, eos quantocius comburi debere, verbum autè *debet* importat necessitatem exequendi *Glossa ver, debeat*. Nec viderè causam necessitatis, quia libri prohibiti, uti aboliti per sententiam, ad nihil deserviunt, ac proindè nullam necessitatè inferre possunt. Undè non subsistit, quòd dicit *Naldus*, illos nimirum retineri posse ad effectum judicandi, an possint recipere correctionem, quia cum jam sint damnati nullà possunt recipere correctionem, aliter supræmum Tribunal, cuius est libros damnare defecisset, prohibendo libros, qui potuissent corrigi, & permitti, & jubendo, ut eiusmodi libri omninò comburantur.

Quæres III. An habens licentiam legendi libros prohibitos, possit illa uti extra Territorium concedentis, ac proindè ubiquè terrarum? Respondeo posse. Quia est Privilegium personale, quòd sequitur personam, quocunq; pergat. Nisi limitetur locus, in quò legendus sit liber prohibitus, nam privilegium tantum valet, quantum sonat.

Quæres IV. A quò Iudice, & quibus pœnis puniendus sit legens, aut retinens libros prohibitos? Pro solutione nota, ex triplici finè libros prohiberi. Primò, quia continent hæresim. Secundò, propter suspicionem hæresis. Tertio, propter obscæritates. Respondeo iam quæstionem hanc resolvi ex Bulla Pij IV. quæ incipit *Dominici gregis registrata in Iudice ubi legitur. Qui hæreticorum libros vel cuiusvis Auctoris scripta propter hæresim, vel falsi dogmatis suspicionem damnata, atq; prohibita legerit, habueritvè, in excommunicationis pœnam ipso jure incidat, eamq; ob causam in eum tanquam de hæresi suspectum inquiri, & procedi liceat.* Ab Inquisitore igitur hæc pœna ferri debet. Et licet Bulla loquatur tantùm de primis duobus casibus, nihilominus extenditur jurisdictio Inquisitorum etiam ad tertium, prouti responsum fuit Inquisitori *Cremonæ* sub die 21. Ianuarij 1627. Si quis verò legat, aut retineat libros prohibitos alia ex causa, præter peccati mortalis reatum, Episcoporum arbitrio, severè se noverit puniendum. Ita expresse *Pius IV.* in Bulla citata. Plura vide in Bulla *Cenæ Domini.*

Excusat tamèn ab his parvitas materiæ, ea enim excusat à mortali peccatò, sinè quò excommunicatio major non incurritur. Parvitatem autè materiæ in hac partè, alij putant pauca verba, alij decem lineas, alij unam paginam. Ego existimo, quòd sicut in materia furti illa dicitur parva materia, in qua specta

tis

tis circumstantijs non infertur documentum gravè illi, cui res aufertur, sic in præfenti, etiam dicendam parvitatem materiæ, per cuius lectionem, inspectis circumstantijs libri, legentis &c. non timetur gravè periculum per versionis ipsi legenti.

Quæres V. An legens, seu retinens libros prohibitos, denuntiandus sit Inquisitori? Respondeo affirmativè. Sic enim habent Edicta Inquisitorum, quæ vidè apud *Bordonum Sacri Tribunalis cap. 14.*

Quæres VI. An legens librû Hæretici nondum damnati, incurrat censuras taxatas? Respondeo affirmativè. Quia condemnatio non constituit Hæreticum, sed iam existentem, talem declarat, ac proindè ante omnem condemnationem est verè Hæreticus, de quò in Bulla, in qua non solum mentio fit de hæreticis sectarijs ibidem expresse nominatis, sed de alijs quibuscunque, ut colligitur ex verbis illis, *Ac omnes & singulos alios hæreticos quò quò nomine censeantur.* Necessè verò est, ut legens, seu retinens librum, sciat illius auctorem esse Hæreticum, quia ignorans non peccat, nequè incurrit pœnas, quæ peccatû supponunt.

Quæres VII. Quis incurrit has pœnas apud Regulares, si retineantur huiusmodi libri in suis Bibliothecis? Respondeo. Incurrit Superior Monasterij, & Custos Bibliothecæ, isti enim propriè dicuntur retinere, quia habent curam librorum ex officio. Incurrit etiam

tiam ille Religiosus, qui extractum de loco retinet in sua camera, sive id faciat de licentia Superioris, sive non.

Quæres VIII. An retinens alienum librum prohibitum, apud se depositum, has pœnas incurrat? Respondeo, quòd sic. Quia verba Bullæ sufficienter verificantur, cum retineat librum prohibitum, nequè enim Bulla requirit, ut liber sit proprius retinentis. Et ex vulgatis juribus, ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus.

Quæres IX. An legens librum, quem nullatenus intelligit, incurrat? Respondeo negativè, juxta illud Catonis. *Legere, & non intelligere, est negligere, id est, non legere: negligere enim est compositum ex non & legere.* Et Ioan. 22. de verborum signif. dicit: quòd *legere, sine intelligere parum est.*

Quæres X. Quando quis dicatur defendere librum Hæretici, ad effectum incurrendi excommunicationem? Respondeo, ille dicitur defendere librum Hæretici, qui aliquid dicit; vel agit in favorem libri prout hæretici, laudando, approbando, scribendo protegendo librum, aut impediendo ne inveniat, comburatur, nè tradatur Inquisitoribus, &c. Laudans stylum aut ingenium Auctoris, non defendit librum uti hæreticum. Ita omnes cum *Bonac. disp. 1. Bullæ q. 2. p. 4. n. 20.* sed nunquid defendens unicam hæresim, incurrit? Dicò, quòd sic. Quia dicitur defende-

re librum, licet unicam ejus probet, ac laudet hæresim. Qui tamen defendit librum, in quò unica est hæresis, non incurrit, quia liber non est de hæresi ex professo.

Quæres XI. A quibus non incurritur hæc excommunicatio? Respondeo. Non incurritur ab eò, qui legit libros aliorum infidelium, scilicet Gentilium Hebræorum, Machometanorum, &c. quia isti non sunt Hæretici, & textus solum loquitur de hæreticis. Excluduntur etiam libri hæreticorum, non continentés hæresim, nequè de Religione tractantes, cum Bulla loquatur de libris hæreticis, de hæresi, vel Religione tractantibus. Præterea non excluduntur libri *Origenis* & *Tertulliani*, licet habeant errores contra fidem, quia ab Ecclesia ob communem utilitatē permittuntur, imò nunc sunt expurgati. Item non incurrit legentes libros Catechumenorū, qui à fide defecerunt, quia isti non subsunt Ecclesiæ jurisdictioni, cum intra ipsam ingressi non fuerint per portam, quæ est Baptismus.

Quæres XII. An quis propria autoritate possit comburere libros prohibitos? Respondeo negativè. Tùm quia adest obligatio tractandi Inquisitoribus ex Bulla *Inlij III. de quæstor. par. I. lib. 8. q. 16. q. 11* & ex eorundem Inquisitorum Edictis. Tùm quia per privatam autoritatem comburens, impedit jus Inquisitoris, investigandi cuiusnam sit liber, & apud quos antea fuerit. Tùm quia sicut hæreticus

ticus deferendus est ad sanctum Tribunal, sic & liberi accessorium enim sequitur naturam sui principalis. Undè & comburentes incurrunt excommunicationis pœnam ab Inquisitoribus positam. Ita *Delvius lib. 5. sec. 7. Sanhez. lib. 2. cap. 10. num. 56. Farinac. quest. 180. n. 40. Lesana Tomo 4. Ver. Libri. num. 16. Riccioll. lib. 5. cap. 24. sua p. de fide Disp. 20. sec. 2. num. 23. Portell. Ver. Libri, num. 13.*

Quæres XIII. An libri prohibiti comburendi sint ab Inquisitoribus? Respondeo affirmative. Tùm quia hæreticorum libri comparantur Zizaniæ ex *Divo Augustino in quest. Evangel. super caput. 13. Mathei.* sed Zizania alligatur in fasciculos, & traditur comburendum igni, ex eodem *cap. 13.* ergo & hæreticorum libri. Tùm quia libelli famosi lacerandi sunt & comburendi *L. Un. C. de libell. famos.* qui tantùm lædunt famam proximi, ergo à fortiori libri hæreticorum, quibus hæretici conantur destruere fidem Catholicam, in convitiũ & contumeliam divinæ Maiestatis.

Quæres XIV. An habens licentiam legendi libros prohibitos, vel aliter illos apud se habens, testari de illis possit? Respondeo negative. Quia habens huiusmodi libros, comparatur Religioso Professo, in eò quòd sicut hic testari & disponere non potest de rebus, quas ex licentia Superioris sui habet, ita nequè de libris prohibitis de licentia habitis quis testari potest, eò quòd nihil proprij su-

per illos habet, solus enim simplex usus lectionis illi conceditur.

Decimò. *Urbani VIII.* Constitutio 37. quæ incipit *Sanctissimus Dominus noster* agit de imaginibus nondum à sede Apostolica canonizatorum vel beatificatorum, cùm radijs, splendoribus, aut laureolis, non proponendis, tabellis, aut luminaribus ad eorum sepulchra non apponendis, eorumvè gestis, miraculis, revelationibus, beneficiorum impetrationibus non publicandis, aut imprimendis.

Quæres I. Prædictorum transgressores quibus pœnis afficiantur? Respondeo. Eos, si regulares fuerint privari à Pontificè, uti supra, voce activa & passiva, nec non à Divinis suspendi. Si verò sint Clerici sæculares, privari suis officijs, suspendi à Divinis, & ab administratione Sacramentorum, executioneque suorum ordinum respectivè, alijsquè pœnis arbitrio Ordinariorum, aut Inquisitorum plecti. Qui autem libros imprefferint, aut imagines pinxerint, sculpsierint, vel quoquomodo quicumquè artifices circa præmissa qualitercunquè deliquerint prædicta omnia amittunt, & super pecuniarijs alijsquè etiam corporalibus pœnis, juxta criminis gravitatem eorundem Ordinariorum & Inquisitorum arbitrio afficiendi sunt.

Quæres II. An depingi possint imagines horum qui obierunt cùm opinione sanctitatis, sive signis sanctitatis? Respondeo affirmativè.

Nàm

Nam si aliorum hominum etiam non eximiorum, imagines depinguntur, non venerationis causa, sed ut eorum memoria apud alios conservetur, quidni idem cum opinione sanctitatis decedentibus præstari possit.

Quæres III. An huiusmodi imagines sine laureis, radijs, & splendoribus depictæ exponi possint in Ecclesijs ad ornatum? Respondeo affirmative, modo non apponantur Altaribus. Ratio est, quia non sunt in hoc deterioris conditionis, quam imagines aliorum virorum, uti Imperatorum, Regum, & aliarum personarum memoria dignarum, quarum imagines appenduntur in Ecclesiarum parietibus ad ornatum. Non autem super Altaria, quia in tali situ collocatio, arguit potius cultum quam ornatum.

Quæres IV. An eiusmodi viros venerari possimus saltè occultè & privatis honoribus? Respondeo possumus. Quia in decreto prohibetur solum cultus publicus, conveniens tantum Sanctis, seu Beatis ab Ecclesia declaratis, vel pro talibus habitis ab antiquo tempore. Quare venerari eos non possumus per invocationem in Litanijs, in orationibus Missalis, aut Breviarij, nec in publicis concionibus sanctos, aut beatos appellare, aut invocare, nec illis templa, oratoria, eremitoria, altaria erigere, &c. hæc enim omnia ad cultum publicum spectant, possunt tamen scandalo cessante etiam alijs scientibus in privatis

tis colloquijs, aut precibus sancti & beati nominari, ac invocari, sicut egisse constat *S. Gregorium Nazianzenum in oratione de Sancto Athanasio, & altera, de Sancto Basilio; & Sanctum Hieronymum in vita Paulæ pro tempore, quò Athanasius, Basilius, Paulæ, ab Ecclesia universali inter Sanctos recensiti non erant.*

Quæres V. An illorum sepulchris aptari possint vota, ut communiter fit Beatis, & Sanctis ab Ecclesia recognitis, in gratiarum actionem beneficiorum receptorum? Respondeo, possunt, modo recipiantur attestations eorum qui gratiæ factæ conscijs sunt, & referantur ad Ordinarium, hoc est ad Episcopum loci, qui, illas approbare debet. Licet enim quandoquæ nomine *Ordinarij* veniant etiam Superiores Regulares, nihilominus hic locum habere non possunt, quia hæc materia tangit *Officium sanctæ Inquisitionis*, in quò casu Regulares etiam Superiores pro subditis habentur. Nec hoc loco venit sub nomine *Ordinarij* Inquisitor, cum in decreto Pontificio, contra distinguantur Inquisitores ab Ordinarijs. Præterea vota illa in secreto aliquo seorsim ab Ecclesia loco custodienda sunt. Quæ omnia probantur ex decreto *Urbani VIII.* dato 2. Octobr. 1525.

Quæres VI. Quid velit Pontifex, dum in *Bulla Sanctissimus Dominus noster*, num. IV. declarat, quòd per suprascriptas prohibitiones præjudicare in aliquò nolit, nequè intendat

is, qui aut per communem Ecclesiæ consensum, vel immemorabilem temporis cursum aut per Patrum, virorumquæ Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia Sedis Apostolicæ, vel Ordinarij, coluntur. Nota, nonnullos Dei servos publicum cultum acquisivisse sine formali beatificatione, aut canonizatione ex supra dictis causis. Quæres ergo an per communem Ecclesiæ consensum veniat etiam consensus unius Civitatis? Deinde qualis cursus temporis immemorabilis sufficiat.

Ad I. Dico sufficere consensum unius Ecclesiæ Episcopalis & Diocesanae, quælibet enim Ecclesiæ particularis dicitur Ecclesiæ, ergo à fortiori Ecclesiæ Episcopalis, & hanc sufficere colligitur ex postremis verbis, dum in Decreto dicitur, non præiudicari is, qui ex scientia seu tolerantia Ordinarij coluntur, Sufficit ergo consensus Ecclesiæ Episcopalis, & tolerantia Episcopi, in singulis enim ferè Civitatibus habentur peculiare Sancti, & Beati qui ab incolis coluntur, quamvis in Martyrologio Romano non inveniantur, uti Parma. Sanctus Ioannes primus Abbas, Sanctus Ioannes Evangelista, Moderannus in Castro Berceti, &c. Beatus Dominus Presbyter, Ioannes Buralli. Generalis Ordinis Mearum, Ursolina Virgo, &c.

Ad II. Respondeo, temporis cursus immemorabilis dicitur spatium annorum, centum, ex Baldo, Capola, Zabar, Felin, apud Gabriel.

de præscript. Concil. I. num. 71. Rota Rom vol. 4. decis. 583. Et ita declaravit Urbanus in prædicta Bulla his verbis: *Insuper longissimum tempus, illiusq; immemorabilem cursum, de quo in prædicto Decreto intelligi declaravimus, esse tempus centum annorum.*

Quæres VII. An in impressione librorum, qui tractant de vita & gestis Beatorum, seu Sanctorum antiquorum ex communi Ecclesiæ consensu juxta dicta quæst. præcedentia servanda sit forma præscripta in decreto, nempe scilicet imprimantur sine speciali examinatione, & approbatione Episcopi, & habita responsione Sacræ Congregationis? Respondeo negativè. Quia hoc Decretum emanavit præcisè respectu eorum hominum, qui non per communem Ecclesiæ consensum, aut non per scientiam, & tollerantiam Episcopi coluntur, ut expresse ibidem dicitur, sed tantum respectu illorum, qui paucis ab hinc annis decesserunt, & in dies decedunt, cum fama sanctitatis, aut Martyrij, pro quibus supradicta forma omninò servanda.

Quæres VIII. An prædicta forma specialis licentiæ Ordinarij approbantis miraculū, vel beneficium receptum cum responsione sacre Congregationis observanda sit quoad aliquis Sanctus, vel Beatus ab Ecclesia recognitus, vel pro tali habitus juxta n. 4. editum novum miraculum vel gratiam? Respondeo, ea forma servanda non est, quia illa restringitur

tur ad miracula, revelationes, & alia beneficia, quæ fiunt ab his hominibus, qui decedunt cum fama sanctitatis, aut martyrij, quare extendenda non est ad Sanctos, nec Beatos ab Ecclesia beatificatos, vel sanctificatos, nequè ab antiquò cursu longissimi temporis cultos, ex scientia & tollerantia Episcoporum. Nihilominus horum etiam miracula & beneficia à fidelibus in dies recepta approbanda sunt ab Episcopo, vocatis in Consilium Theologis, & alijs pijs viris, juxta *Trident. initio sessione 25. in titulo de invocatione & veneratione Sanctorum* propè finem.

Quæres IX. An liceat reliquias hominis nõ canonizati habere & venerari? Respondeo, eas in templo constituere publicè honorandas, propter supra dicta non licet, habere tamen, & eas venerari licet, etiam alijs videntibus, modò scandalum absit. Id enim habet praxis Ecclesiæ, mox enim ac Martyres defuncti erant, currebant fideles ad Reliquias rapiendas, & similiter quando moriuntur homines clari sanctitate, multi devotè osculantur manus, & pedes illorum, & de vestibus eorum pro reliquijs fervant, nec id unquam prohibitum fuit. Præterea si licet honorare viventes, quos credimus Sanctos, cur non mortuos.

Undecimò. Pariter *Urbanus VIII.* Constitutione sua 50. jubet libros ubicunquè compositos; de quacunq; materia tractantes, ab his,

qui degunt in statu Ecclesiastico non transmitti alio, ut imprimantur, sine Vicarij & Magistri sacri Palatii in Urbe, vel extra eam, sine Ordinarij, vel Inquisitoris, aut ab eis deputatorum licentia: & consequenter, ubi munus id ad Universitates & Academias pertinet, sine Censorum ibi designatorum facultate.

Quæres I. Quis status dicatur *immediatè*, quis *mediatè* subiectus Apostolicæ Sedi? Respondeo. *Immediatè* subiectus dicitur ille, qui *immediatè* gubernatur à Ministro Sedis Apostolicæ, ut *Bononia, Ferraria, &c.* *Mediatè* subijcitur ille, qui gubernatur ab aliquò feudatario Ecclesiæ, ut *Parma, Placentia, &c.* Ita Rotæ Rom. vol. 3. lib. 3. decis. 18. n. 4.

Quæres II. Quid intelligatur in hoc Decreto per degentes in statu Ecclesiastico? Respondeo. Intelligi habitantes, non verò qui obiter per transitum, aut ad brevè tempus ibi existunt. Quia *degere* significat *habitare* ut habetur *Parag. penult. instit. de usu & habit.* De quò & Sanchez lib. 3. de Matrimonio disp. 23. n. 12. Advertendum tamèn est, quòd in præoemio ipsius Decreti non videatur esse sermo de degentibus, sed existentibus ut patet illo verbo *nonnullorum existentium* quia tamèn in sequentibus bis sermo est de degentibus, ideo prædictæ expositioni standum est, maxime cum materia sit pœnalis. Pro majori autem partè anni degens in statu Ecclesiastico acquirit quasi domicilium, teste Sanchez lib.

3. de Mart. *diff.* 23. n. 12.

Quæres III. Quæ sit causa finalis huius Decreti? Respondeo. Me putare, nè Typis mandentur aliqua doctrinæ contrariæ stylo *curiæ Romane*, aut in statu Ecclesiastico non permiffæ, de quibus alibi non curatur.

Quæres IV. An Regularis degens in statu Ecclesiastico; subfit pœnis huius Decreti, si editurus librum à se compositum de licentia fuorum Superiorum domiciliũ transferat extra statum Ecclesiasticum præcisè ad effugendam obligationem præfati Decreti? Respõdeo. Non subest, etiamsi transferat domiciliũ, illud repetiturus statim, ac evasit obligationem dicti Decreti, nimirum cum primũ liber fuerit impressus. Utitur enim jure suo, & utens jure suo nemini facit iniuriam. Obtinenda tamèn semper est facultas à Censoribus eo in statu deputatis, quæ modificatio sequentibus etiam resolutionibus semper adhibenda est. Confirmatur ex *Sanehez lib. 3. de Matr. diff. 18. n. 21. Navar. Lopez. & Rodrig. docentibus*, non delinquere proficiscentem die festo ad locum, ubi eiusmodi festum non obligat, gratia exercendi opera servilia, cũ lex non obliget extra locum obligationis incolam illius & non vetet exitũ à loco, in quod obligat.

Imò cum præsens decretum solum prohibeat, nè degens intra statum Ecclesiasticum, extra illum imprimere faciat libros à se cõ-

positos, &c. potest alicui videri non impro-
 babile, Prælatum Regularē non obstante hoc
 Decreto posse libros conscriptos à suis sub-
 ditis existentibus intra statum Ecclesiasticum
 sinè approbatione Ordinarij, ac Inquisitoris
 loci, in quò degunt Authores illorum libro-
 rum; cùm sic Prælati non edat libros à se
 compositos (quòd solum constat prohiberi in
 hoc Decreto) & alias versemur in materia
 pœnali, quæ non est amplianda, sed restrin-
 genda ad casus expressos, secundum propri-
 am verborum significationem.

Adde, quòd si Regularis extra statum Ec-
 clesiæ degens, tunc temporis aliquem edi-
 dit librum à se compositum, si postea transfe-
 rat domicilium intra statum Ecclesiæ, & tunc
 iterum velit edere dictum librum, item extra
 statum Ecclesiasticum; non obstante illo De-
 creto *Urbani VIII.* non videtur cogendus il-
 lum subijcere approbationi Ordinarij, ac In-
 quisitoris loci, in quò de præsentī habitat: Si-
 quidem Decretum loquitur solum de libris
 imprimendis; & cùm sit maxime odiosum, nõ
 debet ampliari ad libros reimprimendos; cū
 hoc sit quid diversum, & à diversis non fiat
 illatio.

Nec obstat, quòd reimprimens librum, à se
 alias impressum, incurrat pœnas latas contra
 imprimentes librum indebitè; si illum de no-
 vo non subijciat approbationi Superiorum,
 nam ibi loquimur de libri reimpressione, re-
 spe-

ſpectivè ad jus commune editum circa libro-
rum impressionem & approbationem, hic ve-
rò loquimur reſpectivè ad Decretum præfa-
tum *Urbani* quòd cum non faciat mentionem
de librorum reimpreſſione, ad eam non de-
bet extendi, manente tamèn obligatione ju-
ris communis hac de re editi, quòd utiq; de-
bet observari.

Licet autem etiam videri poſſit probabile
non incurri pœnas taxatas, in eventu, quò Au-
thor libri, illum donet amico ad effectum, ut
faciat illum imprimere extra ſtatum Eccleſi-
aſticum, contra prohibitionem huius Brevis;
quatenus in hoc dicitur: *Nemo in ſtatu prædicto*
(id eſt Eccleſiaſtico) *degens libros de quavis ma-*
teria tractantes, & ubivis compositos audeat aliò de-
ferre aut mittere imprimendos, &c. Quæ non vi-
dentur hic verificari; cum Author libri re-
vera illum non deferat aliò, aut mittat ad im-
primendum, & alias pœnæ ſint molliendæ, nõ
exasperandæ *l. Interpretationem ff. de pœnis* In
hoc tamèn facit difficultatem, quòd in tali ca-
ſu intercedere videtur fraus, ac dolus, at ne-
mò ex ſuò dolo debet juvari *l. non debet, ff. de*
dolo malo, & fraus debet in ſuum Authorem retor-
queri, l. pen. C. de leg. quamquam poſſit op-
poni his juribus, quòd dolum nulli facit, qui
utitur jure ſuo *l. non utitur, ff. de Reg. jur.*

Nec eæ pœnæ incurruntur, ſi Author libri
incipiat degere in ſtatu Eccleſiaſtico, poſt-
quam liber cœptus eſt imprimi extra, nec po-
ſtea

stea desistat ab impressione. Patet, tùm quia sic non verificatur à degente in statu Ecclesiastico mitti, aut deferri librum ad imprimendum; cùm Author, quò tempore misit librum, non degeret in statu Ecclesiastico, sicquè casus iste nõ comprehenditur sub Brevis.

Nequè sub prohibitione huius Brevis comprehenditur impressio scripturæ, quæ moraliter dici non possit liber; cùm in Brevis fiat mentio solum de libris *Libros de quavis materia tractantes*, & alioqui simus in materia odiosa, quæ debet non ampliari, sed restringi. scripturaquè in rigore non sit, nec dici possit liber: præterquã quòd hic facit doctrina, quã in simili tradit Sanchez l. 2. mor. cap. 10. num. 31. Nomine verò scripturæ venit ea, quæ non cõtinet tot folia, ut à librarijs soleat communiter ligari tanquam liber.

Quæres V. Quibus pœnis huius Decreti transgressor subijciatur? Respondeo. Ex eodem Decreto, libros eiusmodi, præter alias pœnas arbitrio suæ Sanctitatis infligendas, absquè alia declaratione ex nunc prohiberi, & pro expressè prohibitis haberi.

Quæres VI. In librorum editione quid servandum est? Respondeo. Nè sine approbatione Ordinarij, ac Inquisitoris loci, aut Censoris, ad quem id spectat in quò liber imprimi debet, & proprij Prælati Regularis licentia (si librum editurus, regularis sit) & Authoris proprij nominis appositione, ac pro-

batione ipsa apposita prælo mandentur. Ita enim habetur in Concilio *Lateranensi*, sub *Leone X.* in *Concilio Trident.* *sess. 4.* & *Indice librorum*, sub pœnis locis allegatis contentis.

Quæres VII. Quid si Generalis alicuius Ordinis velit imprimere librum aliquem à se conscriptum? Respondeo. In tali casu non esse opus, ut intra ipsum Ordinem obtineat licentiam illum imprimendi, cum non habeat in Ordine Superiorem (de quò *Tridentinum* loquitur) à quò illam impetret, & alias ipse sibi eam dare possit, non secus ac alijs, nè illis, deterioris conditionis sit. Ita *Pellivarius Tract. 6. cap. 4. n. 27.* & viri valdè docti ab illo consulti. *Bordonus, Resolutionum par. 2. Resol. 48. num. 28.* Confirmatur. Potest Generalis se licentiare ad absolutionem, ut probat idem *Bordonus Resol. 3. num. 23.* ad electionem Confessarij ut probat *Resol. 34. n. 33.* & *34.* ad casus reservatos, ut probat *Resol. 39. n. 63.* ad dispensationem, ut probat *Resol. 10. n. 13.* & *Resol. II. num. 55.* Ergo idem facere potest respectu impressionis Librorum. Nec obstat, quòd in exemplis allatis negotium exercetur per tertium, quia patet in locis citatis saltem dispensationē posse exerceri ab ipsomet Prælate in personam propriam, iudicando se indigere tali dispensatione, sic etiam iudicare potest suum opus esse integrum, sanum, & alienum ab erroribus, cum totis viribus elaboraverit, ut doctus, & scientifi-

cus exeat finè ulla suspicione erroris.

Quæres VIII. An Regulares subsint pœnis in locis citatis expressis, si edant de novò librum alias impressum, eum de novò non subijcentes examini, & approbationi Ordinarij, ac Inquisitoris, aut Censoris, ut supra? Respondeo: subsunt, quia quòd liber alias fuerit impressus, non facit, quominus adhuc subsistat finis, illum iterum examinandi, cum possit contingere, ut qui alias eum examinarunt, ex incuria, aut imperitia aliqua in eò præterierint, quæ indigebant correctione, undè non est frustraneum examinare libros alibi impressos: sicut nec frustraneum est, quòd Episcopus successor in sua Diœcesi per examen de novo approbet Confessarios à suo prædecessore iam approbatos: quòd videmus passim fieri, & quidem justissimè.

Quæres IX. An Regulares contrahant eas pœnas, si quem librū imprimere faciant absquè legitima Superiorum approbatione, eò quòd certò sciant ex testimonio virorum doctorum nihil in eò reperiri dignum censura, & consequenter cessare finem legis requirentis præfatam librorum approbationem? Respondeo quòd quamvis posset aliquis speculative loquendo, sustinere id licere, ob doctrinam, quàm tradunt. *Navar. Mexia, Henric. Angel. Sà Camitol. Megala, Granado, & Abb. apud Dianam p. I. tract. 10. resolut. 28.* quòd cessante adæquatò finè legis in aliquò casu particulari

particulari, cesset obligatio legis pro eò casu particulari: hinc inferentes cum eodem *Diana p. 5. tract. 14. resol. 96.* Laicum doctum sine peccato posse disputare de rebus fidei cum hæretico, ac infideli, non obstantè, quòd hoc prohibeatur in cap. *Quicumq; de heret. in 6. prætice* tamèn videtur oppositum omninò sustinendum, tum quia doctrinam illam negant communiter alij Doctores, ut videre est penes *Dianam* in cit *resolnt 28.* tum quia negari posset in præsentì casu cessare finem adæquatum legis in eò casu particulari, cum præceptum non edendi libros sine approbatione Superiorum, inductum sit, non solum ad vitandum periculum prævaricationis, sed etiam ad servandam debitam subordinationem fidelium erga Ecclesiam in rebus fidei: quæ finis utiquè non cessat in præsentì casu; tum quia admissa illa doctrina, graviter offenderentur Ordinarij, ac Inquisitores qui proinde nixi opinione opposita, possent procedere contra usurpantes facultatem ipsis ex officio competentem; tum quia in propria causa nemò est bonus Iudex, præsertim in ijs, quæ subsunt forò contentioso, & alienæ præjudicant jurisdictioni.

Quæres X. An ijs pœnis subiaceant non apponentes nomen Authoris? Respondeo, nõ esse improbableè, apponi posse nomen alterius qui succedat in jus Compositoris, titulo donationis, aut hæreditatis, suisquè expensis

imprimi faciant librum proprio nomine, cum is verè sit Author, si non compositionis; saltem impressionis & Conciliū non distinguat inter Authorem compositionis, & Authorem impressionis, sicq; mens ipsius sufficienter impleri videatur hoc ipso, quòd apponitur nomen illius, qui librum curat imprimi.

Imò docet *Azor Par. 1. lib. 8. cap. 17. quest. 3.* Ad implendū Concilij præceptū sufficere; quòd apponatur libro impresso nomen *Academiae Collegij*, ac *Universitatis*. In jure venit nomine *Personae*, quamvis fictæ, undè & cum ipsis potest iniri contractus, & contra ipsa inquiri: tum quia *Collegium* & *Universitas* realiter loquendo; nihil aliud sunt, quam ipsæ personæ singulares, tum quia defacto editi sunt libri cū simili nomine, ut *Collegium Conimbricense*.

Quæres XI. An Regulares possint puniri ab Ordinarijs, ac Inquisitoribus, si fortè in librorum impressione delinquant contra præallegata decreta, nec Censoribus, quibus id competit, libros imprimendos subijciant? Respondeo posse, & probatur ex eò, quòd cui datur jurisdictio, ea quoquè concedi videntur, sinè quibus illa exerceri non potest *L. 2. ff. de jurisdict. omn. Judic. cap. Pastoralis, c. præterea, de offic. de leg.* Undè cum Ordinarij, & Inquisitores vi supradictorum Decretorum constituantur Iudices librorum, scriptorum, sive impressorum, consequens est, ut & ipsis concedatur facultas coercendi transgressores præ-

fatorum Decretorum, ne alioqui jurisdictio illa concessa supra librorum divulgationem reddatur inutilis, ac frustranea. Quòd si talis jurisdictio extenditur ad Regulares, etiam exemptos (quomodò verè extenditur, attenta præsertim Constitutione *Urbani VIII.* edita 5. *Novembris.* 1631. qua declaratum est, constitutiones Pontificias in concernentibus fidem Catholicam, & sanctæ Inquisitionis officium hætenus editas, & imposterum etiam super quacunq; alia re edendas, omnes Regulares quomodolibet privilegiatos comprehendere; nisi illi in edendis specialiter excipiantur) utiquè & Regulares poterunt ab Ordinarijs, Inquisitoribus puniri, si in hac materia delinquant.

Quæres XII. An incurrantur pœnæ si liber imprimendus detur Typographo, supponendo hunc finè approbatione, ac examinatione debita nihil impressurum, interea verò Typographus id munus non obeat? Respondeo non incurri. Quia sicut bona fides excusat à culpa, ita & excusat à pœna censuræ, quæ præsupponit gravem culpam.

Quæres XIII. An idem liber duobus, aut tribus possit dedicari? Respondeo. Vel is, cui liber dedicatus est, donum misit, vel nò? si misit, petam cur? An pro uno chartæ folio, an quia potius putabat omnia sibi fuisse dedicata volumina? Porro finis ita actionem specificat, ut illò cessante, cessare cætera videat.

antur. Ergo si ab eò, cui liber dedicatus est catena v. g. aurea donaris, quòd putarit, sibi omnia dedicari volumina, qua te non donasset, si unum solùm folium, aut exemplar sibi dedicari scivisset, involuntarius catenam dedit, potest de fraudè conqueri, & ad restitutionem teneris. Si verò nihil tibi ob librum dedicatum donavit, cessat ratio præmissa, & si aliud non emergat inconueniens, librum poteris sinè conscientiaè scrupulo alteri dicare.

Duodecimò. Idem *Urbanus VIII.* Constit. sua quæ incipit *Cùm sicut accepimus* statuit, quòd Constitutiones Apostolicæ in cõcernentibus Fidem Catholicam, & sanctæ Inquisitionis officium hætenus editæ, & deinceps etiam super quacunque alia re edendæ, omnes Regulares quomodolibet privilegiatos comprehendant, nisi in edendis illis specialiter excipiantur.

Quæres I. An hæc Bulla afficiat etiam *Generales*? Respondeo afficere ut colligitur ex illis verbis. *Etiamsi ipsi privilegiati forent magis speciali nota, & expressione digni.*

Quæres II. An Bullæ Pontificiæ impostorum edendæ, non solùm spectantes Catholicam Fidem, & Officium sanctæ Inquisitionis, sed etiam concernentes alias materias extraneas, comprehendant Regulares, si de illis nulla fiat mentio in Bullis edendis? Ratio dubitandi desumitur ex illis *Urbani VIII.*
ver

verbis Edenda verò impofterum per nos, & Romanos Pontifices Succeffores nostros, tam in favorem prefata Fidei Catholica illiusq; propagationis, & sancti Officij Inquisitionis, quàm super quacunq; alia re, negotio, seu materia, constitutiones, dispositiones, & ordinationes huiusmodi, fimiliter omninò comprehendant Regulares, nisi expressè excipiantur, &c. Respondeo. In Bullis edendis non comprehenduntur Regulares, quandò de ipsis nulla fit mentio, est enim certum id ex communi Doctorum, nam Bullæ Pontificiæ spectari possunt quadrupliciter. Primò, quatenus loquuntur per terminos generalissimos disponentes de materia, cuius omnes homines sunt capaces, & sub hac ratione cõprehenduntur Laici, Clerici, & Religiosi, masculi & fœminæ, exemplum fit in Canone: *Si quis suadente diabolo*, cuius terminus s; quis universalissimus & generalissimus comprehendit supradictos omnes, ut patet. II. Prout loquuntur de solis Laicis, & in his dispositionibus non includuntur Clerici, nequè Religiosi, quia isti nullo modò sunt Laici. III. Sub Constitutionibus loquentibus de Clericis, non veniunt Regulares, ut notum est, maximè in odiosis. *Abbas in cap. 1. de Cler. n. 7. in cap. 1. de Institut. n. 3.* Quartò, quatenus Constitutiones Pontificiæ loquuntur de Religiosis, & in hoc sensu comprehendunt quoscunquè Religiosos cuiuscunquè sint Religionis quomodolibet privilegiatos, quæ deinceps edentur à summis

Pontificibus de quacunque materia tractent, etiam si non spectent ad Sanctam Fidem, neque de officio Inquisitionis, ut expresse dicitur in hac Bulla per illa verba in ratione dabitandi allata.

Quæres III. An, & quomodo Inquisitores; seu Episcopi possint procedere contra Generales Ordinum? Quoad Religiosos subditos, & alios Superiores minores, nulla est difficultas, tam de jure communi, *cap. Ad abolendum 9. de heret. cap. Ut officium 11. Cod. in 6.* quam ex Bullis modernis remanet difficultas quoad Generales, qui videntur posse puniri ab Inquisitoribus. Tū quia denuntiandi sunt. Tū quia in hac materia pares sunt ceteris Religiosis ex probatis per Bullam *Urbani VIII.* Respondeo. Inquisitores possunt, & debent recipere denuntiationem; & ulterius tamen procedere contra Generales nō possunt, sed admonere supremum Tribunal, ut decernat, quid agendum. Ita colligitur *ex cap. Inquisitores 16. eod. in 6. ibi. Si tamē Inquisitores ipsi, Episcopos, vel alios Superiores Prælatos, sciverint, vel invenerint circa crimen hereseos commississe, aut eos de hoc diffamatos existere, vel suspectos, id tenebuntur Sedi Apostolica denuntiare.* Ratio est, quia Sedes Apostolica non vult sibi præiudicari respectu harum personarum, quæ ex vi suæ dignitatis immediate sunt subiectæ suæ Sedi & authoritati supremæ.

Quæres IV. An Inquisitores procedere possunt

possint contra Superiores Regulares impedi-
entes, ne sui subditi denuntient alios Religi-
osos de hæresi suspectos? Respondeo affir-
mative, quia delinquant contra *Officium san-
ctæ Inquisitionis* denuntiationem impedi-
entes, contra id, quod disponitur in dicta Bulla *Pau-
li V.* nè scilicet Superiores Regulares aude-
ant, & præsumant impedire illos Religiosos
qui volunt denuntiare alios Religiosos, ubi
contra ipsos impediētes, vel causam denun-
tiationis perquirentes statuuntur diversæ pœ-
næ, præsertim excommunicationis latæ sen-
tentiā reservatæ.

Quæres V. An Inquisitores procedere pos-
sint contra Superiores Regulares, negligentes
publicationem suorum Edictorum, & De-
creti de lectione viginti unius Bullarum, pri-
vando, vel eos suspendendo à suis Officijs?
Respondeo. Inquisitor recipere potest que-
relam sibi delatam contra Superiorem negli-
gentem prædictorum Edictorum, & Decreti
lectionem non tamèn potest ulterius proce-
dere, sed in hoc debet consulere supremum
Tribunal. Et ita responsum fuisse refert *Ca-
rena par. 2. tit. 17. in fine numero 99.*

D E C R E T A

*Sacrae Congregationis Concilij S. D. N. Urbani
VIII. jussu edita.*

DE

M4

RE.

REGULARIBUS APOSTATIS, & EIECTIS.

*Sub pena privationis omnium Officiorum, vocisq; a-
ctivæ ac passivæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa im-
posterum obtinenda, bis in anno legenda, die à Supe-
riore prescribenda.*

SAcra Congregatio Cardinalium Concilij
Tridentini Interpretum, Regularium eie-
ctorum, & fugitivorum status, consulere, il-
lorumq; scandala submovere, & succrescen-
tem numerum frangere opere pretium exi-
stimans, auditis Religionum Superioribus, re-
quæ diligentissimè perpensa, communicato e-
tiam consilio cum S. D. N. Urbano VIII. at-
quæ ex peculiari Sanctitatis suæ facultate, in-
frascripta decreta edidit.

Ac primò, ut infecta semina, è quibus pravi
eiusmodi fructus potissimum prodeunt, deinceps non serantur in vinea Domini, censuit
esse innovandas, & Sanctissimi autoritate in-
novat Constitutiones, & Decreta generalia
san: mem: *Clementis VIII.* ad Regularium re-
formationem, ac novitiorum receptionem, pro-
fessionem, atquæ institutionem spectantia, di-
strictèquæ præcipit Generalibus, atquæ alijs
omnibus Ordinum Superioribus, ut illa ex-
actè observent, atquæ, ut observentur, effi-
ciant, sub pœnis statutis in iisdem Constitu-
tio.

tionibus. A quibus tamèn excipiendum censuit, caput illud, quò decernitur, nè in Conventibus, seu monasterijs ad Novitios recipiendos hæcenus designatis, & approbatis, seu imposterum designandis, & approbandis, Novitij ad habitum ullatenus recipi possint, nisi prius à Congregatione Reformationis Apostolicæ vel proprijs locorum Ordinarijs expressè, & nominatim approbati fuerint. A cuius quidè decreti observatione Sacra Cõgregatio justis de causis censuit Regulares esse absolvendos, prout autoritate Sanctissimi Domini nostri absolvit, atquè eximit.

Deindè, ut apostatandi opportunitas Regularibus præripiatur, statuit, ut de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem transire, nisi prius Superiori legitime constiterit, eam Religionem paratam esse illum recipere, qui licentiam petit, tumquè Regularis recta se transferat ad arctiorem. Quòd, ut re ipsa adimpleatur, idem Superior omni studio, ac diligentia invigilet.

Rursus statuit, ut fugitivi & Apostatæ, sive habitum regularem deferant, sive non, possint, ac debeant ab Episcopo loci, ubi moram trahunt, in carceres conijci, ac Superioribus Regularibus consignari. secundum regularia instituta puniendi; utquè ipsi quoquè Superiores teneantur eos perquirere, ad Religionem reducere atquè efficere, ut apprehendantur; salva tamèn in omnibus facultate

Ordinarijs locorum attributa decreto *Concil. cap. 3 sess. 6.* Quòd si Apostatæ huiusmodi circa montes infra quatuor, ultra montes verò infra octò menses à præsentis Decreti publicatione inchoandos, sua sponte ad suam quæquè Religionem redierint, tum pœnarum omnium ipsis propter Apostasiam inflictarum, aut infligendarum remissionem, atquè impunitatem assequantur. Ita tamèn ut debeant à Superiore absolutionem humiliter petere, & coram eò culpam fateri, atquè emandationè polliceri; Superior verò è contra benignè illos teneatur excipere, ab huiusmodi pœnis absolvere, & paterna charitatè complecti.

Ad hæc, ut impostèrum è Religionibus nullus legitimè professus eijci possit, nisi sit verè incorrigibilis; verè autè incorrigibilis mininè censeatur, nisi non solum concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex juris communis dispositione requiruntur, sublatis hac in partè Statutis, & Constitutionibus cuiusquè Religionis, & Ordinis etiam à Sede Apostolica approbatis, & confirmatis: verùm etiam unus anni spatium in ieiunio, & pœnitentia probeatur in carceribus, proindequè unaquæquè Religio privatos habeat carceres in qualibet saltem Provincia. Elapso autem anno si nihilominus non resipuerit, sed animo indurato in sua pervicacia perseveraverit, nè contagione pestifera plurimos perdat tanquam pecus morbida, ac membrum putre eijcit tandem

dem possit, sed ab ipsomet Generali tantum de consilio, & assensu sex Patrum ex gravioribus Religiosis eligendis in singulis Capitulis, vel Congregationibus generalibus; tunc non nisi instructo, secundum eorum stylum, & Constitutiones, processu, & plenè probatis causis expulsionis ad Sacrorum Canonum præscriptum. Interea tamèn usquè primum generale Capitulum, seu Congregationem proximè celebrandam, si quempiam ex iustis & necessarijs causis expellere oportebit, ejectio fieri possit a Generali cum consilio, & assensu sex Patrum, ut supra, quos idemet Generalis eligere debeat infra quatuor menses à præsentis Decreti publicatione: servata tamèn in reliquis forma superius præscripta. Sic verò ejecti, quamdiu non redierint ad Religionem, in habitu clericali incedant, atquè Ordinarij loci jurisdictioni, & obedientiæ, subsint, proindequè Generalis illico expulsionis sententiam eidem Ordinario notificare teneatur. Cæterum Sacra Congregatio Religionum Superiores serio admonet, ac per IESU Christi viscera obtestatur, ut memores paternæ charitatis, & mansuetudinis, quam profitentur, nihil intentatum relinquant, ut lucrentur animas fratrum suorum ferè in profundum malorum delapsas antequam gravissimum, atquè extremum expulsivis remedium experiantur Idquè eò magis, quòd subditorum sanguinem, qui ex malo negli

gligentium, & sui officij immemorum Prælatorum regimine peribunt, Dominus noster IESUS Christus in supremo DEI iudicio de eorundem Prælatorum manibus sit requisiturus.

Præterea statuit, ut ijdem Superiores, nemini ex Religiosis expulsi litteras testimoniales concedant, illos ad Sedem Apostolicam reiicientes, vel iubentes aliam ingredi Religionem.

Item, ut ejeti extra Religionem degentes, sint perpetuo suspensi ab exercitio Ordinum, sublata Ordinarijs locorum facultate dictâ suspensionē relaxandi aut moderandi.

Ac postremò esse innovandam, & suæ Beatitudinis autoritate innovat Constitutionē fel. record. *Gregorij IX.* relatam, *in cap. fin. de Regul.* ac propterea declarat eam Constitutionem in ijs quoquē vendicare sibi locum, servandumquē esse, qui iuste definitivequē, ac juris ordine servato expulsi fuerint, dum modò tamen in expulsi hujusmodi, subsit spes evidens emendationis ex litetis saltem testimonialibus Ordinarij, cuius conscientiam in his literis concedentis S. Congregatio serio oneravit.

Nè qua verò difficultas in suprascriptis Decretis, & Ordinationibus exequendis suboritur, Sacra Congregatio, Sanctissimo Domino nostro annuente, atquē approbante, universis Generalibus, Provincialibus, Commis
fa-

farijs. Ministris, Præsidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Guardianis, Vicarijs, & quibuscunquè alijs Superioribus quorumcunquè Ordinum, vel Congregationum, Monasteriorum, Conventuum, Collegiorum, Domorum, ac locorum, Regularium, ubiquè locorum existentium injungit, serioquè mandat, ut illa diligenter observent, atquè observari procurent in omnibus Cœnobijs, ac Monasterijs, Collegijs, ac Domibus, quorumcunquè Monachorum, ac Regularium ubiq; locorum existentibus, efficiantque, ut tam Decreta supradicta fel. record. *Clementis VIII.* quam præsentis Ordinationes in singulis ejusmodi locis bis saltem in anno legantur in publica mensa.

Si quis verò ipsorum adversus ea, quæ superius præscripta sunt, vel eorù aliquid, quoquomodò facere, vel moliri præsumperit, ipso factò pœnam incurrat privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vocisq; activæ, & passivæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa imposterum obtinenda pœnaquè huiusmodi sit Sanctitati suæ, ac Sedi Apostolicæ reservata, ijsdem Superioribus, etiam Generalibus, & Protectoribus illam moderandi, seu relaxandi potestate penitus interdicta, & nihilominus sit irritum, & inane quidquid fecus, à quoquàm actum extiterit. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis in favorem quarumcunquè perso-

na-

narum, atque Ordinum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Congregationum, Monasteriorum. Conventuum, Domorum ac locorum Regularium quorumcunq; nec non illorum etiã juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, vel consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus quoquẽ, indultis, & privilegijs, etiam in corpore juris clausis aut ex causa, vel titulo oneroso, vel in limine foundationis concessis etiam Mari magno, seu Bulla aurea, aut alias nuncupatis, sub quibuscunquẽ tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatorijs, alijsquẽ efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ut alias quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis, & iteratis vicibus approbatis & innovatis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumquẽ totis tenoribus, & formis, specialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset; tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, quibus quoad ea, quæ supradictis
 quo

quomodolibet adversantur, illis alias in suo robore permansuris, specialiter & expresse Sanctitatis suæ autoritate derogat, cæterisque contrarijs quibuscunque. Dat. Romæ die 21. Septembris. 1624.

DUBITATIONES

AD HOC DECRETUM.

Quæres I. In quò consistit incorrigibilitas in ordine ad expulsionem? Respondeo in tribus: primò, ut ea talis judicetur, qualem disponit jus commune reiectis statutis Ordinum super ea disponentibus; secundò eidem debet addi unus annus carceris; Tertio, demùm perficitur & completur incorrigibilitas ex perseverantia post carcerationem in mala vita, undè finito carceris anno non statim eiiciendus est, sed expectandus est per aliquod tempus, ut per ejus mores appareat emendatio, vel permanentia in suis malis operibus. Hæc duo posteriora satis clara sunt ex ipsis Decretis, primùm satis obscurum: indeò videndum modò est, in quò consistat incorrigibilitas jure communi.

Incorrigibilis jure communi ille dicitur, qui de uno delictò pluries repetito, vel pluribus diversis, & illis gravibus, fuit legitimè convictus, & punitus, si postquam fuerit termonitus, redierit ad vomitum. Colligitur id totum ex *cap. cum non ab homine* 10. *de judic.* &
de

de monitione ex cap. 1. dist. 34. cap. de Canonibus 57. 16. q. 1. cap. Cum contingat 45. de sentent. excom.

Dixi primò *jure communi*, quia, Decreta præcise, & non statutorum Ordinis. Et cum duplex sit incorrigibilitas *juris* jam definita, & *facti*, cum scilicet deest aliquid, ut quia delinquens non fuit punitus, sed dissimulatum eius crimen, aut non fuit processus fabricatus, Decretum hoc disponit tantum super incorrigibilibus de *jure* non de *facto* talibus.

Dixi secundò *requiri pluralitatem delictorum, vel delicti*, quia ex quò incorrigibilitas dicit perseverantiam & obstinationem in delicto, vel delictis, per unum, vel alterum non potest cognosci, nec inferri perseverantia in peccato sine illius, vel aliorum repetitione. Et præterea cum trina monitio debeat præcedere incorrigibilitatem, debuit eam præcessisse pluralitas delictorum, non enim solet formaliter moneri, qui semel peccavit, sed tantum corrigi. Et id totum colligitur ex eodem cap. 10. de judic.

Dixi tertio, *quòd ea crimina debent esse gravia*, quia expulsio est gravissima pœna, idè ei debet proportionari, & correspondere grave delictum, qualia sunt furtum, homicidium, perjurium, seu aliud crimen, inquit præfatus textus. Talia crimina sunt etiam crimen læsæ Majestatis, Divinæ, & humanæ, blasphemia, falsitas

fitas, adulterium, stuprum, falsificatio mone-
tæ, latrocinium, falsificatio sigilli, apostasia,
votorum transgressio, & scandalosa ebrietas,
ut habet *Portel. in Respons. Moral. Tomo 2. Caf.*
35. his enim omnibus graves pœnæ taxatæ sūt,
& ex genere pœnarum cognoscitur qualitas
delictorum. Depositio enim, excommunica-
tio, & anathema, quibus incorrigibiles per
dictum textum puniuntur, sunt pœnæ gravif-
simæ, ergo respondere eis debent graviora
delicta.

Dixi quartò, *incorrigibilitatem supponere puniti-*
onem delicti, ut expresse dicitur in eodem te-
xtu, & ratio est, quia pœna non tantum ordi-
natur ad punitionem, sed etiam ad emenda-
tionem. Undè *D. Agust. lib. 1. retract. cap. 9.*
ait *pœnam esse culpæ medicinam* si ergo medici-
na non operatur, sed revertitur penitus ad
peccatum, jam manifestat, se non esse cor-
rectum.

Dixi quintò, *necessarium esse, ut ter sit monitus*
super his omnibus, & non resipuerit, de hac
monitione habetur *cap. 1. dist. 34. & cap. In*
cantoribus 57. 16. quest. 1. cap. constitutionem 9.
de sent. excom. in 6. sed quomodò fit huiusmo-
di monitio? Estnè quid diversum à citatione
ad allegandum, & se defendendum, quare nõ
debeatur castigari: quòd est etiam quærere,
an necessaria sit trina monitio diversa à cita-
tionibus, per quam Iudex admoneat Religi-
osum delictorum patratorem, ut se corrigat,
N &

& deinceps abſtineat à delictis, aliter, ſi ſe nõ emendaverit, eijcietur extra Ordinem? Puto hanc formalem monitionem eſſe neceſſariam, ùt colligitur ex mox citato *cap. illis verbis Mandamus ùt tales, ſi tertio à te moniti ſe ipſos contempſerint emendare illius efficiantur immunitatis extorres.* Sunt ergo formaliter admonendi, quòd deinceps abſtineant à delictis, & ſe emendent, aliter eijcientur ab Ordine. Monitio igitur hæc, quæ omnino trina eſſe debet, refertur fuſè ad correctionem, & emendationem, non autem ad citationem in ordine ad ſententiandum, ratione cuius non intenditur emendatio, ſed punitio.

Dixi ſextò, eum conſtitui incorribilem, *qui poſt trinam monitionem proſequitur delinquere*, ex hoc enim apparet illum non ſe emendaſſe, ac proindè factum eſſe incorrigibilem, ſicut ergo abſtinentia, & ceſſatio à peccatis arguit emendationem, & correctionis utilitatem, & effectum, ita perfeverantia in peccatis, arguit delinquentis perverſitatem, obſtinationem, & incorrigibilitatem, ùt docent omnes.

Quæ verò requirantur, habes in præcitatæ Decretis. Ubi tamèn advertè, finito anno, carceratum non eſſe ſtatim expellendù, ſed dandam illi libertatem more aliorum Religioſorum, ùt per hoc veniri poſſit in cognitionem an ſe emendaverit, nec nè, quòd indicant illa verba *Anno elapſo, ſi nihilominùs non reſipuerit, &c.*

Quæres II. Supposito, quòd incorrigibilis jam alias fuerit processatus (quia non potest dici incorrigibilis, nisi de criminibus convictus & punitus, quòd finè processu non contingit) an hi processus sufficiant ad actualem expulsionem? Respondeo negativè, quia ex illis processibus reus non fuit declaratus incorrigibilis, sed tantum tale & tale delictum commisisse, & talem subiisse pro illis sententiam, idèò novus processus formandus est, per quem probanda est incorrigibilitas formaliter in ordine ad carcerationem annualè præscriptam in Decretis, ad quòd præstandum juvant efficaciter processus antecedenter fabricati.

Quæres III. An formato processu, citari debeat Religiosus ad defendendù, quare nõ debeat declarari incorrigibilis? Respondeo. Debet omninò, aliter sententia lata valida non est ex *1. cap. 1. de causa: possess.* ubi Gregorius Papa dicit, *nec non contra inauditam partem alicui possimus definire.* 2. Ex Clementi: *Pastoralis de sentent.* & *re judic. versic. Nec prædicta supplementio*, ubi dicitur Imperatorem, non posse supplere citationem: *quia est de jure naturali,* & *2. q. 1. cap. Deus*, ubi dicitur, *Deum noluisse punire peccata Sodomorum, nisi descenderet, & videret: nec Adam, nisi priùs eò vocato, & ejus defensione audita.* 3. Quia citare partem, ut se defendat, est de jure naturæ, quòd dicitur unicuiq; locum se tuendi concedendum esse. 4. Antè

sententiã est plenè cognoscenda culpa, quòd effici non potest, nisi pars citetur, & audiat, an aliquid habeat, quò à culpa purgetur.

Quæres IV. Supposità justâ carceratione ex formali incorrigibilitate probatâ, an è carcere fugiens, expelli possit? Respondeo non posse, sed in carcerem, reducendus est, & annus debet continuo, non interpolatè peragi, ut respondit Sacra Congregatio 13. Novembr. 1632. Patri Generali Minimorum ibi *Fugientes verè è carceribus, etiã pro huiusmodi fugâ delicto esse puniendos, & posse ferrea custodia in carceribus detineri.*

Quæres V. An à Religione ejeti sint infames? Respondeo sunt. Nam vel fama definitur cum summissis. *Illæ dignitatis status, vitâ & moribus comprobatus; & in nullo diminutus.* Et tunc infamis meritò dicitur ejetus, quia dignitatem Monachismi læsit, ab honorato suo statu decessit per pessimam vitam, moreq; depravatos. Vel si famam definiamus cum Theologis, quòd sit *communis & clara* opinio, & æstimatio bonæ & inculpatæ vitæ vocè manifestata, quam de aliquò habent homines. Et tunc infamissimus dicitur ejetus, communis enim omnium sensus ejetos judicat sceleratos & improbos. Præterea, sicut, qui prohibitus est à testimonio ferendo, vel à testamento condendo propter sua demerita, dicitur infamis, ut demonstrat *Gellius lib. 6. cap. 7. & lib. 15. cap. 13.* Sic Sacerdos privatus ob flagiti

gitium jure confessiones audiendi, Prædicator prædicandi, Doctor docendi, infamis merito dicitur.

Quare tanquam talibus nulla est adhibenda fides, si quid in Religionem effutiant, nec multum curandum de eorum maledictis; *dementia enim est maxima, ut ait Seneca Epist. 92. vereri ne infameris ab infamibus;* genius namque illorum notus, quia quod ipsi agunt, aut agere cogitant, id per summam impudentiam Ordini affingunt, ut ejectionem suam, & flagitia excusent, ac velent. Et tantum abest, ut eorum maledictis Religioni, & Fratribus maculam inurant, ut his potius eam laudare videantur, ait enim *Gregorius in Exechielem. Perversorum derogatio, vite nostræ approbatio est, quia jam ostenditur, aliquid justitiæ nos habere, si illis displicere incipimus, qui non placent DEO.*

Nec novum est in mundo, malos maledictis insequi bonos, sic incontinens & impura Domina, sed suarum passimum serva, purum, *Sanctum Ioseph,* incontinentiæ notavit, *Genes. 39* superbi & elati *Hebræi,* humilem *Moysem,* superbiæ redarguerunt num: 16. scelestus *Rapsaces* sceleribus nutritus, scelerum accusabat sincerum *Exechem,* sic *Alexander ærarius,* multa mala obtendit *Paulo II. ad Timoth. 4.* sic *Semei* maledixit *David 2. Reg. 16.*

Quæres VI. An ejecti, si emendati humiliter petierint in Religionem iterum recipi, admitti debeant? Respondeo? quod sic. Ita e

nim expresse habetur in *cap. finali de Regularibus*. Et ratio est, quia Religio non habet jus à vinculo Religionis aliquem absolvendi, & ab ea eijciendi, nisi quatenus id permittunt illius delicta, ergo cessante istâ causâ, & ejecto ad meliorem frugem reducto, & penitus emendato, debet cessare effectus, & debet eum humiliter, & de corde puro petentem iterum recipere. Limitat tamèn *Corduba*, nisi aliud obstet, urpotè si sit probabile, scandalum ex tali admissione secuturum, vel si redeant morbo aliquò contagioso infecti: vel alias inhabiles ad Ordinis officia: vel tandem si ad aliorum terrorem valdè conducant, hos iterum non admittere, limitat etiam *Lefsius*, nisi Religio iustas non admittendi causas haberet, dictas scilicet, vel alias.

Imò potest Religio tales ejectos cogere ad redeundum. *Prob. 1. ex cap. fin. de Reg.* ubi statuitur hos ejectos debere censuris Ecclesiasticis cogi redire ad Religionem. Dubijs autem, quæ possunt fieri circa hanc decretalè, respondet benè *Sanch. lib. 6. in Decal. n. 17. 18. & 30.* Secundò, quia isti ejecti non liberantur à votorum obligatione, & remanent veri eiusdem Ordinis Religiosi, & Prælati Ordinis subditi, ut declaravit *Ioann. 22.* ut refert *Festus in summario conskit. Prædicatorum 4. p. cap. 25.* de gravissima culpa his verbis. *Ille autem, qui propter culpam suam expellitur ab Ordine, adhuc Prælati subditus est, sicut morbida ovis, quamvis à grege*

ge expulsa, tamèn pastoris est. Tertiò, quia ob eorum delicta, non debent commodum libertatis perpetuæ consequi, & fieri potioris conditionis quam alij Religiosi.

Insuper prædicti ejecti tenentur in sæculo existentes vivere morigeratè, & aptos se reddere ad vivendum in Religione, si ad eam vocentur à Superioribus. Ratio est, quia per professionem, quam emiserunt, obligarunt se ad perseverandum in Religione usq; ad mortem, nec per ejectionem sunt soluti ab hac obligatione, sed separati ad tempus, donec corrigantur: ergo quantum est ex parte ipsorum, debent esse parati ad implendū id, quòd promiserunt, sed nisi se corrigant, non redduntur apti ut admittantur, sed potius resistunt, ergo. Deindè *in cap. fin. de Regul.* innovato à S. Congregatione Concilij præcipitur Prælati Religiorum, ut tales quærant & ad Religionem reducant, quando salvâ Ordinis disciplinâ admitti possunt, Undè inferitur nullum ita eijci posse, ut Religio non debeat ipsum admittere si est correctus, ac proindè tenetur se corrigere, ut adimpleat, quòd in professione promisit.

An verò sic redeuntés admitti debeant in eodem gradu antiquitatis, quem habebant antè ejectionem, & cum iisdem prærogativis, pendet ex varijs legibus Religionum, regulariter tamèn dicendum est, quòd non. Cum enim meruerint eijci, digni quoquè sunt, ut

eiusmodi prerogativis priventur. *Suares 4. Tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 15. n. 17.*

Quæres VII. Utrum ejeti, tempore quò manent extra Religionem, possint transire ad aliam, sivè æqualem, sivè laxiorem sine licentia Superiorum suæ Religionis? Respondeo negativè. Quia ejeti etiam tempore ejectionis perseverant Religiosi illius Ordinis, à quò sunt ejeti, & illi subjeti, non ergo possunt sine licentia Superiorum Ordinis ejusdè hunc transitum facere.

Quæres VIII. An ejeti maneant Religiosi cum onere trium votorum essentialium, sicut antea? Respondeo affirmativè: Colligitur hoc ex *cap. fin. de regul.* Et ratio suadet, cum per ejectionem non sint dispensati, aut absoluti à professione, quam fecerunt, alias ex suo delicto commodum reportarent, contra ea, quæ traduntur *cap. 1. de post. Prælat.* essentque melioris conditionis, quam Religiosi facti Episcopi, aut Cardinales, qui manent verè Religiosi Accedit, ejectum, si revertatur, non emittere novam Professionem, non ergo dispensatus erat in votis professionis.

Undè manent cum eodem votò obedientiæ, quantum ad hoc, quòd teneantur obedire Superioribus, si eos velint ad Religionem vocare. Non tamèn ex vi huius voti tenentur subijci Episcopis specialiori modo, quam alij Clerici, quia votum obedientiæ quòd emiserunt, solum erat obediendi Prælati Re-

ligi-

ligionum, non alijs. Nec tenentur ex vi eiusdem voti transire ad aliã Religionẽ. Quia nullo modò illam voverunt, sicut nequẽ Religionem in genere, sed solùm illam determinatẽ, à qua expulsì sunt. Idem in Decreto supponitur dùm dicitur de Superioribus, *nẽ huiusmodi expulsis literas testimoniales concedant iubentes ingredi aliam Religionem.* Quoad votum paupertatis, ejeti habere non possunt dominium cuiusvis rei, quia hoc est directè contra votum, nec usum irrevocabilem, ob eandem rationem, sed solùm usum rerum ad victum, vestitum, &c. necessarium: quia hoc non est contra votum paupertatis, nec professi possunt carere his rebus. Quare si illæ à Religione non concedantur, eò ipso datur licentia quærendi, & habendi illas. Nec possunt *testari*, quia hoc supponit dominium rei. Nec facere magnas expensas, donationes, &c. ob eandem rationem. Si quid autem acquirunt Monasterio, vel Religioni, undè sunt expulsì acquirunt, manent enim Religiosi, ut alij. Et etiã si iniustè sint ejeti, aut detenti extra Religionem, acquirunt ipsi. Quia mala voluntas Prælatorum iniquè eijcientium Religiosos, aut extra Ordinem detinentium, non debet in damnum Religionis vergere. Huiusmodi tamèn ejetorum bona post illorum mortem, si extra Religionem eos mori contigerit, applicari debent ad *Cameram Apostolicam* propter Constitutionem *Gregorij XIII.* num. 43. N5 Quæ

Quæres IX. An ejecti teneantur ad alias observantias Regulares? Respondeo non tenentur. Ratio est, quia hæc præcepta non sequuntur personam præcisè quasi ratione sui, ut faciunt vota essentialia, sed in ordine ad statum illum vivendi in communi uniformiter sub tali disciplina, ergo ab ea communitate juste remotus, amplius non tenetur, cum nõ sit deinceps membrum unitum illi corpori communitatis, eum quò debeat se conformare in observantijs Regularibus. Confirmatur. Quia vota obedientiæ & paupertatis in multis relaxantur tunc, & mortificantur, ut evidens est, ergo à fortiori cæteræ observantiæ.

Quæres X. An ejecti promoveri possint ad Superiores Ordines? Respondeo negativè. Quia cui vetita est functio Ordinis, vetita etiam est illius susceptio, cum Ordines suscipiantur, ut exercentur, istis autem prohibita est functio cuiuscunquè Ordinis, ut liquet ex Decreto adducto, ergo. Deindè ejecti sunt irregulares, quia infames, ut dictum est. Idem dicendum de huiusmodi ejectis, si alias non erant in sacris constituti, scilicet non posse promoveri ad sacros Ordines propter dicta.

Quæres XI. An Religio teneatur præstare alimenta Religiosis legitimè ejectis? Respondeo negativè. Tum quia ij dimittuntur in punitionem suorum defectuùm, Iudex autem nõ solet alere, quos punit: tum quia injustum

videtur, quòd Religio maximos sumptus efficiat in Religiosis alendis, formandis, ac erudiendis in studijs, & postea etiam eos alere teneatur post legitimam expulsionem: Tum deniquè, quia alioqui, cum ij dimittuntur in pœnam suorum delictorum, commodum reportarent ex delicto fruente alimentis Religionis, & gaudentes libertate sæculi, ita *Fagund,*

Nequè prædicti ejecti audiuntur, si prætendant, venire adversus renuntiationem bonorum factam ex causa ingressus Religionis. Ita enim ex *Rote* quadam decisione refert *No varius*. Et certè cum prædicta, acquisita sint Religioni, non debet illis privari ex ea causa, præsertim quòd alias ex suo delicto commodum maximum reportarent ejecti, & idcirco etiam plures ejectionem procurarent.

Quæres XII. Quomodo ejecti teneantur incedere? Respondeo. In habitu Clericali, ita enim in Decreto habetur. Quare non tenentur portare habitum Religionis, imò non debent, nam hoc cederet in dedecus Religionis, nihilominus casu dato, quòd Religio eos eiciens ob aliquam rationabilem causã, ipsos habitu non privaret, tenentur ad illum portandum, cum verè religiosi sint, & alias possint extra Religionem vivere cum habitu, quemadmodum Episcopi è Religionibus assumpti, extra illas vivunt cum Religionis habitu.

Quæ-

Quæres XIII. An Generalis possit delegare facultatem eijciendi à Religione Provincialibus pro eorum Provincijs, seu Commissarijs, vel Vicarijs Generalibus? Item, an sex Patres, de quorum consilio & assensu ejectione fieri debet, sint eligendi de tota Religione, an sufficiat ex qualibet Provincia, seu Regno; præterea, si à Religione huiusmodi sex Patres non fuerunt electi in Capitulo Generali, quid faciendum usquè ad primum Capitulum Generale? Demùm, an Generalis possit ferre sententiam ejectionis, si major pars sex illorum Patrum dictam sententiam approbet, non verò omnes sex. Respondeo ad primum negativè. Ad secundum sufficere ex qualibet Provincia, seu Regno. Ad tertium, recurrendum ad Sacram Congregationem in singulis casibus. Ad quartum, votum maioris partis sufficere. Ita Anno 1653. Sacra Congregatio Concilij Tridentini Interpretum respondit ad instantiam Procuratoris Generalis Ordinis *B. Mariæ de mercede redemptionis captivorum*. Potest tamèn Generalis formare processum, sinè Patribus deputatis. Nam Patres illi adhibendi solum sunt ad ejectionem, quæ est quid diversum à fabricatione processûs.

Quæres XIV. Quis dicatur propriè & rigorose Apostata? Respondeo. Essentialis ratio apostasiæ consistit in hoc, quòd quis recedat à Religione animo deserendi illam, undè qui hunc animum non habuerit, non erit propriè

priè Apostata, sed fugitivus. Ita Doctores : nota tamèn primò, licet è Religione hoc animo recedens non relinquat habitum, nec habeat animum illum relinquendi, adhuc erit verè Apostata: Sicut enim *habitus non facit Monachum, cap. Porrectum est.* Sic retentio habitus non tollet esse Apostatam eum, qui à Religione modò dicto recedit. Idem colligitur ex *Decretis Clementis VIII. de casuum reservat: pro Regul.* ubi inter casus reservabiles à Regularibus ponit Apostasiam à Religione, sive habitu dimisso, sive retento, ubi manifestè supponitur posse esse Apostatam etiam habitu retento. Nota secundò. Quamvis ad veram Apostasiam requiratur animus non revertendi ad Religionem, nihilominus in foro exterior id extenditur etiam ad eum, qui recedit à Religione animo non revertendi ad illam, nisi post longum tempus, prout colligitur ex *textu in paragr. Pavonum, instit. de rer. divis.*

Quæres XV. An Monasterium teneatur solvere debita contracta à Religioso Apostata, vel fugitivo? Respondeo negativè. Nisi in casu, quò rediens ad Religionem secùm adduxerit aliqua bona, ex quibus possent solvi talia debita. Ratio utriusquè partis est, quia sicut ratio naturalis dicit, quòd qui sentit còmodum, debeat etiam sentire onus, juxta *Regul. juris in 6.* sic etiam, quòd, qui nullum commodum sentit, nec sentiat damnum.

Quæres XVI. An Religio teneatur præstare

re

re alimenta Religiosis Apostatis aut fugitivis, saltem quando ratione morbi aut senectutis non possunt ea sibi comparare aliundè? Respondeo non teneri. Tùm quia frangenti fidem, frangenda est, ideoque cùm Apostata, vel fugitivus fregerit fidem, qua Religioni obedientiam, & obsequiũ promiserat, par est, ut & ipsa Religio non servet ei fidem datam de præstandis alimentis. Tùm quia eatenus Religio tenetur alere Religiosum, quatenus istè illi inservit, hæc autem ratio cessat in casu nostro, ut patet.

Verùm attamen est, quòd si Religiosus Apostata, aut fugitivus, ab aliquò capiatur, revocandus ad Monasterium, aut ipsemet pœnitentiã ductus redeat, tunc Religio tenetur de expensis, & alimentis, cùm in priori casu alter ex tunc utiliter gerat negotium Religionis, faciens id, quòd ipsa tenebatur efficere: posteriori verò ipse Religiosus Apostata aut fugitivus prævenit obligationem Religionis, quæ tenebatur eum revocare. Ita Sanchez addens potiori jure Religionem teneri ad alimenta, ac expensas Monachi fugitivi licitè fugientis, & ex justa causa, v. g. ad se præsentandum Superiori, siquidem Monasterium tenetur dare Monacho expensas necessarias ad litem & justa cap. *Ex parte de accusat.* debetur alimenta Monacho accusanti Abbatè de quo vide *Sylv. verb. Apostata q. 10.*

Quæres XVII. An Religiosus fugiens ad
Præ-

Prælatum Superiorem, eò quòd certò illi cõ-
 stet se gravari iniuste nimis à Prælato immedi-
 ato, vel quòd velit illum gravare notabiliter,
 sit Apostata? Respondeo negativè. Quia non
 deserit Religionem, cùm potius pergat ad su-
 um Prælatum superiorem imò licitè id facere
 potest, cùm jure naturali defensionis utatur.
 Nec Concilio *Tridentino* contradicit, quia hoc
 solum loquitur in casu, quò Religiosi non in-
 iuste nimis gravantur à prælatis suis.

Qui autem fugiunt ad Superiorem Præla-
 tum, vel sinè fundamentò, vel non nimis, sed
 tantum levitè ab inferiori Prælato gravati,
 vel si graviter gravati, ad faciendum quærènt
 contra ipsum, cùm tamèn commodè eam fa-
 cere possent vel per literas, vel alio tempore,
 licet nõ sint veri Apostatæ propter dicta,
 contraveniunt tamèn Decreto Concilij *Tri-*
dentini relatos; & velut vagi & profugi puniri
 debent iuxta statuta suarum Religionum.

Quæres XVIII. An Episcopus regularis re-
 nuntians Episcopatu, vel depositus, si non
 revertatur ad Religionem, sit Apostata? Re-
 spondeo affirmativè. Nam non est exemptus
 à Religione ratione Episcopatus, sed ratione
 vinculi matrimonialis, quòd contraxit cùm sua
 Ecclesia à quò vinculo cùm iam sit liberatus,
 tenetur ad propriam Religionem redire.

Quæres XIX. Cui acquirat Religiosus Apo-
 stata vel fugitivus? Respondeo. Acquirit suæ
 Religioni. Tum quia ita definitur in *cap. Abbas*

18. q. 2. Tūm quia isti sunt veri Religiosi, ac per consequens debent Monasterio acquirere, si autem moritur in Apostasia, vel fuga, bona, quæ illi supersunt, pertinent ad Camerā Apostolicam propter Constitutionem Gregorij XIII. quæ incipit *Officij nostri*.

Quæres XX. An suscipiens Ordines in Apostasia sit irregularis? Respondeo: est. Quia cūm Apostata sit ipso facto excommunicatus ut latè probat *Casarubius in Compendio privileg. Mendic. verbo Apostata ab Ordine & Sanchez lib. 6. in Decal. c. 8. n. 20.* Necessè est, quòd dicamus, Ordines, recipientem esse irregularem, cūm excommunicatus Ordines recipiens sit irregularis *cap. cūm illorum de sentent. excom. parag. si autem hos sunt etiam infames ex cap. Alieni 2. q. 7. & cap. infames 6. q. 1.* Patetquè ex iis, quæ attulimus supra, dūm eiectos esse infames dicemus. Exercentes etiam Ordines sacros, fiunt irregulares, tales enim sunt, qui exercent Ordines Sacros cūm aliqua censura. Nequè decet statim super his cūm illis dispensari, estò redeant ad Religionem, nè qui hodie in circo saltat, manè in Altari ministret, ut loquitur ius Canonicum.

Quæres XXI. Quid sentiendum de cooperatoribus ad fugam, vel apostasiam? Respondeo. Hi non solum peccant graviter, eò quòd cooperantur ad rem intrinsecè malam & sacrilegā, sed etiam tenentur restituere ea lucra temporalia, quæ religio amisit propter fugam

gam talis Religiosi. Ratio est, quia tunc fit grave nocumentum Religioni contra eius voluntatem, ergo peccatur contra iustitiam, ac per consequens est obligatio restituendi damnū. Non tamē tenentur Religionē ingredi pro illis, quos apostatare faciunt; aut alios quærere, qui pro illis Religionem ingrediantur, Ingressus namquē Religionis voluntarius esse debet.

Quæres XXII. Quid dicendum de detinētibz in suis domibus Fratres Apostates, occultantibus, ipsisque favore impendentibus? Respondeo. Eos esse ipso facto excommunicatos, propter multa Privilegia Religionibus concessa, de quibus *Casarubius in Compend. Privileg. Verbo Apostata ab Ordine*. Episcopi tamē retinentes Apostatas, non possunt à Prælati Ordinis excommunicari, de quo vide Concilium Tridentinum, sess. 24. cap. 5.

Quæres XXIII. An Apostata sit ipso jure & facto excommunicatus, si habitum retineat? Respondeo affirmativè. Nam in *cap. ut periculosa*, ideò fertur excommunicatio in eos qui temere suæ Religionis habitum dimittunt, ut periculosa Religiosis evagandi subtrahatur occasio, ergo sive habitu indutus, sive eo exutus Religiosus si à Religione defecerit, ut libere evagetur in excommunicationem incurret ut benè *Azor*. Nam tam periculosa est vagatio cum habitu, quam sine illo, imò magis periculosa & scandalosa, quia cum habitu no

cet sibi & Religioni, eam suis malis actibus in
 famando, sinè illo autem non nocet nisi sibi
 ipsi, cum non cognoscatur ab omnibus.

Quæres XXIV. Apostatæ & fugitivi an pos-
 sint ubiquè etiam extra territorium apprehen-
 di à Superiore suo, incarcerari, & duci ad
 Monasterium? Respondeo posse. Qui enim
 debent alijs perpetuam obedientiam, possunt
 de manibus quorumcunquè capi. Et ita statu-
 itur in *cap. final. de Regular. ijs* verbis. *Si verò*
huiusmodi fugitivos inobedientes invenerint, eos ex-
communicent, & tamdiu faciant ab Ecclesiarum Præ-
latis excommunicatos publicè nuntiari, donec ad man-
datum ipsorum humiliter revertantur. Quæ omnia
 innovantur in Decreto.

Quæres XXV. An Religiosus in pœnam a-
 licuius delicti à suo Superiore detentus in
 carcere, possit licitè ex illo fugere? Respon-
 deo non posse. Tum quia tenetur obedire
 Prælato quoad pœnas iuste inflictas. Tum quia
 non potest se abstrahere à iugo & obedien-
 tia suorum Superiorum. Prædicta intellige e-
 tiam de carcere perpetuo, cum ad illum ple-
 riquè Religiosi, se obligaverint ex vi profes-
 sionis, quando crimen proportionatum per-
 petraverint.

Quæres XXVI. An possit Religiosus vive-
 re extra Monasterium retento habitu? Re-
 spondeo. Posse cum facultate, quia nec hoc
 est intrinsecè malum, nec derogat votis pro-
 fessionis, cum etiam ibi possit observari, O-
 be-

bedientia, Paupertas, & Castitas. Hoc de jure communi accipiendum est, nam jure novo Clementis VIII. in Decreto sequenti afferendo, sic habetur. *Degentes extra Conventus claustra, ad ea quamprimum revocentur, nec de cetero, nisi ex gravissima causa à Sede Apostolica probanda huiusmodi facultates concedi possint.* Ubi nota pro servitio Principum sæcularium, sacram Congregatione non velle hoc admittere, undè Anno 1644 jussit, ut existentes extra claustra hoc titulo ad ea revocarentur.

Quæres XXVII. Religiosus extra claustra delinquens quomodo puniendus sit? Respondet deo, præscribitur modus in *Trident. sess. 25. cap. 14.* scilicet *Regularis non subditus Episcopo, qui intra claustra Monasterij degit, & extra ea ita notorie delinquerit, ut populo scandalo sit, Episcopo instante à suo Superiore infra tempus ab Episcopo præfigendum severe puniatur. & delinquens, ab Episcopo puniri possit.* Circa quòd advertet, ut Episcopus teneatur instare apud Prælatum ut puniat Religiosum, debere delictum huius esse notorium & scandalosum populo, sic enim habet *Contumelium*, nec sufficit, quòd tale delictum sit notum alicui, vel aliquibus paucis.

Quæres XXVIII. An sit Apostata Religiosus reclamans contra propriam Professionem cum tamen sciat illam esse validam? Respondet deo. Esse. Utpotè qui à propria Religione recedit, animo amplius non redeundi ad illam, & quidem sine licentia proprii Prælati, cum

licentia ab eò obtenta fuerit extorta dolose
& fraudulentur, ideoquè perindè se habet,
ac si non esse obtenta.

Quæres XXIX. An Religiosus transiens
absquè legitima facultate Superioris ad ali-
am Religionem, sivè arctiorem, sivè laxiorem,
sivè æqualem sit Apostata? Respondeo nega-
tivè. Quia Apostasia, teste *Suarez. Tomo 4. de
Relig. Tract. 8. lib. 8. c. 10. n. 10.* secundùm
communem Doctorum sententiã est propriè
retrocesso à statu Religioso, in nostro autem
casu non retroceditur à statu Religioso sim-
pliciter, sed solum à tali statu Religioso, er-
go &c, sic tamen transeuntes, non unam pœ-
nam incurrunt, de quò vide *Tridentinum sess.
14. cap. 11. de Reformatione* & *Peyrinis de Relig.
subd. q. 1. c. 24. Lexanam Tomo 1. c. 22. n. 24.*

DECRETA

CLEMENTIS VIII.

DE

REFORMATIONE

REGULARIUM

*Sub pena privationis omnium Officiorum, vocisq; acti-
væ & passivæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa impo-
sterum obtinenda, bis in anno legenda, diebus
à Superiore designandis.*

Nullus omninò prætextu cuiuscunquè pri-
vi-

vilegij vel superioritatis, etiam Generalatûs, à servitio Chori censeatur immunis, nisi pro tempore, quò quis in proprij Officij munere actu fuerit occupatus: cùm Lectoribus autè & Prædicatoribus, Superiores ijs tantùm diebus, quibus eos Legere, aut prædicare contigerit, dispensare possint. Idem quoquè præstare valeant cùm agrotis, & studiorum causa legitimè impeditis. In eos verò qui negligentes, aut inobedientes fuerint, salutari poenitentia Superiores animadvertant, ad præscriptum Regulæ & Constitutionum, alimentum etiam si opus fuerit subtractione.

Lectio Sacræ scripturæ, vel casuûm conscientie bis in hebdomada, præscriptis diebus, in singulis Conventibus habeatur, ad quã Fratres omnes conveniant, eaque absoluta, mutua collatione circa explicatam doctrinã sese utiliter exercent.

Quò Tridentini Concilij, Decreta de paupertatis voto custodiendo fidelius observentur, præcipitur, ut nullus ex Fratribus, etiam si Superior sit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniam, proventus, census, eleemosinas, sive ex concionibus, sive ex lectionibus; aut pro Missis, tam in propria Ecclesia, quam ubicunque celebrandis, aliove ipsorum justo labore & causa, & quocunque nomine acquisita, etiam si subsidia consanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tanquam propria, aut etiã nomine Con-

ventus possidere possit, sed ea omnia statim Superiori tradantur, & Conventui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecunijs ac proventibus confundantur, quò communis inde victus & vestitus omnibus suppeditari possit. Nequè Superioribus, quicumquè illi sint, ullo pacto liceat eisdem Fratribus, aut eorum alicui, bona stabilia, etiam ad usumfructum, vel usum, administrationem, aut commendam etiam depositi, aut custodiæ nomine concedere. Eorù verò quæ ad necessitatem concessa erunt, nullus quidem quam possideat ut proprium, nequè ut proprio utatur. Qui in præmissorum aliquò deliquerit, pœnas nedum a Concilio Trident. præscriptas, sed alias quoquè multò graviores Superiorum arbitrio imponendas incurrat.

Nulla quorumcunquè Superiorum dispensatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia, vel mobilia Fratres excusare possit, quò minus culpæ, & pœnæ ab eisdem Concilij Decretis impositæ & ipso facto incurrendæ obnoxij sint, etiamsi Superiores affererent huiusmodi dispensationes, aut licentias concedere posse, quibus in ea re fidem minime adhiberi volumus.

Fratrum vestitus, & suppellex cellarum, ex communi pecunia comparetur, & omnino uniformis sit Fratrum, & quorumcunquè Superiorum, statuiquè paupertatis, quam professi sunt, conveniat; ita ut nihil superflui admit-

atur: nihil etiam, quod sit necessarium, alicui denegetur.

Quæcunquè Fratrum vestes, siuè laneæ, siuè lineæ omnisquè alia suppellex in aliquem commodum Conuentûs locum deferantur, ibiquè ab uno, vel duobus Fratribus huic muneri deputatis diligenter custodiantur, ut inde Superioris arbitrio, prout unicuiquè opus fuerit, subministrari opportunè possint.

Omnes etiam Superiores, quicunq; illi sint, eodem panè, eodem vino, eodemquè obsonio, siuè eadem (ut aiunt) pitantia, in communi mensa prima vel secunda, nisi infirmitatis causa impediti fuerint, vescantur, nequè singulare aliquid, quò privatim quisquè in cibum utatur, ullo modò afferri possit, si quis in ea re peccaverit, nihil ea die alimentû percipiat, nisi panem, & aquam.

Superiores omnes, etiam Generalis, qui redditus, aut præstationes peculiare ratione officiorum habet, eorum accepta, & expensa in libro distincto fideliter, & diligenter adnotari curent, nequè in alios usus, quam ratione Officij sui necessarios, quidquam expendant. Cû verò contigerit ipsos in aliquò Conuentu commorari, eam pecuniæ quantitatem in commune conferant, ex qua sibi & ijs, qui secum erunt victus ad præscriptam Regulæ, & constitutionum suppeditetur.

Nullus ex Superioribus locorum, administrationem bonorum, aut aliarum rerum di-

spensationemquè pecuniarum & redituū sui
 Conventūs, per se ipsum habere, sivè exer-
 cere possit; sed universum id onus tribus Fra-
 tribus ejusdem Conventūs à Generali ita de-
 mandatur, ut unus rerum & bonorum, redi-
 tuūquè colligendorum, ac exigendorum cu-
 ram habeat; alter tanquam Depositarius, pe-
 cunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta
 fideliter asservet: alius de pecunijs, Priori, &
Fratribus, ac Conventui universo de neces-
 sarijs, mandante tamèn ipso Priore, non se-
 cundum proprium affectum, sed juxta chari-
tatis regulam, veluti bonus Dispensator pro-
 videat, officiorum huiusmodi confusione pe-
 nitus interdicta.

Cæterum hi tres, tam impensi quam acce-
 pti singulis mensibus Superiori loci, adhibitis
 etiam duobus vel tribus Fratibus ejusdè Co-
 ventūs probatoribus, rerumquè usu peritis,
 rationè reddent: Deindè ipsimet rursus, præ-
 sentibus Priore, & peritis prædictis Genera-
 li, cum advenerit: deniquè ipse Generalis, in
 quolibet proximo Capitulo saltem coram tri-
 bus iudicibus ab ipso Capitulo ad hoc con-
 stitutis illorum omnium, universamq; suæ ad-
 ministrationis tam publicæ, quam privatæ ra-
 tionem reddere, teneatur: cuius etiam exem-
 pli authenticum ex actis Capituli describatur
 ad hoc, ut ad omne mandatum nostrum, vel
 Sedis Apostolicæ Romam transmitti possit.

In quocunquè Conventu, Fratrum is tantū
 de-

deinceps constituatur, & impofterum retineatur numerus, qui ex redditibus illius proprijs, vel ex communibus confvetis, vel etiam fingulorum eleemosynis, alijsque quibuscunque obvenientibus in commune (ut præfertur conferendis) commodè poffit fultentari; redditus verò & fupradicta omnia in communi loco, ac tuto diligenter afferuentur.

Superioribus autem, nè Concilij Tridentini, aut hæc noftra Decreta declarare, interpretari, aut relaxare ullo modo poffint, omnino interdiciamus, & prohibemus, decernentes irritum &c. Si quis autem contra præfumpferit attentare, is eò ipfo, omni gradu, officioque privatus, & ad ea obtinenda perpetuo inhabilis exiftat.

Nullus, nifi actu legat, vel prædicet, aliquo fui gradus privilegio gaudeat.

Si alicui ex neceffaria caufa, Generalis iudicio probanda, focius ex eodem ordine, qui illi miniftret concedendus erit, is nifi vigefimum quintum agat annum, & qui communi fervitio fit deputatus non concedatur, & fi commode fieri potefit fit Laicus converfus.

Ut omnis fcandalorum, & vagationis occafio tollatur. Conventus claufura perpetuo, ac diligenter fervetur, ac propterea à Superiore janitor conftituatur, qui diligentia, ac morum integritate maxime commendetur, is januæ cuftodiendæ femper affiftat, eamque nemini Fratrum aperiat, nifi focium, & exeundi licentiam obtinuerit.

Nul-

Nullus à Conventu egredi audeat, nisi ex causa, & cùm Socio, licentiaquè singulis vicibus impetrata, ac benedictione accepta à Superiore qui non aliter eam concedat, nisi causâ probatâ, sociumquè exituro adjungat: non petentis rogatu: sed arbitrio suo, nequè eundem sapius. Licentiæ verò generales exundi, nulli omnino concedantur.

Contravenientes autem pœna gravi etiam carceris ad Superioris arbitrium plectantur, eandem etiam janitor subeat, si sciens exundi facultatem fecerit.

Cùm autem quis in Conventum revertitur, Superiorem iterum adibit benedictionem recepturus, qui à Socio itineris ratione, & quid rei actum sit diligenter requirat.

Nullos Frarres Romam venire Superiores permittant, nisi priùs à Generali vel Protectore dumtaxat licentiam in scriptis impetraverint.

Si quis autem sinè huiusmodi facultate Romam venire præsumpserit, voce activa, & passiva biennio privatus existat, subiturus etiam alias arbitrato Superiorum infligendas pœnas, Quæ item omnia adversus eos, qui supradictos admiserint & receperint, sinè ulla exceptione locum habeant.

Habeat Superior clavem ita fabrefactam, ut cùm sibi videbitur, cellas omnes referare possit, & propterea nullus cellam, etiam noctu ita claudat, quin semper à Superiore possit aperiri.

In medio dormitorij totam noctem lampas colluceat.

Nullus etiam Superior cellas sive in clau- stro, sive alibi seperatas à communi dormito- rio habeat, sed unusquisque unica cella, ea- dem cum cæteris aliorum fratrum coniuncta, nudis omnino perietibus, ac lecto, & mensa humilibus, uniformique supellectili (ut præ- fertur) quemadmodum Religiosos decet con- tentus sit: possit tamèn Generalis alicui ex Su- perioribus Conventuum. si eorum muneris, & Officij necessitatem id exigere cognove- rit; altetam etiam cellam concedere.

Cellæ, sive ædiculæ, quæ extra dormitori- um separatim sunt, ad officinas, aut alias ad communem usum & commoditatem Conven- tûs redigantur.

Sigillatim suo quisque lecto cubet, neque ullibi duo eodem lecto dormire possint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt.

In privatis cellis nulli camini permittantur sed omnes obstruantur statim cardinibus eti- am è parietibus convulsis, ut res illa non ad- tempus facta, sed ad perpetuò duratura vi- deatur, cellis tamèn Generalis, aut alterius Superioris, ac Prædicatoris exceptis.

Conventus fenestræ omnes, quæ in vias pu- blicas, aut in vicinas laicorum, ædes prospici- unt, muro, ita obstruantur, ut omnino is pro- spectus impediatur.

Valetudinariû in singulis Conventibus cer-

to, ac salubriori loco constituantur quòd pro
 loci situ, ac Fratrum numero, quoad fieri po-
 terit, commodissimum esse possit, in quò Fra-
 tres omnes, cum ægrotabunt curentur, nec
 indè nisi recuperata sanitate abire permittan-
 tur, Qui verò infirmorù curæ præpositi sunt,
 omni sedulitate, ac charitate operam suam
 præstabunt, ac curabunt, ne quid ægrotis o-
 mninò desit quod ad sanitatem recuperandã
 pertineat.

Ineatur ratio, qua sublatis licentijs, aut fa-
 cultatibus hætenus quibuscunquè concessis,
 degentes extra Cõventùs claustra ad ea quã
 primùm revocentur, nec de cætero, nisi ex
 gravissima causa à Sede Apostolica proban-
 da, huiusmodi facultates concedi possint.

Nulli impostèrum ad habitum, aut profes-
 sionem admittantur, nisi in Conventibus per
 Sedem Apostolicam in qualibet Provincia de-
 putandis.

Curent Superiores, ut Constitutio interdi-
 cens largitiones munerù, & præscribens ho-
 spitalitatis formã ab omnibus in quolibet Cõ-
 ventu inviolabiliter observetur.

Ambito Ut omnis officiorum ambitùs occasio præ-
 & cludatur, caveant omnes à directa, vel indi-
Vocum recta vocum, seu suffragiorum procuratione,
procu tam pro se ipsis, quam pro alijs, tum in Ca-
ratio pitulis locorù, tum in cæteris, præsertim Ge-
 neralibus Capitulis aut Congregationibus, se-
 u alibi. Quicumquè secus fecerit, præter ali-

as pœnas, & censuras hæctenus contra huius
 modi ambientes inflictas, quas in suo robore
 permanere volumus, in pœnam privationis of-
 ficiorum, quæ obtinent, eò ipso incidant, &
 ad futura quæcunque pariter inhabiles habe-
 antur, super quò cum eis dispensari à nemine^{boni}
possit, nisi à nobis, vel successoribus nostris,^{hic}
 & pro qualitate culparum, gravius etiam ple-^{reque}
 ctantur. Porro supradictas omnes pœnas ad ^{vata}
 complices; ac simpliciter scientes, & non re-^{abjcto}
 velantes extendimus.

In Superiorum, & Officialium omnium E-
 lectionibus forma præscripta à Sacro Conc.
 Trid. & Ordinis constitutionibus inviolabiter
 servetur, jurentque Electores secundum ve-
 ritatem cuiusque conscientie, probiores ac
 magis idoneos se electuros, ac propterea pri-
 usquam ad Electionem deveniatur, imprimis,
 & ante omnia prælegantur constitutiones de
 qualitate, & requisitis eligendorum. Ad offi-
 cia, gradus, & prælaturas illi præcipue eligan-
 tur, qui possint, & consveverint regulas Or-
 dinis & Constitutiones observare, præsertim
 quæ pertinent ad servitium chori, ac vestitû,
 victum communem.

* Eligantur in Capitulo Generali vel Provin-
 ciali aliquot graves, & periti ex Fratibus cu-
 iuslibet Provinciæ, saltem tres, qui admitten-
 dos ad prædicationem verbi DEI, vel ad au-
 diendas confessiones etiam ipsorum Fratrum
 ac Lectores publicos diligenter simul exami-

nent

* *Examinatores Lectorum, Cooperatorum
 et Confessionum Riform.*

nent, priusquam probentur & ad huiusmodi ministeria admittantur. Horum etiam curæ sit examinare, tam quoad doctrinam, quam quoad mores promovendos ad quoscunque Ordines, in quò servetur Decretum Congregationis Interpretum Sacri Concilij Tridentini, hac de causa nuper editum & promulgatû

Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, ut memores sint rationis, quam in novissimo die reddituri sunt pro grege sibi commisso, ac propterea omni studio invigilent, ut quæ in eorundem Ordinum Regulis, & Constitutionibus de oratione mentali, silentio, jejunijs, Capitulo culparum, alijsq; spiritualibus exercitijs prudenter, ac piè sancita sunt, ea omnia, & singula ad unguem observentur, intelligantque super his veluti fundamentis omnium Religionum ædificia construenda, & amplianda esse, quæ ut faciliore exitum fortiantur, & fructus uberiores in animis Fratrum producant, valde opportunum erit, si in quolibet Conventu singulis hebdomadis habeatur sermo de religiosa disciplina, regularique observantia.

Quò verò omnia ordinatè peragantur, appendatur tabella in loco conspicuo uniuscuiusque Conventus, in qua distinctè adnotetur, quid singulis horis cuiusque diei quilibet Frater præstare debeat, ut certo quoque signo præmonitus, majore animi præparatione suo muneri satisfacere possit. Quæ Ordinis consti-

stitutiones, his Decretis non adversantur, in-
violatè custodiendæ erunt.

Quibus horum Decretorum capitibus cer-
ta pœna præscripta non est, arbitrio Gene-
ralis, vel alterius immediati Superioris infli-
gatur. Ut autè hæc Decreta (donec alia quæ
pleniorè reformationem facient, edantur)
ab omnibus observari possint, districtè præci-
pimus Generalibus, ac omnibus alijs quibus-
cunquè Superioribus, ad quos hoc spectat, ut
curent, ac efficiant, ea omnia inter alias eo-
rundem Ordinū constitutiones perpetuo va-
lidas redigi, interdicta omnino eorum sin-
gulis facultate illas declarandi & adversus e-
as unquam dispensandi. Alioquin sciant se in
pœnam, Generalatûs, & officiorum privati-
onis, ac inhabilitatis perpetuæ ad alia quoq;
munera ipso facto, & sinè ulla exceptione re-
spectivè incidisse.

Nè verò prætextu dilatæ publicationis e-
orum observatio, quoquomodò differri pos-
sit, aut impediri, volumus, ut post illorum pu-
blicationem in Conventu, vel Monasterio cu-
iuslibet Ordinis de Urbe factam, Generalè,
aliosquè Ordinum Superiores, cæterosq; Fra-
tres præsentès circa montes, unius mensis, ul-
tra montes, trium mensium spatio inarctent
ac si eorum singulis personaliter intimata fu-
issent.

Insuper mandamus, quòd Generales in sin-
gulis Conventibus citra montes, unius mensis,
ul-

ultra verò montes, trium mensium cursu, Decreta supradicta publicari faciant, sub pœna privationis Generalatûs, alijsquè arbitrio nostro imponendis. Datum Romæ apud Sanctû Petrum die 25. Mensis Iunij. 1599.

Decretum illud, quò Fratres Romam petere cùm Generalis & Protectoris licentia duntaxat permissum est, Sanctitas Sua extendi ad Provinciatem decrevit, ita ut Provincialis ipse ex causa communi totius Provinciæ duntaxat facultatem huiusmodi facere valeat, declaravitquè pœnam privationis vocis activæ, & passivæ contrafacientibus inflictam, Sanctitati Sux reservatam esse, interdicta omninò eorum Superioribus singulis, etiam Generali, ac Protectori facultate illam moderandi, ac relaxandi, Datû Romæ die 20. Martij, Anno 1601.

DUBITATIONES

AD HOC DECRETUM.

Decretum hoc media illa, rationesquè vivendi præscribit, quibus verum disciplinæ Regularis, Religiosæquè perfectionis tramitem assequamur. Multa ibi dilucida sunt, & idè specialibus quæstionibus non pertractanda. Cætera hic resolvere studebimus.

Primò igitur statuit: nè Religiosi, non urgentibus causis in Decreto enumeratis, super alios extolli cupientes, immunitates, exempti-

xemptiones, privilegia, in Religionibus quaerant. Et verò hæc observantiæ Regulari obstant, magnaquè ex partè illam evertunt. Audiatur D. Bonaventura qui in pharetra sua sic inquit: *Si peculiaritas à Monachis habeatur, nec concordia, nec charitas in Congregatione eadem poterit permanere. Rationem sic subjungit: Quia qui post te ad Ordinem veniunt, non attendunt quid ante eos laboraveris, sed solùm accipiunt, quale ijs exemplum præferas in præsentis, in laboribus, vigilijs, cibis, in alijs observantijs Ordinis, in quibus vellent sibi seniores suos præire: alioquin aut scandalizantur de ipsis, aut imitari eos incipiunt.* Iungatur Bonaventura S. Ignatius, sæculi nostri decus, & Societatis IESU universo in Orbe celeberrimæ Antesignanus, qui ferventi zelo observantiæ regularis vigere suos cupiens, inter cætera quæ illis commendata reliquit, illud non postremum est, ut pœnitens singularitates privilegiaquè in Religione abijciant. Undè ingredientem Societatem interrogari præcipit. *An contentus fuerit eodem atq; alij modo in Collegio agere, nullisq; privilegijs aut prerogativis minimum omnium, qui in eò fuerint, anteire.* Adstipulantur Sancti Patres alij, quos longa serie invenies apud *Lezanam* Tomo I. cap. 12.

Hæc tamèn nolim accipi de ijs qui juxta instituti sui leges, similia privilegia adepti sunt, scio etenim plures, quorum vita exemplaris, modesta & humilis, suadet illorum immunitates non obesse, sed prodesse Religionibus,

illas namquè non ad commoditatem propriam, non ad honorem proprium, sed ad Religionum suarum auctoritatem, suæquè familiæ decorem quærunt; Solùm igitur ij tanguntur, qui nullis omninò meritis, sed nescio quo prætextu ad exemptiones, & immunitates aspirant, qui ut extollantur, promoveri se procurant ad laureas, esto literatura vix aliqua sint præditi, & forrassis de quibus illud emanavit adagiũ. *Maneat ejus argentum apud nos, asinusq; laureatus revertatur in patriam.*

M Quæres I. Illud *actu legere, vel prædicare*, an trahi possit ad casus similes, videlicet, libros edere, casus conscientiaæ resolvere &c. Respondet potest: quia dictio taxata in Decretis, non excludit casus similes vel urgentiores, maximè cùm intentum Pontificis in illo Decreto videatur esse, quòd Magistri & graduati Religionum, exerceantur semper in aliquo literario exercitio, si volunt uti graduũ suorum privilegijs.

Quæres II. An Lectores dicantur *actu legere* tempore vacationum? Respondet *Peyrinis Tomo I. ad secundam Julij II. Constitutionẽ*, quòd sic: & benè. Quia tunc student, ut legant, & nunquam minùs vacant, quã cùm vacant, qui officij debito satisfacere volunt.

Venio jam ad Sanctam & Religiosam Paupertatem, de qua in eodem Decreto copiosè differitur. Circa quam.

Quæres I. An possint Religiosi habere do-
mi-

minium seu proprietarem jurium, aut bonorum spiritualiū? Respondeo posse. Quia per votum paupertatis non renuntiant bonis, aut juribus spiritualibus, sed solū bonis temporalibus, *S. Thom. 2. 2. quaest. 186. art. 7. ad 4. Lessius de justit. lib. 2. cap. 4.* Imò etiam quarūdam rerum quæ non sunt pretiò æstimabiles, v.g. paucarum reliquiarū, *Agnus Dei &c.* Quia per votum paupertatis solū abdicarunt à se dominium rerum pecunia, aut pretiò æstimabilem. Ita colligo ex *Sancto Thom.* ubi supra. Hinc si habeant, vel accipiant, jura aliqua Ecclesiastica, v. g. facultatem excommunicandi, absolvendi, dispensandi, &c. sine licentia, non erunt proprietarij propter eandem rationem *Navar comm. 2. de Regul. Sanchez. lib. 7. in Decalog. cap. 19. n. 58.*

Quæres II. An Religiosus dicens aliquid esse suum v. g. *mea vestis, meus liber,* peccet? Respondeo. Si id dicat, intendens, se habere dominium illius rei, vel usum independentem à Superiore, & mentitur, quia dicit falsum, & peccat peccato proprietatis, quòd opponitur Paupertati. Si autem velit solū dicere illam rem esse suam quoad usum dependentem à voluntate Prælati, nullo modò peccat, nequè contra veritatem, nequè contra paupertatem, ob rationem oppositam.

Quæres III. An peccet Religiosus peccato proprietatis tenens, retinens aut possidens quamcunquè rem sine licentia sui Superioris,

ris, etiamsi talis res sit ex illis, quæ usu consumuntur? Respondeo affirmativè. Ratio est quia per votū paupertatis adstringitur ad nō exercendum aliquem actum proprietatis, est autem præcipuus actus proprietatis tenere, possidere, aut retinere aliquid sine licentiâ Superioris.

Quæres IV. An in Monasterijs, in quibus vel ob nimiam paupertatem, vel ob malitiam & negligentiam Superiorum, non potest observari vita communis, dando singulis Religiosis ea, quæ sunt simpliciter ipsis necessaria secundum decentiam statûs, vel defacto non dantur, possit permitti Religiosis aliquod peculium, &c. in ordine tantum ad usus simpliciter necessarios, & amovibiliter à voluntate Superiorum? Respondeo posse. Nam eatenus *Concil Trident.* & summi Pontifices prohibuerunt Religiosis peculium, &c. quatenus vel supponebant concedi Religiosis omnia necessaria, vel præcipiebant Superioribus, ut ita facerent, ut constat ex mente; & verbis ipsorum Decretorum, ergo in casu proposito cessat hæc lex. Nec enim præcepta Ecclesiastica obligant cū morali impossibilitate, qualis in allato casu esse censetur. Deinde Superiores tenentur concedere Religiosis, ea quæ necessaria sunt ad vitam & decentiâ statûs: Si ergo hoc fieri non possit, nec Religiosus aliter possit necessitati suæ succurrere, nisi mediante aliquo peculio, &c. poterit id ipsi

ipsi permitti. Hac occasione.

Quæres V. An & quomodo teneatur Religio suppeditare suis Religiosis necessaria ad victum, vestitum, habitum, medicinas? Respondeo. Teneri, & quidem potius large ac abundanter, quam parcè & diminutè, stante quòd juxta effatum *S. Bernardi* relatum à *Perez* in *Reg. S. Benedicti* cap. 32. n. 7. *Ubi non est abundantia, non est observantia* & ut habetur in *Psalmo* 58. *si non fuerint saturati & murmurabunt.* Teneri inquam, & non solum ex charitate, aut fidelitate, sed ex justitia, ut in terminis docet *Peyrinis de Rel. Præl. q. 1. c. 5. n. 59.* Probatum autem responsio: *Tum quia, qui in sacrario operantur quæ ut sacrario sunt, edunt. & qui Altari deserviunt, cum Altari participant.* Cum ergo Religiosi, in sacrario operentur, & Altari deserviant, constat eis deberi alimenta necessaria ipsorum statui ac conditioni proportionata. Tum quia in Professione Religiosa initur reciprocus contractus, inter Religiosum profitemem, & Religionem admittentem ejus professionem, quo ille se obligat ad inserviendum Religioni, sequè ei per omnia subijcit in perpetuum Religio. verò se obligat ad illum alendum, tegendum, tractandum, &c. at omnis contractus est ultrò, citròquè obligatorius, ergo &c. Tum quia bona Monasteriorum dantur à Fidelibus in sustentationem Religiosorum, qui in ijs degunt, adedq; isti jus habent ad illa, & Monasterium obligatur ea illis distri-

buere juxta propria statuta & communē Ordinis consuetudinem.

Ex quò benè infert *Navar. lib. 3. de restit. cap. 1. n. 201.* quòd si Religiosus verè indigeat re aliqua ex deputatis ad usum communem, & suam superiori proponat indigentiam, iste verò ei nolit providere, potest ille eam rem occultè accipere. Ratio est, quòd ea deputantur ad usum communem & cùm superior non sit Dominus, sed dispensator, injustè denegat, idèdquè ipsi possunt uti jure suo, præsertim attenda doctrina *Suarez Tomo 3. de Relig. lib. 6. cap. 9.* Quòd perindè est habere Prælatum abutentem potestate sua, ac illum non habere, undè fit, ut sicut absente Prælato posset Religiosus subditus consulere propriæ necessitati ex bonis communibus Monasterij, sic etià possit eò præsentè. Nec id est exercere actum dominij, sed solùm sibi assumere usum rei necessariæ, qui voto paupertatis non repugnat. Cavendum tamèn summè in tali casu est, nè quidquã sumatur ultra præcisam necessitatem.

Quæres VI. An Prælatus Regularis ad sublevandas Monasterij sui necessitates, possit, & debeat facere aliqua debita, si ipsum Monasterium non habeat sufficientes redditus, aut eleemosynas? Respondeo. Licet Superiori plurimùm cavendum sit, nè suum Monasterium gravet ære alieno, ob multa incommoda, quæ hinc sequuntur, expedit tamèn interdù

gravare Monasterium debitis aliquibus, quàm
 minùs sufficienter providendo necessitatibus
 subditorum, ijs præbere ansam detrahendi de
 Superioribus, conquerendi de Officialibus
 Monasterij, inducendi proprietatem, sicquè
 disciplinam regularem evertendi, ut proinde
 teste *Pellixario Tract. 3. cap. 6. n. 18.* cuidam
 Superiori locali, glorianti se in suo gubernio
 nullum debitum contraxisse, imò ex redditibus
 Monasterij ipsi superfuisset, prudentissimè re-
 sponderit sapientissimus Generalis illius Or-
 dinis. *Quam ego malle, ut potius gravasses Mona-*
sterium ære alieno, quam quòd tuis subditis ansam præ-
buisset tot & tantarum querimoniarum. Sic ille, &
 non miùs prudenter, quam piè, cùm certa
 constet experientia, nihil magis conducere
 ad promovendam regularem observantiam,
 quam subditis necessaria abundanter ministra-
 re, ut fatetur *Peyrinis sup: citatus.* Quanquã,
 ut rectè idem advertit, in casu quo redditus a-
 ut eleemosynæ non sufficiant ad debitam Mo-
 nasterij sustentationè, magis conduceret mi-
 nuere Familiam, sic enim non graveretur mo-
 nasterium ære alieno & alioquin possent mi-
 nistrari necessaria Religiosis ibi degentibus.

Quæres VII. An in Monasterijs, ubi à Su-
 perioribus assignantur Depositarij ad hoc,
 quòd apud illos deponant Religiosi suas pe-
 cunias, si id non faciant, sed apud se retine-
 ant, peccent peccato proprietatis? Respon-
 deo. Peccant, quia possident illas contra vo-

luntatem sui Superioris, & contra Decreta summorum Pontificum: quæ omnia constant, ex Decreto Sacræ Congregationis *Apostolicæ Visitationis* jussu *Urbani Papa VIII.* pro *Franciscanis Conventualibus Monasterij Sanctorum Apostolorum Romæ* 13. Julij 1627.

Quæres VIII. An possit Superior Monacho concedere aliquam rem, quæcunque illa sit ad usum irrevocabilem? Respondeo nõ posse. Quia hoc est esse directè proprietarium, cum de essentia paupertatis sit, nihil habere, nisi dependenter à voluntate Superioris.

Quæres IX. An peccet Religiosus contra votù paupertatis, si Superiori volenti ea quæ illi concessa sunt, auferre, aut si non sit paratus ad eius nutum se illis abdicare? Respondeo peccare. Quia tunc est manifesta proprietetas, cum velit aliquid tenere, aut possidere contra voluntatem Superioris sui.

Quæres X. An Religiosus, qui ex eò, quòd alteri concessum ad usum est, clam sibi aliquid assumit, v. g. librum, vestem, &c. peccet peccato proprietatis? Respondeo, peccat: Quia sine consensu Superioris assumit sibi aliquid, alteri destinatum. Si tamèn constaret aliquem Religiosum habere aliquid superfluum, & contra voluntatem sui Superioris, & alius indigeret tali re, nec aliter subvenire posset suæ necessitati, si illum ab illo acciperet non peccaret contra paupertatè.

Ratio est, quia in tali casu debet præsumi voluntas Superioris, quòd talis res superflua uni, applicetur alteri indigenti. Attendendū tamèn est, nè indè sequantur scandala, suspiciones, querelæ, quæ evenire solent.

Quæres XI. An Religiosus, acceptans donationem, aut legatum absq; licentia sui Superioris, peccet? Respondeo. Peccat, quia vel acceptat sibi vel monasterio? si sibi est propriarius, si Monasterio, si ad hoc non habet contentum saltem implicitum, usurpat auctoritatem illius. Ita Sanchez lib. 7. in Decal. c. 31. n. 34. Talis tamèn acceptatio, si est in favorem Monasterij, tenet: quia semper præsumitur voluntas Monasterij & Ecclesiæ in illis, quæ cedunt in ipsius utilitatem.

Quæres XII. An Novitius professionem facturus & sua Religioni relicturus, possit Religionem obligare ad sibi solvendum quotannis 40. v. g. scuta? Supposito quòd facultates relictæ multum excedant dictam pensionem? Respondeo Posse, & Conventum deindè teneri solvere. Cùm enim sit Dominus rerum suarum, potest eas relinquere cuicunq; vult, absolute, vel limitatè. Nec hoc est contra votum paupertatis, aut Concilium, quia semper suppono, quòd hunc redditum retineat & expendat cùm voluntate Superioris, idquè in usus necessarios. Conventus autem acceptans hæreditatem sic gravatam, tenetur solvere: sicut si dictus novitius mandasset Conventui,

ab ipso instituto hæredi, dictam pensionem alicui alij Personæ extra Religionem solvere, & Conventus acceptasset, nonnè teneretur ex debito iustitiæ solvere? sic tenetur solvere Novitio jam professo. Ita *Ledes de statu Relig. in communi c. 4. cont. 3. dub. 14.*

Quæres XIII. An peccet Religiosus contra paupertatis votum, quando rem cum Superioris licentia acceptam, occultat, nè Superior auferat? Respondeo. Peccare, nam sic occultans, vult contra Superioris licentiam rem illam ablaturi, si conscius esset, possidere: quòd directè est esse proprietarium. *Proprium enim est, quidquid celatur Abbati, vel tenetur contra voluntatem Prælati, ut ait Antonin. 3 part. tit. 16. cap. 1.*

Quæres XIV. An Religiosus habens multa, de quibus constat, quòd sint superflua, de Superioris licentia, paratus tamèn omnia in manus Superioris resignare cùm fuerit requisitus, nec de illis disponere absquè Prælati licentia, sit in statu peccati mortalis, contra votum paupertatis? Respondeo. Convenire Doctores, quòd tam Superior concedens, quam subditus retinens, peccent mortaliter. Superior quidem, quia abutitur potestate, peccat peccato infidelitatis, quia obligatur ad curandum pro posse, ut fervetur in Religione æqualitas, vitaquè communis. Subditus autem peccat peccato avaritiæ, plura retinens, quæ sibi & usui suo necessaria sint. Ita *Antonius lo-*

eo sup. cit. *Ledes: ubi sup. &c.* Et utrumq; peccare mortaliter declaravit Sacra Congregatio Cardinalium, ut refert. *Quaranta in sum Bull Verbo casus, declar. 2.* Peccatum tamen hoc non est proprietatis, quia proprium solum est, ut diximus, quod celatur Abbati, & quod retinetur contra voluntatem illius.

Quæres XV. An à solis Professis contrahatur proprietatis vitium? Respondeo. Quod sic, quia votum paupertatis violare non possunt alij, cum nemò violare dicatur id, ad quod se nondum obligavit.

Quæres XVI. Qualis licentia requiratur, ut religiosus possit recipere, & retinere aliquid pro suis usibus absq; vitio proprietatis? Respondeo. Licentiam expressam optimam esse, sufficere tamen tacitam, & præsumptam. Eò quod sit eadem virtus taciti & expressi. *L. Labeo ff. de pactis.* Uidè Authores multos idem docentes apud. *Bordonum variarum Resolut. partè priore q. 4.* Responsio tamen hæc locum non habet, quando in Religione adesset præceptum, ut licentia expresse peteretur, nam tunc non sufficeret tacita quæ locum non habet, quando formaliter exigitur expressa.

Quæres XVII. An taciturnitas Superioris scientis aut videntis Religiosum aliquid recipientem, vel expendentem, nequè contradicentis, æquipolleat licentiæ tacitæ? Respondeo. Utiquè per *reg. 43. Qui tacet, consentire videtur.* Sed consensus excusat à vitio propri-

etatis, ergo & taciturnitas. Confirmatur: quia consentire, & non contradicere, paria sunt, *L. In adoptionibus ff. de adop.* sed tacens non contradicit, ergo consentit. Quæ dicta sint non de taciturnitate permissiva, qualis est illa, quæ superior ex timore, aut verecundia tacet, aut quia loqui non potest, nam in hoc casu Religiosus non excusatur à vitio proprietatis, quia causa permissiva non excusat à peccato; verum de approbativa, qualis est ea, quæ secluso timore potest repugnare, & non repugnat.

Quæres XVIII. An licentia concessa sub uno superiore duret etiam sub alio? Respondeo affirmativè, modò ea licentia non revocetur. Responsionis ratio est, quia gratia simpliciter facta non expirat concedente amoto ab officio, *cap. si super gratia.* Et licet ibi sermo sit de morte, tamen extenditur etiam ad mortem civilem per quacunquè remotionem *Glossa Ver. mortuo, Pralato. cap. un. de Sede vacan. in 6.*

Quæres XIX. An Religiosi ludentes peccent peccato proprietatis? Respondeo. Religiosi ludentes de licentia sui Superioris, si non extet prohibitio Regulæ, vel Constitutionum, in quibus ipse dispensare non potest, non peccat peccato proprietatis, quia rem ludo exponunt dependenter à voluntate Superioris, quæ tamen non præsumitur in ludis illicitis, sed licitis & honestis, ubi parva pecunia infumitur, & moderata ad statum Religio

giosi. Ita Sanchez lib. 7. cap. 16. n. 76.

Quæres XX. An peccet contra votum paupertatis Religiosus, qui sinè licentia recipit nummos ab externis, eosq; expendit in emendis libris v. g. eosquè libros retinet in cubiculo palàm expositos? Respondet Diana Trac. de pauper. Resol. 26. ex Azor. Fabio Corrol. Homob. negativè. Quia libros emptos ita tenere expositos, est consequenter eos voluntati ac potestati Superioris subijcere, quòd est emisse ac possidere tales libros de licentia Superioris, faltem tacita, & præsumpta. Verù probabiliùs dicitur oppositum, ex eò quòd licentia extendi non potest ad omninò incognita, ideoquè cùm in casu proposito Superiorem lateat, an aliqui ex illis libris palam expositis acquisiti sint absquè ejus licentia, ex eò quòd libri ipso inscio empti sint expositi mairifeste, non videtur censerì dare licentiam ad illos detinendos. Præterquam quòd sic Religiosa paupertatis observantia magna ex partè deficeret. Nisi cù Diana velimus dicere, quòd cùm in istò casu, libri empti acquirantur Monasterio, quoad eorum acquisitionem potest præsumi licentia Superioris.

Quæres XXI. An delinquat contra paupertatè Religiosus, qui indigens aliquibus libris, curat eos emi ab aliquo amico, sibiquè tradi ad usum quoad voluerit, manente eorum dominio penes ipsam amicum, idquè ut ijs libere uti possit deferendo de Monasterio in

Mo

Monasterium & ubi amplius ijs non indiguerit, reddere possit, amico tanquam Domino? Respondeo. Non delinquere, si tales libros recipiat cum licentia Superioris, secus si recipiat sine licentia. Ita Sanchez lib. 7. mor. c. 19. n. 49. Patetque, quia in priori casu Religiosus nihil sibi usurpat tanquam proprium, sed solum usum, isque petitur cum licentia, in posteriori autem casu Religiosus absque licentia, sibi usurpat usum librorum, qui est pecunia aestimabilis, adeoque peccat contra paupertatem.

Quæres XXII. An peccet contra paupertatem Religiosus, qui habens libros aut alias res similes ad usum proprium concessas, ijs revera non indiget, neque ijs utitur, & tamen non vult ea commodare alijs Religiosis Monasterij indigentibus, ac petentibus? Respondeo. Peccare, & mortaliter quidem, si materia iudicio prudentis sit gravis, & interveniat iussio Superioris id præcipientis, cum sic usus talium rerum sit proprietarius, & Religiosus in dictarum rerum dispositione se gerat ut Dominus, quod utique est contra paupertatem. Secus dicendum, si non adsit iussio Superioris ob rationem oppositam. Tunc tamen etiam contra charitatem peccaturum puto.

De manuscriptis autem proprijs studijs ac laboribus confectis, quid sentiendum sit, dixi in dubitationibus ad Decretum de largitione munerum q. 5.

Quæ-

Quæres XXIII. An Religiosus factus Episcopus, recuperet jus succedendi Parentibus, & cognatis, nec non administrandi bona dū vixerit? Respondeo affirmativè. Ratio est, quia per professionem non omninò, ac irrecoverabiliter extinguitur jus succedendi, sed consopitur & suspenditur, undè Religiosus translatus ad Episcopatum, recuperat jus succedendi priore professione suspensum, proportionaliter ut *L. 1. parag. Filio qui mortis digestis ad Tertullian.* dicitur jus succedendi non omninò amitti servitute pœnæ, sed suspendi eò statu durante, ideoquè concessa beneficio Principis restitutione, liberari. Ita *Fagund. lib 7. in Decal. c. 6. n. 5. ex Sanchez Azor. Molina &c.* monens Religiosum translatum ad Episcopatum, desinere acquirere Monasterio, & acquirere, suæ Ecclesiæ, à tempore, quò à Papa confirmatur in Episcopum, ex tunc quippe eximitur penitus à jurisdictione Monasterij. Confirmatur responsio ex responsione ad quæst. seq.

Quæres XXIV. An Religiosus creatus Episcopus eò ipso eximatur a voto paupertatis? Respondeo affirmativè. Ita *Pellixarius tract 4. cap. 2. sec. 5. n. 366. Diana p. 3. Tract. 2. Resol 50. ex Soto Vasque Medina, imò & Sanchez. lib 6. mor. c. 6. n. 13.* qui concedit istam opinionem esse probabilem, licet ipse oppositâ sequatur. Ratio responsionis est, quòd *cap. Vn. 18. q. 1. de Religioso Episcopo dicitur. Velut legitimus*

mus haeres paternam hereditatem postea jure vendicandi potestatem habet: signum ergo est Religiosum Episcopum esse verum Dominum, cum vendicare, & sibi acquirere solis veris Dominis competat. L. in rem ff. de rei vendicat.

Quæres XXV. An Religiosus ad brevè tempus substitutus in locū Prælati Monasterij v. g. per 15. dies, possit sibi ipsi conferre facultatem dandi & accipiendi res pretio æstimabiles, pro eò tempore quò erit in eò Monasterio subditus? Respondeo. Possè sibi conferre totam eam facultatem quã possèt nunc dare cuicunque alteri ex suis subditis. Moveor, quòd Superior ut talis non debet esse deterioris conditionis, ac sint ejus subditi, esset autem, si frui non possèt favoribus, & gratijs quas potest conferre subditis.

Quæres XXVI. Quæ requiratur quantitas in pecunia, rebusquè alijs, ad constituendum in Religiosis peccatum proprietatis? Mirum est, quantum variant Authores. Ego Respondeo. Hanc quantitatem, esse id, quòd impenditur congruæ sustentationi hominis plebei uno die, qui cibis ordinarijs, vestitu, & habitatione sufficienti ad bonam sui conservationem absquè luxu & superbia utatur, ut communiter sunt cives quamvis plebei commodè viventes. Probaturs responsio. Nam juxta *Apóst. 1. ad Tim. 6.* Non potest esse homo contentus, nisi habeat, quæ necessaria sunt ad sustentationem congruam: dicit enim. *Habentes*

autem

autem alimenta & quibus tegamur, is contenti sumus, undè rogabat sapiens Deum. Divitias & paupertatem nè dederis mihi, sed tantum victui meo tribue necessaria, qui ergo damnum patitur per negationem sustentationis debitæ uno die homini in mediocritate constituto, habet justam causam, nè sit contentus, adeoque ut irascatur, & dissolvat mutuam benevolentiam adversus eum, qui sic defraudaverit ipsum, si ergo tantum accipitur invito superiore, accipiendum est, peccatumq; proprietatis incurri.

Et licet videatur hæc regula non esse bona respectu locorum opulentorū, quæ ex damno allato non patiuntur tale damnum, nec rationabiliter dissolvunt amicitiam, cū abundant divitijs: hoc tamèn est per accidens, qui a quòd homo sit dives vel pauper, est per accidens ad rationem hominis, in ponderando autem damno spectari debet, quòd per se homini debetur. Sicut enim qui lethaliter vulnerat, gravem pateretur injuriam, ut ut haberet medicamenta, per quæ vel vix sentiret dolorem vulneris, vel statim sanaretur, sic & in casu nostro.

Et certè semper mihi visa est difficilis alia determinatio, ex valore pecuniæ, mercium, &c. Nam vel hic valor accipitur ut est in uno loco, & hoc non valet pro alia regione, ubi non est idem valor, vel accipitur valor, ut est in diversis locis, & hic non est etiã capax

unius determinationis, quod enim apud nos habet tantum valorem, habebit multo majorem apud aliquos, & multo minorem apud alios. Idem dic de determinatione ex valore mercium, quia quod in una Religione aestimatur plurimi, in alia erit vile.

Quoad punctum de non pluribus in Monasterijs alendis, quam ex consuetis redditibus ali possint, & ut alibi statuitur, de non recipiendis Conventibus nisi in eis duodecim Fratres degere valeant, alias Ordinarij visitationi & jurisdictioni subderentur, attinet. Nota id comprehendere etiam eas Religiones, quæ ordinaria Missarum non recipiunt, ut Religio Capucinorum & habere etiam locum extra Italiã. Ita enim respondit Sacra Congregatio Concilij ad 17. & 18. dubium circa ea Decreta de *Celebratione Missarum*.

Nota etiam in eò casu omnimoda jurisdictione, visitatio, & correctio, accipienda est solum quod spectat ad disciplinam Ecclesiasticam, non quoad observantias regulares. Ratio est, quia cum votum religiosorum non sit de obediendo Episcopis sed proprijs Prælati, solum poterunt illis esse subiecti sicut alij Clerici sæculares, ac per consequens non quoad observantias Regulares. Ita *Lezana Tomo I. cap. II. n. 4.*

Nota præterea, ibi non tangi Conventus ante ea Decreta erectos: sed post *erigendos*. Vide Decretum Sacræ Congregationis sub Gregorio

gerio XV. & Urbano VIII. emanatum: sed utinā
 fuisset additum, ut illa Monasteria jam rece-
 pta in quibus dictus numerus non potest su-
 stentari, vel nō est saltē probabilissima spes,
 quod de brevi poterit, dimitterentur. Ete-
 nim ubi parvo nimis habitatur in numero, u-
 bi tres, quatuor degunt, impossibile morali-
 ter est, ut vita regularis, & disciplina obser-
 vetur, cogunturquē ibi Religiosi frequenter
 ita ostiatim mendicare, ut potius cōtinui Cur-
 sores & eleemosynarū quæstores nuncupan-
 di sint, quam Religiosi, & potius videantur i-
 bi stare ad victum sibi quærendum, quam ad
 DEO serviendum. Inde Religiosorū vilipen-
 dium. Inde sibi quisquē quærit peculium, ut
 possit necessitatibus suis subvenire, ut si quan-
 dō contigerit eum ad talia loca inhabitanda
 mitti. Inde unusquisquē facit, quæ sibi placi-
 ta sunt. Inde scandala, relaxationes pauper-
 tatis, aliorumquē votorum, & taliter assveti
 si deindē reducantur ad Conventus, in qui-
 bus vigeat regularis disciplina, jam fracto ju-
 go, ruptis vinculis, eis subijci amplius nō pos-
 sunt. Quod malum si ponderarent Prælati, e-
 quidem tot tuguria vel relinquerent, vel non
 susciperent.

Electio res valdē familiaris est inter Regu-
 lares, & novis quotidie difficultatibus exposi-
 ta. Agit de illa Decretum, & nos quæ digni-
 ora circa eam existimabimus, non prætermi-
 temus.

Quæres I. An tractatus & colloquium, si fiat à vocalibus antè electionem vitiet electionem? Respondeo. Non vitiat, imò jure cò-
muni debet præmitti electioni, *Glossa verb. tractantes cap. cap. 1. dist. 23. per cap. in Genesi 55. de elect.* Undè habetur, tractatu omisso, nullam sequi electionē: undè Anton de Butrino dicit, tractatum esse de substantia electionis, sicut est de essentia alienationis in *cap. Cùm inter, & in cap. in causis de elect.* Quomodò enim legitima electio fieri potest à vocalibus, nisi prius inter se discurrant & judicent, qui nam digni sint, ut excludantur indigni, & inter dignos assumantur digniores? non ergo prohibent summi Pontifices, & multorum Ordinū Constitutiones, poenas taxantes contra subornatores in Electionibus, intelligi enim solum debent contra illos, qui precibus vel donis suadent alijs, ut dent vocem quibusdam ob finem pravum, vel iniuste mentiendo vitia, vel virtutem eligendorum. Confirmatur responsio nostra, qui enim tenetur ad finem, tenetur & uti medijs necessarijs ad finem obtinendum, juxta Regulam juris: *Qui vult consequens, vult & antecedens conducens ad illud* cùm ergo electores teneantur eligere digniorem, tenentur etiam inquirere ipsum, ad quod facit dictus tractatus.

Quæres II. An electores si sciant eum, de cuius electione agitur, esse indignum, & futurum perniciosum bono communi, teneantur

tur manifestare Præsidi electionis defectus illius, esto occultos? Respondeo affirmativè.

Quia in tali eventu eligendus, non habet jus proximum suæ famæ, bonum enim commune præferri debet bono privato particularis Religiosi.

Quæres III. An teneat electio per fabas facta? Respondeo negativè. Ratio est, quia in casu quò aliqui ex electoribus ex fraudè, vel mala alia intentione, ad impediendam electionem plura suffragia dent, vel quid simile maligni faciant, munus erit Præsidis præcludere viam, tali malignanti, & ut fiat electio legitimè, præscribere scrutatoribus, ut aperiant votum eorum de quibus est talis suspicio & manifestentur, ut puniantur, quòd fieri non posse, si electio fiat per fabas, per se patet. Et licet *Tridentinum sess. 25. c. 16.* præcipiat, ut eligentium nomina nunquam publicentur, hoc tamèn ideò præcipit, ut ibi dicitur, *quòd omnia rectè & sinè ulla fraudè fiant.* Non ergo extenditur ad casum allatum.

Quæres IV. An possit quis licitè suffragium suum negare alicui quem per solâ Sacramentalem Confessionem novit indignum? Respondeo I. Indigno ita cognito, nemo tenetur denegare suffragium. Ita *D. Thomas in 4. dist. 21. q. 3. a. 1. quæstionibus 1. ad 3.* Ratio est, quia non tenetur quis mederi saluti & animæ proximi, ut habet *D. Thomas* loco citato, nisi eò modò quò scit illam periclitari, ergo sci-

ens in foro conscientiae aliquem esse in eodem foro tantummodo debet illi remedium adhibere, admonendo, ut à tali electione abstinere, ergo non tenetur ad denegandum, illi suffragium extra illud forum. Respondeo II. Nullum Electorem posse unquam uti scientiâ partâ per Confessionem Sacramentalem, ad non eligendum aliquem, quem aliundè non novit indignum. Aliàs siquidem multi delinquentes retraherentur à Confessione auriculari facienda de gravioribus peccatis, si præviderent ex eorû Confessione sumi posse occasionem ipsis denegandi suffragia in electionibus. Nec refert, quòd fortè sequetur ex eorum electione detrimentum aliquod temporale, vel etiam spirituale; hoc enim non ita nocebit Ecclesiae universali sicut noceret aversio & horror Sacramenti poenitentiae, si ex eò sumi potest ansa denegandi suffragium in electione. Non item refert, quòd ille peccator sit indignus qui eligatur, nam eiusmodi indignitas non magis cognoscitur ex Sacramentali scientia, quàm si jugiter ignoraretur. Denique qui confitetur animo contrito post absolutionem, debet à Confessario pro innocentè reputari, alioquin absolvi non debuisset, si rediturus iterum ad vomitum præsumberetur.

Quæres V. An Superior teneatur publicare electionem, si ipsi constet electum fuisse indignum? Respondeo. Teneri; & hoc, nè alio-

lioque feratur sententia contra reum inaudi-
tum, & in materia gravi condemnetur non ci-
tatus.

Quæres VI. Eligendus ad Prælaturam qua-
lis esse debeat? Respondeo. Debet esse cœ-
teris sanctior & doctior. Ita enim habetur ex
cap. Unum dist. 25. ubi dicitur, quod eligendus ad
Ecclesiasticam dignitatem, talis debet esse ut cæteri
comparatione illius grex dicantur. Et verò natura
ipsa id dicit, apes enim & grues, cæteraquæ
animalia, quæ sibi constituendi Regem, ha-
bent instinctum, semper eligunt, qui cæteris
præstat magnitudine, &c. Idem præscribitur
in *Tridentino sess. 24. de refor. c. 1. & 18.*

Quæres VII. An in Electione indigenæ
præferendi sint extraneis? Respondeo. Esse.
Probat ex illo *Ierem 30. Conteram jugum ejus*
de collo tuo & vincula ejus dirumpam, & non domi-
nabuntur eis amplius alieni: Ubi notanda sunt il-
la verba: *conteram jugum & vincula dirumpam,* qui
a jugum portare, vinculisquæ ligari, est guber-
nari ab alienigenis, *Deut. etiam 17. habetur.*
Non poteris alterius gentis hominem, Regem facere.
Deindè *cap. enim nullus invitis 61. Cælestinus Pa-*
pa. Tunc autem alter de altera eligatur Ecclesia, si
de civitatis ipsius cleri nullus dignus, (quod evenire
non credimus) poterit reperiri. Probat idem
D. Thomas 2.2. q. 63. a 2. ad 4. Quia unusquisq;
ut plurimum propensioem habet animum ad su-
am propriam civitatem & Ecclesiam, quam ad
aliam, & hac ratione poterit esse utilior. Ita-

quæ Sanctissimæ sunt illæ leges, quibus cave-
tur, quòd nonnisi naturales assumantur ad of-
ficia patriæ suæ, & ut *Sotus lib. 4. de just. q. 6.*
a 2. paulo ante 10. concl. ait: Utinam eas ibidè
sanciret Ecclesia, quemadmodum & in Trident. Con-
cil. me presente inquit consultabatur.

Quærs VIII. An postquam quis dedit suum
suffragium, posuitquæ schedam in urnam pos-
sit eam recipere, ac votum mutare, si de no-
vo audivit vitium Personæ cui suffragatus est?
Respondeo non posse. Quia sic posset quili-
bet ex malitia electionem in longum protra-
here. Deindè scheda projecta in urnam, ita
miscetur cùm alijs, ut impossibile sit eam co-
gnoscere: undè posset quis in fraudem electi-
onis fingere, velle se sumere suam schedam
ad mutandum votum, & sumere aliam. Acce-
dit, quòd Elector priùs debeat adhibere om-
nem diligentiam, ad cognoscendas qualita-
tes personæ eligendæ, undè si vitium latens
audit, postquam votavit, non est quòd solli-
citetur cùm fecerit quantum potuit, & sic le-
gem implevit.

Quæres IX. An semel reprobatus propter
vitium ab aliqua dignitate, possit iterum eligi
ad illâ vel aliâ? Respondeo non posse. Quia
semel malus, semper presumitur malus, quæ est 8.
reg. jur in 6. nisi probetur emendatus.

Quæres X. An licitum si offerre munera,
ut non eligatur indignus, in casu quò Electro-
res essent determinati ad eligendum indignū
præ

prætermisso digno? Respondeo esse. Imò cōcedit *Suarius Tomo 1. de Relig. lib. 4. c. 50. 15 Lessius lib. 2 de just. cap. 35. dub. 19. n. 113.* quòd si aliqui Electores injultè electionem impedirent, posset illis pecunia offerri pro redimenda vexatione Ecclesiæ, cuius plurimum interest dignum habere Pastorem. Alijs tamè vijs prius procurandum est, nè quispiam suffragetur indigno.

Quæres XI. An Electio prælatorum Regulariū possit arctari ad certū genus hominū v. g. ad eos, qui tot, & tot annos attigerunt, tali aut tali gradu sint insigniti? Respondeo posse. Tūm quia sic non tollitur libertas eligendi, nām electio Papæ est restricta ad Cardinales, ita ut non possit eligi, nisi unus ex illis, & tamèn est libera, tūm quia valet consuetudo, ut Abbas certi Monasterij non eligatur, nisi de certo quodam Monasterio, *cap. cum dilectus de consuet.* Tūm quia hinc non sequitur Electores in aliquo casu posse adstringi ad eligendum, nām si intra genus illud Personarum non reperiatur ullus dignus, tunc cessat ratio statuti, sicquè potest eligi alius dignus.

Quæres XII. An in Conventu ubi sunt tantūm duo vocis passivæ capaces, unus alterum eligere possit? Respondeo non posse. Quia in hoc casu impossibile est servare essentiam electionis, quæ est assumptio unius ex pluribus ad minus ex duobus quia pluralitas salvatur in duobus *reg. 40. in 6. in casu autè præ-*

senti eligens nō habet duos quos eligere pos-
sit sed unus alterum eligere debet. Ex quō
fit, nequē posse hac ratione servari electio-
nis secretum, ut per se patet.

Quæres XIII. An absens possit eligi? Re-
spondeo, nulli dubium est nihil de jure ob-
stare, quin possit eligi absens, & ignorans fu-
turam de se electionem. Ita colligitur ex *cap*
Quam sit. 6. & cap. Gupiens 16. de elect. in 6. Quia
ex electione electus nullam actionem, nul-
lum consensum, dūm præcisè eligitur, præsta-
re debet, nisi in eiusdem acceptatione, quæ
postmodum fit, ergo eius præsentia necessa-
ria non est. Limitanda est tamē responsio,
respectu earum Religionum, in quibus electi
in ipso electionis capitulo exercere habent
aliquos electionis actus, undē in Generales,
Provinciales, Definidores eligi absentes non
possunt quādo hi ad electiones Priorū, &c.
concurrere debent.

Quæres XIV. An valeant acta in Capitu-
lo, si inter Capitulares reperiatu aliquis af-
fectus censura aliqua excludentē ab electio-
ne? Respondeo valere si censura, sit occulta,
ideoquē ignorata ab alijs Capitularibus siqui-
dem defectus unius, aut aliquorum non de-
bet nocere Capitulo id ignoranti, ut rectē ad-
vertunt *Abbas cap. Cūm Vitoniensis de Elect. n. 2.*
Navar. lib. 1. Consil. de Elect. Tūm ex Regula 73.
in 6. Utile non debet per inutile vitari.

Quæres XV. An idem in plures Officiales
eli-

eligi possit, v. g. in Definitorem, & Superiorem localem? Respondeo non posse. Et probatur.

I. Quia in Canonibus sacris Decret. 1. par. distinct. 89. cap. 1. Uni Personæ duo non esse committenda Officia definiuit Papa Gregorius in hæc verba. *Singula Ecclesiastici juris Officia. singulis quibusq; personis singillatim committi iubemus: sicut enim in uno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eundem actum habent. ita in Ecclesiæ corpore, secundum veridicam Pauli sententiam, in uno eodemq; spiritu, alij conferendum est hoc officium, alij committendum est illud, neq; uni quantumlibet exercitate Personæ uno tempore duarum rerum Officia committenda sunt. Et infra: sicut indecorum est ut in corpore humano alterum membrum alterius fungatur officio, ita nimirum noxium, simulq; turpissimum, si singula rerum ministeria Personis totidem non fuerint distributa.*

II. Electio dicta eneruatur ex Decret. lib. 3. Tituli 5. de præbendis & dignitatibus cap. 28. ubi legitur. *De multa providentia fuit in Lateranensi Concilio prohibitum, ut nullus diversas dignitates Ecclesiasticas vel plures Ecclesias Parochiales reciperet contra sacrorum Canonum instituta, alioquin recipiens sic acceptum amitteret, & largiendi potestate conferens privaretur. Quam prohibitionem novo Decreto ampliat Pontifex, & adiicit. hoc idem in Personalibus esse decernimus observandum, addentes, ut in eadem Ecclesia (infertur, eadem Religione) nullus plures dignitates, aut personatus habere præsumat*

mat, etiamsi curam non habeant animarum.

Consonant his Decret. itidem Libri 3. c. 5. 7. 13. & 14. alibiq; passim textus complures, quibus locis pluralitas beneficiorum, & canonibus inimica esse dicitur, & dissolutionis, et evagationis materiam inducere, mandaturque singula officia singulis esse committenda personis, sub pœnis ibi contentis.

III. Dispositio hæc censetur irrita ex Tridentino sess. 24. de Reform. cap. 17. quod decidit, Ecclesiasticum ordinem perverti quando unus plerumque officia occupat Clericorum, statuitque, ut deinceps unum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur extendendo id ad omnia beneficia, tam secularia, quam regularia, ut loquitur Concilium.

Quæ omnia subsistunt firmiter, & à Religione non una veniunt observanda exactius, quod earum constitutiones Pontifices non aliter approbarunt, & confirmarunt, quam in quantum sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis non adversantur. Illud etiam expressè sæpius apponentes fore irritum & inane, si sicut super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

IV. Unus sponsus debet una Sponsa tantum esse contentus, sed Definitor vel superior, respectu officii sui se habet tanquam sponsus erga suam sponsam ut eruitur ex cap. ne pro defectu de electione ergo nequit habere & Definitoratum, & Superioratum, alias esset, ac si quis plures haberet uxores vel Bigamiam contra

traheret, quòd detestatur Ecclesia.

Quando alicui hoc modò assignantur duæ dignitates, sequitur maxima inæqualitas, scilicet, quòd aliùs quidè quantumlibet probus & doctus, officioquè dignissimus *esurit*, *alius autem ebrius est*. Confirmatur. Nam ex textu infra immediatè citando, consuetudo hæc, imò (verba sunt Pontificis) *corruptela, processit à radicè ambitionis, à qua Religiosis abhorrendum est*.

V. Unum officium, ut prudentissimè advertit *Bonifacius VIII.* & habetur in *6. de consuetudine titulo 4. cap. 1.* propter sui magnitudinem diligenter aliquis ægre adimplere potest, incongruum igitur est ut duo conferantur eidem. Propter quòd haud dubie, uti est in *De cretal. lib. 3. tit. 5. cap. 13.* supra citato. *Salernitano Archiepiscopo significavit Pontifex, esse omni rationi contrarium, ut Clericus in una vel diversis Ecclesijs plures dignitates, vel personatus obtineat.*

Et sanè cùm Patres Definitores, juxta constantem Doctorum sententiam, curare debeant, ut eadem scientia polleant, quâ Generales ipsi, ac Provinciales præditi sunt, utpotè istorum in causarum decisionibus Conjudices, ac in gubernando Collegæ, liquido patet, esse periculum, nè implendæ huic obligationi planè sint impares, si locales etiam prælaturæ, & Oeconomix curis distrahantur.

VI. Evacuatur hæc Electio. Quippè dùm eligitur Pater Generalis, aut Provincialis ad
quam

quam electionem non modò Definitores, sed Superiores locales ex Ordinis non unius statuti concurrunt, numerari tot vota, suffragaque non possunt, quot numerentur, si officia hæc conferrentur diversis. Etenim Patres Definitores, qui simul Superiores locales, sunt, in dictis electionibus non minùs uno tantùm voto suffragantur, quam si locales Superiores non essent, Superioratusq; à Patribus Definitoribus gubernati vocem amittunt, undè restringuntur & imminuuntur vota, quòd & illicitum est, & vergere potest in fraudem Electionum, & grave Religionis detrimentum.

VII. Pater Generalis, & Provincialis causas suas expedire debet cùm Patrum Definitorũ consilio, consensu *collegialiter & simul* habito, alias si separatim consentirent, actus prorsus esset irritus & nullus. Ita *Panormit. in cap. Cùm Ecclesia num. 14.* & plures alij apud *Sigismundum à Bononia de Elect. & potest pralat. Regul. dub. 3. num. 3. & 9.* Quare & Sacra Congregatio propagandæ Fidei declarat in Ordine meo *non licere Patri Generali vota definitorum per literas exigere, secus vota per literas data, nulla sint, ac invalida.* Iam verò quâ ratione de prætacto consilio, & consensu negotia celerimè occurrentia modò dictò expedire possunt, si Patres Definitores per Conventus quibus præficiuntur disperguntur, remotiquè à Patre Generali, vel Provinciali sunt.

VIII. Videtur sic absolute exerceri non
pos-

posse à Patribus Definitoribus debita justitia, quã tamèn servaturos se communiter jurant. Constat enim dùm locales Superiores agunt eos vel incidere sæpiùs actu, vel saltem incidere posse in culpas, & negligentias, quarum Superiores alij non Definitores, vi administrationis suæ culpabiles nonnunquam efficiuntur. Quomodò autem picem in alijs punient, qua ipsi inquinati erunt, & errores plebent quorum ipsi sunt participes?

Accedit, si Fratres subditi graventur in Cõventibus, quibus Patres Definitores præponuntur, & difficillimos reddi ad Definitoriũ recursus, utpotè cui intersunt, & intolerabilè recurrentibus illorum iterum quos detulerunt jurisdictioni ordinariæ subjacere, & in una persona tam Definitorem, quam Superiorem localem sibi videre insensum.

X Ad electionem Superiorum localiũ concurrunt cùm Patre Generali aut Provinciali, Patres Definitores, cumquè hi votis suis tanquam plures prævalere in Regularibus certis possint, accidere potest, ut semper ipsi se in vicem in Superiores eiusmodi eligant, & in ijs Officijs conservent. Atquè cùm personarum dispositio etiã ab ijs dependeat, pro partè sua eas eligant, quas voluerint nec unus obstet alteri, ut hic vicissim eius favorem in simili materia experiatur.

Quòd quàm cùm insigni justitiæ distributi-
væ, boniquè communis detrimento, & requi-
sitæ

fitæ in electionibus Superiorum localium, libertatis jactura, Conventuûmq; quibus præ sunt Patres non Definitores, lamentis continere valeat (cùm subjeçta in Ordine deteriora sibi projici vident) nemò non videt.

Prædicta procedunt seclusis Religionû statutis à Sede maximè Apostolica approbatis, quæ si antelatas electiones concedant, hæ validæ sunt, ac inexpugnabiles.

Declaramus iam decretum, quò Religiosi Romam petere non possunt, nisi cùm licentia Generalis, aut Protectoris, aut Provincialis.

Quæres igitur An subditus gravatus, injustè, deq; gravamine protestans, & appellans, nec licentiam eundi ad sedem Apostolicam, obtinere potens, possit illam adire? Respondeo posse Nequè enim id contrariatur *Concilio Trident. sess. 15. Regul. c. 4.* aut summis Pontificibus, siquidem non prohibentur ibi Religiosi recurrere ad Superiores suos per viam appellationis, sed tantùm quòd ad eos personaliter non recurrant sine superiorum suorum licentia, quæ duo longè divisa, & distincta sunt. Nequè enim credendum est à Concilio, vel à Põtificibus tolli Religiosis id, quòd eis competit de jure naturæ, quòd cùm suadeat, ut quisq; seipsum meliori modò quòd potest, defendat, certè reus injustè gravatus, ad judicem Superiorem legitimũ appellare potest, ut hoc modò se ab injusto gravamine salvet. Id quòd exemplo *Pauli Apostoli* confirma-

tur qui *Actorum 25. Casarem appellavit*. Adde ne-
minem privari voce activa & passiva (quam
pœnam infligit *Clemens VIII. Romam sine debi-
ta licentia ventientibus*) nisi præcesserit cul-
pa, in casu autem nostro nulla adest culpa, er-
go &c.

Nota autem I. Si superior petitam licenti-
am denegaverit, tunc subditus gravatus corâ
testibus fide dignis, licentiam petat, licet cer-
tò sciat eam sibi denegandâ, & procuratis li-
teris testimonialibus ab illis, qui audierunt di-
ctam licentiam ab eò fuisse petitam, Superi-
orem adeat, juxta Bullam *Sixti V.* quæ inci-
pit *ad Romanum spectat*. Quas literas illi face-
re tenentur cû de injustitia gravaminis omni-
nò constat. Quia injustè gravato debitû cha-
ritatis postulat, ut omnes succurramus. Vidè
Suarez Tom. 4. de Relig. tract. 1 lib. 3. c. 1. n.
7. Addunt Navar. com. 3. de Regul. n. 51. ad 4.
& Sayrus in Clav. Regia lib. 12. cap. 17. Si sub-
ditus petendo licentiam superiorem majorè
adeundi, timet rationabiliter de maiori ali-
quo gravamine, non tenetur eam petere, sed
potest etiam illâ non petitâ Superiorem adi-
re, quia nemo tenetur sibi majus gravamen
procurare. Nec judicanda sunt hæc nimium
subditis favorabilia, cû Superiores aliquan-
do ita sint indiscreti, parum charitativi, seq;
magis pascentes, quàm subditos, ut ijs mise-
ra sit agenda vita, nisi ejusmodi jurium ful-
cris sustententur. Imò advertit *Portel. in addit.*

ad dubit. Reg. verbo *Habitus n. 3. Diana Tomo 3. Tract. 2. resol. 115.* Quod Religiosus gravatus recurrens ad suum Prælatum, si prudenter timet sibi impediri iter, & plus gravari, potest habitum dimittere, & sic incognitus iter suum prosequi, nam portare habitum est præceptum humanum quod non obligat cum periculo carceris v. g. infamiae, gravaminisq; iniusti.

Nota II. Regularis non potest appellare à punitionibus sibi juxta statuta inflictis. Quia appellatio inventa est ad tollendum injustum gravamen, sed gravamen non sentit Religiosus, cum secundum statuta ad quæ professus est corrigitur, quia ad id spontè se obligavit, *scienti enim & volenti non fit injuria.* Et verò sic appellare testè *Lexana* inf: mox citando, est inventum diabolicum, honorem religionis inhonestans, pacem & tranquillitatem religiosorum perturbans, signumquè maximæ relaxationis, cum regulariter loquendo, solù apud aliquos ambitiosos, superbos, & deformatos locum habeat; eosdem his elogijs condecorat *Peyrinus Tomo 1. q. 1. c. 20.* Latrones sunt & fures, bonum nomen, & famam suorum confratrum harpagantes, Fratricidæ, fratrum suorum honorem maculantes ferientes, quandoquè omninò tollentes, Matricidæ, Religionem pijsissimam, munificentissimam illorum matrem, quæ tot, tantisque gradibus eos cumulavit, dignosquè reddidit honorari ab omnibus, necare quantum in ipsis est, non verentes.

tes. Ingrati homines, ingrata bestia, imò ingrati-
 ores, & bestialiores bestiis, nam *cognovit*
bos Possessorem suum, & asinus praesepè domini sui, ut
ait Isaias cap. 1. Isti autem benefactricem su-
 am non cognoscunt.

Nota III. Non licet Regularibus ad tribu-
 nalia saecularia appellare, aut coram illis qua-
 relam facere contra suos Praelatos: sicut nec
 ad tribunalia Ecclesiastica, quibus non subdu-
 tur. Cum enim ab ipsorum jurisdictione e-
 xempti sint, nullo jure id possunt, appellatio
 enim, seu querela non est, nisi ad Superiorem.
 Secus facientes quas poenas incurrant, vide
Lezanam Tomo 2. Vocab. Appellare.

Nota IV. appellationem debere fieri tem-
 pore legitimo, scilicet 10. dierum *cap. Con-*
vertationi, & e Non solum de appel. in 6. c. Cum
dilectus fin. de elect. Hic porro terminus decem
 dierum currit à die scientiae latae sententiae,
 quia datur reo ad deliberandum, an velit sta-
 re sententiae latae, an ab illa appellare, ad quod
 est necessaria scientia illius. Nec potest Ju-
 dex hoc tempus minuere, aut augere, quia il-
 lud est introductum à jure in favorem partiū.

Nota V. Appellationem hoc ordine debe-
 re fieri, à Priore ad Provincialem, ab hoc ad
 Generalem, à Generali ad Protectorem &c.
 Ita enim statuit SacraCōgregatio Anno 1587.
 Possunt tamèn Religiosi immediatè à suo Su-
 periore appellare ad Sedem Apostolicā. Pro-
 batur per duo *cap. ad Romanum 5. & 7. 2. q. 6.*

Ratio est, quia Papa est principalis, universalisquè superior Regularium, undè illorum est Prior Provincialis, Generalis, omnesquè illi immediatè subjiciuntur *cap. Autoritate paragr. 1. de privil. in 6. gloss. c. 1. de rebus Ecclesiæ non alienandis in 6. vide Navar. Consil. 2. & 4. de ap- pel. num. 3.* Idè sentit *Lexana de Sacra Congreg. Regularium Tomo 1. c. 9.* quæ jure computanda videtur inter tribunalia Regularium.

DECRETA GENERALIA

FEL. RECORD.

CLEMENTIS PAPÆ VIII.

De Novitijs ad habitum Regularem, & professionem non admittendis, nisi in Conventibus designandis, sub panis ut supra, bis in Anno legenda, diebus à Superiore præscribendis.

CLEMENS PAPA VIII.

Regularis disciplinæ restitutioni, pro qua potissimum juxta nostri muneris debitum laborare non desistimus, illud imprimis magnum impedimentum afferre quotidiano usu compertum est, quòd in omnibus Conventibus, ijs præsertim, qui majori reformatione indigent, singuli ad Reformationem venientes

tes; passim recipiuntur. Undè fit, ut quò magis, nos varijs constitutionibus male affectas radices amputare studemus: eò magis in dies depravata infructuosaquè eiusmodi noviter proficientium germina succrescant. Cui qui dem malo occurrere volentes, præsentì Decreto statuimus, districtèquè præcipimus omnibus Generalibus, Provincialibus, Commissarijs, Ministris, cæterisque Superioribus Conventuùm intra Italiæ, & insularum adiacentium fines existentium quibuscunque, & quorumcunque Ordinù mendicantium, ut de cætero neminem sub quovis prætextu, aut colore ad habitum regularem admittant, nisi in Conventibus autoritate nostra propediè in unaquaq; Provincia designandis. Insuper sancimus, ut quoad eiusmodi Conventus, ut præfertur per nos deputati non fuerint; omnes præfatorum Ordinum Superiores à receptione quorumcunque novitiorum, sive ad habitum, sive ad professionē omninò abstineant. Superior, qui huius Decreti transgressor extiterit, ipso facto pœnam privationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebit, vocisque activæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia impo-sterum obtinenda, se noverit incurrisse, ac alijs etiam pœnis arbitrio nostro subiaceat. Receptiones verò, & professiones quaslibet eorum, qui contra huiusmodi Decretum nostrum admissi fuerint, nullas & irritas ex nunc decernimus, & declaramus. Privilegijs, statu-

Hæc Bulla solè Italos Anglorum et in suis adiacentibus.

tis, & consuetudinibus quibuscunquè in contrariū minimè obstantibus. Datum Romæ die 12. Martij, 1596.

Renovatio, & ampliatio eiusdem Decreti.

De Novitijs ad habitum Regularem non recipiendis, nã si in Monasterijs, & locis designandis.

SANCTISSIMUS IN CHRISTO PATER, & DOMINUS NOSTER D. CLEMENS DIVINA PROVIDENTIA PAPA VIII. cùm iam dudùm animadverteret collapsa Regularis disciplinæ restitutioni, pro qua potissimum, juxta sui muneris debitum, vigilare, ac laborare non desistit, illud imprimis magnum impedimentum afferre, quòd in omnibus Monasterijs, & Conventibus, ijsquè præsertim, qui majori indigent reformatione, singuli ad Religionem profitendam accedentes, passim ac sine delectu recipiuntur, ac inde fieri, ut quòd magis varijs constitutionibus male affectis radices evellere studet, eò magis infructuosa noviter profitentium germina quotidie succrescant: cumquè ob zelum, ac desiderium, quòd tenetur Sanctitas sua omnes Regulares ad vetus suæ cuiusq; religionis institutum redigendi, districtè prohibuerit, nè quis in certis Monachorum, & mendicantiũ Ordinibus ad suscipiendum habitum Religionis admitteretur, profitereturquè, quousq; Monasteria, & Conventus aliquot destinarentur, in quibus posset commodius Regularis observantia, secundùm reformationem à Sanctitate sua institutam introduci. Quia tamèn non

obstanè tali prohibitione, cognovit nonnul-
 los fuisse, vel sub colore facultatis, & licen-
 tiæ à Sanctitate sua obtentæ, vel quia talis
 prohibitio ad illorum notitiam non pervene-
 rit receptos, & admissos, præter mentis suæ
 sensum: Idcirco huic malo prospicere volēs,
 nè licentiarum, ac facultatum huiusmodi sub
 reptione, ac prætextu, decretum Sanctitatis
 suæ irritum reddatur; nunc denuò strictè præ-
 cipit, ac mandat omnibus Generalibus, Pro-
 vincialibus, Commissarijs, Ministris, Præsiden-
 tibus, Abbatibus, Prioribus, & Gvardianis qui-
 buscunquè, cæterisque Superioribus Conven-
 tuùm, Monasteriorum, ac Domorum quocun-
 què nomine appellantur, intra Italiam, & In-
sularum adiacentium fines existentium, quo-
 rumcunquè Ordinum mendicantium (exce-
 ptis tamen Carthusianorum, Fratrum Minorù
 de strictiori observantia, nec non Capucino-
 rum S. Francisci, Reformatorum S. Domini-
 ci, Discalceatorum Ordinis Carmelitarum,
 necnon Fratrum Congregationis Fulienfis Ci-
 sterciensis Ordinis, ac Eremitarum Eremi Ca-
 maldulensis, & Montis Coronæ, Clericorum
 Regularium Theatinorum, Societatis IESU,
 S. Pauli Decollati, & aliorum de Somascha,
 Ministrorum Infirmorum, respectivè Ordini-
 bus, Societatibus, seu Congregationibus nun-
 cupatis, quæ etiam antea exceperat, & nunc
 iterum excipiendo, voluit prohibitionè hanc
 ad illa nullo modo extendi.) Nè sub cuiusvis

213

licentiæ, & facultatis impetratæ, vel impetrandæ obtentu, nisi per literas in forma Brevis dumtaxat, & non alias quemquam ad habitum Regularem suscipiendû, nec etiã Cõversos, nisi in Conventibus Monasterijs, & Domibus, autoritate eiusdem S. D. N. propediem in unaquaque Provincia designandis recipere, aut receptos ad professionem admittere ullo modo audeant. Quinimò contra primam prohibitionem Sanctitatis suæ receptos, etiamsi imperfectum habitum, aut sine caputio gerant, post præsentis Decreti in Romana Curia publicationem, omninò eijcere debeant.

Superiorem autem, qui huius Decreti transgressor extiterit, ipso factò pœnam privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vocis activæ, & passivæ; & perpetuæ inhabilitatis ad alia imposterum obtinenda, eò ipso incurrere voluit ac decrevit, & alijs etiam pœnis arbitrio Sanctitatis suæ imponendis subiacere.

Receptiones verò & professiones quaslibet eorum, qui contra huiusmodi Decretum admissi fuerint, nullas & irritas esse ad quem curquè effectum, ex nunc decernit, & declarat.

Hoc autem Decretum noluit Sanctitas sua eos Ordines comprehendere, qui Conventûs, Domos, & Monasteria à se probata pro Novitiorum receptione, & educatione, hac-

tenus permissione sua constituerint.

Cæteras verò licentias, sive particulares quæ in hanc diem effectum non sunt sortitæ, rævocat & annullat.

Vult autem Decretum hoc suum, in solitis locis Urbis publicatum ita prædictorû singulos afficere, ac si cuilibet personaliter fuisset intimatum, privilegij, statutis, & constitutionibus quibuscunquè in contrarium minime obstantibus. Datum Romæ apud Sanctum Marcum die 20. Mensis Iunij 1599.

FORMULA

Concedendi facultatem pro Novitijs ad Regularem habitum recipiendis in Monasterijs, & locis designatis.

SANCTISSIMUS in Christo Pater, & D. N. D. CLEMENS divina Providentia Papa VIII. cû regularem disciplinam restituere, atq; in pristinum statum rævocare maxime cuperet, regularesquè omnes vitam moresq; suos ad rationem ejus instituti, quòd quisque professus esset, ita componere, ut quæ ad votorû vim, habitum, victumquè communem pertinent, ea potissimum singuli religiosissime observarent, generali Decreto, quòd de mense Junio anni 1659. promulgatum fuit Ordinum Religiosorum Superioribus (nonnullorum exemptis) prohibuit, nè aut Novitios reciperent, aut quemquam ad professionem ante admitterent, quã à Sanctitate sua monasteria aliquot

ad eam rem præscripta essent, in quibus observantia regularis vigeret. Nunc verò eadem sanctitas sua à locorum etiam Ordinarijs, quibus id muneris demandaverat certior facta in infra scriptis Monasterijs, & Conventibus Ordinis nostri præfinitum esse numerum dumtaxat eorù, qui vel ipsius Monasterij censibus, vel consuetis eleemosynis sustentari ibi commodè possunt, atquè in ijs omnia fideliter observari, quæ sunt cum illorum professionis perfectione conjuncta, nempe castitatis, paupertatis, & obedientiæ vota, una cum cæteris decretis particularibus vel instituti ipsius, vel Pontificijs etiam ad victum, vestitumquè communem spectantibus (ipsi Decreto, ut supra edito, & promulgato, nequaquã obstante) potestatem facit Superiori ejusdem Ordinis Novitiatus in infra scriptis Monasterijs, & Conventibus erigendi, Novitios recipiendi, educandi, atquè ad professionem admittendi, modò tamèn id ad præscriptum instructionis jussu suæ sanctitatis editum, nequè alio modò fiat. Quoniam verò ea est suæ Sanctitatis mens, & voluntas ut in Monasterijs, & Conventibus, ad alendos Novitios præfinitis, regularis observantia perpetuò retineatur, mandat, & præcipit, ut in ipsis præscriptis já personarum numerus imposterum servetur, nullusquè omninò Superior cujusvis conditionis, personarum, & Novitiorum numerum augere præsumat, ea poena proposita, ut in omni

mnibus privatus officijs vocis activæ, & passivæ jus omne amittat. Vult denique Sanctitas sua hujusmodi facultatem per Congregationem Reformationis Apostolicæ, hoc Decreto Secretarij manu subscripto concedi, non obstante decreto, ut supra promulgato. Datum Romæ die, &c. Præscribitur verò numerus Sacerdotum, Clericorum Novitiorum Conventuum autem, &c.

N. VISITATIONIS, ET REFORMATIONIS APOSTOLICÆ DECR.

Decretum super forma recipiendi Novitios Regularium ad habitum, & professionem.

Sanctissimus in Christo Pater & D. N. D. Clemens divina Providentia Papa VIII. qui alias pro Regularis disciplinæ restitutione, singulis Regularium Ordinibus (quibusdam exceptis) prohibuit, nè ad Regularem habitum Novitios imposterum reciperent, receptosvè ad professionem admitterent, quousque in aliquibus cujusvis Ord. Monasterijs, seu Conventibus (in quibus Novitiatus pro recipiendis, & educandis Novitijs designarentur, & approbarentur) ad ejus, quam professi sunt, Regulæ præscriptum, vitam moresque restituerent, & componerent, certior deinde factus quosdam omnium serè Ordinum Conventus, seu

seu Monasteria ad pristinam illam regularem vivendi formam, & disciplinam, quam diutius desideraverat, fuisse redacta: in eisdem Monasterijs, & Conventibus, ut Novitiatus erigi, Novitijquè recipi possent, (sub certis tamen legibus, ac ea præsertim, ut licentia à Congr: Reformationis Apostolicæ prius obtenta esset) concessit, & ad illa designavit, nunc volens, ut ea, quæ pro Novitiorum receptione, & institutione, de mandato Sanctitatis suæ præscripta fuerunt, imposterum accuratius, & exactius observentur, ultra formam traditam in Constitutionibus fel:rec:Sixti Papæ V. etiam Sanctitas sua super receptione Novitiorum, decrevit, ac præsentis Decreti virtute mandavit, nè in Conventibus seu Monasterijs ad Novitios recipiendos, de Sanctitatis suæ, seu dictæ Congregationis reformationis licentia hætenus designatis; & approbatis, seu imposterum designandis & approbandis Novitijs, ad habitum recipi ullatenus possint, vel admitti, nisi prius ab ipsa Congreg. vel à proprijs locorum Ordinarijs, aut ab illis in quorum diocesi Novitiatus existunt, in quibus Novitij recipiendi fuerint, expresse, & nominatim Novitij ipsi recipiendi approbati fuerint, & ut recipi, & admitti possint, licentiam in scriptis (gratis tamen in omnibus etiam quoad scripturam concedendam) obtinuerint. Monet autem Sanctitas sua eosdem Ordinarios, omnem curam, & diligentiam

am adhibere, ut circa ætatem, conditionem, educationem, scientiam, vitam, & mores cæterasq; qualitates in ipsis Novitijs requisitas, observentur institutiones pro illis recipiendis, ab eadem Cong. Reformationis factæ, & publicatæ, neq; aliter, nec alio modo aliquem ad habitum recipi permittant; Ordinariorum ipsorum conscientiam onerando, si quempiam approbaverint, vel admitti permiserint, qui non sit idoneus, & juxta constitutiones, & institutiones prædictas, approbandus & admittendus. Firmis nihilominus remanentibus pœnis omnibus contra Superiores quorumcunque Ordinum, qui in admittendis ad habitum, & professionem Novitijs, formam constitutionum, & institutionum prædictarum non servaverint, aut Novitium aliquem, quantumvis idoneum, & approbatum, in quovis alio Conventu, & loco, seu Monasterio præterquam in hætenus à sua Sanctitate, vel à dicta Congreg: designatis, & approbandis, vel ultra numerum in eorum singulis præscriptum, seu præscribendum receperint, vel admiserint, seu alias præmissis quovis modo contrafecerint. Irritum ex nunc & inane decernens, quidquid secus & alias quavis autoritate à quovis gestum, vel attentatum fuerit. Non obstantibus quibuscunque, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die 19. Maij 1602. Pontificatus ejusdem S. D. N. Anno undecimo.

Institutiones super receptione, & educatione Novitio

*vitiorum Religiosorum in Monasterijs, & Conventibus
designatis, vel designandis, Clementis ejusdem
jussu edita.*

CUM ad Regularem disciplinam in singulis Religiosorum Monasterijs propagandam, Novitiorum institutio maximè utilis sit ac necessaria, & nihil ad gravem illam, ac laudatissimam priscorum Patrum vivendi rationem relaxandam, majorem vim habuisse comperitum sit, quam vel nimiam in recipiendis Novitijs facultatem supra numerum, quem capere, atquè alere monasteria ipsa possent, vel negligentiam in probando, & examinando eorum spiritu, an verè esset ex DEO, atquè ex præcipuò illi inserviendi desiderio, vel deniquè incuriam in eis educandis atquè instituendis. Idcirco, ut huiusmodi incommodo deinceps occurratur, præcipitur omnibus, & singulis, ad quos spectat, ut in recipiendis Novitijs, & in eorum institutione, atquè educatione, necnon in ministri & aliorum ministrorum electione, præter alia, quæ in sacris Canonibus ac Decretis, præsertim Concilij Tridentini, Pontificijs, & cuiuscunque Ordinis, aut instituti constitutionibus continentur, tam in alias designatis, quam nunc, & in posterum ad hoc designandis Monasterijs, & Conventibus, hæc quæ sequuntur inviolatè observari, & exequi perpetuò curent.

Primum, quòd attinet ad Novitiorum recipiendorum formam, ultra diligentem perquisiti-

sitionem, quæ habenda erit de uniuscuiusquæ natalibus, corporis habitudine, moribus, & vita antea, ac præcipuè eorum, qui sextum decimum ætatis suæ annum excedent, an criminosi, an ære alieno gravati, vel reddendæ alicuius administrationis rationi obnoxij sint, juxta formam constitutionis fel:rec:Sixti V. & moderationum subsequutarum. Illud etiam Superiores ad quos spectabit, sedulo perquirant, ut quibus in Monasterijs, & Conventibus, ex Apostolica facultate Novitiatus fuerint instituti, in ijs ad Religionem, nullus in posterum admittatur, qui & ex honestis parentibus natus non sit, & conditiones sacris Canonibus, Summorumquæ Pontificum constitutionibus præscriptas nõ habeat, juxta Decretum super forma recipiendi Novitios die 19. Maij 1620. editum.

Quisque recipiendus in aliquo Ordine Regulari, etiam mendicantium, in ea sit ætate constitutus, quam eius Ordinis, in quo recipientur, Regularia instituta, & ordinationes requirunt, eam verò literarum scientiam calleat, ut illius addiscendæ spem indubiam præferat, ut minores, & suis temporibus majores Ordines, juxta decreta Sacri Concilij Tridentini suscipere valeat. Sed si quis annum vigesimum quintum excedens ad habitum regularem admitti postulaverit, & talis eruditionis expertus inventus fuerit, in conversorum tantum, quibus literarum scientia non est necessari

faria, numerum referatur, ipsi autem conversi non recipiantur ante vigesimum ætatis suæ annū; & nisi saltem præcipua doctrinæ Christianæ capita noverint.

Demum Superiores diligenter exquirant, quo spiritu, qua mente, ac voluntate id Regularis vitæ genus elegerint, quem sibi finem proposuerint, num zelo melioris frugis, ac perfectioris vitæ, & ut DEO liberius famulari possint, an potius levitate, vel humano alio affectu, aut inordinato animo ducantur, & an eorum parentes ope, subsidio ipsorum indigentes destituantur.

Provideant quoque, ut omnes etiam conversi recipiendi; priusquam ad habitum regularem admittantur, ab ijs quibus munus hoc incumbit, de regula, quam professuri sunt, tribus votis essentialibus, statuque regulari, & alijs cuiusque Ordinis peculiaribus institutis, & constitutionibus diligenter instruantur, & qui a quarundam Religionum moris est, nedum conversos ad professionem admittendos, verum & oblatos ut vocant recipere, circa ipsorum oblatorum receptionem unaquaqueque religio suas peculiâres constitutiones, specialiaque instituta observare teneatur.

Statim atque novitij ad habitum recepti & in locum novitiatus introducti fuerint, per Generalem omnium peccatorum confessionem totius antea actæ vitæ conscientiam discerant, & expurgent.

Quod

Quòd verò ad loci qualitatem uniuscuiusq; novitiatùs spectat, locus huiusmodi propria clausura ab ea partè Conventùs & Monasterij, in qua degunt professi, segregatus sit, atque distinctus, habeatque tot ad dormiendum cellas separatas, quot erunt numero Novitij, vel dormitorium ita capax, ut pro singulis, singuli lectuli commodè sterni possint, in quo etiam cella, vel certus ac determinatus locus pro Magistro, eiusq; socio reperiatur.

In eò etiam, præter alias communes commoditates aptus locus adsit ad spirituales collationes, seu conferentias faciendas, ac lectiones, instructionesque Magistri audiendas, & in quem hyemis tempore ad calefaciendum se igne communi recipiant.

Oratorium insuper seu Capella, si commodè fieri poterit, ad Novitios in spiritualibus, præsertim in ceremonijs, Ecclesiasticisq; functionibus exercendos.

Hortus quoque peculiaris ad honestam recreationem benè conclusus, atque munitus adsit, sin minus, hortum cæteris Fratribus communem recreationis tempore ingredientur. Ipsis verò novitijs ibi commorantibus, curabit Magister cum loci Superioris autoritate (si opus fuerit) nè in eundem quisquam alius ingrediatur.

Ad huiusmodi locum Novitiatùs nemini eiusdem, vel alterius ordinis regulari etiã Conventùs, & Monasterij Officiali, ullo unquam

tempore sub quovis prætextu aditus pateat, præterquam Magistro, ejusquè socio, ac etiã Monasterij, aut Conventûs Superiori, quandoque ingrediendum sibi necessario existimaverit, quo tamèn casu aliquem semper ex senioribus Conventûs, vel Monasterij Patribus socium assumat.

Huius loci clausuræ clavis apud Magistrum semper asservetur, illiquè soli liceat ex gravi tantum causa ingressum illuc alicui permittere: si quis autem Novitiorum quempiam alioqui voluerit. Magistro præsentem, & non aliter alloquatur.

Novitiorum Magistro socius, si per novitiorum instruendorum multitudinem necessarius fuerit, vita, & moribus (quoad fieri poterit) consimilis deputetur, qui in his, quæ ad Novitiatûs regimen spectant, dicto Magistro immediatè subiectus existat, eliganturq; tam Magister, quàm socius per Provinciale Capitulum, per triennium ad minus onus huiusmodi subituri. Quòd si aliquo casu extra tempus capitulare nova loca Novitiatûs concedi cõtingat, tunc electionem Magistri Novitiorum, & socij huiusmodi in his novis locis per Generalem, vel Provinciale, seu Ministrum, aut eorum Visitatores, seu Vicarios, de Definitorum tamèn, vel graviorum aliorum Patrû consensu fieri permittatur: idemq; servetur, si intra triennium, alterum, vel utrumquè urgenti aliqua de causa ex illis locis amoveri, vel

vel mori contigerit, in cuius, vel quorum locum alij consimiles subrogari debeant.

Tam Novitiorum Magister, quam socius ab ijs omnibus officijs, oneribusquè vacationem habeant, quæ novitiorum curam, & regimen impedire valeant. Ipse Magister Sacerdotali ordine sit initiatus, ac in quintò saltem supra trigésimum ætatis suæ anno constitutus, & per decennium à professione emissa in Religione perstiterit; socius verò trigésimum annum excedat, sintquè ambo doctrina, & quantum per Superiorum diligentiam, & vires fieri poterit, vitæ etiã antea actæ exemplo præstantes, orationis præterea, & mortificationis operibus addicti, prudentia, charitatequè referti, non sine affabilitate graves, zelum DEI cum mansuetudine præferentes: ab omni cordis ac animi perturbatione ita præsertim, & indignationis, quæ in se, & erga alios charitatem impedire consueverunt, quam longissime alieni & tales demum, qui in omnibus seipfos bonorum operum exemplum præbent, ut ij qui eorum curæ subsunt, illos non tam metuant, quam revereantur, nec illis unquam detrudere quidquam possint.

Habeat etiam Magister plenam, & absolutam potestatem, circa Novitiorum institutionem, ac Novitiatus regimen, ita ut in illis nemini (Visitatoribus ac Superioribus maioribus, vel etiam localibus exceptis) quovis colore se ingerere liceat.

Curam adhibeat diligentem, ut Novitij omnes in Regulari disciplina sedulo exerceantur, agnoscantquè præcipuè divinæ qua digni facti sunt vocationis præstantiam, & excellentiam, quæ vera sit, atquè perfecta votorum solennium, & quam necessaria cuiusq; Ordinis Constitutionum observantia, modum in oratione, tum vocali, tum mentali fructuose persistendi, illicitas passiones, & vitia (ad quæ natura per peccatum labefactata omnitempore prona est, atquè proclivis) per sensuum custodiam, & mortificationem cohibendi, austeritatem, jejunia, cilicia, disciplinâs, conscientiæ puritatem, crebram illius discussionem, Sacramentorum frequentiam, confessionis præsertim, quæ bis saltem singulis mensibus fiat, per apertionem quotidianam motuum interiorum, cordis, & tentationum manifestationem, per exercitium humilitatis circa viliora ministeria, per modestiam in omnibus actionibus, diuturnumq; silentium.

Quilibet Novitius bis quotidie orationi mentali, & vocali incumbat, unusquisquè secundum propriam capacitatem, & ordinem sibi à Magistro præscriptum, ac pluries in die propriam conscientiam unusquisquè examinare contendat. Ipsi autem Magistro soli Novitorum confessiones audiendi cura committatur. Liceat tamèn Superiori, etiam locali, si ita expedire judicaverit, vel per seipsum, vel per alium ab eo deputandum, semel aut bis

in

in anno eorundem Novitiorum confessiones audire.

Quotidie Missæ sacrificio intersint, & statutis horis in Choro nocturnis, diurnisq; divinis Officijs assistant.

Exercitationibus etiã corporalibus vacent, legant, vel scribant res spirituales, modestam animi recreationem interponant, quæ in solitario loco & commodo extra Novitiatũ semel in hebdomada, vel in alternis saltẽ hebdomadibus longior statuatur, fiatquẽ semper Magistro præsentem vel socio; qui multum invigilent, ne duo ab alijs commorentur disjuncti, atque eò tempore, cuiusquẽ, in quam natura feratur; propensionem scrutentur.

Non liceat eis, durante Novitiatũs, & probationis tempore, una cùm Professis, nisi in Choro, in Ecclesia tempore officiorũ, in processionibus aut in cœnaculo causa refectio- nis commorari, nec permittatur eis Professio- nis domo exeuntes comitari.

Pro communibus, & proprijs cujusquẽ necessitatibus, quæ accidere possunt, unus ex novitijs ipsis, ætate moribusquẽ, provectior deputetur, qui absente socio, Magistro permittente, omnia prout opus fuerit agat, cui etiam januæ custodia, & rerum levioris momenti, provisio intra Novitiatũ committi poterit.

Cùm autem licet Clericorum benè institu- endorum cura debeat esse præcipua, Con-

verforum tamèn Religioſa inſtructio non fit prætermittenda, quin potiùs æquanimitè amplexanda, quandoquidem ſatis exploratù eſt, illorum etiam cùm Regulam profiteantur eandem, perfectam educationem, tùm Religioni decorem, & ornamentum, tùm alijs Chriſti fidelibus ædificationem, exemplum, atquè utilitatem afferre. Converſis ipſis à Clericorum Novitiatu ſeparatus ad dormiendum locus (quantum commodè fieri poterit) assignari præcipitur. Illi tamèn hac ſeparatione nõ obſtante Magiſtro Novitiorum, ſeu ſuperioribus Monafteriorum, & Cõnventuùm juxta cujuſquè Ordinis Statuta, & Conſtitutiones ſubditi eſſe, & obedientiam præſtare debent, à quò non tantùm circa corporalia obſequia probandi & exercendi, verùm etiam pro eorù capacitate, & commoditate, de ſpiritualibus, præſertim de modo mentaliter orandi, diligenter inſtituendi erunt, quòd ut commodius fiat, ad Capitula, & ſpirituales Conciones quæ per Magiſtros Novitijs fieri ſolent, accerſiri debeant & in Eccleſijs ſtatutis horis conveniant, niſi tunc in ſuis officijs actualiter occupati fuerint.

Tempore verò probationis elapſo, ij tantùm, qui non ſolùm Religioſæ perfectionis capaces, ſed ad laborem corporalem apti novo, ac diligenti examine reperti fuerint (dù modo ætatis ſuæ annum quoad Clericos decimum ſextum, quò verò ad Converſos, vigefimum

num primùm excefferint) ad professionem admittantur. Sed qui ad Converforum habitum recepti fuerint, ad Clericorù statù transire, etiam durante tempore probationis non possint.

Superior cuiuslibet Conventùs, in quo Novitiatus fuerit constitutus particularem librù habeat, in quo uniuscuiusquè Novitij professio registretur, illamq; Novitijs professus propria manu, & duo testes, qui præsentés fuerint, subscribant.

Conversus verò literarum ignarus, professus, in eorundem, testium, qui se subscripserint, præsentia propria manu signum Crucis apponat, asserveturquè liber, & custodiatur in Archivio, ubi scripturæ ad Monasterium seu Conventum pertinentes reponi consueverunt.

Quia verò in quibusdam Ordinibus filiationis usus est receptus, declaratur, quòd licet decretum sit, ut Novitijs educandis certa Monasteria aut Conventus designata quilibet Ordo habere debeat, licitum tamèn sit Superioribus Monasteriorum, & Conventuùm huiusmodi Ordinum, in quibus filiationis usus receptus est, eos quos prænaratis qualitatibus suffultos repererint, in suorum locorum filios, juxta cuiusquè Ordinis constitutiones ad scribere sicquè adscriptos, cum juxta præsentés institutiones, & alias servatis servandis ad Ordines recepti fuerint, ad loca Novitiatu-

um cum testimonialibus literis transmittere, ut tamquam dictorum Conventuum, seu Monasteriorum filij, eorundem nomine, & instantia recipi, ac in Novitiatu probari, & deinde, antequam ad eadem Monasteria, seu Conventus filiationis huiusmodi remittantur, in professorio ad perfectionem; ut præmissum est, exerceri debebunt.

Porro, nè loca unius Monasterij, seu Conventus ab alio præoccupentur, Capituli Generalis, aut Provincialis partes erunt, numerum præscribere, pro omnibus, & eam similiter rationem circa alimentorum contributionem (si opus fuerit) inire, ac singulis Conventibus, & Monasterijs præscribere, quæ magis expedire videbitur.

Ut autem Novitij jam in Professorum numerum (sicut præmittitur) recepti melius in bono spiritu, regularisque disciplinæ observantia stabiliantur, & confirmentur, mandatur, ut statim post professionem emissam, si in Conventibus ac Monasterijs pro Novitiatibus assignatis locus aderit secundi novitiatus, sive Professorij ab ea, quæ Novitiorum est, atque antiquorum Professorum habitatione distinctus, & segregatus, ibi collocentur, si Monasterium, aut Conventus eos alere queat, sin minus in alium, commodiorem Conventum aut Monasterium transferantur, in quo is locus cum requisitis ad Novitiatum, supra narratis recipiatur, vel accommodetur aut de novo construatur.

Ab hoc tamèn illæ religiones excipiuntur, quæ suarum constitutionum, seu institutorum vigore majoris temporis cursu novos professo intra Novitiatum detinere consuescunt, quibus in hac partè non derogatur, illis tamèn permittitur, ut prædictis earum constitutionibus non obstantibus, idipsum facere possint, si id rationi. ac Religioni magis expedire dijudicaverint, quibus in locis degant sub Regulis & modo vivendi adhuc arctiori, quam servant antiquiores professi, ita quòd in negotijs Monasteriorum, aut Conventuum non se intromittere, nec communibus tractatibus interesse, nequè alicuius exterioris obedientiæ officium exercere debeant, ibiquè permaneant quousque ad aetatem sacris Ordinibus suscipiendis sufficientem devenerint, vel saltem per triennium post professionem, quo etiam tempore poterunt, quinimò, & debebunt literarum, studijs operam navare sub directione, ac regimine Superioris, qui eas qualitates habeat, quibus novitiorum Magistrum præditum esse oportere dictum est.

Declaratur tamèn, quòd propter præmissa non censeatur concessa licentia recipiendi novitios, nisi in locis pro novitiatu designatis, aut imposterum designandis, & pro numero dumtaxat in eorum singulis præscripto vel præscribendo.

Deniquè si illi, qui inter Religiosos gradu, & Ordine Superiori sunt, & alij, ad quos spe

stat, in prædictis omnibus, vel eorum aliquo deliquerint, seu quovis modo contraxerint officiorum omnium, quæ tunc obtinebunt, privationem, gravioresq; pro modo admittæ culpæ pœnas, se subituros cæto sciant. Datum Romæ apud Sanctû Petrû die 19. Mart/1603.

DUBITATIONES

AD HOC DECRETUM.

Quæres I. An in quolibet Conventu recipi Novitij possint? Respondeo propter Decretum Clementis VIII. innovatum à Sacra Cōgregatione Concilij sub Urbano VIII. non posse Religiones (quibusdam exceptis) & supra expressis, intra Italia & Insularum adjacentium fines in Novitios aliquos recipere, nisi in Conventibus auctoritate Apostolica approbatis receptionesquè, & professiones aliter factas, irritas omninò esse & transgressores varias pœnas incurrere. Item postea, propter *Motum proprium*, seu *Brevè Urbani* editum II. Apr. Anno 1632. habetur, eos, qui in Conventibus non approbatis Novitiatum jam pridem non fecerant, de novo admitti posse ad professionem sine novo Novitiatu, etiam in eadem antiquitate, & jure, sicut priùs erant. Constat etiam, quòd cum Sacra Congregatio cerne-
ret plures Regulares ab Ordinarijs locorum habitûs, & professionis relaxationem postulare, sub prætextu quòd Novitiatum non ges-
sit.

fissent in Conventibus à Sede Apostolica designatis, ipsiq; Ordinarij facilè prædictam relaxatione illis sæpiùs concederent, ideò huic malo obviare intendens Sacra Congregatio *Concilij* sub anno 1636. statuit, quòd si aliqui contra formam prædictorum Decretorum recepti, & professi è Religione infra quinquennum exire vel Superiores extra eam respectivè illos eijcere voluerint, annuente Sanctissimo, tam ipsi professi, quam Superiores respectivè teneantur jura, quæ sibi favere visa fuerint, priùs deducere coram eadem sacra Congregatione, quæ ex speciali etiam suæ Sanctitatis facultate super hoc concessa providebit. Inhibendo præterea Primatibus, Patriarchis, Archi-Episcopis, Episcopis, & sacre Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, etiam de latere legatis sedisq; Apostolicæ Nuntijs, nè imposterum in hoc quoquomodò se ingerant, absquè speciali ejusdem Sanctitatis commissione, sub pœna ipso facto incurrenda, quoad Episcopos Archiepiscopos, Patriarchas, & Primates interdicti ab ingressu Ecclesiæ, quoad Abbates, Prælatos inferiores, ac alios ludices prædictos excommunicationis latæ sententiæ, quòd verò ad Nuncios, & ad sacre Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, indignationis suæ Sanctitatis, & pœnarum arbitrio ejusdem imponendarum. Itè ibidem pro majori cautela, contra delinquentes statuit, ac decrevit, quòd si ijdem, ut supra

pra recepti, & professi, juribus suis minimè deductis coram sacra Congregatione *Goncilij*, & sine illius expressa licentia è Religione exire, vel Superiores religionis eos eijcere aut si fuerint, ipsi recepti, & professi tanquam Apostatæ puniantur, & pro talibus habeantur, nec non contra eosdem juxta formam Decreti de Regularibus Apostatis, & ejectis procedatur, & Superiores, qui ejecerint pœnam suspensionis à divinis, nec non privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebunt, ac perpetuæ inhabilitatis ad ea imposterû obtinenda, vocisquè activæ, & passivæ ipso facto absq; alia declaratione incurrant. Extat etiam aliud Decretum ejusdem sacre Congregationis eodem anno 1636. subscriptum ab Eminentissimo Cardinali *Verospio*, & Illustrissimo Domino *Paulucia*. Secretario apud *Novarium in lucerna Regularium* in fine, in quo statuitur, prædictos, qui habitum, & professionem in locis non designatis non habuerint, audiri non posse transacto quinquennio.

Nota autem intentionem Sanctissimi in eò *Brevi seu Motu proprio*, eam proculdubio fuisse, ut prædicti Religiosi qui Novitiatû in Conventibus non designatis egerant, non egrederentur à Religionibus sed potius professionem ratificarent, Hoc enim colligitur, tum ex ipso *Brevi seu Motu proprio* in principio, ubi ratione ipsius concedendi, ait Pontifex, *ut in vocatione, quâ vocavit eos dominus, permaneant. Tû*
quia

quia præcipit Superioribus, ut prædictos Religiosos ad professionem denuò emittendam admittant. Tum quia, ut ad id eos alliciat, post ratificatam professionem præcipit restitui ad propria jura, & habilitates, quas primò habebant, ac si prior professio fuisset valida; tum deniquè quia propter ea sacra Cõgregatio in decreto relato prohibet facilem egressum dictorũ Religiosorum. Nec obstat quòd talium professiones fuerint irritæ, & nullæ, ut constat ex decretis adductis. Ex eò enim, quòd irritæ fuerint, solùm sequitur teneri eos, qui ita professi sunt, etiamsi id omninò occultum fuerit, professionem denuò facere, ut illis conceditur in prædicto *Brevi* aut *Motu proprio*, vel si nolint id facere, causam prosequi in judicio. Ubi si nihil effecerint, nec professionem suam ratificaverint, erunt in peccato mortali, & maximo detrimento suæ conscientiæ, usurpando bona Religionis quæ sunt propria professorum, qualia sunt primò, ali redivibus & eleemosynis Religionis; secundò posse confiteri peccata sua sacerdoti approbato solùm à Superiore Regulari, & non ab Ordinario; tertio: frui privilegijs veris Professis tantum concessis.

Quæres II. Quæ informationes fieri debent, à Regularibus, antequam admittant Novitios ad habitum Religionis? Respondeo, ex tate desuper Constitutionem *Sixti V.* in ordine 71. his verbis. *Perpetuo statuimus, & ordinamus:*

mus: juvenes aut viros adultos majores 16. annis, non aliter, in aliquam Religionem recipi posse, nec debere, nisi prius de eorum Parentibus, Patria dequè antea facta vita diligenter inquiratur, & ex accurata informatione, & fide digna relatione compertum, & exploratum sit, eos nequè aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia. vel alia similia aut graviora, reos vel suspectos existere, ut propterea damnati sint, aut nè damnentur formident, nequè ingenti ære alieno supra vires facultatum suarum gravatos, vel reddendis rationibus ita obnoxios, ut ex huiusmodi causa, lis vel molestia eis jam illata, vel timendum sit, nè inferatur: nisi deniquè constet, ipsos non humana aliqua ratione, sed tantum devotionis & pietatis fervore vitam Religiosam spontè & ex animo elegisse, deniquè his omnibus in Generali, vel Provinciali Capitulo plena, indubitata fide facta tam Superioris, Generalis, seu Provincialis, quam Definitorum consensu approbati, & ad habitum Regularem admissi fuerint; omnes autem & quoscunquè ut dictum est. & criminosos vel suspectos, aut æri alieno, ut etiam diximus, vel rationibus reddendis obligatos, ad Religionem perpetuo inhabiles declaramus. Ita Sixtus V.

Quæres III. An istæ informationes sumi debeant de quocunquè petente admitti ad Religionem? Respondeo. Non debere sumi, nisi de juvenibus sæcularibus qui sunt majores 16. annis, & tunc primò fiunt Religiosi. Undè fit, ut Religiosus ab uno Ordine transiens ad alium, non habeat opus præmittere dictas informationes, utpotè quæ probabiliter possunt

sunt supponi factæ, quandò admissus est in priorem Ordinem, siquidem Bulla *Sixti V.* clarè loquitur de solis iuvenibus sæcularibus primò receptis ad habitum Ordinis, & cùm sit odiosa, non debet extendi ad casus in ea non comprehensos.

Quæres IV. An præfatæ informationes summi debeant si admittendus aliundè cognoscitur sufficiens quoad omnes condiciones? Respondeo negativè, Ita *Suarez Tomo 4. de Relig. trac. 10. lib. 2. cap. 3.* Ratio est, quia cessat finis Constitutionis *Sixti V.* adeoque cessat obligatio. Præterea, quæ clara sunt, examinatione non indigent *cap. manifesta 2. quest. 1. Et in notis juris ordinem non servare, ordo est, cap. Ad nostram de iurejurando.*

Quæres V. An prædictæ informationes debeant esse iuridicæ, nimirum factæ per duos aut tres juratos qui jurent talem recipiendū in Novitium, non habere aliquid ex impedimentis allatis? Respondeo quòd sic. Quia alias non facerent fidem, aut probarent interitum; *cap. suis & capit. nuper de testibus. Suarez Tomo 3. de Relig. Miranda Tomo 1. Manual. q. 21. & 2. Rodriquez Tomo 3. questionum Regul. q. 10. a 13. & alij.*

Quæres VI. An professio sit irrita ad habitum receptorū conditionibus dictis non servatis? Respondeo. Ita quidem declarasse in prædicta sua Constitutione *Sixtum V.* postea tamèn *Clemens VIII. Anno 1602.* illam reduxit ad

ad terminos juris communis, salvis semper pænis contra transgressores inflictis, ideò licet professio secuta sine illis valida sit, prælati tamen illam dantes incidunt in pœnas à *Sixto V* positas, videlicet in privationem vocis utriusquâ, dignitatum, honorum, & inhabilitatem ad hæc perpetuam.

Quæres VII. An ad hoc ut aliquis ex vi Bullæ *Sixti V.* excludatur à Religione tanquã criminofus, sufficiat præcisè quòd commiserit crimina recensita in ea Constitutione? Respondeo negativè, sed requiritur, ut constet actis publicis, Iudices, & Curiam sæcularem, ante susceptionem habitus de ipso crimine adversus eos accusationem suscepisse, vel inquisitionem instituisse. Ita enim habet ipse *Sixtus V.* in alla Constitutione, quæ incipit *Ad Romanum Pontificem* 12. Calendas Novemb. Anno 1588. data. Quamquam si quis per calumniam fuisset injustè inquisitus de aliquò gravi delicto, si postea constaret illum fuisse innocentem, non ideo excludendus esset à Religione, cùm talem casum non comprehendat Constitutio *Sixti V.* Idem proportionaliter putat asserendum cùm pluribus DD. *Pellezarius Tract. 2. cap. 3. n. 9.* in casu quò quis juridicè de delicto convictus, & ad pœnam damnatus, illam jam implevit, & tam Reipublicæ, quam parti læsæ satisfecit, intentio enim Papæ solum est præcavere, nè colore Religionis, criminofsi maneant impuniti. Addit *Suarez Tomo*

3. de Relig. c. 7. n. 19. non debere excludi à Religione eum, qui commisit revera aliquod ex ijs delictis, & de eò inquisitus juridicè, illud negavit, sicquè fuit absolutus. Ratio est, quòd eiusmodi delictum in his circumstantijs reputatur occultum, & accusatio, aut inquisitio, cùm jam per absolutionem sit terminata, perindè est ac si non præcessisset.

Quæres VIII. An in præsens necesse sit ad Novitorum receptionem fidem dictam facere in Capitulis Generalibus, seu Provincialibus? Respondeo, quòd non. Tùm quia ipsemet *Sixtus* in sua Constitutione altera supra citata concessit, ut sumptis debitis informatiombus Novitij recipi possint ad habitum, quocunquè tempore à tribus deputatis per Capitulum Provinciale, aut etiam locale. Tùm quia ad talem effectum in quolibet Ordine juxta proprias Constitutiones, varia privilegia Regularibus concessa sunt.

Quæres IX. An casu, quo Novitius recipiendus interrogetur de aliquo defectu gravi, & forte etiam non parum infamatorio, teneatur eum Novitius purè ac sincere aperire? Respondeo quòd sic. Ratio est, quia sicut, si quis velit cùm aliò convenire in emptione equi v. g. & eius condiciones inquirat, tenetur verum fateri, ita & in casu nostro, hoc ipso quòd Novitius recipiendus vult quasi pactum inire, cùm Religione, quam intendit ingredi, ideoquè voluntarie se subjicit exami-

T

ni,

ni, justè interrogatur, ac proindè tenetur fateri veritatem, alioquin dari posset quasi bellum ex utraq; partè justum, quòd negant DD. communiter, nisi in casu ignorantiaè probabilis, quæ tamèn in præsens locum non habet. Ita *Suar. Tomo 4. de Relig. Tract. 10. lib. 2. c. 3. &c.*

Nec obstat, quòd nemo teneatur detegere propriam turpitudinem, se ipsum infamando, siquidem in nostro casu nulla vel certè levis sequitur infamia, cùm is, cui modo dicto detegitur defectus, vi secreti, naturalis non possit illum alteri manifestare, & alias infamatio, quæ fit apud unum, aut alterum tantum, qui perindè se habebunt erga infamatum, ac si nihil scirent, non censetur notabilis, ut docent apud *Lessium lib. 2. cap. 11. d. 11. Navar. Cajet. Cordub.* Et si esset notabilis, debet postponi communi bono Religionis, quòd sine dubio præferri debet famæ personæ privatae. Præterquam quòd volenti, & consentienti, non fit iniuria, qui autem vult & petit admitti ad Religionem, sponte se subijcit huic incommodo detegendi proprios defectus, sicq; cedit juri suo, juxta illud *qui vult finem, vult consequentia ad finem.*

Quæres X. An interrogatus de moribus No vitij recipiendi, possit detegere defectus illius graves? Respondeo. Posse, imò & teneri. Quia nemò habet jus tuendæ famæ cùm damno gravi alterius indè injustè cõsequenti. Ita

in terminis *Lessius sup. D. 9. n. 59.*

Quæres XI. An possint admitti ad Religionem, qui sunt onerati debitis? Respondeo cū distinctione. Vel debitor est impotens ad solvendum tūm in re, tūm in spe, & sic potest admitti ad Religionem, cū inanis sit actio creditoris quam excludit inopia debitoris, & debitor in tali statu perindè excusatur à solutione debiti, ac si nihil deberet. Vel debitor non habet quidem actu undè solvat, probabiliter tamèn speratur fore, ut manens in sæculo acquirat bona, quibus solvat, & tunc probabile est, hunc non posse admitti ad Religionem, cū præceptum naturale solvendi, præferri debeat consilio ingressus Religionis, & nefas sit quærere lucrum spirituale cū præiudicio tertij.

Quæres XII. An furiosi, ac mente capti possint admitti ad Religionem, ac in illa validè profiteri? Respondeo negativè. Cū non habeant sufficientem libertatem, aut discursum ad votandum. *Sylvester verbo Religio.* Adde, in eò casu non posse experiri rigorem Religionis, quòd est finis Novitiatūs.

Quæres XIII. An possint admitti ad Religionem filij, qui habent parentes gravi egestate laborantes? Respondeo non posse, si aliundè parentibus succurri non possit. Ita *S. Thomas 2. 2. q. 101. a. 4. Suar. Tomo 3. de Relig. lib. 5. aliqùè communiter.* Ratio est: quia propter opera consilij, non debet prætermitti

ti præceptum divinum, & naturale, at filius tenetur ex præcepto naturali subvenire parentibus, ergo &c.

Quæres XIV. An possint & debeant recipi in Religionem Novitij inscijs, & invitis eorum parentibus? Respondeo. Possè, imò & in aliquo casu teneri ex charitate, quamvis regulariter non expediat, præsertim si parentes sint viri potentes, qui gràvia damna ideo Religioni inferre possint, quò casu præferri sine dubio debet bonum totius Religionis, bono privato particularis Novitij. Cœterum responsio nostra patet, quia sic nulla fit injuria parentibus, cùm filij in electione statûs sint liberi, & nulla ratione subijciantur voluntati parentum, ut colligitur ex *S. Thoma 2.2.q.104. a. ult.* Undè *S. Bernardus cap. III. ait Sola causa, quæ non liceat obedire parentibus DEUS est, ipse enim dicit, qui amat patrem, aut matrem plûs quam me, non est me dignus. Quo facit etiam illud D. Hieronymi ep. I. ad Heliodorum. Licet parvulus pendeat ex collo nepos, licet sparsa crine, & scissis vestibus urbera quibus te nutrierat mater ostendat, licet in limine pater jaceat, per calcatum perge Patrem, siccis oculis ad vexillum crucis evola, solum pietatis genus est, hæc in re esse crudelem. Quòd verò filij aliquando debeant recipi ad Religionem invitis Parentibus, hinc constat, quòd quis potest in eò statu versari, ut non possit moraliter vitare æternam damnationem, nisi ingredientido Religione, idquè ob naturæ suæ procli-*

vitatem ad malum, ob imminetia pericula, & animæ & corporis, ob frequentes occasiones peccandi, cui utiquè ex charitate tenemur consulere, cum unicuiq; mandaverit DEUS de proximo suo.

Quæres XV. An admitti possit ad Novitatum, qui matrimoniū contraxit, & simul consumavit? Respondeo. Non posse nisi adsit consensus alterius Coniugis. Quia secluso tali consensu eiusmodi admissio directe repugnat cum usu matrimonij, quem alter conjux licitè potest exigere, & consequenter continet manifestam injuriam, & sic ex natura rei est illicita & invalida.

Quæres XVI. An si alter conjux dedit alteri facultatem ingrediendi Religionem possit eam ad libitum revocare ante Professionem? Respondeo posse. Et probatur. Quia in proposito casu, conjux, qui ingreditur Religionem, potest sua sponte exire ante Professionem, & ad alterum redire, qui tenetur illum recipere, & vitam maritalem cum eò agere, ergo & ipse potest alterum revocare, & ipsi tenetur parere, jura enim debent esse paria, & uterquè intelligi debet esse pro eò anno in probatione, an sibi expediat, perpetuo ab alio separari. Ita *Suar. Tomo 3. de Relig. lib. 5. c. 3.* oppositum tenet *Peyrinis de Rel. Pral. 9. 3. c. 1. num. 52. tum ex Regula 21. in 6. Quòd semel placuit, amplius displicere non potest, tum qui a licentia ingrediendi Religionem data alte*

ri conjungi, respectu illius est quidam favor, & privilegium, dans autem privilegium, non potest illud revocare, nisi in casu abusûs, qui non adest in casu nostro.

Quæres XVII. An possint admitti ad Habitû Religionis conjugès, si consummato matrimonio alter illorum adulteretur? Respondeo. Possè, si adulterium sit notorium, cum hac tamèn differentia, quòd conjux innocens potest admitti altero invito, utpote liberatus à debito conjugij ob adulteriû ab altero perpetratum, juxta *cap. significasti, de divortio, & cap. fin. de adult.* Conjux verò nocens, non potest admitti invito altero conjugè innocente, cum enim divortium sit in favorem innocentis, non debet indè privari dominio, quòd habet super conjugè nocente, alioqui puniretur sine culpa.

Quæres XVIII. An illegitimi sint incapaces habitûs, & Professionis regularis? Respondeo negativè, nisi peculiare Religionû Constitutiones obstant. Quia licet *Sixtus V.* in sua Constitutione *Cùm de omnibus* prohibuerit hos ad Religionem admitti, & professionem fore irritam declaraverit tamèn *Gregorius XIV.* in sua *Constit. Circumspecta*, oppositum statuit, certis tamèn conditionibus appositis quas ibi vidè.

Quæres XIX. An possint admitti ad Religionem, qui præ morbo, aut senectute non possunt observare regulam proprii Ordinis? Respondeo non posse. Tû quia turpis est ea pars.

pars, quæ non congruit suo toti, quòd tamèn eveniret in casu nostro, tùm quia profitens in Religione promittit observare regulam, & Constitutiones sui Ordinis, quomodo autem id promittere potest, qui certo scit se fore ad hoc impotentem. Novitiatus autem ordinatur ad Professionem.

Quæres XX. An Infames, histriones, carnifices, satellites, &c. ad Religionem recipi debeant? Respondeo negativè. Quia sunt infames, vel quasi infames, & non decet Religionem similibus deturpari.

Nec illiterati ad statum Clericorum recipiendi sunt, nisi ea saltem sciant, quæ ad Divinũ officium rectè persolvendũ requiruntur.

Quæres XXI. An admitti possint ad Religionem Episcopi? Respondeo. Non: sine licentia Papæ. Tùm quia ita expressè definivit *Innocen. III. in cap. nisi cum pridem de renuntiatione.* Tùm quia status Episcoporum altior est statu Religiosorum, & ita ab illo ad istum non est transitus sine dispensatione Summi Pontificis. Prælati autem Episcopo inferiores ad Religionem admitti possunt propter oppositam rationem. *S. Thomas 2. 2. q. ult. a. 7. Suarez. 3. Tomo de Relig. lib. 5. c. 4. &c.*

Quæres XXII. An sit de essentia Novitiatus, ut peragatur intra Monasterium? Respondeo. Est. Tùm *ex cap. 1. de Reg. in 6.* ubi dicitur. *Quòd si per totum annum sequentem in Monasterio permanserit.* Tùm ex quadam delecta-

ratione sacrae Congregationis relata à Sanchez lib. 5. in Decal. c. 4. numero 27. Tum quia Novitatus ad eum finem est institutus, ut & Novitius experiatur asperitates Religionis, & Religio sumat experientiam morum ipsius, quod obtineri non potest, si Novitius Novitatum extra Monasterium peragat.

Quæres XXIII. An de licentia Prælati possit peragi quædam pars Novitatus extra Monasterium? Respondeo posse. Quia Conversi Novitij v. g. non possunt experiri præcipuas austeritates Ordinis, nisi exerceantur in quæstuando, etiam extra civitatem, quod utique supponit illos per plures dies pernoctare, & commorari extra Conventum.

Si autem quæras per quantum tempus manere possit Novitius extra Conventum? Respondeo non convenire DD. siquidem Navar. conf. 32. de Regul. concedit Novitium de licentia Superioris posse degere extra Conventum per 6. menses Azor. Tomo I. lib. 12. c. 2. q. 8. admittit hoc pro toto anno Novitatus. Alij apud Sanchez non concedunt nisi duos menses. Alij cum Diana de Dub. Regul. resol. 84. assignant majorem partem anni, unde patet tempus judicio prudentis definiendum esse, spectato imprimis fine, ad quæ institutus est Novitatus, qui est, ut Novitius experiatur Ordinis asperitates, quas minus bene experiri potest extra Conventum.

Quæres XXIV. An sit de essentia status
Re-

Religiosi, ut peragatur in peculiari habitu Religionis susceptæ? Respondeo affirmative, nisi aliud constet ex Regula Ordinis alicuius à Papa approbata. Probat, Tum quia in *Concil. Trid. sess. 25. de Regular. cap. 15.* id videtur expresse decidi, dum statuit annum Novitiatu ad valorem professionis numerandum esse à die susceptionis habitus; Tum quia in ipsa delatione habitus Religiosi adest quædam austeritas, quæ inter experimenta Religionis recensetur, ideoquæ necesse est ut Novitius hoc experiatur.

Quæres XXV. An sit de essentia Novitiatu, quod duret per annu integrum, & hunc continuu, non autem interpolatum? Respondeo quod sic. Quia is annus præscribitur, ut Novitius integre ac perfecte experiatur austeritates Religionis, at inter alia non infimū locum tenet, quod eas perferat sine intermissione, ut vel hinc patet, quod difficilius est ieiunare 40. diebus continuis, quam interpolatis. Ita *Sanchez lib. 5. in Decal. c. 4.* ex communissima DD. sententia. Nota tamē paucorum dierum interpolationem non interrumpere Novitiatum, cum non adsit moralis interruptio, nec obstat quod minus Novitius dici possit experi Religionem, & Religio Novitium. Vidè *Lessium lib. 2. c. 41. n. 59.*

Quæres XXVI. An validus censeatur Novitiatu, si Novitius toto tempore illius ægrotet, ideoquæ non possit experi austeritas

tates Religionis? Respondeo. Validum cen-
 feri Ita *Suar. Tomo 3. de Ralig. lib. 5. c. 1. n. 15.*
ex Navar. Miranda, Sanchez, Rodriquez. &c. Et
 probatur. Quia sic Novitius, quantum est ex
 se, vere manet in statu probationis in tali Re-
 ligione, & sub illius obedientia, quòd autem
 actu probari non possit, est per accidens. Nec
 refert, quòd annus probationis institutus est
 ad capiendam experientiam. Tum quia finis
 legis non est de substantia legis. Tum quia
 in casu proposito, Novitius satis probatur per
 infirmitatem, in qua Religio sufficienter po-
 test explorare naturam illius, & aptitudinem
 ad Religionem, sicut & ipse poterit cogno-
 scere charitatem & mores Religionis.

Quæres XXVII. Utrum annus Novitiatus
 debeat esse completus de momento in mo-
 mentum? Respondeo affirmativè. Ratio est,
 quia *Tridentin:* statuit, ut nullus ad professio-
 nem admittatur, qui minori tempore, quam
 per annum in probatione steterit, sed qui u-
 na hora, vel media minùs, stetit minùs anno
 juxta *L. 3. Parag Minorem ff. de minor.* ergo &c.
 Nec hoc debet cuiquam videri durum. Cùm
 enim qualibet horâ fungi nascuntur, potest
 dari in illa hora talis occasio, quæ & Religi-
 oni suadeat, ut Novitium expellat, & Novi-
 tio, ut spontè egrediatur. Et advertete, quòd
 in anno bissextili duo dies debent computa-
 ri pro uno, quia tunc ille annus eò solùm mo-
 do dicitur completus. Et advertete etiã, quòd
 iste

istè annus debet quoquè compleri ab illis etiam Religiosis, qui transeunt de una Religione ad aliam, cum debeant priùs probare & probari.

Quæres XXVIII. An Novitius ejectus ab ordine, & iterum admissus debeat repetere Novitiatum? Respondeo debere, si justè fuit ejectus, sicut enim ipse judicatus est ineptus ad Ordinem, ita nullus est Novitiatum in eò factus. Secus, si injustè fuit ejectus, nam nemò sine culpa privari debet jure suo, nisi occurrat justa causa id faciendi, quare cum in istò casu Novitius absquè sua culpa supponatur privatus jure prosequendi Novitiatum, restitui debet in integrum. Sic *Bordonus*, addens non interrumpi Novitiatum per accessum ad Superiorem causa appellationis, aut ad dicendum jus suum, cum sic non adsit recessus ab Ordine, sed justus recursus ad Superiores.

Quæres XXIX. An expediat Religiosos aliorum Ordinum recipere in propriam Religionem? Respondeo negativè. Primò quia ut plurimum mutatio Religionis est signum inconstantis animi, & mutabilis, cum *Apost. I. ad Cor. 7.* dicat. *Unusquisq; in vocatione quâ vocatus est in ea permaneat.* Secundò. Quia non raro, qui curant transire ab uno in alium Ordinem, id faciunt non studio majoris perfectionis, sed ex rationibus mere naturalibus v. g. ut commodiorem vitam degant, ut faciliorem accessum ad honores habeant, &c. Tertio. Quia in eò,

qui

qui aliam Religionem probavit, & deseruit, plerumq; manent aliqua vestigia prioris Professionis, & aliquæ apprehensiones diversæ ab instituto Religionis, in qua de novo admittitur, ideoquæ timeri potest aliqua difformitas, quæ possit pacem communem turbare.

Quæres XXX. An Novitij teneantur ad observantiam Regularum, & Constitutionum Ordinis, in quò probantur? Respondeo. Per se, & directè non teneri, teneri tamèn ex gravi decentia, posito quòd velint manere in probatione. Ita *Suarez* loco supra citato. *Sanchez. Lezana* &c. Prima pars probatur, tum qui a nondum professi sunt Regulam, nequæ se totos Religioni tradiderunt, sed versantur in probatione, ad experiendum an debeant admitti, nec nè. Tum quia etiam Cathechumèni non adstringuntur legibus Ecclesiæ donec per baptismum in Ecclesiæ, gremium perfectè admissi sint, quippè qui non sunt vera mèbra Ecclesiæ, sed sunt in via, ut fiant per baptismum. Eadem autem ratio militat quo ad Novitios respectu observantiæ regularis, cū hi vere non sint partes communitatis Religiosæ, sed solùm sunt in via, ut per professionem Religiosam ad eam admittantur.

Partis secundæ ratio est. Tum quia ut habetur *cap. Recolentes de statu Monach.* dignū est, ut qui similem cū alijs vitam suscipiunt, similem sentiant in legibus disciplinam. Tum quia ipsi Novitij ad hoc videntur se virtualiter

ter obligasse, quando habitum susceperunt, inito pacto cum Religione, ut quam diu ibi manerent, sicut ab ea sustentari debent, ita & ab ea religiose corrigi possint.

Quæres XXXI. An Novitij egredientes à Religione teneantur solvere expensas in suis alimentis consumptas in Monasterio? Respondeo, secluso pacto, non teneri. Tū quia Novitius libere potest redire ad sæculum, nō posset autem libere redire, si ad præfatas expensas teneretur, sæpè enim retineri posset, quod non haberet, undè solvat expensas. Tū quia ingrediens Religionem, statim se offert servitio ac utilitati Religionis, ideoquè debitum est, ut eius bonis alatur: quamquam *Lexana* putet hanc responsionem non habere locum in eò, qui Religionem ingreditur depravata intentione, cum non deceat illum referre commodum ex delicto.

Quæres XXXII. An egredienti novitio sit restituendus habitus factus expensis ipsiusmet Novitij? Respondeo. Dictum habitum non esse restituendum ei, bene tamèn valorem illius temporis, quò eum deponit, non quò factus est. *Barbosa in cap. de Reg. numero 5.* asserens Decretum Sacræ Congregationis. Ratio responsionis est quia per *Trident. Sess. 23. de Reg. cap. 16.* Novitijs restituenda sunt omnia, quæ à principio ad Religionem detulerunt.

Quæres XXXIII. An Novitij possint uti privilegijs sui Ordinis? Respondeo posse: tū quia

quia juxta communem DD sententiam, Novitij in favorabilibus veniunt appellatione. *Religiosi, cap. Religioso paragrapho Quamvis de sent. excom. in 6.* Ubi ut Novitius gaudeat privilegio Canonis, dicitur comprehendi sub nomine Religiosi, Tum quia Novitij pro tempore novitiatus, sunt sub potestate Religionis, & suo modo sustinent onera illius, ergo & par est, ut participant privilegia. Ita *Suar. Mol. Azor. Diana* relati à *Pellixario Tract. 2. c. 7. numero 1.*

Quæres XXXIV. Si Novitius ordinetur, à quò Episcopo ordinari debeat? Respondeo. Licet probabile sit, eos debere ordinari à proprio Episcopo, quippè per Novitiatù non censentur acquisivisse domiciliù in loco probationis. cum non habeant animum perpetuò manendi in Religione sed eam experiendi, eaque experta statuendi, num ibi permansuri sunt, quomodo non compararet domicili-um, qui à proprio domicilio recederet alio, nondum firmiter statuens illic permanere sed solùm, experiri, an id sibi expediat. Est tamèn probabile, Novitios posse ordinari ab Episcopo, in cuius Diœcesi probantur, siquidem Novitius per habitus Religiosi assumpti onem censetur acquirere domicili-um, utpotè qui ingreditur Religionem cum proposito ibi manendi perpetuò, quantum est ex parte sua, nisi fortè mutatio aliqua contingat, ratione cuius institutum Religionis ei conveniens

ens non videatur, quòd certè non obstat, quòd minùs dicatur acquirere domiciliù, sicut nec obstat alijs, qui regulariter eò animo constituunt domiciliù ut si casus incidat, aut melior occasio offeratur, mutaturi sunt. Ita *Pellicarius tract. 2. cap. 7. num. 47.* cùm DD. ibi citatis. Dimissorileas autem dare debet Prælatus Conventus, non secùs ac alijs Religiosis, quorum privilegijs frui Novitios, dictum est supra.

Quæres XXXV. An Novitij ordinari possint titulo paupertatis? Respondeo negativè. Quia ut Regularis hoc titulo ordinari possit, requiritur, ut sit professus, ex Constitutione *Pij V. in ordine 75.* in qua extendens Decretum *Concil. Trid. de Clericorum sæcularium promotione ad sacros Ordines, etiam ad Clericos regulares, sive sæculares more Religiosorum in communi viventes, prohibet, nè dicti Religiosi non professi, ullò modò promoveantur absquè titulo patrimonij, aut beneficij, ipsis non suffragante titulo paupertatis, sub pœnis ibi contentis.*

Quæres XXXVI. An validè ac licite possit eligi in Prælatum Monasterij, qui post emissam professionem expressam in aliquo ordine, transit ad alium, ibiquè adhuc est Novitius? Respondeo negativè. Nam *cap. Nullus de elect. in 6.* dicitur. *Nullus Religiosus ad Abbatiam seu Prælatuam, suam vel alterius Religionis de cætero eligatur, nisi antea fuerit Ordinem regularem expressè*

preſſe profeſſus, quòd ſi ſecus actum fuerit eò ipſo ir-
 ritum habeatur. Concedo tamèn quòd ſi Religi-
 oſus profeſſus in uno Ordine, tranſeat ad al-
 lium, ibiquè adhuc novitium agat, poſſit eli-
 gi in Prælatum prioris Ordinis, cùm ſic reve-
 ra eligatur profeſſus Ordinis, in quò exercen-
 da eſt Prælatura, & conſequenter obſervetur
 dictum caput *Nullus*.

Quæres XXXVII. An Religioſus jam pro-
 feſſus poſſit teſtamentum ſuum in aliqua par-
 tè dubium ſimpliciter, & ſincere ad lites vi-
 tandas declarare? Reſpondeo. Poſteſt, quia
 qui declarat, nihil de novo addit. Et ſicut Iu-
 dex ſententiam latam revocare non poſteſt,
 poſteſt tamèn declarare, ita & in præſenti fi-
 eri poſteſt, cùm militet eadem ratio. Vide
Peyrinis de officio Præl. regul. q. 3. cap. 1. n. 209.

Quæres XXXVIII. An renuntiatio facta
 à Novitio antè ingreſſum religionis, intuitu
 tamèn ingreſſus, valeat? Reſpondeo. Valet,
 ita *Vegà 1. p. ſum. cap. 91. caſu 4. Paſſarel in pri-
 vil. minim. notab. 37. ad finem, ubi refert de
 clarationem Sacræ Congregationis pro hac ſen-
 tentia factam. Anno 1573. die 22. Octob. in hæc
 verba: Congregatio Concilij cenſuit Decretum Con-
 cilij Trident. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 16. non ha-
 bere locum in renuntiatione facta ante ſu-
 ſceptionem habitus. Quam ſententiam de-
 fendit etiam Sanchez lib. 7. in Decal. cap. 5. n.
 4. Et in praxi eam obſervari, aſſerit Peyrinis
 ad conſtitutionem Sixti V. numero 73.*

Compre-

Comprehenduntur ergo in eo decreto, omnes contractus, in quibus Novitius spoliatur se aliqua parte notabili hereditatis suae, absque spe eam amplius recuperandi, ut donatio, renuntiatio, alienatio. Illi autem contractus, in quibus Novitius nihil deperdit de suo, ut sunt emptio, venditio, permutatio, locatio & similes non comprehenduntur hoc decreto. Et ratio est, quia finis huius Decreti est, ne Novitius patrimonio suo destitutus, hac occasione cogatur profiteri.

Quæres XXXIX. Si Novitius renuntiatione in favorem Monasterij, vel alterius, modo debito facta è vivis decedat, an renuntiatione illa valeat, maxime si revocata non sit? Respondeo negativè. Quia *Tridentin.* expressè dicit, quòd dicta renuntiatione non intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione. Et ita sibi à Sacra Congregatione responsum ait *Passar.* ubi supra *parag.* Si autem.

Si quæras? si professio secuta quidè sit, sed invalida quid dicendum? Respondeo cum *Sanchez* supra citato renuntiationem non valere. Quia *Tridentinum* petit sequi professionem, & verba intelligenda sunt cum effectu, & perinde est actum non fieri, ac esse nullum, *L. duo sunt, Titij, ff. de testam. tutel.*

Quæres XXXX. Ad validitatem professionis an requiratur legitima auctoritas in recipiente? Respondeo affirmativè, Quia professio est contractus onerosus, ultrò citroquè

obligatorius, qui fieri non potest sine consensu utriusquè partis, ergo pro partè Religionis requiritur persona idonea, quæ habeat potestatem eam obligandi. Quæ autem sit hæc Persona, inspicienda sunt statuta specialia Religionis cuiusquè. Undè sequitur, Superiorem ad officium suum electum invalidè, ad professionem recipere non posse.

Quæres XXXXI. In dubio, an professio sit valida, nec nè pro quo præsumendū sit? Respondeo. Professione, tū quia in dubijs, melior est conditio possidentis, & Religio est in possessione. Tū quia summa est ratio, quæ pro Religione facit *L. sunt. persona ff. de Relig. & sumpt. fun.* Dubius itaquè de validitatè suæ professionis eam ratificare tenetur, ut dicit *Suar. Tomo 3. de Relig. lib. 7. c. 2. n. 6.*

Quæres XXXXII. An certus de nullitate suæ Professionis, quam bona fidè à principio fecit, teneatur quocunquè tempore eam ratificare? Respondeo. Non teneri, licet per sententiã publicã cogatur in Religione manere, undè si non potest illam in foro exteriori probare, potest secluso scandalo fugere. Intellige in foro conscientie, nam de foro externo infra patebit quid dicendum sit. Ita *Suar. Tomo 3. de Relig. lib. 7. cap. 2. n. 6. & cap. 3. n. 1. & 9. Navar. comm. 4. de Regul. num. 76. versu Advertendum 4 & lib. 3. cons. de Regul. cons. 89. n. 6. & 7. Henriq. lib. II. cap. II. n. 3. Hinc & in cap. 8. num. 9. in comm. lit. S.*

Rodri. Tomo 3. *quest. Regul. quest. 17. art. 71. Ver-*
su super quibus, Sa verbo Religio, num 71. Sanch. lib.
7. de matrim. disp. 37. num. 11. Vech. de nov. disp
14. a num. 3. Less. lib. 2. de just. c. 41. dubit. 7
n. 65. Peyrinis de officio Pralati Regul. q. 3. c. 1 n.
 141. Probatum: tum quia nemo potest ad Re-
 ligionem cogi. Tum quia sententia super hoc
 a Iudice lata, cum falso fundamento innita-
 tur, non obligat, & si obligaret, ad summum
 obligaret, ad actus externos. Tum quia sen-
 tentia non obligat ad votandum, seu ad ser-
 vandum vota, si ergo non Vovit, votere de-
 nuo non tenetur.

Quæres XXXXIII. Si professio fuit irrita
 non ratione inhabilitatis profitentis, sed quia
 fictè, aut metu, vel dolo irritante illam emis-
 sa est, an requiratur ad eam validandam no-
 vus Conventus consensus? Respondeo. Suffi-
 cere, si accedat liber professi consensus, qui
 sciens suam professionem esse irritam, velit
 eam ratam habere. Ratio est, quia consensus
 Conventus jam interfuit a principio validus.
Navar. lib. 3. conf. de Reg. conf. 50. n. 1. San-
chez lib. 7. de Matrimonio, disp. 57. n. 60. & 61.
Sa verbo Religio. n. 23. Suar. Tomo 3. de Rel. lib.
7. c. 1. n. 16.

Idem docent multi & graves DD. apud *Pey-*
rinum supra citatum numero 146. de professi-
 one, quæ fuit irrita ratione qualiscunque in-
 habilitatis. Quia licet Conventus non potu-
 erit legitime acceptare, Papa tamen pro bo-

no pacis, & Religioforum consolatione dictâ Professionem acceptat Religionis nomine, in cap. significatum de reg. & in cap. 1. eodem tit. in 6. Opinionem tamèn oppositâ sequi volens, posset, si defectus esset occultus à Prælato Conventûs in Sacramento Pœnitentiæ novâ acceptationem requirere, & si ipse solus non posset, tacito nomine, posset impetrare Conventûs consensum vel licentiâ petere à Papa.

Quæres XXXXIV. An quando novitiatus fuit invalidus, quia Novitius habebat uxorem v. g. & sine illius consensu ingressus est, vel alia de causa cessante impedimento propter mortem mulieris, &c. Absquè novo Novitiatu revalidari possit? Respondeo. Possè, quia jâ probatæ sunt anno integro austeritates novitiatus, novitij qualitates, satisfactum est fini, propter quem jura dictum Novitiatum instituerunt, Sanchez lib. 7. de matr disp. 37. num. 47. & 48.

Quæres XXXXV. An Novitiatus iterandus sit, quando aliquis Conversorum ad statû Clericorum transfertur? Respondeo negativè. Quia Novitiatus conceditur ad experimentum sumendum de qualitatibus novitij, & Religionis, ut uterquè sit in libertate, ille ad exeundum, hæc ad expellendum, sed quando Cõversi transferuntur ad statum Clericorum, nõ ponuntur in libertate vel permanendi, vel exeundi ex Religione, ergo &c. Fateor in oppositum circumferri aliquam declarationem
Sacrae

sacrae Congregationis Anno 1618. emanatam
 quæ tamèn *Peyrino* teste loco supra citato n.
 148. forte non est vera, vel si est vera, non est usit
 recepta.

Quæres XXXXVI. Quod tempus deter-
 minatum est Religiosis ad reclamandum, seu
 allegandum, se non esse professos? Respon-
 deo. Quinquennium, quo elapso, nullatenus
 id possunt facere. Ita *Trident. sess. 25. c. 19.*
 Hoc tamèn intellige, nisi allegaverint legiti-
 mas causas, ob quas non potuerint intra præ-
 dictum tempus reclamare. Quia ita piè in-
 terpretanda est mens *Concilij*. Ita probabili-
 ter *Navar. com. 4. de Reg. a. num. 71.* Intelli-
 gitur etiam quo ad forum exterius, nam quo
 ad interius, si professio fuit nulla, v. g. pro-
 pter metum, coactionem, &c. nulla erit per
 se obligatio. Cum nec summus Pontifex pos-
 sit efficere, ut consensus coactus, durante co-
 actione, sit liber, qualis requiritur ad profes-
 sionem. Hoc tamèn decreto non obstante,
 putat *Peyrinis Tomo I. de subdito, q. I. cap. 25.*
 posse prælatos Religionum etiam transacto
 quinquennio eijcere Religiosum, quem no-
 verint habuisse in professione defectum ali-
 cujus conditionis irritantis illam. Quia *Con-*
cilium solum videtur determinare illud quin-
 quennium pro reclamatione professorum. Por-
 rò ut reclamatione professi audiatur, quid re-
 quiratur, vidè *Trident. loco citato.*

Quæres XXXXVII. Quid sentiendum de
 U3 pro-

professione Hermaphroditi? Respondeo si in eò prævaleat sexus virilis, valida erit in Monasterio virorum, si prævaleat sexus fæmineus, in Monasterio Monialium. Ratio est, quia hic judicatur vir aut fœmina, juxta sexum prædominantem; si verò uterquè sexus sit æqualis, & aptus ad coitum, in neutro Monasterio poterit validè profiteri. Quia tunc respectu fœminarum erit Vir, & respectu virorum fœmina. Ita *Henriquez lib. 14. de Regul. cap. 8. num. 6* Qui benè advertit etiam in casu, quo hermaphroditus haberet sexum prævalentem v. g. viri, non esse admittendum inter illos, nam afferret maximum periculum incontineñtiae Religiosis.

Quæres XXXXVIII. An professio facta fictè, id est sinè intentione profitendi, sit valida! Respondeo. Non esse quo ad Deum, quia non est vera, sed ficta promissio, sicut homo pictus non est verus homo. Quo ad forù externum tamèn valida est. Quia Ecclesia non judicat nisi de externis, Professio autem facta animo promittendi, sed non se obligandi, quo ad Deum, & homines valida est. Quia ex natura promissionis sequitur naturaliter obligatio sicut illuminatio ex sole.

Quæres XXXXIX. An Decretum Concilij Tridentini sess. 25. cap. 19. de Regul. vindicet sibi locum non modò cùm professus nullitatè suæ professionis allegat, causasquè deducit, verum etiam cùm Superiores ipsi ex se illum
 cie-

eiecere tanquam invalidum professum? Respondeo affirmative, dimissionesquæ ac ejectiones professorum à Religione sive ex capite illegitimitatis, vel ex alio defecto, fieri debere conjunctim coram Ordinario, & Superiore Regulari loci ad præscriptum *Tridentini* loco citato. Ita decrevit sacra Congregatio in *Neapolitana die 16. Decembr. 1617. & die 15. 9bris 1655.* quæ decreta vidè extensa apud *Lexaniam Tomo 1. cap. 2. dubio 1. n. 53.*

Quæres L. An qui habuit Novitiatum in diversis Conventibus, necesse sit ad validitatem professionis ipsius, ut acceptetur ab utroquæ Conventu, an sufficiat acceptari à posteriori, ubi Novitiatum perfecit, & professionem emisit? Respondeo; sufficere acceptationem posterioris. Ratio est, quia prior Conventus non habet amplius jus super Novitiatum à se licentiatum, cum sit modò sub disciplina secundi Conventus. Confirmatur, quia sicut per translationem alicuius Religiosi ex una Religione ad aliã, deperditur omne jus, quòd prior Religio in ipsum habebat, ita etiam per translationem ex uno Novitiatu ad alium, deperditur omne jus, omnisquæ potestas in Personã Novitij translatis: ad quid ergo necessarius est prioris Conventus consensus? Adde supponi Prælato posterioris Conventus constare de idoneitate Novitij ad professionem admittendi, ut quid ergo erit opus requirere consensum alterius Conventus. Ex

Regula enim illa juris quæ inter illas est 31. habetur, eum qui certus est, certiorari ulterius non oportere. *Lexana loco citato dubio 4. n. 85. U 86. &c.*

Quæres LI. An decepti quo ad essentialia, v. g. quòd non tenebitur servare castitatè aut in Ordine *Minimorum*, quòd non obligabitur abstinere à carnibus, valida sit professio? Respondeo. Nullius eam esse vigoris. Quia cùm deceptio sit circa substantialia regulæ, quæ sunt vota, tollit omninò voluntarium requisitum ad votum. *Sayrus in Clave regia lib. 6. cap. 9. Ledesma pagina 218.*

Si autem deceptio fiat non circa substantialia, sed circa statutum aliquod particulare illius Religionis, quòd est apud illam maximè ponderis, & in maxima observantia, tunc deceptio quidem illa non annullat professionè, sed dat professo justam causam petendi transitum ad aliam Religionem. Primùm probatur quia circa substantialia deceptus, non est undè ad illa tenetur. Secundi ratio est, nam cùm sit deceptus in re gravi, & multùm contra suam voluntatem gravatus, nec possit gravamen illud alterâ ipsi viâ compensari, habet justum titulum petendi dispensationem, ut ad aliam Religionem transire possit.

Quæres LII. An liber, in quo registratur Novitiorum Professio, fidem faciat, probetq; in judicio? Respondeo affirmativè. Quia hic liber est sicut liber Ecclesiæ Rectoris, ex quo pro-

probatur nativitas, & mors. Nota hic autem, esse optimam consuetudinem earum Religionum, in quibus non solum scribitur annus, dies & hora professionis, sed etiam annus, mensis dies & hora induitionis Novitij, sapius enim accidere potest, ut ij qui non Religionis, sed panis amore, ad Religionem veniunt, postquam esurentem, repleverint ventrem, murmurent, impinguati recalcitent & antiquarum miseriarum obliti, nauseantes celeste Religionis manna, in Ægyptum sæculi reverti quærant, prætendentes, quod annum professionis non expleverint, quibus *Peyrino* teste *in Addendis ad Constit. Urbani VIII. cap. 8.* si conscientia fineret, portæ omnes essent aperiendæ, & pulsantibus cāpanis dimittendi.

Quæres **LIII.** cum professus unius Ordinis transire velit ad arctiorem Religionem, cuius Superioris sit eam facultatem facere? Respondeo. Generalis in toto Ordine, vel Provincialis in sua Provincia. Quia ad ipsos ordinariè spectat recipere Fratres ad Religionem, sed per easdem causas dissolvitur contractus, per quas fit, ergo &c. Ubi autem Priores Conventuum habent facultatē Fratres ad Ordinem recipiendi, poterunt ipsi talem facultatem concedere ob eandem rationem.

Si verò loquamur de transitu ad Religionē æqualem, & adsit justa causa dispensandi, potest Prælatus Regularis dispensare, ut tradunt *Panormit. Rodriq Sanch. Mir. & alij, relati à Peys.*

de rel. sub. q. 1. c. 24- ex Glossa in c. Cum singula de prebend. & dignit. in 6. adducente ad hoc c. statuimus 19. q. 3. si verò non adsit justa causa tunc solus Papa potest dispensare, ut docent DD. ab eodem Peyrino allegati. Ratio est, quia talis facultas non videtur deneganda supremæ potestati Papæ, præsertim cum sic votum commutetur in bonum æquale, Deo què parum referat, quòd in hoc vel illo loco ei debita solvantur.

Si loquamur autem de transitu ad Religionem laxiorem, idquè sine causa, facultatem ejusmodi nec ipse Pontifex dare poterit. Pro quò vidè DD. multos ubi supra apud Peyrinum Et ratio est, quia dispensatio circa legem dependentem à jure Divino, ut in casu nostro, non potest à Pontificè fieri sine justa & legitima causa, ut habet in specie Rodriq tom. 3. qua. Regul. q. 52. art. 10. sed hic intervenit dispensatio, ergo, &c. oppositum dic, si justa causa, & legitima interveniat, quo casu esse probabile facultatem talem concedi posse etiam à Prælato Religionis docet Peyrinis loco citato cum multis DD. quos ibi vidè, ceterum cum omnes ferè Religiones habeant sua peculiaria prohibentia hujusmodi transitum, etiam ad Religionem arctiorem, ut est videre apud Casarub. in Compen. privil. verbo Apostata & verbo Religio, ad evitandas censuras in ejusmodi privilegijs positas, tam contra receptos, quam contra recipientes, consultum est

ut

ut volentes zelo perfectioris vitæ transire, obtineant licentiam à Pontifice, vel à sacra Congregatione Regularium.

Causæ autem legitimæ transeundi ad Religionem minùs strictam esse possunt, si Religiosus infirma vel incommoda valetudine utatur. Vel certè sit natura corporis adeo fragili, ut austeritates Religionis strictioris ferre nequeat si sit senex, ac proindè ineptus a speritatibus Ordinis (si in propria Religione extet aliquod perfectionis impedimentum, quòd non sit in alia) si odio habeatur ab illis Correligiosis, aut indignè, ac malè tractetur (siquidem nullam dedit causam vel si dedit, fustulit resipiscendo) si in Ordine ita infamatus sit ob aliquod delictum commissum, ut sèper in eò victurus sit tristis, & pudore suffusus, si imprudenter ibi professus est, aut ex simplicitate credens eam Religionem non esse sic austeram: si ob noxiam aeris intemperiem non possit reperiri Monasterium, in quo degat sine periculo (quòd tamèn non potest moraliter evenire) si in uno Ordine laxiori subvenire possit gravi indigentia parentum, cui commodè nequit succurrere in strictiori. Ita Sanch. lib. 5. moral. cap. 4. n. 72. ex Rodriq tom. 3. quest. 52. art. 9. Azor. tom. 1. lib. 12. cap. 14. quest. 8. & alijs.

Quæres LIV. An Novitij in articulo mortis existentes possint profiteri ante annù probationis expletum, dummodo tamèn in ætate

te

te legitima constituti sint, sicquè lucrari indulgentias, & gratias alijs Professis concessas? Respondeo affirmativè. Quia ita concessit *Pius V.* Monialibus *S. Dominici* Anno 1570. Undè isto privilegio potiri possunt omnes communicationem habentes cum *Dominicanis*. Ita *Lexana Tomo 1. cap. 25. n. 39. &c.* Probabile etiam est sic professum, si non decedat è vita, non indigere nova professione, cum talis professio valida fuerit, & solù illi defuerit cõplementum Novitiatus, in quo *Papa* dispensat. Vidè *Peyrinis* loco citato. Si tamèn oppositum à *Sacra Congregatione* aliquando decisum sit, ei decisioni colla submittenda.

Cetera dubia huc spectantia, qua ratione solvenda sint, Decreta, & Religionis uniuscujusq; statuta docebunt.

FINIS.

INDEX

*Decretorum Sacrae Sedis Apostolicae,
a Regularibus quotannis certis tem-
poribus legendorum. 1594.*

Constitutio Clementis VIII. De largitione munerum, una cum ejus confirmatione, facta ab Urbano VIII. sub poena privationis officij, vocisq; activæ & passivæ, ipso jure incurrendis mense Ianuario legenda. *Folio 1.*

Decreta S. Congregationis Concilij S. D. N. Urbani Divina Providentia Papæ VIII. autoritate edita De Celebratione Missarum, sub poena privationis officij ac vocis activæ & passivæ, ipso facto incurrendis, legenda sex to quoque mense; id est feria 2. post primam Dominicam Adventûs, & Feria 6. post octavam Corporis Christi, cum Declarationibus aliquot Sac. Concilij S. D. N. Urbani Papæ VIII. autoritate editis super Decretis ejusdem Congregationis de celebratione Missarum. *Folio 41. 1625*

Decretum S. D. N. Papæ Urbani VIII. Feria 5. die 14. Aprilis 1633. editum de observantia Constitutionum Apostolicarum, ac Decretorum pertinentium ad S. Officium, sub poena privationis officij & vocis activæ, ac passivæ, ipso facto alijsque pænis arbitrio suæ Sanctitatis, legendum Feria 6. post Octavam As-
sum-

SSO) (†) (SSO

sumptionis B. M. V. Folio 77. 1633.

Decreta Sacrae Congregationis Concilij S. D. N. Urbani iussu edita, de Regularibus Apostatis, & Ejectis, sub pœna privationis omnium officiorum, vocisque activæ ac passivæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa imposterum obtinenda, bis in anno legenda, die à Superiore præscribenda. Folio 167. 1624.

Decreta Clementis VIII. de Reformatione Regularium, sub pœna privationis omnium officiorum vocisque activæ & passivæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa imposterum obtinenda, bis in anno legenda, diebus à Superiore designandis. Folio 196. 1599

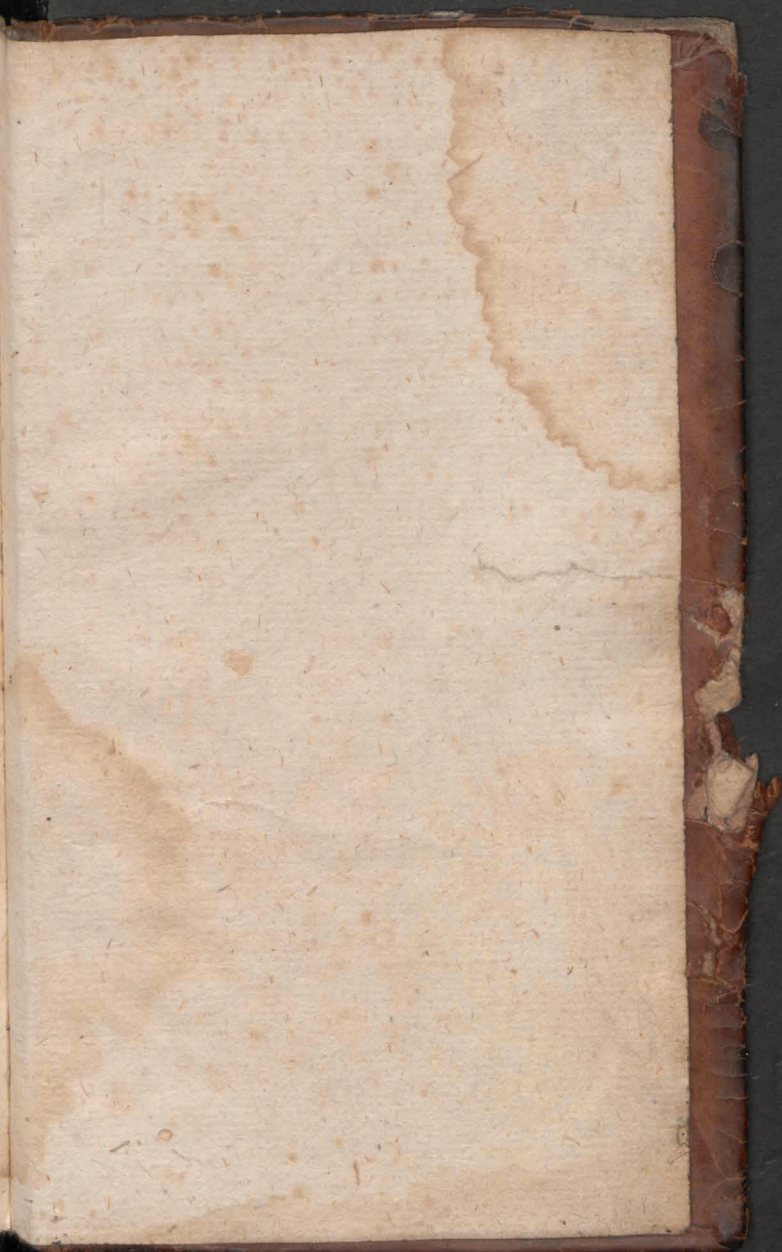
Decreta Clementis VIII. de Receptione, Professione, ac institutione Novitiorum, sub pœnis ut supra, bis in anno legenda, diebus à Superiore designandis. Folio 244.

1599.

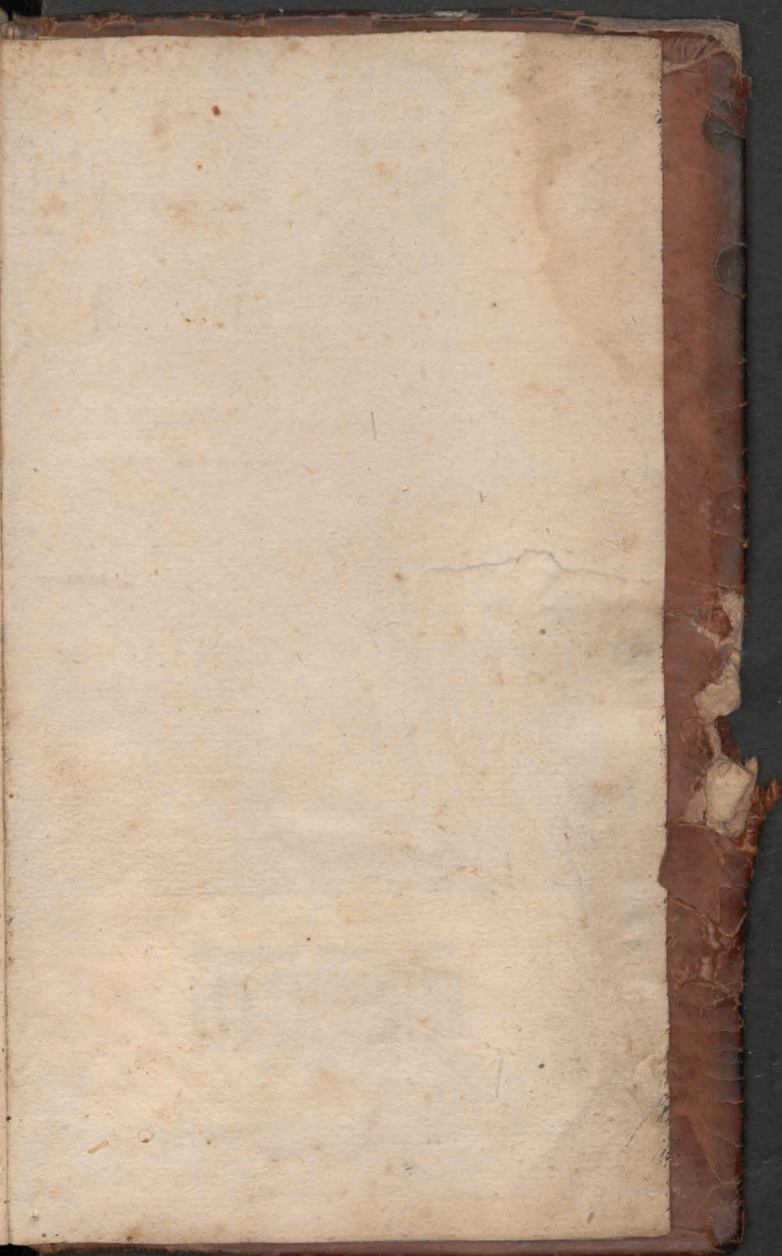
Erasmianum Collegium
Moultis Regii

Biblioteka Jagiellońska

stdr0027949

